

การศึกษาความสัมพันธ์และเปรียบเทียบความเกรงใจ การรักษาน้ำ และแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์
ระหว่างนักเรียนไทยเชื้อสายไทย กับนักเรียนไทยเชื้อสายจีนในกรุงเทพมหานคร
และจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ



เสนอต่อวิทยาลัยวิชาการศึกษา
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

9 มีนาคม 2516

การศึกษาศักยภาพสัมพันธและเปรียบเทียบความเกรงใจ การรักษาน้ำ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
ระหว่างนักเรียนไทยเชื้อสายไทยกับนักเรียนไทยเชื้อสายจีนในกรุงเทพมหานครและ
จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ



เสนอต่อวิทยาลัยวิชาการศึกษา
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
9 มีนาคม 2516

165 หน้า

การศึกษาความสัมพันธ์และเปรียบเทียบความเกรงใจ การรักษาหน้า และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
ระหว่างนักเรียนไทยเชื้อสายไทย กับนักเรียนไทยเชื้อสายจีนในกรุงเทพมหานคร
และจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายอยู่ 3 ประการ คือ ประการแรกเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจ การรักษาหน้า และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ประการที่สองเพื่อศึกษาเปรียบเทียบระหว่างความเกรงใจ การรักษาหน้า และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับนักเรียนระดับ ป.กศ. สูงปีที่ 2 นักเรียนไทยเชื้อสายไทย กับนักเรียนไทยเชื้อสายจีน และนักเรียนในกรุงเทพมหานคร กับนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และประการสุดท้ายเพื่อศึกษาการสร้างความแตกต่างของความรู้สึกโดดเดี่ยวและความรู้สึกเสียหน้า

กลุ่มตัวอย่างประชากร เป็นเด็กนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนระดับ ป.กศ. สูงปีที่ 2 ในกรุงเทพมหานคร และในจังหวัดอุดรธานี ทั้งชายและหญิงจำนวนรวม 230 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบทดสอบวัดคุณลักษณะ 3 ชุด คือ แบบทดสอบวัดความเกรงใจ แบบทดสอบวัดความรู้สึกโดดเดี่ยว - เสียหน้า และแบบทดสอบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา

1.1 พบว่าความเกรงใจกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($r = .1609$) และความเกรงใจกับความรู้สึกโดดเดี่ยว สัมพันธ์กันในทางลบอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($r = -.2289$) แต่แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับความรู้สึกโดดเดี่ยว - เสียหน้า ไม่สัมพันธ์กัน ความรู้สึกโดดเดี่ยวกับความรู้สึกเสียหน้าสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($r = .3052$) ในกลุ่มตัวอย่างนักเรียนไทยเชื้อสายไทย กลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับ ป.กศ. สูง ปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างนักเรียนในกรุงเทพมหานคร และในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

1.2 ในกลุ่มตัวอย่างต่างจังหวัด พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับความรู้สึกโดดเดี่ยว สัมพันธ์กันในทางลบ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($r = -.1707$)

1.3 ในกลุ่มตัวอย่างนักเรียนไทยเชื้อสายจีน พบว่า ความเกรงใจกับแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ ความเกรงใจกับความรู้สึกทั้งไถ่หนาและเสียหนา และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับความรู้สึกทั้งไถ่หนาและเสียหนา ต่างก็ไม่สัมพันธ์กัน

1.4 ในทุก ๆ กลุ่มตัวอย่างพบว่าความรู้สึกไถ่หนา กับความรู้สึกเสียหนา มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .3052$)

2. การเปรียบเทียบความเกรงใจ

2.1 นักเรียนไทยเชื้อสายไทยในระดับ ม.ศ.3 มีความเกรงใจสูงกว่านักเรียนไทยเชื้อสายจีนในระดับ ม.ศ.3 อย่างมีนัยสำคัญ

2.2 นักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ที่เป็นเชื้อสายจีน มีความเกรงใจสูงกว่านักเรียนระดับ ม.ศ.3 ที่เป็นเชื้อสายจีน อย่างมีนัยสำคัญ

2.3 นักเรียนระดับ ม.ศ.3 ในต่างจังหวัดมีความเกรงใจสูงกว่านักเรียนระดับ ม.ศ.3 ในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญ

2.4 นักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ในกรุงเทพมหานคร มีความเกรงใจสูงกว่านักเรียนระดับ ม.ศ.3 ในกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญ

2.5 ในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด นักเรียนกลุ่มที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีความเกรงใจสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ อย่างมีนัยสำคัญ

2.6 ในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด นักเรียนกลุ่มที่มีการรักษาหน้าตา มีความเกรงใจสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่มีการรักษาหน้าต่ำ อย่างมีนัยสำคัญ

3. การเปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

3.1 นักเรียนไทยเชื้อสายไทย กับนักเรียนไทยเชื้อสายจีน ทั้งในระดับ ม.ศ.3 และ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน

3.2 นักเรียนระดับ ม.ศ.3 ในต่างจังหวัดมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนระดับ ม.ศ.3 ในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญ

3.3 นักเรียนระดับ ม.ศ.3 ในต่างจังหวัด มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่านักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ในต่างจังหวัด อย่างมีนัยสำคัญ

3.4 นักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ในกรุงเทพมหานคร มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สูงกว่านักเรียนระดับ ม.ศ.3 ในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญ

3.5 ในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด นักเรียนกลุ่มที่มีการรักษาหน้าสูง กับกลุ่มที่มีการ รักษาหน้าต่ำ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน

4. การเปรียบเทียบการรักษาหน้า

4.1 กลุ่มนักเรียนในต่างจังหวัดทั้งระดับ ม.ศ.3 และ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 มีการ รักษาหน้าสูงกว่ากลุ่มนักเรียนในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญ

4.2 นักเรียนไทยเชื้อสายไทยกับนักเรียนไทยเชื้อสายจีนทั้งในระดับ ม.ศ.3 และ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 มีการรักษาหน้าไม่แตกต่างกัน

4.3 นักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ในต่างจังหวัดมีการรักษาหน้าสูงกว่า นักเรียนระดับ ม.ศ.3 ในต่างจังหวัดอย่างมีนัยสำคัญ

4.4 ในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดนักเรียนกลุ่มที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และต่ำ มีการ รักษาหน้าไม่แตกต่างกัน

4.5 ในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด นักเรียนกลุ่มที่มีความเกรงใจต่ำ มีการรักษาหน้าสูง กว่านักเรียนกลุ่มที่มีความเกรงใจสูงอย่างมีนัยสำคัญ.

A STUDY OF THE RELATIONSHIP AND THE COMPARISON OF KRENGCHAI, GAINFACE-LOSEFACE
AND ACHIEVEMENT MOTIVE BETWEEN ETHNIC THAI AND CHINESE IN BANGKOK
AND IN THE PROVINCE OF THE NORTH EASTERN PART OF THAILAND

ABSTRACT

BY

PHRAPARPIT SRITRAKUL

Presented Partial Fulfilment of the Requirements
for the Master of Education Degree
at the College of Education
9 March, 1973.

The main purposes of this study were to investigate the relationships between Krengchai, Gainface - Loseface and Achievement Motive personality; and to compare Krengchai, Gainface - Loseface and Achievement Motive personality between 115 ethnic-Thai and ethnic - Chinese students in M.S. 3 and 115 ethnic-Thai and ethnic-Chinese fourth - year student teachers in Bangkok and the province of the Northeastern part of Thailand. Another purpose was to develop the Gainface - Loseface Test. The instruments used were Krengchai Test, Gainface - Loseface Test, and Achievement Motive Test.

The results of the study were as follows :

1. Relationship between the variables :

- 1.1 There was a positive significant relationship between Krengchai and Achievement Motive ($r = .1609$), negative significant relationship between Krengchai and Gainface ($r = -.2289$), no significant relationship between Achievement Motive and Gainface - Loseface ($r = -.0418$) and positive significant relationships between Gainface and Loseface ($r = .3052$) for the group of ethnic - Thai students, the group of fourth - year students in teacher's college, the group of students in Bangkok and the group of all subjects.

- 1.2 There was a negative significant relationship between Achievement Motive and Gainface for the group of students in the Northeast ($r = -.1707$).

- 1.3 There were no significant relationships between Krengchai and Achievement, Krengchai and Gainface - Loseface Achievement and Gainface - Loseface for the group of ethnic Chinese

students.

1.4 There was a positive significant relationship between Gainface and Loseface for every group test ($r = .3052$)

2. The comparision of Krengchai

There were significant differences in Krengchai between the groups as fallows :-

2.1 The ethnic-Thai students in M.S.3. showed significantly higher Krengchai than the ethnic - Chinese students in M.S.3.

2.2 The ethnic - Chinese student teachers showed significantly higher Krengchai than the ethnic - Chinese student teachers.

2.3 The M.S.3 students in Northeast showed significantly higher Krengchai than the M.S.3 students in Bangkok.

2.4 The student teachers in Bangkok showed significantly higher Krengchai than the M.S.3 students in Bangkok.

2.5 High Achievement Motive group showed significantly higher Krengchai than low Achievement Motive group.

2.6 Low Gainface - Loseface group showed significantly higher Krengchai than high Gainface - Loseface group.

3. The comparision of Achievement Motive.

3.1 There were no significant differences in Achievement Motive in either M.S.3 or Teachers College groups of ethnic-Thai and ethnic-Chinese students.

3.2 The M.S.3 students in the Northeast showed significantly higher Achievement Motive than the M.S.3 students in Bangkok.

3.3 In the Northeastern group, M.S.3 students showed significantly higher Achievement Motive than Teachers College students.

3.4 In the Bangkok group, student teachers showed significantly higher Achievement Motive than M.S.3 students.

3.5 There was no significant difference in Achievement Motive between high Gainface - Loseface group and low Gainface - Loseface group.

4. The comparison of Gainface - Loseface

4.1 The students in the Northeast both M.S.3 or Student teachers showed significantly higher Gainface - Loseface than the students in Bangkok.

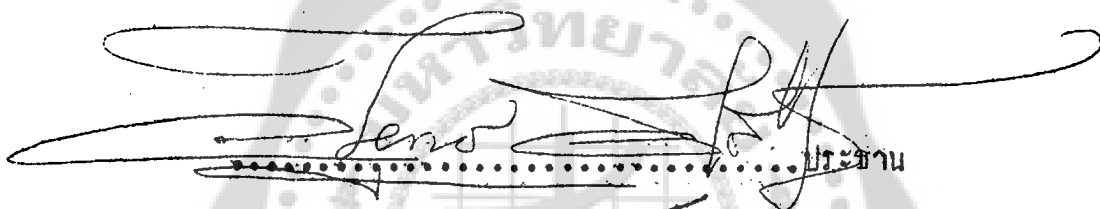
4.2 There were no significant differences in Gainface - Loseface in either M.S.3 or Student teachers groups of ethnic-Thai and ethnic-Chinese students.

4.3 In the Northeast group, Student teachers showed significantly higher Gainface - Loseface than M.S.3 students.

4.4 There was no significant difference in Gainface - Loseface between high Achievement Motive group and low Achievement Motive group.

4.5 Low Krengchai group showed significantly higher Gainface - Loseface than high Krengchai group.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิต ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็น
สมควร รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ของวิทยาลัย
วิชาการศึกษาได้


.....ประธาน
.....รองประธาน
.....กรรมการ
.....กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปรีณฺฑานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เพราะผู้วิจัยได้รับคำแนะนำและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากอาจารย์ ดร.วีรยุทธ วิเชียรโชติ อาจารย์ ดร.นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ อาจารย์ไพศาล หวังพานิช และ อาจารย์บังอร เสดนันท ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณ และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้อำนวยการวิทยาลัย อาจารย์ใหญ่ คณะจารย์ นักเรียน และ นักศึกษาทุกท่าน ในโรงเรียนและวิทยาลัยต่าง ๆ ที่ได้ให้ความร่วมมือ และความสละสลวยในการ เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี และขอขอบคุณ คุณวัฒนา เกิดแก้ว คุณจิรศักดิ์ สัตยชาติเจตน คุณธรรมา จาคูประยูร และคุณขวัญจิต ภูณโณชีพ ที่ช่วยเหลือในการ เก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบพระคุณเป็นพิเศษสำหรับคุณธงชัย ทองนิ่ม ที่ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดีในการ วิเคราะห์ข้อมูลบางส่วนโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ และคุณณิเวศน์ ชรรมรักษ์ ที่ให้ช่วยเหลือ ในการจัดพิมพ์

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุก ๆ ท่านซึ่งไม่สามารถกล่าวชื่อนามได้ทั้งหมด ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ในการวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี.

ประกาศ ณ ศรีสะเกษ

9 มีนาคม 2516

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนส่วนหนึ่งจากสมาคมสังกมศาสตร์แห่งประเทศไทย
"ทุนภูมิพล" และอีกส่วนหนึ่งจากโครงการวิจัย "ความเกรงใจในคนไทย" ภายใต้
การนำของ ดร.วีรยุทธ วิเชียรโชติ คณะวิชาวิจัยการึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า.....	9
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	10
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	11
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	12
2 ทฤษฎี เอกสาร และการวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกไคหน้า - เสียหน้า.....	15
ทฤษฎีและเอกสารเกี่ยวกับความเกรงใจ.....	27
เอกสารและการวิจัยเกี่ยวกับแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์.....	37
สมมุติฐานในการค้นคว้าวิจัย.....	49
สมมุติฐานเป็นกลาง.....	
เหตุผลเบื้องหลังสมมุติฐาน.....	52
3 การสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย.....	58
แบบทดสอบวัดความรู้สึกไคหน้า - เสียหน้า.....	58
แบบทดสอบวัดความเกรงใจ.....	64
แบบทดสอบวัดแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์.....	65
4 วิธีดำเนินการ.....	67
กลุ่มตัวอย่าง.....	67
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	70
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70

บท	หน้า
5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	74
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	74
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	75
การหาสถิติพื้นฐานของข้อมูล	76
การหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ	76
การเปรียบเทียบความเกรงใจกับตัวแปรอื่น ๆ	86
การเปรียบเทียบแรงจูงใจไม่สมัครใจกับตัวแปรอื่น ๆ	100
การเปรียบเทียบการรักษาหน้ากับตัวแปรอื่น ๆ	103
การเปรียบเทียบบุคลิกภาพเกรงใจ แรงจูงใจไม่สมัครใจ และการรักษาหน้า โดยใช้เชื้อสาย ถิ่นที่อยู่ และ ระดับชั้นการศึกษา เป็นตัวแปรอิสระร่วมกัน	109
6 สรุป อภิปรายผล และขอเสนอแนะ	134
ความมุ่งหมาย	134
กลุ่มตัวอย่าง	134
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	135
วิธีการทางสถิติ	135
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	136
การอภิปรายผล	142
ขอเสนอแนะ	155
บรรณานุกรม	157
ภาคผนวก	

บัญชีตาราง

ตาราง	เนื้อหา	หน้า
1	ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดความรู้สึกไคหนา	61
2	ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดความรู้สึกเสียหน้า	62
3	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบไคหนา - เสียหน้า	63
4	ค่าสถิติมูลฐานที่ได้จากแบบทดสอบวัดคุณลักษณะ	76
5	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจ การรักษาหน้า และแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	77
5.1	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจ การรักษาหน้า และแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ พิจารณาตามเชื้อสาย	80
5.2	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจ การรักษาหน้า และแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ พิจารณาตามถิ่นที่อยู่	82
5.3	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจ การรักษาหน้า และแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ พิจารณาตามระดับชั้นการศึกษา	84
6	การ เปรียบเทียบความเกรงใจของนักเรียนที่มีระดับชั้นการศึกษาต่างกัน	86
7	การ เปรียบเทียบความเกรงใจของนักเรียนในกรุงเทพมหานคร กับนักเรียนในต่างจังหวัด	87
8	การ เปรียบเทียบความเกรงใจของนักเรียนไทยเชื้อสายไทย กับนักเรียนไทยเชื้อสายจีน	88
9	ค่าสถิติมูลฐานของความเกรงใจ ตามระดับความรู้สึกไคหนา - เสียหน้า	89
10	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความเกรงใจ ตามระดับการรักษาหน้า	89
11	ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย เป็นรายคู่ของคะแนน ความเกรงใจตามระดับการรักษาหน้า	90
12	ค่าสถิติมูลฐานของการรักษาหน้า ตามระดับความเกรงใจ	92

สารบัญ	หน้า
13 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการรักษาน้ำ ตามระดับความเกรงใจ	92
14 ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย เป็นรายคู่ของคะแนน การรักษาตามระดับความเกรงใจ	93
15 ค่าสถิติพื้นฐานของความเกรงใจตามระดับแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์	94
16 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความเกรงใจ ตามระดับแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์	95
17 ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย เป็นรายคู่ของคะแนน ความเกรงใจตามระดับแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์	95
18 ค่าสถิติพื้นฐานของแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ ตามระดับความเกรงใจ	97
19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ ตามระดับความเกรงใจ	98
20 ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย เป็นรายคู่ของคะแนน แรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามระดับความเกรงใจ	98
21 การเปรียบเทียบแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่มีระดับชั้นการศึกษา ต่างกัน	100
22 การเปรียบเทียบความเกรงใจของนักเรียนในกรุงเทพมหานคร กับในต่างจังหวัด	101
23 การเปรียบเทียบแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนไทยเชื้อสายไทย กับนักเรียนไทยเชื้อสายจีน	102
24 การเปรียบเทียบการรักษาหน้า ของนักเรียนที่มีระดับชั้นการศึกษาต่างกัน	103
25 การเปรียบเทียบการรักษาหน้าของนักเรียนในกรุงเทพมหานคร กับนักเรียนในต่างจังหวัด	104

26	การ เปรียบเทียบการรักษาหน้าของนักเรียนไทยเชื้อสายไทย กับนักเรียนไทยเชื้อสายจีน	105
27	คาสติคุณฐานของการรักษาหน้า ตามระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	106
28	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการรักษาหน้า ตามระดับ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	107
29	คาสติคุณฐานของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามระดับการรักษาหน้า	108
30	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ตามระดับการรักษาหน้า	108
31	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนความเกรงใจโดยมีถิ่นที่อยู่ และระดับชั้นการศึกษา เป็นตัวแปรอิสระรวม	109
32	ผลการทดสอบความแตกต่างของความเกรงใจโดยมีถิ่นที่อยู่ และระดับชั้น เป็นตัวแปรอิสระรวม	110
33	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนความเกรงใจโดยมีถิ่นที่อยู่ และเชื้อสาย เป็นตัวแปรอิสระรวม	112
34	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนความเกรงใจโดยมีระดับชั้น และเชื้อสาย เป็นตัวแปรอิสระรวม	113
35	ผลการทดสอบความแตกต่างของความเกรงใจโดยมีระดับชั้น และเชื้อสาย เป็นตัวแปรอิสระรวม	114
36	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยมีถิ่นที่อยู่ และระดับชั้น เป็นตัวแปรอิสระรวม	116
37	ผลการทดสอบความแตกต่างของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์โดยมีถิ่นที่อยู่ และระดับชั้น เป็นตัวแปรอิสระรวม	117
38	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยมีถิ่นที่อยู่ และเชื้อสาย เป็นตัวแปรอิสระรวม	119

39	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยมีระดับชั้น และ เชื้อสาย เป็นตัวแปรอิสระรวม	120
40	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนการรักษาหน้า โดยมีถิ่นที่อยู่ และระดับชั้น เป็นตัวแปรอิสระรวม	121
41	ผลการทดสอบความแตกต่างของการรักษาหน้า โดยมีถิ่นที่อยู่ และระดับชั้น เป็นตัวแปรอิสระรวม	122
42	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนการรักษาหน้า โดยมีถิ่นที่อยู่ และ เชื้อสาย เป็นตัวแปรอิสระรวม	124
43	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนการรักษาหน้า โดยมีระดับชั้น และ เชื้อสาย เป็นตัวแปรอิสระรวม	125
44	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนไคหนา โดยมีถิ่นที่อยู่ และระดับชั้น เป็นตัวแปรอิสระรวม	126
45	ผลการทดสอบความแตกต่างของความรูสึกไคหนา โดยมีถิ่นที่อยู่ และระดับชั้น เป็นตัวแปรอิสระรวม	127
46	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนความรูสึกไคหนา โดยมีถิ่นที่อยู่ และ เชื้อสาย เป็นตัวแปรอิสระรวม	129
47	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนความรูสึกไคหนา โดยมีระดับชั้น และ เชื้อสาย เป็นตัวแปรอิสระรวม	130
48	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนความรูสึกเสียหน้า โดยมีถิ่นที่อยู่ และระดับชั้น เป็นตัวแปรอิสระรวม	131
49	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนความรูสึกเสียหน้า โดยมีถิ่นที่อยู่ และ เชื้อสาย เป็นตัวแปรอิสระรวม	132
50	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนความรูสึกเสียหน้า โดยมีระดับชั้นและ เชื้อสาย เป็นตัวแปรอิสระรวม	133

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 บัญญัติแสดงโครงสร้างและความสัมพันธ์ระหว่างการรักษาน้ำ ความเกรงใจ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์.....	43
2 แสดงปริมาณของความเกรงใจในกลุ่มที่มีระดับการรักษาน้ำ คำ กลาง และสูง.....	90
3 แสดงปริมาณของการรักษาน้ำในกลุ่มที่มีความเกรงใจ คำ กลาง และสูง.....	93
4 แสดงปริมาณของความเกรงใจในกลุ่มที่มีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ต่ำ กลาง และสูง.....	96
5 แสดงปริมาณของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในกลุ่มที่มีระดับความเกรงใจ ต่ำ กลาง และสูง.....	99

ภูมิหลัง

ปัจจุบันนี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นยุคของการพัฒนา เพราะประเทศทั้งหลายต่างก็เอาใจใส่เร่งรัดพัฒนาประเทศของตนในทุก ๆ ด้าน การพัฒนานั้นอาจพิจารณาความหมายได้หลายแง่หลายมุม แต่ก็ได้นักวิชาการหลายท่านให้ความเห็นว่า "การพัฒนาประเทศก็คือ การเอาทรัพยากรต่าง ๆ เช่น กำลังคน กำลังเงิน ทรัพยากรธรรมชาติ วัสดุ เครื่องมือ เครื่องใช้ เทคนิคต่าง ๆ มาใช้ประกอบการเพื่อให้บังเกิดความสำเร็จก้าวหน้าตามแผน และเป้าหมายที่กำหนดไว้" (ชลอ ธรรมศิริ, 2515 : 223) โดยเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนายังต้องใช้ความพยายามมากกว่าปกติ ทั้งนี้ก็เพราะจะพยายามลบล้างช่องว่างระหว่างประเทศของตน และประเทศที่พัฒนาแล้วให้น้อยลงเท่านั้น แต่เพื่อให้ประเทศของตนสามารถดำรงอยู่ในกลุ่มของสังคมนานาชาติได้โดยได้รับความยุติธรรมและความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ดังนั้นจุดมุ่งหมายที่สำคัญของการพัฒนาประเทศก็คือ การยกระดับเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ (ชาวัน บัวศรี, 2514 : 56) สอดคล้องกับที่ แสตนลีย์ (ชว๊ช มกรพงศ์, 2508 : 779) ได้กล่าวไว้ว่า "วัตถุประสงค์ของกระบวนการพัฒนาที่จะส่งเสริมอุดมการณ์แห่งประชาธิปไตยนั้น ควรจะมุ่งพัฒนาทุก ๆ ด้านไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งรวมทั้งด้าน สังคม การเมือง และเศรษฐกิจ"

สำหรับประเทศไทยอยู่ในระยะเร่งรัดพัฒนาทั้งในทางเศรษฐกิจ และสังคม คือทางเศรษฐกิจก็พัฒนาจากประเทศกสิกรรมให้เป็นประเทศอุตสาหกรรม ส่งเสริมให้ประชากรประกอบธุรกิจเพื่อการแปรรูปวัตถุดิบให้เป็นวัตถุดิบสำเร็จรูปมากขึ้น และนำเอาวิทยาการแผนใหม่ทางเทคโนโลยีมาใช้ในการประกอบอาชีพต่าง ๆ มากขึ้น ทางสังคมก็พัฒนาจากสังคมนิยมให้เป็นสังคมแบบประชาธิปไตย (วิญญู ธิวิเชียรโชติ, 2513 ก : 35) และความจำเป็นที่ต้องมีการเร่งรัดพัฒนานั้น เนื่องมาจากสาเหตุสำคัญ 4 ประการคือ

ประการที่หนึ่ง พัฒนา เพื่อให้มีความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับอารยประเทศอื่น ๆ
 ประการที่สอง พัฒนา เพื่อป้องกันการแทรกซึมและบ่อนทำลายของฝ่ายคอมมิวนิสต์ ประการที่สาม
 พัฒนา เพื่อเพิ่มผลผลิตให้พอเพียงกับอัตราการเกิดของประชากร ซึ่งนับว่ามีอัตราการเกิดสูงสุด
 ประเทศหนึ่ง คือ 3.2 – 3.6 % ต่อปี ประการที่สี่ เพื่อยกระดับมาตรฐานการครองชีพของ
 คนไทยให้สูงขึ้น (วีรยุทธ วิเชียรโชติ, 2513 ข : 75 – 80)

เพื่อให้การพัฒนาบรรลุถึงเป้าหมายดังกล่าว จำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาทั้ง
 ทรัพยากรธรรมชาติค่านบุคคล (Human Resource) พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติค่านวัตถุ
 และพัฒนาระบบของสังคมที่สิ่งทั้งสองนี้รวมอยู่ให้สอดคล้องกัน การพัฒนาประเทศจึงจะ
 ดำเนินไปได้ด้วยดี เพราะทุกสิ่งทุกอย่างในสังคมนั้นเชื่อมโยงกันดังลูกโซ่ (ล.ก. : 83)
 ในการประชุมทั่วไปของ ยูเนสโก ประจำปี 1968 ก็ได้เน้นในวัตถุประสงค์มูลฐานของ
 การพัฒนาประเทศว่า "มนุษย์เป็นทั้งอุปกรณ์ขั้นมูลฐาน และเป็นเป้าหมายของการพัฒนา
 และการพัฒนาเป็นเครื่องมือที่จะนำไปสู่การบรรลุถึงความเป็นคนมากขึ้น" (เสกสรรค์
 ประเสริฐกุล, 2515 : 51)

นักเศรษฐศาสตร์ นักการศึกษา ตลอดจนนักวางแผนพัฒนาต่างยอมรับว่า การพัฒนา
 ประเทศจะสำเร็จเร็วหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับทรัพยากรมนุษย์ของแต่ละประเทศเป็นสำคัญ
 ปริมาณของทรัพยากรก็มีความสำคัญเท่ากับคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ไม่ ยิ่งประเทศ
 ที่ขาดแคลนทรัพยากรด้านการเงิน ก็ยิ่งต้องอาศัยทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยในการพัฒนามาก
 ยิ่งขึ้น (ธารัง บัวศรี, น.ค.)

การพัฒนาทรัพยากรค่านบุคคล เพื่อให้มีประสิทธิภาพสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจ
 และสังคมนั้น สิ่งสำคัญที่สุดที่จะใช้ในการพัฒนาตัวบุคคลก็คือ การอบรมเลี้ยงดู และการให้
 การศึกษา เมื่อสังคมพัฒนาไปถึงขั้นใด การอบรมเลี้ยงดูและการศึกษาก็ย่อมปรับปรุงตนเอง
 ไปถึงขั้นนั้นด้วย สังคมไทยเราเปลี่ยนแปลงไปในแนวทางของอนาคตวิสัย (prefigurative)
 มีการคาดคะเนและควบคุมอนาคตได้ด้วยแผนของการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ
 (ไพฑูรย์ สีนลารัตน์, 2515 : 27) การศึกษาจึงมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงและปรับปรุง
 เพื่ออนาคตมากขึ้น ลักษณะภารกิจ และสาระสำคัญขององค์ประกอบของการศึกษาก็จะต้อง
 เปลี่ยนแปรไปจากแบบแผนเดิมเช่นเดียวกัน แต่การปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

จะเป็นเช่นใด จึงจะมีคุณค่า สาระเพื่อประโยชน์แห่งชนในสังคมได้อย่างบริบูรณ์ นับว่า เป็นสิ่งสำคัญที่ควรได้รับการพิจารณา เพราะเป็นที่ตระหนักกันอยู่แล้วว่า ระบบการศึกษา ที่มีประสิทธิภาพ การอบรมสั่งสอนที่ดี ย่อมเป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาประเทศ

ในระยะที่ประเทศไทยกำลังอยู่ในระหว่างการพัฒนา การจัดการศึกษาจะต้อง ให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ และระบบการศึกษาที่ควรจะเป็นเป้าหมายหลักและพาหนะ นำไปสู่การพัฒนาก็จะต้องสามารถที่จะช่วยให้ประชาชนรู้จักวิธีการเรียนรู้ รู้จักคิด ตระหนัก ในสรรพสิ่งรู้จักยอมรับการเปลี่ยนแปลงและความคิดใหม่ ๆ ตลอดจนเป็นเครื่องมือช่วยเหลือ ในการวิเคราะห์ค้นหาคำตอบให้กับปัญหาต่าง ๆ ที่อาจมี

ฉะนั้นการพิจารณาคำเนินงานปรับปรุงการศึกษาให้ดำเนินไปในทางใดทางหนึ่ง อย่างถูกต้องนั้น จึงนับว่าเป็นสิ่งสำคัญมาก หากดำเนินการผิดพลาดไปแล้วก็จะก่อให้เกิด ปัญหาต่าง ๆ มากมายตามมาในอนาคต มีปัญหาสำคัญ ๆ ที่ควรพิจารณาก่อนดำเนินการ ปรับปรุงการศึกษาหลายประการ สิ่งหนึ่งที่นับว่าสำคัญควรแก่การพิจารณาศึกษาค้นคว้า อย่างยิ่งคือ ควรพิจารณาศึกษาว่า มีชนบทรรมนิยมประเพณี ทัศนคติ ค่านิยมและลักษณะ บุคลิกภาพของประชาชนอะไรบางที่เป็นเครื่องถ่วง หรือทำให้เกิดความล่าช้า หากว่ามีอยู่ เราจะหาวิธี หาหนทางแก้ไขปรับปรุงได้อย่างไร เพื่อให้เกิดบุคลิกภาพที่สอดคล้องกับการพัฒนา ประเทศ

ปัจจุบันนักสังคมศาสตร์หลายท่าน ต่างก็ตระหนักเป็นอย่างดีว่าพลังงูใจ ของคนเรานั้น มีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศ เดวิด ซี แมคเคลเลนค์ แห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องพลังงูใจด้านความต้องการสัมฤทธิ์ผล (Need for Achievement) ไว้อย่างกว้างขวางทุกแง่มุม โดยพบว่า "ในประเทศ ที่มีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทางเศรษฐกิจนั้น ประชาชนมีบุคลิกภาพที่มีความต้องการ สัมฤทธิ์ผลสูงกว่าในประเทศที่ก้าวหน้าทางเศรษฐกิจช้า และส่วนใหญ่มีลักษณะที่แสดงการ ขวนขวายหาทางฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมาย ส่วนในประเทศที่ก้าวหน้า ทางเศรษฐกิจช้า นั้น ส่วนใหญ่มีลักษณะที่แสดงแต่เพียงความปรารถนาที่จะบรรลุถึงเป้าหมาย และความยินดียินร้ายในความสำเร็จหรือความไม่สำเร็จเท่านั้น หากได้แสดงถึงความบากบั่น หาวิธีที่จะไปสู่เป้าหมายไม่ และมีข้อยุติที่สำคัญอีกประการหนึ่งในการวิจัยนั้นก็คือ สมัยใด

ที่คนในชาติมีความต้องการสัมฤทธิ์ผลในระดับสูง ความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทางเศรษฐกิจก็มักเกิดขึ้นตามมาภายหลังสมัยนั้นประมาณ 20 – 30 ปีต่อมาด้วย และในทำนองตรงข้ามกัน สมัยใดที่คนในชาติมีความต้องการสัมฤทธิ์ผลต่ำลง ภายหลังสมัยนั้นการพัฒนาเศรษฐกิจก็มักดำเนินไปอย่างเชื่องช้าลงด้วยเช่นกัน (ละม้ายมาศ ศรทัตต์, 2508 : 627 – 630)

เฮเกน และแมคเคลเลนค์ (ศรีปรีญา รามโกมุท, 2508 : 321) ได้กล่าวว่า บุคลิกภาพที่มีความคิดสร้างสรรค์นั้น จะมีในบุคคลที่มีลักษณะดังนี้คือ

1. มีความต้องการความสำเร็จสูง (high need achievement) กล่าวคือ มีความรู้สึกสนุกในการที่ได้ประสบปัญหาใหม่ ๆ ที่แปลกกว่าที่เคยประสบมา และสนุกในการที่ใช้ความสามารถของตนแก้ปัญหาเหล่านั้น

2. มีความต้องการเป็นตัวของตัวเอง (high need autonomy) กล่าวคือ มีความต้องการที่จะวินิจฉัยปัญหา และตัดสินใจด้วยตัวของตัวเองในเวลาเดียวกัน มิได้มีความกระวนกระวายใจเท่าใดนักว่า บุคคลอื่นจะเห็นว่าตนเป็นอย่างไร ถือเอาการวินิจฉัยหรือประเมินคุณค่าด้วยตัวของตัวเองเป็นสำคัญ

3. มีความต้องการเป็นระเบียบ (high need order) ในความหมายที่ว่า สามารถทนต่อความไม่เป็นระเบียบ ความสับสนต่าง ๆ ได้โดยไม่รู้สึกเคืองครั่น ทั้งนี้เพราะมีความรู้สึกอยู่ว่า ความเป็นไปต่าง ๆ ในโลกนี้ย่อมมีกฎเกณฑ์ ซึ่งกำหนดความเป็นระเบียบอยู่แล้ว แม้ในความสับสนและไม่เป็นระเบียบที่ประสบอยู่นั้น ก็มีกฎเกณฑ์อยู่ในตัวแล้ว บุคคลประเภทนี้จึงเป็นบุคคลที่ใจกว้าง ยอมรับปรากฏการณ์ที่ขัดแย้งกับความเชื่อหรือความเข้าใจของตน มาพิจารณาเพื่อหาเหตุผลและความเข้าใจที่กว้างขวางออกไป

นอกจากนี้ แมคเคลเลนค์ (ละม้ายมาศ ศรทัตต์, ล.ค. : 631 – 632) ยังได้วิเคราะห์อีกต่อไปว่า มีทัศนคติใดบ้างที่สัมพันธ์อย่างแท้จริงกับความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจจากการวิเคราะห์พบว่า ทัศนคติดังกล่าวคือ

1. การเน้นเรื่องความมานะพยายามทำงาน เพื่อที่จะก้าวหน้า
2. การถือว่าธรรมชาติเป็นสิ่งที่มนุษย์จะต้องเกี่ยวข้องกับด้วย และเป็นสิ่งที่บังคับให้มนุษย์ต้องร่วมมือร่วมใจซึ่งกันและกัน

3. การไม่ยึดชนบประเพณีจนเกินไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเพณีอันเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

ลักษณะประการสุดท้าย ที่กล่าวถึงนี้ ปรากฏว่ามีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดมาก
กับความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ คนในประเทศที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทางเศรษฐกิจมักไม่ค่อย
จะยึดชนบประเพณีอย่างเคร่งครัดนัก หากแต่ยอมรับความคิดเห็นของประชาชนอื่น ๆ เป็นแนว
ปฏิบัติ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลก็มักจะเป็นไปอย่างเฉพาะเจาะจงตามบทบาทหน้าที่

(specificity of role relationship) เช่น ครูกับศิษย์ นายกับลูกจ้าง
แพทย์กับคนไข้ ต่างฝ่ายต่างก็มีจุดหมายหมายของตนโดยเฉพาะ และไม่มีความสัมพันธ์กันในฐานะอื่น
นอกเหนือไปจากนี้อีก เป็นต้นว่า ในฐานะที่มีความเกี่ยวข้องกันในฐานะ นายจ้างกับลูกจ้าง
ก็ไม่มี การถือว่า เป็นญาติกันรวมอยู่ด้วย อันจะทำให้เกิดความ "เห็นแก่หน้า" กันขึ้นมาได้

ลักษณะบุคลิกภาพของคนไทยนั้น ได้มีผู้ตั้งสมมุติฐานไว้ว่า ชัดกับการพัฒนาประเทศ
ดังเช่นที่ แสง ศรีเมฆารัตน์ (2513 : 70) ได้ให้ทัศนะไว้ในส่วนที่เกี่ยวกับการพัฒนาสังคม
ของประเทศไว้ว่า "ประเพณีการอบรมสั่งสอนของคนไทย มุ่งในระบบอาวุโส คือมุ่งให้
บุตรธิดา เชื่อถือตัวบุคคลมากกว่าหลักการ การดำเนินชีวิตประจำวันในครอบครัวหรือโรงเรียน
จึงเป็นไปในลักษณะที่ว่า บุตรธิดาและนักเรียนไม่กล้าโต้แย้งผู้ปกครอง และครูบาอาจารย์
แม้จะเป็นการโต้เถียงที่ขอบข่ายเหตุผลและหลักการที่ถูกต้องก็ตาม" สอดคล้องกันกับที่
ไพฑูริย์ เครือแก้ว (2506 : 2/16) ที่กล่าวว่า "คนไทยมีค่านิยมยกย่องความเป็นผู้ใหญ่
คือมีตำแหน่งสูง มีอายุมาก หรือทำงานมานาน ถือว่าผู้ใหญ่เป็นผู้ที่รอบรู้ สุขุม เข้าใจในโลก
และชีวิตอย่างล้าลึก ผู้ใหญ่ยอมทำอะไรไม่ผิด ผู้น้อยจึงต้องเกรงกลัว เคารพ นบนอบ เชื่อฟัง
ผู้ใหญ่ รู้จักกาลเทศะ" ถ้ายึดค่านิยมสาวไทยโดยทั่วไปจึงยังคงสภาพเป็น "ทารกเลี้ยงไม่โต"
เพราะส่วนใหญ่ยังขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และความเป็นตัวของตัวเอง ซึ่งนับว่าเป็น
อุปสรรคประการหนึ่งของการปกครองระบอบประชาธิปไตย และต่อการพัฒนาประเทศ
ตรงกับทัศนะของอนุกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติสาขารัฐศาสตร์ (สุวิทย์ รุ่งวิสัย, 2513 : 57)
ซึ่งได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับมูลฐานของสังคมไทยเป็นอุปสรรคต่อประชาธิปไตยไว้ว่า "คนไทยส่วนใหญ่
หัวโบราณ มีชีวิตง่าย ๆ ขาดความรู้ลึกว่าผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติเป็นอย่างไร"

และ คร.วีรยุทธ วิเชียรโชติ (ล.ก. : 38 - 41) ได้กล่าวโดยสรุปว่า ในสังคมไมตรีสัมพันธ์ เช่น สังคมไทยมักจะเน้นค่านิยมด้านความเกรงใจ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รักเพื่อนพ้องเพื่อนฝูง มากกว่าความยุติธรรมทางสังคม มีความอะลุ่มอล่วย ออมชอมมาก มีลักษณะเน้นสัมพันธภาพ มากกว่าสัมฤทธิ์ผล ผู้ที่มีค่านิยมเช่นนี้ จะไม่กล้าแสดงความคิดเห็นเนื่องจากเกรงใจ และความรู้สึกในการแข่งขันในค่านิยมสัมฤทธิ์ผลมีน้อย ค่านิยมดังกล่าวมานี้แม้จะเป็นลักษณะที่ดี ที่ช่วยเกื้อหนุน และควบคุมความประพฤติทางสังคมให้อยู่ในกรอบก็ตาม แต่ก็ไม่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศในปัจจุบัน

นอกจากจะมีบุคลิกภาพเกรงใจเป็นลักษณะเด่นแล้ว คนไทยโดยทั่วไปเนื่องจากว่ามีความเกรงใจมาก ไม่กล้าที่จะทำอะไรลงไป ด้วยเกรงว่าสัมพันธภาพระหว่างบุคคลจะเสียไป แม้ว่าจะพอใจหรือไม่พอใจในสิ่งใด ก็มักจะเก็บไว้ในใจไม่แสดงออกให้เด่นชัด ไม่กล้าโต้เถียงหรือคัดค้านผู้อื่น เพราะเกรงว่าเมื่อพูดไปแล้วจะทำให้ผู้อื่นไม่พอใจ พยายามหลีกเลี่ยงการพูดการกระทำที่ก้าวร้าว สอดแทรกผู้อื่นเนื่องจากเกรงว่า ตนและผู้อื่นจะเสียหน้า และบางครั้งเพื่อที่จะ "เอาหน้า" ก็กล้าที่จะทำอะไรก็ได้ โดยไม่คำนึงถึงเหตุผล หรือผลประโยชน์ของส่วนรวม

ฉะนั้น บุคลิกภาพอีกแบบหนึ่งที่นับว่า เคน และน่าสนใจของคนไทยก็คือ การมีความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องการรักษา "หน้า" คือ การ "ไต่หน้า" และ "เสียหน้า" คนไทยโดยทั่วไปมีความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องนี้อยู่มาก ดังจะพบว่ามีคำพังเพยหรือสำนวนไทยแต่โบราณเป็นจำนวนมากที่เกี่ยวกับการกระทำเพื่อ "รักษาหน้า" "เอาหน้า" หรือ "เพื่อหน้า" อยู่มากเช่น "ขี้ขลาดเอาหน้ารอด" "ทำงานหน้า" "เจ้าหน้าเจาคา" "ชายหน้าวันละห้าเปี้ย" "เป็นหน้าเป็นตา" "ดูหน้าปะจุมูก" และ "ตำน้ำพริกละลายแม่น้ำ" ดังนั้น เป็นต้น

จากการวิเคราะห์เกี่ยวกับเรื่อง "หน้า" นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ (2514 : 21) พบว่า "หน้า" เป็นสาเหตุสำคัญอันหนึ่งที่ทำให้คนไทยมีความสามารถน้อยในการร่วมมือประสานงานกัน การกลัวตัวเอง หรือผู้อื่น "เสียหน้า" ก็คือ การกลัวผู้อื่น "ไต่หน้า" หรือจะ "เอาหน้า" เสียคนเดียวก็ดี หรือการ "รักษาหน้า" ไว้เฉย ๆ ก็ดี ล้วนแต่ขัดขวางไปในทิศทาง

ที่บอกว่า ทำให้เสียงาน และเป็นผลร้ายต่อการเร่งรัดพัฒนาประเทศทั้งสิ้น ในแง่เศรษฐกิจ "หน้า" ยังเข้าไปมีส่วนช่วยทำลายเศรษฐกิจมากมาย ชาวนา ชาวสวนของเรายังจัดงานศพ งานพิธีต่าง ๆ อย่างฟุ่มเฟือยอยู่เพื่อรักษาหน้า เขาทำนองที่ว่า "ค่าน้ำพริกละลายแม่น้ำ" หรือ "คนตายขายคนเป็น" หรือได้เงินมาก็เอาไปซื้อทองมาประดับตกแต่งแทนการฝากธนาคาร หรือลงทุนให้หมุนเวียน หรือการนั่งรถยนต์หรูหราชากต่างประเทศ การได้ใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย ก็ถือเป็น การ "เซ็กหน้าซุตา" เหล่านี้เราจะเห็นได้ว่า เรื่อง "หน้า" นี้ครอบคลุมไปทั่วทั้งด้าน เศรษฐกิจ และสังคม ความจำเป็นที่จะต้องลดความสำคัญของ "หน้า" ลงจึงมีมากโดยเฉพาะ ในขณะที่เรากำลังพัฒนาประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมอยู่

กวยเหตุคงที่กล่าวมาแล้วทั้งหมดนี้ จะเห็นได้ว่าประชาชนที่มีแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงนั้น เป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ แต่คนไทยนั้นมีลักษณะบุคลิกภาพที่เด่นคือ มีความเกรงใจ และความรู้สึกเรื่อง "หน้า" คือการไ้หน้า - เสียหน้า อันเป็นบุคลิกภาพที่ขัดกับการพัฒนา ประเทศทั้งในด้านการเศรษฐกิจ และสังคม ดังนั้นผู้วิจัย จึงสนใจใคร่ที่จะศึกษาหาความสัมพันธ์ และเปรียบเทียบบุคลิกภาพในทางด้าน ความเกรงใจ ความรู้สึกไ้หน้า - เสียหน้า และแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ ในคนไทยว่าจะมีความสัมพันธ์กัน หรือแตกต่างกันอย่างไรบ้าง

เนื่องจากว่าในประเทศไทยมีชาวจีนอาศัยอยู่มาก เป็นชนกลุ่มน้อยที่มีบทบาทสำคัญ ในทางเศรษฐกิจของประเทศโดยเฉพาะในด้านการค้าขาย และเนื่องจากว่าคนจีนไ้เข้ามาอยู่อาศัยในเมืองไทยเป็นจำนวนมาก และเป็นเวลาช้านานตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ชาติไทย ฉะนั้นปัจจุบันคนไทยจึงเป็นเชื้อสายจีนก็มีจำนวนมากตามไปด้วย จะเห็นว่าใน โรงเรียน ในวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยโดยทั่วไป ต่างก็จะมีนักเรียน นิสิต นักศึกษาที่เป็น คนไทยเชื้อสายจีนรวมอยู่ด้วยแทบทุกแห่ง และบุคคลเหล่านี้จะออกไปประกอบอาชีพเป็นกำลังคน ส่วนหนึ่งในการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยต่อไปด้วย ผู้วิจัยจึงไ้สนใจใคร่ที่จะ ศึกษาเปรียบเทียบว่า แรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเกรงใจ และความรู้สึกไ้หน้า - เสียหน้า ของนักเรียนไทยเชื้อสายไทย กับนักเรียนไทยเชื้อสายจีน ซึ่งมีพื้นฐานทางวัฒนธรรมแตกต่างกัน ว่าจะมีความแตกต่างกันหรือไม่เพียงใด

และเนื่องจากว่า กรุงเทพมหานครซึ่งเป็นทั้งเมืองหลวงและเมืองที่สำคัญของไทย มีพลเมืองอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น เป็นศูนย์กลางและเป็นจุดรวมของบุคคลที่มีลักษณะ และอาชีพ หลากอย่าง มีการเปลี่ยนแปลงทางวัตถุอย่างรวดเร็ว มีโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ ศูนย์การค้า และสถานเริงรมย์ เพิ่มขึ้นมากมาย อารยธรรมและวัฒนธรรม ตลอดจนค่านิยม บางอย่างของชาวตะวันตกได้แพร่เข้ามาอย่างกว้างขวาง มีความก้าวหน้าของระบบการ อุตสาหกรรม และความเจริญของวิทยาการอย่างมาก มีการคิดค้นสิ่งประดิษฐ์และวิธีการใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา กล่าวได้ว่าเป็นศูนย์กลางของความเจริญก้าวหน้า และเป็นที่รวมของบรรดา ผู้ที่มีความรู้ทั้งหลาย (อานนท์ อาภาภิรม, 2515 : 236) ด้วยเหตุต่าง ๆ ดังที่กล่าวมานี้ ทำให้สังคมในกรุงเทพมหานคร เริ่มเปลี่ยนแปลงสภาพจากสังคมแบบไมตรีสัมพันธ์เข้าสู่สังคม แบบสัมฤทธิ์สัมพันธ์หรือสังคมอุตสาหกรรมมากขึ้น ในขณะที่ประชาชนในภูมิภาคอื่น ๆ ของ ประเทศไทย ยังคงมีลักษณะส่วนใหญ่เป็นสังคมแบบไมตรีสัมพันธ์อยู่โดยเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นภาคที่ใหญ่ที่สุด มีพื้นที่และประชากรประมาณ 1 ใน 3 ของประเทศ มีปัญหาทั้งทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองที่รัฐบาลจะต้องสนใจให้ความช่วยเหลือส่งเสริม อย่างยิ่ง (สุเทพ สุนทรเกตุ, 2511 : 5) ประชาชนส่วนใหญ่ในภาคนี้ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม ยากจน มีรายได้น้อยกว่ารายจ่าย มีลักษณะทางภาษาและวัฒนธรรมแตกต่างกับ ทางภาคกลาง (ล.ค. : 5) ยังยึดมั่นอยู่กับขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิมเป็นส่วนใหญ่ ด้วยเหตุดังกล่าวมานี้ จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจใคร่ที่จะศึกษา เปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเกรงใจ และความรู้สึกลึกไค้หน้า - เสียหน้า ของนักเรียนในกรุงเทพมหานครกับนักเรียน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีพื้นฐานที่อยู่แตกต่างกันว่าจะมีความแตกต่างกันหรือไม่ เพียงใด

การที่ผู้วิจัยสนใจใคร่ที่จะศึกษาหาความสัมพันธ์และ เปรียบเทียบบุคลิกภาพของคนไทย ในทางค่านาง ๆ ดังที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ ก็เพื่อว่าผลที่ได้จากงานวิจัยครั้งนี้ จะได้เป็นประโยชน์ และใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้อุปการะ ครู และผู้บริหารการศึกษา ในการที่จะให้การศึกษและการอบรมเลี้ยงดู ปลูกฝังบุคลิกภาพที่เหมาะสมให้แก่เยาวชนไทย เพื่อให้ได้บุคคลที่มีบุคลิกภาพ สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศต่อไป

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์ของความรู้สึกได้หน้า – เสียหน้า แรงงูใจใฝ่ลัฒฤทธิ์ และความเกรงใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักศึกษาวิตาลัยครูระดับประกาศนียบัตร วิชาการศึกษาชั้นสูง ปีที่ 2 ว่าจะมีความสัมพันธ์กันหรือไม่เพียงใด ตามหัวข้อต่อไปนี้คือ

1.1 ความเกรงใจ จะมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกได้หน้า – เสียหน้าหรือไม่ เพียงใด

1.2 ความเกรงใจ จะมีความสัมพันธ์กับแรงงูใจใฝ่ลัฒฤทธิ์หรือไม่ เพียงใด

1.3 ความรู้สึกได้หน้า – เสียหน้า จะมีความสัมพันธ์กับแรงงูใจใฝ่ลัฒฤทธิ์หรือไม่ เพียงใด

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบ ความรู้สึกได้หน้า – เสียหน้า ความเกรงใจและแรงงูใจใฝ่ลัฒฤทธิ์ ตามหัวข้อต่อไปนี้คือ

2.1 เปรียบเทียบความเกรงใจ ระหว่าง

- นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง ปีที่ 2
- นักเรียน นักศึกษาต่างจังหวัด กับนักเรียนนักศึกษาในกรุงเทพมหานคร
- นักเรียนไทยเชื้อสายไทย กับนักเรียนไทยเชื้อสายจีน

2.2 เปรียบเทียบความรู้สึกได้หน้า – เสียหน้า ระหว่าง

- นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง ปีที่ 2
- นักเรียน นักศึกษาต่างจังหวัด กับนักเรียนนักศึกษาในกรุงเทพมหานคร
- นักเรียนไทยเชื้อสายไทย กับนักเรียนไทยเชื้อสายจีน

2.3 เปรียบเทียบแรงงูใจใฝ่ลัฒฤทธิ์ ระหว่าง

- นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง ปีที่ 2
- นักเรียน นักศึกษาต่างจังหวัด กับนักเรียน นักศึกษาในกรุงเทพมหานคร
- นักเรียนไทยเชื้อสายไทย กับนักเรียนไทยเชื้อสายจีน

3. เพื่อเปรียบเทียบความเกรงใจ ความรู้สึกไต่หน้า – เสียหน้า และแรงจูงใจ
ใฝ่สัมฤทธิ์ ตามหัวข้อต่อไปนี้คือ

3.1 ระหว่างกลุ่มที่ไต่คะแนนจากการทำแบบทดสอบไต่หน้า – เสียหน้า

3 ระดับคือ สูง กลาง และต่ำ

3.2 ระหว่างกลุ่มที่ไต่คะแนนจากการทำแบบทดสอบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

3 ระดับคือ สูง กลาง และต่ำ

3.3 ระหว่างกลุ่มที่ไต่คะแนนจากการทำแบบทดสอบความเกรงใจ

3 ระดับคือ สูง กลาง และต่ำ

4. เพื่อสร้างแบบทดสอบวัดความรู้สึกเกี่ยวกับ ไต่หน้า – เสียหน้า ขึ้นชุดหนึ่ง
ที่มีค่าความเชื่อมั่น ความเที่ยงตรง และค่าอำนาจจำแนกสูง เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือ
ในการศึกษาบุคลิกภาพทางค่านามความรู้สึกเกี่ยวกับ "หน้า" คือวัดความรู้สึกไต่หน้า – เสียหน้า
ของคนไทยในระดับมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมดังนี้คือ

1. ทำให้มีแบบทดสอบบุคลิกภาพทางค่านามความรู้สึกไต่หน้า – เสียหน้า ของคนไทย
ในระดับมัธยมศึกษา และอุดมศึกษาขึ้นมาสชุดหนึ่ง เพื่อใช้ในการศึกษาบุคลิกภาพทางค่านามความรู้สึก
เกี่ยวกับ "หน้า" ของคนไทย ที่มีค่าความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงเชื่อถือได้

2. ทำให้ไต่ทราบถึง ความสัมพันธ์ของความรู้สึกไต่หน้า – เสียหน้า แรงจูงใจ
ใฝ่สัมฤทธิ์ และความเกรงใจ ว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร

3. ทำให้ไต่ทราบว่า นักเรียนไทยเชื้อสายไทย กับนักเรียนไทยเชื้อสายจีน
ซึ่งมีพื้นฐานทางวัฒนธรรม และการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน จะมีบุคลิกภาพในค่านามความเกรงใจ
ความรู้สึกไต่หน้า – เสียหน้า และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มากน้อย แตกต่างกันหรือไม่ เพียงใด

4. ทำให้ไต่ทราบว่า นักเรียนในต่างจังหวัด กับนักเรียนในกรุงเทพมหานคร
ซึ่งมีถิ่นที่อยู่ และสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ต่างกัน จะมีบุคลิกภาพในค่านามความเกรงใจ
ความรู้สึกไต่หน้า – เสียหน้า และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มากน้อย แตกต่างกันหรือไม่ เพียงใด

5. ทำให้ได้ทราบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับนักเรียนระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 2 ซึ่งมีอายุ และระยะเวลาการอบรมสั่งสอนในโรงเรียนแตกต่างกัน จะมีบุคลิกภาพในด้านความรู้สึกได้หน้า – เสียหน้า ความเกรงใจและแรงงูใจไม่สัมฤทธิ์ มากน้อย แตกต่างกันหรือไม่ เพียงใด

6. ทำให้ได้ทราบว่า ผู้ที่มีความเกรงใจมาก หรือเกรงใจน้อยนั้น จะสัมพันธ์กับการรู้สึกได้หน้า – เสียหน้า และมีแรงงูใจไม่สัมฤทธิ์ เป็นอย่างไร

ผลดังกล่าวข้างต้น จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ปกครอง ครู ผู้แนะแนว และผู้บริหาร การศึกษาเป็นอย่างมาก ในการที่จะอบรมเลี้ยงดู สั่งสอน จัดหลักสูตร ตลอดจนถึงการจากระบบ การศึกษา เพื่อที่จะปลูกฝังให้เยาวชนไทย มีทัศนคติ ค่านิยม และบุคลิกภาพที่เหมาะสม สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาครั้งนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 2 ในจังหวัด อุตรธานี จำนวน 120 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนนักศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 2 ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 110 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างของ นักเรียน นักศึกษาในกรุงเทพมหานคร รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 230 คน

2. ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาหาความสัมพันธ์ และเปรียบเทียบบุคลิกภาพ ของคนไทย 3 ด้านคือ ความเกรงใจ ความรู้สึกได้หน้า – เสียหน้า และแรงงูใจไม่สัมฤทธิ์

3. การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาหาความสัมพันธ์ และเปรียบเทียบ เฉพาะกลุ่มตัวอย่าง เท่านั้น

4. ตัวแปรในการศึกษาครั้งนี้

ตัวแปร (variables) ที่จะศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 หาความสัมพันธ์ มีตัวแปร 3 ตัวคือ

- ไคหน้า - เสียหน้า
- เกรงใจ
- แรงจูงใจไม่สัมฤทธิ์

ตอนที่ 2 ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างความเกรงใจ ความรู้สึกไคหน้า - เสียหน้า และแรงจูงใจไม่สัมฤทธิ์ ดังนี้

ก. ตัวแปรอิสระ (independent variables) ไคแก่

- ระดับชั้นการศึกษา (ม.ศ.3 กับ ป.กศ.สูงปีที่ 2)
- ดินที่อยู่ (กรุงเทพมหานคร กับต่างจังหวัด)
- เชื้อสาย (นักเรียนไทยเชื้อสายไทย กับนักเรียนไทยเชื้อสายจีน)
- ไคหน้า - เสียหน้า
- แรงจูงใจไม่สัมฤทธิ์

ข. ตัวแปรตาม (dependent variables) ไคแก่

- ความเกรงใจ

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความเกรงใจ เป็นความรู้สึกชนิดหนึ่งภายในตัวบุคคล ซึ่งเมื่อเกิดความรู้สึกเช่นนั้นขึ้น จะทำให้บุคคลนั้น คอบสนองต่อสิ่งเร้าเข้าไปอีกอย่างหนึ่งที่มีโชพพฤติกรรมที่ตนอยากจะตอบสนอง หรือบางครั้งก็ระงับไม่ตอบสนอง สาเหตุที่ทำให้เกิดความรู้สึกเช่นนั้น ก็เนื่องจากการกลัวคนอื่นจะเสียน้ำใจ หรือเสียหน้า เพื่อรักษาสัมพันธภาพอันดี ความรู้สึกเกรงใจนี้อาจแปรเปลี่ยนกันไปตามสภาพของบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น อาจรู้สึกเฉย ๆ หรือไม่เกรงใจเลยต่อคนหนึ่ง รู้สึกเกรงใจบ้างต่อคนหนึ่ง หรือรู้สึกเกรงใจมากต่อคนหนึ่ง เมื่อมีความรู้สึกต่างกันเช่นนั้น พฤติกรรมที่ตอบสนองจึงเปลี่ยนไปด้วย และนอกจากนั้นพฤติกรรมที่ตอบสนองอาจเปลี่ยนไปตามสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมอีกด้วย ความเกรงใจที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ วัดได้จากแบบทดสอบความเกรงใจที่ ดร.วีรยุทธ วิเชียรโชติ และนิสิตปริญญาโทสาขาวิชาพัฒนการศึกษาได้สร้างขึ้น

2. ความรู้สึกเกี่ยวกับ "การรักษาหน้า" เป็นหน่วยของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเพื่อช่วยให้บุคคลลดความวิตกกังวล เมื่อเขารู้สึกว่าหลักประกันความมั่นคงของเขาคลอนแคลน ในสถานการณ์ที่มีการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ทำให้บุคคลผู้นั้นไม่ยอมรับการประเมินคุณค่าจากผู้อื่น การรักษา "หน้า" แบ่งออกเป็น "ไคหน้า" และ "เสียหน้า"

ก. ไคหน้า หมายถึงความรู้สึกวิตกกังวลของบุคคลที่รู้สึกว่า ความสำคัญของตนยังมีน้อย จึงต้องการได้รับการยอมรับจากสังคมในสถานการณ์ต่าง ๆ หลังจากที่บุคคลได้แสดงพฤติกรรมที่มีจุดประสงค์เพื่อเพิ่มพูนความสำคัญของตน ทั้งโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ และบุคคลอาจจะไม่รู้สึกรังเกียจและไม่คำนึงว่า การกระทำบางอย่างของตนจะกระทบกระเทือนต่อบุคคลอื่นที่ร่วมอยู่ในสถานการณ์นั้น ความรู้สึกที่เกิดขึ้นในระหว่างไคหน้าจะอยู่ในรูปของ ความพอใจ ตีใจ ภูมิใจ ฯลฯ เป็นต้น

ข. เสียหน้า หมายถึงความรู้สึกวิตกกังวลของบุคคล เมื่อถูกประเมินค่าทำให้ความสำคัญของตนถูกลดระดับลง จากการกระทำของผู้อื่นหรือจากความสามารถของตนเอง เป็นเหตุให้บุคคลเกิดความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์ (Hostility) ต่อบุคคลผู้นั้นเป็นต้นเหตุความรู้สึกวิตกกังวล และขาดความมั่นคงปลอดภัยนำไปสู่การป้องกันตัวหรือการไขว่คว้าหาเพื่อลดความวิตกกังวลลง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นในระหว่างเสียหน้าจะอยู่ในรูปของ ความวิตกกังวล อาย เสียใจ ฯลฯ เป็นต้น

3. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ คือความปรารถนาที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีทั้งในการแข่งขันและการทำงานควมมาตรฐานอันดีเยี่ยม (Standard of Excellence) หรือปรารถนาที่จะเอาชนะหรือทำดีกว่าบุคคลอื่น ๆ พยายามเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ มีความสบายใจเมื่อประสบความสำเร็จ และมีความวิตกกังวลเมื่อประสบความล้มเหลว พฤติกรรมที่แสดงว่ามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ วัดจากความสามารถในการแต่งเรื่องราวจากภาพ หรือการเติมคำหรือข้อความที่กำหนดให้ว่า จะมีความปรารถนาผลสัมฤทธิ์มากน้อยเพียงใด (อนันต์ จันทร์ทวี, 2514 : 9) การให้คะแนนให้โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามวิธีของ แมคเคลเลนดและคณะ (McClelland et. al., 1966 : 179 - 204)

4. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หมายถึงนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2515

5. นักศึกษาระดับอุดมศึกษา หมายถึงนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตร วิชาการศึกษาชั้นสูง ปีที่ 2 ปีการศึกษา 2515

6. นักเรียนต่างจังหวัด หมายถึงนักเรียนที่มีภูมิลำเนาและกำลังศึกษาเล่าเรียน อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวตามวัฒนธรรมและ สิ่งแวดล้อมของภาค และภาษาที่ใช้ในบ้านเป็นภาษาถิ่น

7. นักเรียนกรุงเทพมหานคร หมายถึงนักเรียนที่มีภูมิลำเนา และกำลังศึกษา เล่าเรียนอยู่ในกรุงเทพมหานคร ได้รับการอบรมเลี้ยงดูตามวัฒนธรรมของภาคกลาง และภาษา ที่ใช้ในบ้านเป็นภาษากลาง

8. นักเรียนไทยเชื้อสายไทย หมายถึงนักเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีพ่อแม่ เป็นคนไทย มีขนบธรรมเนียมประเพณี ตลอดจนภาษาพูดในบ้านเป็นแบบไทย

9. นักเรียนไทยเชื้อสายจีน หมายถึงนักเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีพ่อแม่ เป็นคนจีน มีขนบธรรมเนียมประเพณีภายในบ้านเป็นแบบจีน ภาษาพูดที่ใช้ในบ้านคือภาษาจีน

ทฤษฎี เอกสาร และการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาหาความสัมพันธ์และเปรียบเทียบโดยตรงระหว่างตัวแปรทั้งสามนี้ คือ ความเกรงใจ ความรู้สึกไต่หน้า - เสียหน้า และแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ ปรากฏว่ายังไม่มีผู้ใดได้ทำการศึกษาไว้ โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับ "หน้า" เท่าที่พบมีแต่การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ความเกรงใจ และแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ กับตัวแปรอื่น ๆ อย่างกว้างขวาง ซึ่งจะได้นำมากล่าวเฉพาะผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการค้นคว้าและตั้งสมมุติฐานการวิจัย ดังต่อไปนี้

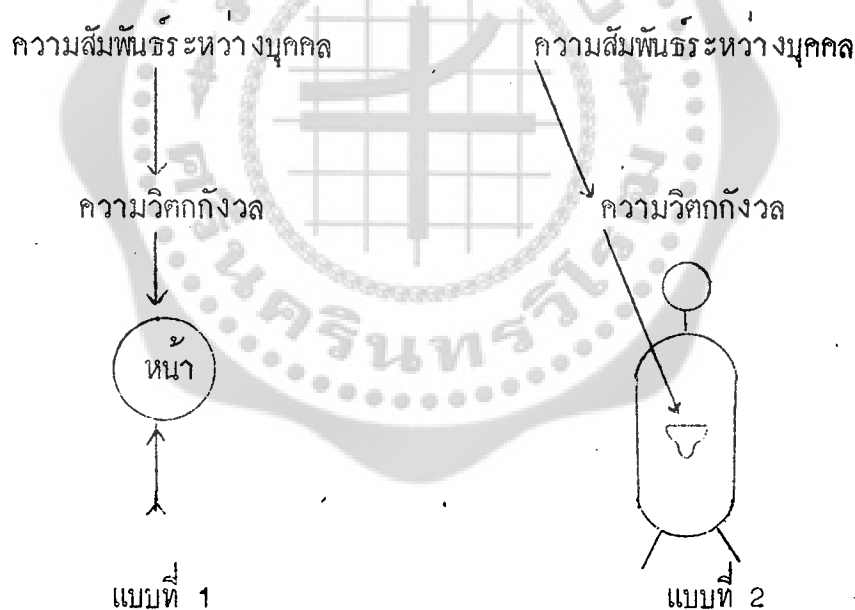
๑. ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกไต่หน้า - เสียหน้า

การวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ ยังไม่ปรากฏว่า ใ้มีการศึกษาในต่างประเทศ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าบุคลิกภาพทางค่านความรู้สึกเกี่ยวกับ "หน้า" นี้เป็นบุคลิกภาพที่ปรากฏเด่นชัดในคนไทย ซึ่งชาติทางตะวันตกหรือในสังคมสัมฤทธิ์สัมพันธ์เขาไม่ค่อยจะได้คำนึงถึงนัก ดังที่ บลังชาร์ด (Blanchard, 1958 : 482) ได้ศึกษาเรื่องเกี่ยวกับเมืองไทย และได้ตั้งข้อสังเกตว่า "คนไทยยึดถืออุเบกขา หรือความวางเฉยอยู่เสมอ และมากเกินไป จนบางครั้งทำให้เป็นอุปสรรคต่อความก้าวหน้าในการงาน เช่นการพูดว่า "ไม่เป็นไร" "ใจเย็น ๆ" "เฉยไว้แล้วดีเอง" และ "เกรงใจ" เพื่อรักษาสัมพันธภาพที่กระหว่างตนกับผู้อื่นนั่นเอง จะพอใจหรือไม่พอใจสิ่งใดก็มักจะเก็บไว้ในใจไม่แสดงออกให้เห็นเด่นชัด ที่เป็นเช่นนี้เพราะต้องการรักษา "หน้า" หรือถนอมความรู้สึกของผู้อื่นไว้"

การไต่หน้า - เสียหน้า เป็นเรื่องของความรู้สึกเกี่ยวกับ "ตน" เป็นการตั้งความหวัง การวาดภาพตนเองเอาไว้ในระดับหนึ่ง ถ้าระดับนั้นเป็นที่ยอมรับจากผู้อื่นหรือสังคม ก็จะเกิดความรู้สึกว่าไต่หน้า และในทำนองเดียวกันเมื่อระดับของตนเองที่วาดไว้ถูกลดระดับลงมา ก็จะเกิดความรู้สึกเสียหน้า

ในการศึกษาเกี่ยวกับความรู้สึกได้หน้า - เสียหน้าของคนไทย ผู้ที่สนใจริเริ่มศึกษา
บุคลิกภาพทางค่านี้นี้เป็นคนแรกคือ นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ (2514 : 4) ซึ่งได้อธิบายไว้ว่า
"การที่คนไทยมีความรู้สึกเกี่ยวกับ "หน้า" อยากได้หน้า หรือกลัวเสียหน้า มากนั้น
นับว่าเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งต่อการเร่งรัดพัฒนาประเทศ" นวลเพ็ญ (ล.ก. : 4 - 13)
ได้ใช้ทฤษฎีบุคลิกภาพของ ชัลลิแวน อธิบายบุคลิกภาพแบบได้หน้า - เสียหน้าไว้อย่างน่าสนใจ
ดังนี้

"ระบบตัวฉัน" (self system) ของชัลลิแวนที่ตรงกับสำนวนไทยว่า "หน้า" นี้
เป็นตัวละครสำคัญที่ทำให้คนเรารู้สึกอยากได้หน้าและกลัวเสียหน้า "ระบบตัวฉัน" หรือ
"หน้า" นี้เกิดจากความวิตกกังวล และความวิตกกังวลเกิดจากสัมพันธภาพ (อันคลอนแคลน)
ระหว่างบุคคลรวมเป็น 3 ทอด ถ้าจะเขียนเป็นรูปให้เข้าใจง่าย อาจเขียนได้ 2 แบบดังนี้ คือ



จากภาพประกอบจะเห็นได้ว่า แบบแรก ถือเอา "หน้า" เป็นเกณฑ์ ส่วนแบบที่ 2
ถือเอาปฏิกิริยาของใจ คืออาการที่เราารู้สึกว่าใจวูบวาบ เมื่อ "เสียหน้า" เป็นเกณฑ์
นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ ได้อธิบายต่อไปว่า "หน้า" หรือ "ระบบตัวฉัน" นั้น
คนที่กลัวเสียหน้า จะแสดงออกในรูปว่า ฉันทเก่ง ฉันทฉลาด มี "หน้า" ที่ใหญ่ และ
"ระบบตัวฉัน" ที่พองโต ยิ่งมีความคิดว่าตนเองเก่งมากเพียงใด หน้าก็ยิ่งใหญ่มากเพียงนั้น

เมื่อมีใครมาว่าไม่เก่ง ไม่ฉลาด ก็จะทำให้เกิดความรู้สึกขัดแย้งในทางรับรู้ (perceptual conflict) ทำให้เกิดความวิตกกังวล เมื่อมีความวิตกกังวลมาก ก็ทำให้เกิดความรู้สึกว่า "เสียหน้า" ทั้งนี้เนื่องจาก "หน้า" เกิดขึ้นมาจากความวิตกกังวล ยิ่งเป็นคนวิตกมาก "หน้า" ก็ยิ่งใหญ่ เป็นภาระที่ต้องใช้เรี่ยวแรงมาก ในการรักษา "หน้า" เอาไว้ แต่หาวิตกกังวลน้อย "หน้า" จะเล็ก และไม่เปลืองพลังงานรักษาไม่ให้เสียหน้า

ในการที่จะลดความวิตกกังวลดังกล่าว คนเราอาจทำได้ 2 วิธี วิธีหนึ่งคือ วิธีสมเหตุสมผล คือการพิจารณาตนเองว่า เป็นจริงตามที่บุคคลอื่นว่าหรือไม่ ถ้าเป็นจริงตามที่เชื่อว่า ก็พยายามปรับปรุงแก้ไขเสีย ความวิตกกังวลก็จะลดลง วิธีที่สองคือ การใช้กลวิธีป้องกันตัว (defense mechanism) หรือกลวิธีป้องกันหน้านั่นเอง ซึ่งมีอยู่หลายวิธีเช่น การอ้างโทษผู้อื่น (projection) การเก็บกด (repression) การหาเหตุผลกลจบเลือน (rationalization) เป็นต้น กล่าวได้ว่า "กลวิธีป้องกันหน้า" ก็คือการหลอกตัวเองให้รับแต่แบบของพฤติกรรมประเภท "ตัวฉันดี" ไว้ใน "ระบบตัวฉัน" หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็เพื่อให้ "รักษาหน้า" เอาไว้ได้ การที่ต้อง "รักษาหน้า" ก็เพื่อลดความวิตกกังวลนั่นเอง

ถึงแม้ว่าการสร้าง "ระบบตัวฉัน" ดังกล่าวนี้อจะเป็นการช่วยลดความวิตกกังวลให้บุคคลได้ แต่ก็จะมีผลเสียคือ จะทำให้บุคคลนั้นขาดความสามารถที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์สัมพันธ์ภาพที่ดี และเพื่อสร้างผลสัมฤทธิ์ได้แก่ตนเอง ผู้อื่น และส่วนรวม สิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวนี้อาจจะไม่เกิดขึ้น คราวใดที่บุคคลยังไม่กล้ายอมรับความจริงว่า ตนเองมีจุดอ่อน มีข้อบกพร่องที่ไหน ควรจะปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นได้อย่างไร ซึ่งซิลลิแวนได้สรุปว่า "ระบบตัวฉัน" หรือ "หน้า" เป็นม้อมปราการที่ชักขวางไม่ให้คนเราเปลี่ยนบุคลิกภาพให้ดีขึ้น

นวลเพ็ญเห็นด้วยกับซิลลิแวนที่ว่า ในสังคมแต่ละสังคมจะประกอบไปด้วยส่วนที่มีเหตุผล กับส่วนที่ไร้เหตุผล และบุคลิกภาพของคนพัฒนามาจากสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล "ระบบตัวฉัน" เป็นผลที่เกิดจากส่วนที่ไร้เหตุผลของสังคม แม่ที่ปกครองลูก อาจารย์ที่ปกครองศิษย์ นายที่ปกครองลูกน้อง ถ้าใช้อารมณ์แล้วก็ล้วนแต่จะเป็นส่วนประกอบที่ไร้เหตุผล

ของสังคมทั้งสิ้น เป็นเหตุให้ "ระบบตัวฉัน" (ซึ่งพัฒนาขึ้นมาจากแม่ผู้เป็นต้นฉบับ) ถูกบังคับให้หาวิธีการที่ผิดธรรมชาติ หรือขัดต่อเหตุผลขัดต่อความเป็นจริงมาใช้ เพื่อลดหรือหลีกเลี่ยงความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นในช่วงระยะต่าง ๆ ของชีวิต

ชัลลิแวน (ประมวล คิตคินสัน, 2511 : 4) ได้เห็นว่า สิ่งสำคัญที่จะมีอิทธิพลต่อลักษณะการก่อรูปบุคลิกภาพของมนุษย์ ก็คือ สัมพันธภาพซึ่งกันและกันระหว่างบุคคลกับโลกภายนอก (interpersonal relationship) และย้ำว่า self dynamism หรือความเป็นบุคคลอันเต็มไปดด้วยพลังอำนาจนั้นเกิดจากความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างบุคคลนั้นกับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในชีวิต นับแต่บุคคลได้เกิดมาและการที่บุคคลจะเป็นผู้มีเหตุผล หรือประเมินตนเองได้ถูกต้อง เป็นกลางได้เพียงใดนั้น ก็ขึ้นอยู่กับโครงสร้างอีกส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพที่ชัลลิแวนเรียกว่า "ขบวนการรับรู้" (Cognitive Process) ซึ่งมีอยู่ 3 ชั้นคือ

ขั้นที่ 1 ประสพการณ์ปฐมแบบ (Prototaxic) เป็นแบบที่รับรู้จากประสาทสัมผัสทั้ง 5 เป็นประสพการณ์ที่เรารับรู้ได้ในวัยทารก เป็นแบบบริสุทธิ์ที่สุดในวัยนี้ทารกยังไม่รู้จักจำแนกว่าอะไร เป็นตน อะไรเป็นอื่น เหตุการณ์ภายนอกซึ่งยังผลให้เกิดความรู้สึกลึกภายในตนนั้นทารกแยกไม่เป็น เมื่อมีผู้ให้นมเพื่อดับความหิว ทารกก็ไม่อาจแยกผู้ให้นมกับความพอใจในอารมณ์ได้ กล่าวคือทั้งสองอย่างนี้ นับเข้าเป็นอันเดียวกันเลยทีเดียว

ขั้นที่ 2 ประสพการณ์รอบ ๆ ตัว (Parataxic) เป็นการรับรู้ที่เด็กค่อย ๆ รู้จักจำแนก ค่อยเห็นความสำคัญระหว่างตนเองกับโลกภายนอก รู้จักใช้ประสาทตา และหู จำแนกรูปและเสียง รู้จักความแตกต่างของสิ่งของ รู้ความหมายของภาษา แต่ถึงอย่างไรก็ตามก็เป็นการคิดโดยอาศัยเพียงประสพการณ์รอบ ๆ ตัว และอย่างนิคหลักเหตุผล หรือกล่าวอ้างสิ่งต่าง ๆ ให้เป็นเหตุเป็นผลกัน โดยนิคจากความจริง มีความคิดในเรื่องเหตุผลน้อย เป็นขั้นที่ก่อให้เกิดคนแบบ "ไม่ยอมเสียหน้า"

ขั้นที่ 3 ประสพการณ์สังเคราะห์ (Syntactic) เป็นการคิดขั้นเห็นความสัมพันธ์อันสมบูรณ์ เป็นขั้นที่ใช้เหตุผลถูกต้องทั้งตามความเป็นจริงและตามหลักตรรกศาสตร์ เป็นขั้นที่ก่อให้เกิดคนแบบ "ยอมเสียหน้า" ถ้าผู้ใดสามารถใช้ประสพการณ์สังเคราะห์ได้มากเพียงใด "หน้า" ก็จะเล็กลงเพียงนั้น เพราะว่าการคิดขั้นเห็นความสัมพันธ์อันสมบูรณ์ เป็นการคิดที่ทำ

ให้คนเราสามารถที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ กับคนอื่น ๆ ได้ เนื่องจากประเพณีตนเองคว่ายสายตาเป็นกลางไต่ดลอคเวลา ไม่ต้องมัวแต่ระวังรักษาหน้าอยู่จนเป็นภัยแก่สังคม

ความรู้สึกเกี่ยวกับ "หน้า" อันเป็นความรู้สึกเกี่ยวกับ "ตน" นี้ นอกจากจะอธิบายได้ตามทฤษฎีของซิลลิแวนแล้ว ยังมีนักจิตวิทยาอีกหลายท่านที่ให้คำอธิบายเกี่ยวกับ "ตน" เอาไว้ดังนี้คือ

แคทเทล (Cattell, 1950 : 645 - 647) ให้ความหมายของคำว่า "ตน" ว่าเป็นทัศนคติและความรู้สึกที่บุคคลมีต่อตนเอง ซึ่งมีความหมายทางจิตวิทยา ในกรณีสำคัญ ๆ

3 ประการคือ

1. สำหรับความรู้สึกที่เกิดขึ้นทันทีทันใด (immediately felt) และการรับรู้ในสิ่งที่ตนกำลังกระทำ เช่น การที่คนหนึ่งกล่าวว่า "ฉันรู้สึกเป็นสุข" หรือ "ฉันกำลังนับเลข"

2. สำหรับความคิด (idea) ของแต่ละคนเกี่ยวกับตนเอง เช่นพูดว่า "ฉันเป็นนักคณิตศาสตร์ที่อ่อนมาก" หรือ "ฉันเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป"

3. สำหรับศูนย์กลางของอินทรีย์ของบุคลิภาพหรือโครงสร้างของตน (Structural self) ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้โดยเพื่อนหรือนักจิตวิทยา

แมคโดนัลด์ (Mc Donald, 1959 : 464 - 473) กล่าวว่า ความรู้สึกและการรับรู้เกี่ยวกับตนนั้น เป็นกลุ่มของคุณลักษณะที่ตนสังเกตเห็นเอง หรือรู้สึกว่าตนเป็นอย่างนั้นในสถานการณ์ต่าง ๆ กัน ดังนั้นบุคคลจะคิดว่าตนเองมีลักษณะเช่นไร ย่อมขึ้นอยู่กับบรรทัดฐานของประสบการณ์และความสัมพันธ์ของตนกับสิ่งแวดล้อมในขณะนั้น ๆ ซึ่งจะก่อให้เกิดความพอใจและไม่พอใจในตนเองขึ้น ความรู้สึกและการรับรู้เกี่ยวกับตนนี้จะเปลี่ยนแปลงไปได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับประสบการณ์และการปะทะสังสรรค์ (interaction) กับคนอื่น ๆ

แสตรง (Strang, 1957 : 78) โต้แย้งว่า การเปลี่ยนแปลงความรู้สึกเกี่ยวกับตน จะเกิดขึ้นในตอนใดของชีวิตก็ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงระยะของการที่บุคคลเริ่มมีพัฒนาการในตน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเทเลอร์ที่แสดงให้เห็นว่า ความคิดเกี่ยวกับตน จะเปลี่ยนแปลงเนื่องจากประสบการณ์ที่มีผลต่อความรู้สึกภายใน

ซี. จี. จุง (ประมวล คิคินสัน, ล.ก. : 86 - 87) กล่าวว่า "ตน" (self) เป็นผลผลิตแห่งพัฒนาการอย่างหนึ่ง ซึ่งเกิดจากการประสมประสานกันระหว่างบุคลิภาพต่าง ๆ ทั้งที่อยู่ในจิตไร้สำนึก และจิตไร้สำนึก จุงเชื่อว่าคนเรามีทั้ง "โลกภายใน"

และ "โลกภายนอก" โลกภายในก็ประกอบด้วยสิ่งที่สะสมอยู่ในจิตไร้สำนึก (Collection unconscious) ส่วนโลกภายนอกนั้นก็ประกอบด้วยส่วนสำคัญคือ persona อันหมายถึง "คนตามที่ตั้งคัมภีร์" จุงเอาคำนี้นำมาใช้เพราะ Persona หมายถึง "หน้ากาก" ที่ตัวละครดัดคำบรรพของกรีกใช้สวมเวลาแสดงละคร ทำนองเดียวกับ "หัวโขน" ของไทย ถ้าเราสวมหัวโขนเป็นยักษ์ ก็ต้องแสดงบทบาทเป็นยักษ์ครั้งนี้เป็นต้น จุงชี้แจงว่า persona เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม เพราะว่า เป็นเครื่องปิดบังความรู้สึกนึกคิดภายในของคนเราไว้ ถ้าคนเราแสดงความรู้สึกนึกคิดอันแท้จริงออกมาหมด อาจจะก่อให้เกิดความกระอักกระอ่วนขึ้นภายในวงสังคมที่เราติดตัวอยู่เสมอ อีกทั้งทำให้สัมพันธ์ภาพระหว่างกันและกันดำเนินไปอย่างไม่ราบรื่นด้วย

ทั้งโลกภายในและโลกภายนอกดังกล่าวนี้ จะประสมประสานกันทำให้เกิดความเป็น "ตน" ของเขาขึ้นตามทฤษฎีของจุง และถ้าใครที่ติดเอาว่า persona นี้คือ "ตนจริง" ยึดมั่นในสิ่งที่สังคม "อุปโลก" ให้แก่ตนเสียจนไม่เป็นตัวของตัวเองได้ ก็ย่อมจะก่อให้เกิดความเคร่งเครียดในจิตใจขึ้นได้

จุงกล่าวว่า ทัศนคติโดยทั่วไปของคนเรามีอยู่ 2 อย่างคือ หันเข้าหาตนเอง (introvert) และหันออกจากตัวเอง (extrovert) บุคลิกภาพที่เหมาะสมก็คือ บุคคลนั้นจะต้องมีทั้งทัศนคติที่หันเข้าหาและหันออกจากตัวเอง ในขนาดที่กำกวมกัน ถ้าบุคคลเป็น introvert หรือ extrovert อย่างสุดขีดก็จะลำบากในการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น จุงกล่าวว่าบุคคลที่มีลักษณะประเภท introvert มักจะเป็นอะไรก็เป็นอย่างเดียว ไม่สามารถเปลี่ยน "หัวโขน" ได้ตามสิ่งแวดล้อมเหมือนพวก extrovert

ฮอว์ไนย์ (ประมวล คึกคินตัน, ล.ก. : 52 - 58, 105) ได้กล่าวถึง "ความเป็นตนเอง" (The self) ไว้ว่า ความปรารถนาที่จะเป็นตนเองนี้เกิดจากความจำเป็นในการดำรงชีวิตของคนเรา ถ้าเกิดการขัดแย้งภายในจิตใจขึ้น ย่อมจะกระทบกระเทือนต่อความเป็นตนอย่างหนัก ฮอว์ไนย์ก็มีความเห็นคล้าย ๆ กับจุง กล่าวคือ เห็นว่าคนเราย่อมมีทั้ง "ตนจริง" (real self) และ "ตนในอุดมคติ" (idealized self) คนเราย่อมจะสร้าง "ตนในอุดมคติ" ขึ้นมาไม่มากนัก และถ้าเราหลงเอา "ตน"

สองประการนี้ไปปนกันโดยที่กักเอาไว้ว่า "คนในอุดมคติ" เป็น "คนจริง" นาน ๆ เข้าก็มักจะ
เคืองครั่น ในหนังสือเรื่อง The Inner Conflict ของฮอว์ไนด์ ได้กล่าวไว้ว่า
ความตึงเครียดระหว่าง "คนจริง" กับ "คนในอุดมคติ" นั้นเป็นศูนย์กลางแห่งการขัดแย้ง
และทำให้เกิดความหวาดวิตกกังวล อันจะนำไปสู่การเกิดโรคประสาทได้

ฮอว์ไนด์กล่าวว่า คนเราเมื่อมีความขัดแย้งและวิตกกังวลเนื่องจากเผชิญกับปัญหา
ไม่ได้รับความอบอุ่นทางจิตใจ หรือรู้สึกเคียดแค้นต่อโลกขึ้นมาแล้ว มักจะใช้กลวิธีบางอย่างใด
อย่างหนึ่งใน 3 ประการนี้ เพื่อต่อสู้กับความขัดแย้งที่เกิดขึ้น โดยใช้วิธี "หันเข้าหา"

(move toward) "สู่" (move against) หรือ "หนี" (move away) ด้วยการแสดง
ความพิณอบพิเทา เอาอกเอาใจผู้อื่นอยู่เสมอ วางอำนาจบาทใหญ่ ชวนทะเลาะหรือทำเฉย
ไม่รู้ไม่ชี้ว่าใครว่าอย่างไร ทั้งนี้เพื่อเป็นการ "พยุง" หรือรักษา "คนในอุดมคติ" ของตนไว้
โดยการให้เหตุผลและกีดกันเองว่า กลวิธีที่ตนนำมาใช้นั้นถือสิ่งที่เป็นธรรมชาติแท้จริง
ของตน ทั้ง ๆ ที่จริงแล้วเป็นเพียงการทำหรือข้ออ้างเพื่อปลอบใจตนเองเท่านั้น ดังเช่น
จริง ๆ แล้วเราเป็นคนเห็นแก่ตัว เรายึดเอาเปรียบ ไม่ยอมลดราวาศอกให้แก่ใคร เราก็ก
อ้างว่าเป็นเพราะสังคมเอารัดเอาเปรียบ เราจึงต้องแสดงให้เห็นฝีมือเสียบ้าง

ฮอว์ไนด์กล่าวว่า คนจริง กับคนในอุดมคติ แตกต่างกัน ถ้าบุคคลมีช่วงห่างระหว่าง
คนจริงกับคนในอุดมคติน้อย ก็จะก่อให้เกิดความเจริญเติบโต และมีความพึงพอใจเป็นสุขในตน
แต่ถ้าเมื่อไรคนจริงกับคนในอุดมคติห่างไกลกันมาก ก็จะก่อให้เกิดความขัดแย้งและความวิตก
กังวลขึ้น

เกี่ยวกับ "คน" ในความหมายของ ฟรอยด์ เขาใช้ ego-ideal คือ
"คนในอุดมคติ" ซึ่งเป็นสิ่งที่เรานึกวาดภาพเอาเองว่า ตนเป็นบุคคลอย่างไรคล้ายเป็นการ
เพ้อฝัน เรานึกเอาตามที่เราอยากเป็น มีชีวิตที่เราเป็นอยู่จริง ๆ ในสายตาของคนอื่น
และถ้าเราคิดว่าเป็น "คนจริง" ของเราแล้วก็จะมีปัญหาเกิดขึ้นคล้ายกับ persona
ของจริง หรือ idealized self ของฮอว์ไนด์

คาร์ล โรเจอร์ (Lindzey, 1957 : 478 - 480) ได้ให้ความหมายของ
"คน" ไว้ดังนี้ "คน" หมายถึง ทัศนคติและความรู้สึกต่อตนเองซึ่งมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. "ตน" พัฒนาขึ้นมาจากการปะทะสังสรรค์ ระหว่างอินทรีย์กับสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เป็นผลของการสังสรรค์กับผู้อื่น โดยมีการประเมินคุณค่าตนเองทุกครั้ง ดังนั้น "ตน" จะประกอบด้วย ทัศนคติ และค่านิยม

2. "ตน" อาจจะได้รับค่านิยมจากผู้อื่นมา และรับรู้ในสภาพที่บิดเบือนจากความจริง

3. "ตน" จะพยายามต่อสู้เพื่อให้เกิดความเข้าใจ เข้าใจภายใน "ตน" เช่น ไม่ยอมรับค่านิยมที่ขัดกันกับค่านิยมเดิม

4. อินทรีย์จะแสดงพฤติกรรมไปตาม "ตน" เพื่อให้เกิดความเข้าใจกันได้ใน "ตน"

5. "ตน" อาจเปลี่ยนแปลงได้ โดยอาศัยวุฒิภาวะและการเรียนรู้ ส่วนโนภาพแห่งตน (self concept) นั้น หมายถึงความรู้สึกตอบสนองต่อตนเอง ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านค่านิยมทางการศึกษา คือความรู้สึกต่อตนเองในด้านสติปัญญา นิสัยการเรียน แรงจูงใจ ทักษะในการทำงาน การแข่งขันเกี่ยวกับความสามารถ

2. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีความรู้สึกต่อตนเองในด้านที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์ กับบุคคลอื่น ความสามารถในการคบเพื่อน

3. ด้านการปรับตัวทางอารมณ์ คือความรู้สึกต่อตัวเองทางด้านความกดดันทางอารมณ์ ความวิตกกังวลใจ ความสุข ความเครียด ความเบื่อหน่าย

จากความหมายของ "ตน" ดังกล่าวนี้ จะเห็นได้ว่า "ตน" พัฒนาขึ้นมาจากการเรียนรู้ซึ่ง สะสมมาแต่กำเนิด การเรียนรู้ของบุคคลเกิดจากประสบการณ์ที่บุคคลได้ตอบสนองความต้องการ ของเขาเพื่อให้ร่างกายอยู่ในสภาพสมดุลย์ การที่บุคคลพยายามที่จะตอบสนองความต้องการนี้เอง ทำให้เราต้องปะทะกับสิ่งแวดล้อมทั้งทางวัตถุและสังคมตามวิธีการที่เขาคิดว่าเหมาะสม เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่เขาต้องการ ขณะเดียวกันบุคคลก็ต้องประเมินผลการกระทำของตนเอง เพื่อให้พฤติกรรมของตนเป็นไปตามปทัสฐานของสังคม เพราะการประเมินผลตนเอง เปรียบเทียบกับคนอื่น ๆ นี้เองทำให้เกิด "มโนภาพแห่งตน" (self concept) ขึ้น

โรเจอร์ได้สรุปว่า การรับรู้เรื่องตน ทำให้เกิดตน 2 สภาพคือ

1. คนในฐานะผู้ถูกกระทำ (self as object) หมายถึงการรับรู้เรื่องเกี่ยวกับ ตนเองในด้านทัศนคติ ความรู้สึก และการประเมินผลตนเองตามสายตาของผู้อื่น

2. คนอันเป็นกระบวนการ (self as process) ซึ่งมีความคิด ความจำ และการรับรู้

คนในฐานะผู้ถูกกระทำก็คือ "คนจริง" และ คนอันเป็นกระบวนการก็คือ "คนในอุดมคติ" นั่นเอง

นอกจากจะได้ศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวกับ "คน" ดังที่กล่าวมาแล้วนี้ เพื่อให้เข้าใจถึงลักษณะ และธรรมชาติของความรู้สึกไต่หน้า - เสียหน้ามากขึ้น ผู้วิจัยร่วมกับคณะ ซึ่งประกอบด้วย นางสาวอุษร ศรีสุทธิสอาด นางสาวนุหงา วชิระศักดิ์มงคล และนายภักดี ปรีวรรณ ได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนิสิต นักศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยให้กลุ่มตัวอย่างเขียนเรื่องประทับใจ (Critical incident) เกี่ยวกับ การไต่หน้า - เสียหน้า ให้บรรยายลักษณะและความหมายของคำ "ไต่หน้า - เสียหน้า" และได้ใช้ Critical incident เกี่ยวกับความรู้สึกไต่หน้า - เสียหน้า ของนิสิตปริญญาโท สาขาจิตวิทยา การแนะแนวการศึกษา และนิสิตวิชาเฉพาะการแนะแนวที่เรียนวิชา General Psychology และวิชา Theories of Personality กับอาจารย์ ดร.นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ มาพิจารณาประกอบด้วยกันเพื่อวิเคราะห์ คุณลักษณะ ธรรมชาติ และสาเหตุของความรู้สึกไต่หน้า - เสียหน้าของคนไทยให้เข้าใจยิ่งขึ้น เพื่อจะได้นำไปเป็นหลักในการสร้างแบบทดสอบวัดความรู้สึกเกี่ยวกับการไต่หน้า - เสียหน้าของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ดังจะได้กล่าวถึงการสร้างแบบทดสอบโดยละเอียด ในบทที่ 3 ต่อไป

2. ทฤษฎีและเอกสารเกี่ยวกับความเกรงใจ

วีรบุท วิเชียรโชติ (2512 : 2 - 3) ได้อธิบายถึงทฤษฎีสังคมไมตรีสัมพันธ์ โดยเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างของสังคมสัมฤทธิ์สัมพันธ์ (Affiliative Society) กับสังคมไมตรีสัมพันธ์ (Achievement Society) สังคมแบบหลังนี้ เป็นสังคมของไทยเรา ซึ่งพอจะสรุปเป็นลักษณะได้ดังนี้

✓ 1. พื้นฐานทางเศรษฐกิจ และสังคม มีลักษณะเป็นประเพณีนิยม ปิดกั้นวิธีการเจริญรอยตามบรรพบุรุษ

2. พื้นฐานทางการเมือง มีลักษณะเป็นอัคราธิปไตย คือมีระบบเจ้าขุนมูลนาย ส่วนมากยังคำนึงถึงฐานะและความสำคัญของบุคคลในการอยู่ร่วมกัน

3. พื้นฐานทางอุดมคติ ค่านิยม มีลักษณะเป็นแบบถือโชกลาง คือเชื่อในบุญวาสนา โชเคราะห์ตา ตลอดจนสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่คิดว่า จะมีอิทธิพลต่อชีวิต ซึ่งเป็นความเชื่อที่ปราศจากเหตุผล

4. พื้นฐานทางจิตวิทยา และสังคม มีลักษณะเป็นแบบขึ้นซึ่งกันและกัน มีการดำเนินชีวิตที่ต้องผูกพันกับคนอื่น ไม่มีอิสระในการตัดสินใจด้วยตนเองโดยสมบูรณ์ จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ก็มักจะคำนึงถึงบุคคลที่เกี่ยวข้อง จนบางครั้งทำให้เป้าประสงค์เปลี่ยนแปลงไป

5. พื้นฐานทางจิตวิทยา มีลักษณะของการยับยั้งชั่งใจ คือลักษณะที่บุคคลไม่กล้าตัดสินใจกระทำสิ่งใดโดยง่าย เพราะเกรงว่าจะกระทบกระเทือนความรู้สึกของบุคคลอื่น

นอกจากนี้ วีรบุท วิเชียรโชติ (2515 : 21) ได้กล่าวสรุปถึงระบบบุคลิกภาพ ในระบบสังคมเดิมของไทยว่า "มีความเอื้อเฟื้อ โอบอ้อมอารี เสียสละ มีความเกรงอกเกรงใจ มีแรงจูงใจใฝ่สัมพันธสูง มักจะขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่เน้นประสิทธิภาพในการทำงาน มักทำงานตามสบาย รักสนุก มุ่งหาความสุขในปัจจุบันแบบ "สิบเบี้ยไถลมือ" ขาดการประหยัด สะสมเงินไว้ลงทุน ขาดการวางแผนอนาคต และมักจะขาดวินัยในตนเอง ความรับผิดชอบ ในหน้าที่การงานไม่ค่อยสูง ในค่านิยมการสื่อสารจะเป็นแบบปิด เพราะเกรงกลัวการเสียหน้า และการลงโทษทางสังคม จึงมักเชื่อว่า "พูดไปสองไพเบี้ย ภูไฉนนิ่งเสียคำลึงทอง" ทำให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันน้อย ไม่เพิ่มพูนความรู้เพื่อแก้ปัญหา ขาดการประสานงานที่ดี เกรงกลัวการประเมิณผล ทำให้ผลงานหย่อนประสิทธิภาพ"ซึ่งสอดคล้องกันกับที่

ฟิลลิป (Phillips, 1965 : 46 - 47) ได้ทำการศึกษาแบบแผนพฤติกรรมทางบุคคลสัมพันธ์ในหมู่บ้านบางชั้น พบว่า "คนไทยมักมีนิสัยเชื่องช้า เยือกเย็น สุขุม ซื่อาย ชอบเก็บตัว เป็นคนนุ่มนวลไม่โผงผาง มีน้ำใจ โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ คำนึงการพูกจาก็มักจะระมัดระวัง เรื่องคำพูกมาก ไม่พูกในสิ่งที่จะทำให้บุคคลอื่นไม่พอใจ ถือว่าถ้าจะให้มิตรภาพเป็นไปด้วยดีแล้ว สิ่งที่จะต้องระมัดระวังที่สุดคือ คำพูก"

และจากการศึกษาเกี่ยวกับเมืองไทย บลังชาร์ค (Blanchard, 1958 : 482) ได้กล่าวถึงบุคลิกภาพของคนไทยไว้ว่า คนไทยยึดถืออุเบกขา หรือความวางเฉยอยู่เสมอ และมากเกินไป จนบางครั้งทำให้เป็นอุปสรรคต่อความก้าวหน้าในการทำงาน เช่น การพูกว่า "ไม่เป็นไร" "ใจเย็น ๆ" "เฉยไว้แล้วดีเอง" และ "เกรงใจ" ที่เป็นเช่นนั้นเพราะต้องการรักษาหน้าหรือถนอมความรู้สึกของผู้อื่นไว้ เพื่อรักษาความสัมพันธ์ที่กระหว่างตนกับผู้อื่นไว้

จากข้อสังเกตเหล่านี้ทำให้ได้ข้อคิดว่า คนไทยโดยทั่ว ๆ ไปยึดถือสัมพันธภาพเป็นหลัก จึงทำให้ดูเหมือนว่าบางครั้ง สัมพันธภาพระหว่างบุคคลในสังคมไทยเป็นไปอย่างสวมน้ำากากเข้าหากัน และมักยังขาดความเห็นของตนเองไว้ กล่าวคือมักจะแสดงความรู้สึกออกมาตรงข้ามกับความรู้สึกที่แท้จริง เพื่อหลีกเลี่ยงข้อขัดแย้งระหว่างบุคคล ทั้งนี้เพราะคนไทยเชื่อว่า บุคคลที่ไม่แสดงความรู้สึกถึงเกรียติให้คนแปลกหน้าเห็น คือบุคคลที่ใจดี ไม่ต้องการทะเลาะถกเถียงกับใคร เป็นคนสุขุมรอบคอบ เป็นคนสุภาพ และสนับสนุนความมีใจกว้าง (Kaplan, 1961 : 637 - 648)

จากลักษณะของสังคมไทยที่กล่าวมานี้ จะชี้ให้เห็นว่าบุคคลในสังคมไทยมีสัมพันธมักจะมีรือ ขาดความกล้าในการตัดสินใจ ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีแรงจูงใจไม่สัมฤทธิ์ค่า ขาดลักษณะความเป็นผู้นำ นั่นคือ แต่ละคนมักจะพูกว่า "ไม่โกรธ" "ไม่เป็นไรคอยได้" "ใจเย็น ๆ" ลักษณะเหล่านี้ประมวลกันเข้ากลายเป็นคุณลักษณะอย่างหนึ่งของคนไทยที่เรียกว่า "ความเกรงใจ" ซึ่งบลังชาร์ค (loc. cit.) เองก็ได้กล่าวถึงลักษณะความเกรงใจในคนไทยว่า "เป็นลักษณะอย่างหนึ่งซึ่งคนไทยมุ่งยากใจในการทำกิจการต่าง ๆ เพราะกลัวจะนำความผิดหวังมาสู่ตนเอง และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง ด้วยเหตุนี้ในบางครั้งจึงแสดงพฤติกรรมไม่ตรงกับจุดประสงค์ของตนเอง เพียงเพื่อรักษาความสัมพันธ์เอาไว้"

และความเกรงใจกันนั้นว่า เป็นค่านิยมอย่างหนึ่งที่เก็บกด และควบคุมพฤติกรรมทางสังคม ให้อยู่ในกรอบของความเหมาะสมที่สังคมยอมรับ (วีรยุทธ วิเชียรโชติ และนวลเพ็ญ วิเชียรโชติ, 2513 : 11)

× เนื่องจากว่า "ความเกรงใจ" เป็นค่านิยมที่มีอยู่เฉพาะในคนไทย หรือสังคมแบบ โมตรีลัมพันธ์ จึงปรากฏว่ามีการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ในประเทศไทยเท่านั้น ในปี พ.ศ. 2512 วีรยุทธ และ นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ ได้ริเริ่มสนใจศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความเกรงใจในคนไทย เป็นครั้งแรกในประเทศไทย ต่อมาในปี พ.ศ. 2513 ดร.วีรยุทธ และ นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับลักษณะและธรรมชาติของความเกรงใจ เพื่อจะทราบว่า "ความเกรงใจ" ที่มีปรากฏอยู่ในความรู้สึกนึกคิดของคนไทยนั้นคืออะไร มีลักษณะและธรรมชาติอย่างไร มีสาเหตุมาจากอะไร และมีผลดีผลเสียต่อบุคคลและส่วนรวมอย่างไร ประชากรที่ใช้ศึกษามีหลายประเภทคือ เป็นชาวบ้านจากจังหวัดราชบุรี สุพรรณบุรี และกาญจนบุรี จำนวน 150 คน เป็นนิสิตนักศึกษา จำนวน 100 คน เป็นนิสิตนักศึกษาที่มาจากจังหวัดต่าง ๆ จำนวน 107 คน เป็นข้าราชการครูในจังหวัดพระนครและสมุทรปราการ 50 คน และเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรปราการ 152 คน วิธีการศึกษาได้ใช้แบบสอบถาม ชนิดต่าง ๆ เช่น ใช้การทดสอบโดยวิธีให้สัมพันธ์คำและพฤติกรรม ด้วยการให้เขียนเรื่องประทับใจ (Critical incidents) แบบสอบถามชนิดสัมพันธ์คำโดยกำหนดคำ "เกรงใจ" และ "ไม่เกรงใจ" เป็นคำหลัก พร้อมทั้งชี้ให้เห็นผลดีและผลเสียของความเกรงใจตอนหนึ่ง และอีกตอนหนึ่งให้บรรยายลักษณะของคนที่ไม่เกรงใจ และไม่เกรงใจ

ในการศึกษาวิจัย วีรยุทธ วิเชียรโชติ ได้สร้างโครงหุ่นขึ้นโดยให้ชื่อว่า "โครงหุ่น มุคคละสัมพันธ์" แล้วทำการศึกษาถึงคุณลักษณะของความเกรงใจ ตามองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้ และพบว่า

1. องค์ประกอบทางอาวเอค กล่าวถึงคุณลักษณะทางค่านิยม เช่น เชื่อว่า ความเกรงใจเป็นสมบัติของผู้ดี ถือว่าเป็นประเพณีของไทยที่เด็กต้องเกรงใจผู้ใหญ่ ไม่โต้แย้งผู้ใหญ่ ต้องเกรงใจผู้มีบุญคุณ ลักษณะทางการประเมินค่า เช่น ถือว่าคนที่เกรงใจ คือคนที่มี ความศรัทธาใคร่ใคร่ คนที่ไม่เกรงใจเป็นคนดี ไม่รบกวนผู้อื่น ไม่กล้าทำความชั่ว การไม่เกรงใจ เป็นการลบหลู่ ส่วนทางอารมณ์ เช่น เกรงใจเพราะกลัวเขาจะไม่พอใจ กลัวจะขายหน้า

2. องค์ประกอบทางพฤติกรรม เช่น พฤติกรรมทางบุคคลสัมพันธ์ เกรงว่า ความสัมพันธ์จะเสื่อมไป ถือว่าเกรงใจเป็นอุปนิสัยของคนไทย และถือว่าคนที่ได้รับการศึกษาอบรมจะเกรงใจ

3. องค์ประกอบทางความรู้ เช่น คนที่มีความรู้ความสามารถทำให้ผู้อื่นเกรงใจ

4. องค์ประกอบทางเจตนาธรรมณ์ คือเมื่อตั้งใจว่าจะกระทำการใด แต่เกิดความเกรงใจจึงไม่กล้ากระทำ เช่น ตั้งใจที่จะรบกวนผู้อื่น เอาเปรียบ เบียดเบียน ชักใจผู้อื่น หรือตั้งใจที่จะทำการใดอันอาจเป็นการฉกฉวยทะเลาะ เป็นต้น

5. องค์ประกอบทางคุณภาพแห่งตนและผู้อื่น เช่น การป้องกันตนเองและผู้อื่น การเคารพในกรรมสิทธิ์ของผู้อื่น คุณภาพทางสัมพันธภาพระหว่างบุคคล

6. องค์ประกอบทางบทบาทสัมพันธ์ สถานภาพและบทบาทที่ต่างกันทำให้เกิดความเกรงใจ เช่น ตำแหน่งหน้าที่ อายุ ชาติกำเนิด ภูมิลำเนา เพศ ความสนิทสนม สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้เกิดความเกรงใจมากน้อย ไม่เท่ากัน

สาเหตุของความเกรงใจ พบว่า มาจากเพื่อน ครู พ่อแม่ ผู้มีพระคุณ ผู้มีอาวุโสกว่า ผู้บังคับบัญชา และสาเหตุของความไม่เกรงใจมาจากคนไม่ดี คนเห็นแก่ตัว คนที่ไม่มีการบำเพ็ญ และคนอกตัญญู

สาเหตุของความเกรงใจ พบว่า ทำให้ต้องรอคอย ทำให้ไม่กล้าขอร้อง ไม่กล้าเอาเปรียบผู้อื่น ทำให้ผิดเวลา ทำให้พูดเท็จ ทำให้ไม่กล้าทำอะไรตามใจตนเอง ไม่กล้ารบกวน ไม่กล้าทำให้ผู้อื่นผิดหวัง ส่วนผลของความไม่เกรงใจพบว่า ทำให้เสี่ยงภัย ไม่ตรงต่อเวลา พูดมากโดยไม่มีเนื้อหา มีการพูดจาหยอกล้อกันมาก นอกจากนั้นยังทำให้มีความกล้าที่จะทำทุกสิ่งทุกอย่าง เพราะถือว่าคนทำถูก ตนมีสิทธิ์จะทำ แต่มีผลเสียคือ ทำให้ไม่มีใครอยากคบ และทำให้เป็นคนพูดส่อเสียดแทรก หรือชักจูงหาประโยชน์

วีระยุทธ วิเชียรโชติ ได้กล่าวสรุปผลการวิจัยไว้ว่า "ความเกรงใจเป็นค่านิยมเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ซึ่งมีผลในทางเสริมสร้างความราบรื่นให้กับสัมพันธ์ไมตรีและความสงบเรียบร้อย ทั้งยังเป็นลักษณะอันดีงามของผู้รู้จักกาลเทศะ และยับยั้งชั่งใจ แต่ถ้ามืดมนเกินไป หรือใช้ไม่ถูกต้องตามกาลเทศะและหลักเหตุผล ก็อาจจะนำผลเสียหามาสู่"

การพัฒนาบุคลิกภาพ ไปสู่เป้าหมายตามครรลองแห่งประชาธิปไตย กล่าวคือ การทำงานร่วมกัน เช่น ในการประชุมหารือกันเพื่อแก้ปัญหาบางประการ ถ้าผู้น้อยมีแต่เกรงใจผู้ใหญ่จนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ผลเสียหายนี้อาจเกิดขึ้นกับส่วนรวมได้มาก (ล.ค. : 1 – 11)

จากการวิจัยเรื่องความเกรงใจในคนไทยของ วีรยุทธ และ นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ นีเอง ทำให้เป็นแนวทางที่จะศึกษาความเกรงใจให้ลึกซึ้งและกว้างขวางออกไป

เพราะว่าความเกรงใจมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับระดับของการรบกวนของการรักษาหน้า รักษาสถานภาพและการไม่กระทำนอกกรอบกรอบ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการรักษาสัมพันธภาพ และทัศนคติที่ดีต่อกันไว้ ดังนั้น พยงค์ พันธุศรี (2513 : 1 – 6) ได้ศึกษาวิจัย ความเกรงใจ ในระหว่างศิษย์กับอาจารย์ พบว่า โดยส่วนรวมนิสิตชายและนิสิตหญิงมีความเกรงใจอาจารย์ไม่แตกต่างกัน นิสิตทั้งชายและหญิงมีความเกรงใจอาจารย์ที่ทางเห็น ไม่เป็นกันเองมากกว่าอาจารย์ที่สนิทสนมเป็นกันเอง ซึ่งอาจจะอธิบายได้ว่า ในสถานการณ์ที่ยังไม่สนิทสนมหรือเป็นกันเองนั้น แต่ละฝ่ายจะคำนึงถึงการรักษา "สถานภาพ" หรือ "หน้า" ของตนไว้ เป็นประการแรก อันเป็นเหตุให้เกิดการเก็บกดความรู้สึก และมีกระวังการแสดงออก นั่นก็คือ ความรู้สึกชั้นมูลฐานของความเกรงใจ ส่วนในกรณีของความสัมพันธ์ที่สนิทสนมเป็นกันเอง ปัญหาเรื่องการรักษา "สถานภาพ" และ "หน้า" จะลดน้อยลงเป็นอันมาก เนื่องจากต่างฝ่ายต่างรู้จักและยอมรับ "ตนจริง" หรือ "สถานภาพจริง" ซึ่งกันและกัน ฉะนั้นปัญหาที่สำคัญในกรณีนี้ก็คือ การพยายามรักษาสัมพันธภาพอันดีไว้เป็นอันดับแรก และการรักษา "หน้า" หรือ "ตน" เป็นอันดับรองลงมา

ในปี พ.ศ. 2514 ประสิทธิ์ บัวคลี่ (2514 : 33 – 90) ได้ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างความวิตกกังวล ความเกรงใจ และความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนไทยในต่างจังหวัด นักเรียนไทยในกรุงเทพฯ และนักเรียนนานาชาติ ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2513 จำนวน 416 คน พบว่า

— ความเกรงใจ มีความสัมพันธ์แบบเส้นโค้งกับความวิตกกังวล กล่าวคือกลุ่มตัวอย่างที่มีความเกรงใจน้อย และเกรงใจมากจะมีความวิตกกังวลสูง ส่วนคนที่มีความเกรงใจปานกลาง จะมีความวิตกกังวลต่ำ และพบว่า ความเกรงใจมีความสัมพันธ์แบบเส้นโค้ง

กับความคิดสร้างสรรค์ กล่าวคือ คนที่มีความเกรงใจมากและน้อย จะมีความคิดสร้างสรรค์น้อย ส่วนคนที่มีความเกรงใจปานกลาง จะมีความคิดสร้างสรรค์มาก

ผลที่ได้จากการศึกษาของ ประสิทธิ์ บัวคลี ชี้ให้เราเห็นว่า คนที่คิดอะไรใหม่ ๆ หรือแปลก ๆ ใค้้นั้น ควรจะเป็นคนที่มีความเกรงใจปานกลาง และความเกรงใจเพียงปานกลาง จะมีส่วนช่วยลดความวิตกกังวลลงด้วย กล่าวคือ เมื่อบุคคลมีความเกรงใจปานกลาง เขาก็จะรู้ตัวอะไร หรือเมื่อใดควรจะเกรงใจ ซึ่งจะทำให้เกิดผลดีทั้งสองฝ่าย ความวิตกกังวลที่น่าจะเกิดขึ้นก็ลดลง เพราะรู้จักทำสิ่งที่ถูกที่ควร ทำให้สบายใจ ลดความตึงเครียดลงได้ เป็นการรักษาสัมพันธภาพเอาไว้

/ นอกจากนี้ผลการวิจัยน่าจะยืนยันได้ว่า สังคมแบบสัมฤทธิ์สัมพันธ์เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกอย่างเป็นอิสระ กล้าแสดงความคิดเห็นมากกว่าเด็กในสังคมไมตรีสัมพันธ์ ดังผลการวิจัยที่พบว่า ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กนานาชาติสูงกว่าของเด็กไทย เพราะฉะนั้นถ้าจะช่วยให้เด็กไทยมีความคิดสร้างสรรค์ดีขึ้น เราก็ควรจะฝึกให้เด็กของเราลดความเกรงใจลงเสียบ้าง ให้อยู่แต่พอดี

ในปี พ.ศ. 2514 วีราพร เทพวีรพงศ์ (2514 : 170 - 191) ได้ศึกษาอิทธิพลของความเกรงใจที่มีต่อพฤติกรรมการแก้ปัญหาในกลุ่ม โดยแยกศึกษาตามเพศ ความเกรงใจ และบุคลิก และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจกับค่านิยมทางไมตรีสัมพันธ์ ความคิดสร้างสรรค์ และความเป็นผู้นำ กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตปีที่ 3 วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ปีการศึกษา 2513 จำนวน 532 คน ผลปรากฏดังนี้คือ

1. ในด้านความสัมพันธ์ พบว่า ความเกรงใจมีความสัมพันธ์แบบเส้นตรงในทางบวกกับค่านิยมทางไมตรีสัมพันธ์ คือนิสิตที่มีความเกรงใจมาก มักจะมีค่านิยมแบบไมตรีสัมพันธ์

2. ความเกรงใจกับความคิดสร้างสรรค์ มีความสัมพันธ์แบบเส้นโค้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของประสิทธิ์ บัวคลี (ล.ค. : 92) แต่ต่างกันเล็กน้อยตรงที่ประสิทธิ์ บัวคลีพบว่า คนที่เกรงใจปานกลางมีความคิดสร้างสรรค์มาก แต่วีราพร พบว่า คนที่เกรงใจน้อยมีความคิดสร้างสรรค์มาก

3. ความเกรงใจกับความเป็นผู้นำนั้น พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กันเลยทั้งแบบเส้นตรงและแบบเส้นโค้ง แต่ก็มีแนวโน้มว่า จะมีความสัมพันธ์กันในทางตรงกันข้าม

4. ในด้านการแสดงพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่าง เมื่อเปรียบเทียบกับความเกรงใจพบว่า นิสิตที่มีความเกรงใจสูง จะแสดงพฤติกรรมจำพวกกล้อยตามความเห็นของผู้อื่น อ่อนน้อม ถ่อมตน มีความตึงเครียด ซากข้อเสนอนั้น ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นพฤติกรรมที่ไม่เป็นตัวของตัวเอง แต่ก็มีพฤติกรรมทางสังคมคือ เรียบร้อย มีการเก็บกตทางอารมณ์ ไม่ค่อยแสดงออก ซึ่งเรียกได้ว่า สัมพันธภาพระหว่างบุคคลดีกว่าผู้เกรงใจน้อย ส่วนนิสิตที่มีความเกรงใจต่ำ จะแสดงอาการเป็นตัวของตัวเองมาก แสดงการนอนคลายความตึงเครียด มีความกระตือรือร้นที่จะคิดหรือเสนอความคิดเห็นต่าง ๆ คุณภาพของข้อคิดเห็น และเหตุผลของข้อเสนอแนะดีกว่า เป็นคนกล้าซักถามปัญหา กล้าโต้แย้ง หรือกล้ากระทำในสิ่งที่ตนเองคิดว่าถูก มีความคล่องแคล่วในการพูด มีความเป็นผู้นำ ตัดสินใจเด็ดเดี่ยว สามารถแก้ปัญหาได้อย่างตรงไปตรงมา พึ่งตนเองได้ และมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน

จากพฤติกรรมที่กลุ่มตัวอย่างแสดงออก จะเห็นได้ว่า คนที่มีความเกรงใจต่ำ จะแสดงความเป็นตัวของตัวเองมากกว่า คนที่มีความเกรงใจสูงซึ่งเป็นบุคลิกภาพที่เราต้องการจะให้คนไทยเรามีให้มากขึ้น เพราะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยในการพัฒนาประเทศได้

5. นอกจากสี่ประการที่กล่าวมาแล้ว ผลการวิจัยของ วีราพร ยังชี้ให้เห็นอีกว่า นิสิตกลุ่มที่มีผู้อาวุโสอยู่ด้วย จะมีพฤติกรรมที่แสดงออกไปในทางที่มีความเกรงใจมากขึ้น คือไม่ค่อยกล้าแสดงออกซึ่งความคิดเห็นต่าง ๆ หรือโต้แย้งความคิดเห็น มีความตึงเครียดมาก แต่นิสิตกลุ่มที่ไม่มีผู้อาวุโสอยู่จะแสดงพฤติกรรมที่เป็นตัวของตัวเองมาก เหมือนผู้ที่มีความเกรงใจน้อย ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นอิทธิพลของค่านิยมอาวุโสว่าทำให้ คนที่ต่ำกว่า มีความเกรงใจและไม่กล้าแสดงพฤติกรรมบางอย่างออกมา ซึ่งสอดคล้องกับสาเหตุของความเกรงใจที่ ดร.วีรยุทธ และ ดร.นวลเพ็ญ ได้ศึกษาเป็นครั้งแรกว่า ความเกรงใจ มักจะเกิดเนื่องมาจาก ผู้อาวุโสกว่าเรา เช่น ผู้บังคับบัญชา พ่อแม่ ครู อาจารย์ เป็นต้น

๒ ในปี พ.ศ. 2515 ปราชญ์ฉบับ กัดหนะตร (2515 : 17 - 31) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมตอบสนองระหว่างบุคคล ความเกรงใจ และการปรับตัว กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่กรุงเทพฯ และต่างจังหวัด จำนวน 200 คน เพื่อทราบว่า พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกในทิศทางต่าง ๆ จะมีความสัมพันธ์กับค่านิยม

ในระดับสังคม เช่น ความเกรงใจมากน้อยเพียงใด และมีความสัมพันธ์กับจุดหมายของกลุ่มหรือพื้นฐานของกลุ่ม เช่น การปรับตัว หรือไม่ ผลการวิจัยพบว่า

1. ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมตอบสนองระหว่างบุคคล (6 แบบ) กับความเกรงใจ พบว่า พฤติกรรมตำหนิบุคคลอื่น และพฤติกรรมแก้ปัญหาคู่ที่บุคคลอื่น สัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามกับความเกรงใจอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ส่วนพฤติกรรมตำหนิตนเอง และพฤติกรรมยกโทษหรือให้อภัย สัมพันธ์โดยตรงกับความเกรงใจอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ

2. ในด้านความเกรงใจระหว่างเพศ และถิ่นฐานที่อยู่ พบว่ากลุ่มตัวอย่างนักเรียนหญิงทั้งหมด มีความเกรงใจมากกว่ากลุ่มตัวอย่างนักเรียนชายทั้งหมด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วีราพร เทพวีรพงศ์ (ล.ก. . 182 - 183) แต่ก็แย้งกับผลการวิจัยของประสิทธิ์ บัวคลี่ (ล.ก. : 89 - 90) ที่พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีความเกรงใจไม่แตกต่างกัน ส่วนนักเรียนในกรุงเทพฯกับต่างจังหวัด พบว่ามีความเกรงใจไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของประสิทธิ์ บัวคลี่ และพบว่ากลุ่มตัวอย่างในต่างจังหวัดมีแนวโน้มที่จะมีความเกรงใจ มากกว่ากลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพฯ

3. ในด้านการปรับตัว พบว่า กลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพฯมีการปรับตัวดีกว่ากลุ่มตัวอย่างในต่างจังหวัด อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ดังนั้นผลการวิจัยข้อนี้จึงมีแนวโน้มที่จะแสดงให้เห็นว่า ผู้ที่มีความเกรงใจน้อยย่อมจะสามารถปรับตัวได้ดีกว่า ผู้ที่มีความเกรงใจมาก

และสุจินต์ ปริษามารถ (2515 : 128) ก็ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ความคิดสร้างสรรค์ ความเกรงใจ และลักษณะความเป็นผู้นำของนักเรียนที่ประพฤติคล้อยตาม สังคม และนักเรียนที่ประพฤติขัดกับสังคม กับกลุ่มตัวอย่างที่ประกอบด้วยนักเรียนที่ประพฤติตาม สังคม 100 คน และนักเรียนที่ประพฤติขัดกับสังคม 100 คน ซึ่งครูประจำชั้นหรือครูแนะแนว เป็นผู้คัดเลือกนักเรียนเหล่านี้ตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดให้ จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2514 ในเขตนครหลวงกรุงเทพมหานคร พบว่า

1. ความเกรงใจ กับความคิดสร้างสรรค์สัมพันธ์กันแบบเส้นตรงในทางลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และนักเรียนหญิงที่ประพฤติคล้อยตาม สังคม แต่ไม่พบความสัมพันธ์แบบเส้นตรงในนักเรียนที่ประพฤติขัดกับสังคม และนักเรียนชาย

ที่ประพฤติก้อยตามสังคม

2. นักเรียนหญิงที่ประพฤติก้อยตามสังคมมีความเกรงใจสัมพันธ์กันแบบเส้นตรงในทางบวก กับลักษณะความเป็นผู้นำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive)

ก. ในต่างประเทศ

พลังจูงใจ (motives) หมายถึงแรงหรืออำนาจในตัวบุคคลซึ่ง

ก) กระตุ้นหรือผลักดันให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ทั้งที่แสดงออกมาให้ปรากฏแก่ผู้อื่น และที่ไม่ปรากฏแก่ผู้อื่น เช่น ความรู้สึกนึกคิด และ

ข) ควบคุมกำหนดทิศทางของพฤติกรรมนั้น ๆ เป็นต้นว่า เพื่อเผชิญกับปัญหาอย่างหนึ่ง บุคคลนั้นจะเผชิญหน้ากับปัญหานั้น หรือจะหลีกเลี่ยงไปเสียให้พ้น แมคเคลเลนค์ (Mc Clelland, 1953 : 110 - 111) ได้ให้คำจำกัดความของความต้อการใฝ่สัมฤทธิ์ (need for achievement) ไว้ว่า "หมายถึงความปรารถนาที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี แข่งขันกันด้วยมาตรฐานอันดีเยี่ยม (Standard of Excellence) หรือทำให้ดีกว่าบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง พยายามจะเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ มีความรู้สึกสบายใจเมื่อประสบความสำเร็จ และมีความวิตกกังวลเมื่อประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลว" ซึ่งตรงกันกับที่ ฮิลการ์ด (Hilgard, 1967 : 153) ได้ให้นิยามของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement motive) ไว้ว่า "คือแรงจูงใจชนิดหนึ่งที่ทำให้บุคคลมีการกระทำเพื่อบรรลุเป้าหมาย (goal) ด้วยมาตรฐานอันดีเยี่ยม (Standard of Excellence)"

แมคเคลเลนค์ กล่าวว่า การที่บุคคลจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากน้อยเพียงใดนั้น ย่อมแล้วแต่การอบรมเลี้ยงดูที่บุคคลนั้นได้รับจากบิดา มารดา เมื่อเขาวิวย หาใช่เพราะคินฟ้าอากาศ หรือเชื้อชาติเผ่าพันธุ์ไม่ ตามหลักจิตวิทยาสาขาจิตวิเคราะห์ (Psychoanalysis) เชื่อว่า ความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ ของบุคคลนั้น มีกำเนิดจากความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา กับบุตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะที่บุตรยังเยาว์วัย มโนภาพเกี่ยวกับบิดามารดา ความอิหฉาริษา ความมานะพยายามที่จะแข่งขันกับผู้อื่น เหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่บุคคลเรียนรู้มา

ตั้งแต่เด็ก และมักจะติดตัวไปจนเติบโต แม้เมื่อเจริญวัยขึ้น และมีประสบการณ์เพิ่มขึ้น มากมายก็ตาม ความรู้สึกนึกคิดเดิมซึ่งเรียนรู้มาตั้งแต่เยาว์วัยก็มิได้เปลี่ยนแปลงไปเท่าใดนัก อาจเป็นความจริงที่ประสบการณ์ที่ได้รับเมื่อเติบโตนั้น เป็นเครื่องช่วยส่งเสริมสร้างความเชื่อถือ และทัศนคติภายในจิตสำนึก (Consciousness) หาได้ยังลึกลงไปถึงรากฐานที่สร้างขึ้นไว้ เมื่อเยาว์วัยซึ่งนับว่าสอดคล้องกับที่ เคแกน และมอส (Kagan and Moss, 1962 : 42) กล่าวว่า "ความต้องการสัมฤทธิ์ปรากฏเป็นลักษณะที่คงเส้นคงวาของบุคลิกลักษณะ ซึ่งขยายจาก วิทยารกจนเป็นวัยผู้ใหญ่ และสอดคล้องกับคำสรุปของ เซ็คคอร์ด และแบ็กแมน (Secord and Backman, 1964 : 568) ที่ว่า จากการศึกษานักจิตวิทยาหลายท่าน มีความเห็นตรงกันว่า การอบรมเลี้ยงดู และการอบรมสั่งสอนที่เกี่ยวข้องกับวัยเยาว์ที่เด็กมีแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์สูงหรือต่ำ

ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็กหนุ่ม แมคเคลเลนค์ (ละม้ายมาศ ศรีทัศน์, ล.ค. : 636 - 637) พบว่า

1. การฝึกให้เด็กทำอะไร ๆ ได้เองตั้งแต่เล็กเป็นการช่วยส่งเสริมให้เด็ก มีความต้องการสัมฤทธิ์สูง แต่จะต้องไม่มีการบังคับเด็กหรือเข้มงวดจนเกินไป และทั้งจะต้อง เป็นการฝึก เพราะบิดามารดามีความปรารถนาจะให้เด็กพึ่งตนเองได้ และทำอะไร ๆ ได้ สำเร็จ มิใช่เป็นการเร่งรัดให้เด็กดูแลตนเองเพื่อจะได้ไม่เป็นภาระแก่บิดามารดา ถ้าเป็นการ ฝึกเพื่อบิดามารดาจะได้ไม่ต้องลำบากก็อาจจะทำให้บุตรรู้สึกว่าเขาถูกทอดทิ้ง และจะไม่ช่วย เสริมสร้างให้บุตรเกิดความต้องการสัมฤทธิ์สูง

2. ถ้ามารดามีความต้องการสัมฤทธิ์สูงมาก บุตรก็มักจะมีความต้องการประเภทนี้ ต่ำกว่ามารดา ทั้งนี้เพราะมารดาที่มีความต้องการสัมฤทธิ์สูงมาก อาจเคยเชื่อว่าบุตร ช่วยตนเองตั้งแต่ยังเล็กเกินไป หรืออาจห่วงใยในความสำเร็จของคนเกินไปจนมิได้สนใจ ต่อความสำเร็จของบุตรได้ ส่วนในกรณีที่มีมารดาที่มีความต้องการสัมฤทธิ์สูงต่ำนั้น บุตรก็มักมี ความต้องการสัมฤทธิ์สูงต่ำเช่นกัน การที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะมารดาได้วางปทัสฐานา ไว้ให้สูงพอสำหรับบุตรก็ได้

3. สำหรับบุตรที่มีความต้องการสัมฤทธิ์สูงนั้น ปรากฏว่าบิดามารดาโดยเฉพาะ อย่างยิ่งมารดามักจะคอยให้กำลังใจ ให้ความอบอุ่นแก่บุตร และแสดงความชื่นชมเมื่อบุตร

ทำอะไรได้สำเร็จด้วยตนเอง ส่วนในบรรดาบุตรที่มีความต้องการสัมฤทธิ์ผลต่ำนั้น ปรากฏว่า มารดาและโดยเฉพาอย่างยิ่งบิดา มักจะใช้อำนาจเคี่ยวเข็ญบังคับต่าง ๆ เป็นผลให้บุตร อยู่ในโอวาท ต้องคอยฟังพาคคนอื่น และไม่ได้รับการสนับสนุนให้ตั้งมาตรฐานการกระทำของตนเอง หรือชวนขวายพยายามที่จะกระทำตามมาตรฐานนั้น ๆ ด้วยลำแข้งของตนเอง

แมคเคลเลนส์สรุปว่า การปฏิบัติแบบมีขนิมปฏิบัติ ในบ้านต่าง ๆ ย่อมจะช่วยให้เด็ก เกิดความต้องการสัมฤทธิ์ผลได้ดีที่สุด การปฏิบัติที่เอนเอียงไปทางใดทางหนึ่ง จะไม่ช่วย ส่งเสริมความต้องการสัมฤทธิ์ผลเลย การปฏิบัติเช่นนี้ ได้แก่การใช้อำนาจบาติใหญ่ การตามใจบุตร การวางมาตรฐานความสำเร็จไว้ต่ำเกินไป และการคาดคะเนผลสำเร็จ จากเด็กก่อนที่จะเด็กจะสามารถทำสิ่งนั้น ๆ ได้

งานวิจัยอีกอันหนึ่งที่น่าสนใจของ แมคเคลเลนส์ (Mc Clelland, 1961 : 207-256) ก็คือ แมคเคลเลนส์ได้พยายามตรวจสอบพฤติกรรมของเด็กหนุ่มในประเทศต่าง ๆ ทั่ว ผู้ที่มีความต้องการสัมฤทธิ์ผลสูง กับผู้ที่มีความต้องการสัมฤทธิ์ผลต่ำนั้น แตกต่างกันอย่างไบบ้าง ในด้านพฤติกรรมเช่นที่ผู้ประกอบการ (entrepreneur) ควรจะมี เพราะว่ามันก็เศรษฐกิจ และนักสังคมวิทยาหลายท่านต่างก็มีความเห็นว่า "ผู้ประกอบการ" เป็นบุคคลที่สำคัญที่สุด ในการพัฒนาเศรษฐกิจ ดังนั้น แมคเคลเลนส์จึงได้ศึกษาว่า ความต้องการสัมฤทธิ์ผลทำให้เกิด พฤติกรรมเยี่ยงผู้ประกอบการหรือไม่ โดยระบุพฤติกรรมเยี่ยงผู้ประกอบการไว้ 6 อย่าง ผลการศึกษาวิจัยได้พบข้อเท็จจริงว่า

1. ในค่านกล้าเสี่ยงพอสมควร (Moderate risk-taking) ในกรณีที่ต้องใช้ ความสามารถไม่ใช่อาศัยโชค มีการตัดสินใจเด็ดเดี่ยว แมคเคลเลนส์พบว่าเด็กหนุ่มที่มีความต้องการสัมฤทธิ์ผลสูงนั้น มักไม่พอใจทำสิ่งง่าย ๆ ซึ่งไม่ต้องใช้ฝีมือลายนี้อะไร หากแต่เลือกทำสิ่งที่ยากพอสมควร เพราะมีความเชื่อในความสามารถของตนเอง และเพราะว่า การทำสิ่งที่ยากได้สำเร็จนั้น มักไม่คอยกล้าเสี่ยง เพราะกลัวจะไม่สำเร็จ ฉะนั้นจึงมักจะเลือกทำ แต่สิ่งง่าย ๆ ซึ่งคนทราบแน่นอนว่าจะทำได้สำเร็จ หรือมีเวลานั้นก็มักจะเสี่ยงจนเกินการไป ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าจะทำไม่สำเร็จ แต่ก็หวังพึ่งโชค

2. ในด้านแข่งขัน (Energetic) หรือกระทำการแปลก ๆ ใหม่ ๆ อันจะทำให้คนรู้สึกว้าไคประสบความสำเร็จ พบว่า ผู้ที่มีความต้องการสัมฤทธิ์ผลสูงนั้น หาไคขยันขันแข็งไปทุกกรณีไม่ จะมานะพากเพียรก็ต่อเมื่อสิ่งทีกระทำนั้นมีความท้าทาย (challenging) ความสามารถของตน และจะทำให้ตนเกิดความรู้สึกว้าไคทำงานสำคัญให้สำเร็จลุล่วงไป (sense of accomplishment) เท่านั้น ผู้ที่มีความต้องการสัมฤทธิ์ผลสูงมักไม่ขยันขันแข็งในงานอันเป็นกิจวัตร (routine tasks) แต่จะขยันขันแข็งเฉพาะงานทีต้องใช้สมองซบคิด (mental manipulation) งานทีไม่ซ้ำแบบไค (Originality) หรือวิธีการใหม่ ๆ ทีจะแก้ปัญหาให้สำเร็จลุล่วงไป

3. ในด้านรับผิดชอบในตนเอง (Individual responsibility) พบว่า ผู้ทีมีความต้องการสัมฤทธิ์ผลสูงมักพยายามทำงานให้สำเร็จเพื่อความพึงพอใจของตนเอง มิใช่เพื่อหวังจะให้คนอื่นยกย่องตน (public recognition) และชอบมีเสรีภาพพอสมควร ในการทีจะทำหรือคิดอะไรเอง ไม่ชอบให้ผู้อื่นมาบงการว้าตนควรจะทำอย่งนั้นอย่งนี้

4. ต้องการทราบให้แนชชว้าการตัดสินใจของตนมีผลอย่งไร (Knowledge of results of decisions) แมคเคลเลนคักกล่าวว่า คนเรานั้นหาไคจะต้องการทราบให้แนชชทุกคนไปไม่ว่าการตัดสินใจหรือการกระทำของตนนั้นมีผลประการไค เพราะการประจักษ์เช่นนี้เป็นเสมือนดาบสองคม อาจทำให้ตนเกิดความรู้สึกกังวลล็กไค ถ้าประจักษ์ว้าการตัดสินใจหรือการกระทำนั้น ๆ ไม่เป็นผล แต่ผู้ทีมีความต้องการสัมฤทธิ์ผลสูงนั้น มักต้องการทราบให้แนชชว้า ผลการกระทำของตนเป็นอย่งไรไมใช่เพียงแต่คาดคะเนเอาว้าคงจะเป็นอย่งนั้นอย่งนี้กระมัง นอกจากนั้นผู้ทีมีความต้องการสัมฤทธิ์ผลสูงยังพยายามทำให้ทีขึ้นกว้าเดิมอีกเมื่อทราบแนชชแล้วว้าการกระทำของตนบังเกิดผลประการไค

5. ในด้านการคาดการณ์ล่วงหน้า (Anticipation of future possibilities) พบว่า ผู้ทีมีความต้องการสัมฤทธิ์ผลสูง มักจะเป็นผู้ทีมีแผนการระยะยาว (long-range planning) เพราะเล็งเห็นการณ์ไกลกว้าผู้ทีมีความต้องการสัมฤทธิ์ผลต่ำ

6. ในด้านความสันทัดในการจัดระบบงาน (Organizational skill) ซอนี่แมคเคลเลนคักกล่าวว่า ยังไม่มีหลักฐานการค้นคว้าอย่งเพียงพอ แต่มีความเห็นว้าเป็นลักษณะ

ที่น่าจะทำให้เกิดสมรรถภาพในการจัดระบบงานยิ่งขึ้น (Organizational efficiency) แมคเคลเลนดโคอ้างถึงการค้นคว้าของเฟรนด์ชา ในการเลือกผู้ร่วมคิดแก้ไขปัญหานั้น ผู้ที่มีความต้องการสัมฤทธิ์ผลสูง มักจะเลือกผู้ที่มีความสามารถในงานนั้น มากกว่าที่จะเลือกเพื่อนฝูงหรือผู้ที่มีคุณสมบัติอย่างอื่น แมคเคลเลนดกล่าวว่า หากคิดตามเหตุผลแล้ว ทักษะนี้ก็น่าจะช่วยให้ส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จในงานนั้นได้

ใน ค.ศ. 1961 โรเซน (Rosen, 1961 : 47 - 60) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ในค่านาง ๆ กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ที่เนื่องมาจากการอบรมสั่งสอนในวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ชนชาติที่เขาทำการศึกษาคือ ฝรั่งเศส แคนาดา อิตาลี กรีก ยิว นิโกร และกลุ่มที่นับถือนิกายโปรเตสแตนต์ เขาใช้ TAT ให้บุตรของชนชาติเหล่านี้ทดสอบ เพื่อแยกกลุ่มที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และกลุ่มที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ และใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนของ Winter Bottom ถามมารดาของเด็กเหล่านั้น โรเซนพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ค่านิยมและวัฒนธรรม มีผลต่อความสัมฤทธิ์ผลคือ ช่วยกระตุ้นให้คนทำกิจกรรมต่าง ๆ คือและพยายามทำให้ได้ตามจุดหมายอันสูงส่งที่วางไว้ ข้อสรุปที่สำคัญที่โรเซนได้กล่าวไว้คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เกิดจากกระบวนการที่สำคัญอย่างน้อย 2 ชนิดคือ

1. กระบวนการที่บิคามารคาฝึกลูกเกี่ยวกับความสัมฤทธิ์ผล (Achievement Training) ซึ่งเกิดจากการที่บิคามารคากำหนดมาตรฐานการทำงานของเด็กไว้สูงที่สุด และตั้งเป้าประสงค์ (goal) สำหรับเด็กไว้สูง

2. กระบวนการฝึกความเป็นอิสระ (Independent Training) ซึ่งเกิดจากการที่บิคามารคาได้อธิบายหรือแสดงให้บุตรเห็นว่าตนมีความมุ่งหวังที่จะให้บุตรพึ่งพาตัวเองได้ (self-reliance) และในขณะเดียวกันก็ให้เด็กเป็นคนของตนเอง (autonomy) ให้เลือกและตัดสินใจด้วยตนเอง (decision making) และรับผิดชอบตนเอง

ผลการวิจัยของโรเซนพบว่า ชนชาติกลุ่มน้อยทั้ง 6 กลุ่มเน้นการฝึกความเป็นอิสระ และการฝึกความสัมฤทธิ์ผลต่างกัน เขาพบว่า ชาวกรีก ยิว และกลุ่มที่นับถือโปรเตสแตนต์ มีคะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าชาวอิตาลี ฝรั่งเศส แคนาดา และนิโกร และพบว่า ชาวนิโกรมีระดับความทะเยอทะยานสูงกว่าชาติอื่น ๆ

ต่อมาโรเซน ได้ทำการศึกษาถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบด้านโครงสร้างของครอบครัว กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พบว่า บิคมารคาของเด็กที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง เป็นผู้ที่เน้นด้านการฝึกความรับผิดชอบ ชอบการแข่งขันสนใจในงานของลูก ตั้งเป้าประสงค์สูงสำหรับลูก และคอยดูแลความสามารถในการแก้ปัญหามาก บิคมารคาของเด็กกลุ่มนี้จะให้ความรัก ความอบอุ่นแก่เด็กอย่างมากเมื่อเด็กทำได้ดี และมักจะเพิกเฉยไม่ให้ความรักเมื่อเด็กทำไม่ได้ดี ในด้านการฝึกความเป็นอิสระนั้น ในสถานการณ์ทดลอง พบว่าบิดามักจะเป็นผู้ฝึก ส่วนนี้ มารดาของเด็กที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มักเป็นผู้เผด็จการ (dominate) และมุ่งหวังให้เด็กเชื่อมั่นในตนเองน้อยกว่ามารดาของเด็กที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ในด้านความสัมพันธ์ของโครงสร้างของครอบครัวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โรเซนสรุปว่า เป็นความจริงที่วาระซับซ้อนของสังคม มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ข้อมูลแสดงให้เห็นว่า คะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็กชายระดับชั้นกลาง (middle class) สูงกว่าของเด็กชายในระดับชั้นต่ำ (lower class) อย่างไรก็ดีไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเด็กชายที่มาจากครอบครัวเล็ก จะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าครอบครัวใหญ่ แต่ทั้งนี้จะต้องพิจารณากับองค์ประกอบอื่น ๆ ด้วย เช่น ลำดับการเกิด และอายุของมารดา

ในปี ค.ศ. 1962 โรเซน (Rosen, 1962 : 612 - 624) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการอบรมสั่งสอน กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Socialization and Achievement Motivation) กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคือ เด็กชาย และบิคมารคาชาวบราซิล และชาวอเมริกัน ใช้แบบทดสอบ TAT เพื่อวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และแบบสอบถามอีก 2 ชุดสำหรับ บิคมารคาและสำหรับเด็ก จากการศึกษาเปรียบเทียบการอบรมสั่งสอนของบิคมารคาชาวอเมริกันและชาวบราซิล พบว่า มารดาชาวบราซิลเป็นผู้ที่ไม่ได้ฝึกเด็กในด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ความเป็นตนของตนเอง และความรับผิดชอบเท่ากับมารดาชาวอเมริกัน บิคมารคาชาวบราซิลมักจะปกป้องเด็กมาก และมักจะพ้อเด็กมากจนเกินไป ซึ่งเขาพิจารณาไว้เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญต่อเด็ก คือทำให้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ พบว่าเด็กชายชาวบราซิลรับรู้บิคมารคาของตนเป็นผู้ที่ตั้งระดับความคาดหวังในเรื่องต่าง ๆ ไว้สูง ถึงแม้ว่ามารดาจะแสดงออกมาว่า มีความหวังต่ำก็ตาม และพบว่าโดยเฉลี่ยแล้ว

มารดาชาวอเมริกันมีความคาดหวังที่จะให้เด็กสัมฤทธิ์ผลเร็วกว่ามารดาชาวบราซิล คือมารดาชาวอเมริกันคาดหวังให้เด็กสัมฤทธิ์ผลเมื่ออายุ 7.5 ปี มารดาชาวบราซิลคาดหวังให้เด็กสัมฤทธิ์ผลเมื่ออายุ 8.2 ปี สอดคล้องกับที่

โรเซนและแอนดเรด (Rosen and Andrade, 1959 : 185 - 218) ได้ทำการวิจัยและพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะมีมากในครอบครัวที่มีบรรยากาศแบบประชาธิปไตย พ่อและแม่จะต้องกดดันให้เด็กเกิดการพึ่งตนเอง และทำอะไรได้สำเร็จ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ

วินเทอร์ บอททอม (Mc Clelland, 1961 : 349) ที่กล่าวว่า ลักษณะโครงสร้างของครอบครัว หรือคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะความแตกต่างของพฤติกรรมของพ่อแม่ จะเป็นตัวนำไปสู่ความต้องการผลสัมฤทธิ์สูงหรือต่ำ โรเซนได้ทำการวิจัยโดยการสัมภาษณ์มารดาเด็ก เพื่อศึกษาความต้องการสัมฤทธิ์ที่เกี่ยวกับพฤติกรรม ปรากฏว่าความสัมพันธ์ระหว่างการฝึกความต้องการสัมฤทธิ์กับความต้องการสัมฤทธิ์ของลูก ในบราซิล ญี่ปุ่น และเยอรมัน แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติในญี่ปุ่น

ในปี ค.ศ. 1965 Prayag Mehta (1969 : 1 - 202) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาในกรุงนิวเคลลี เพื่อให้ทราบระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชายระดับมัธยม และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับความต้องการผลสัมฤทธิ์ (achievement demand) ของนักเรียนที่มีฐานะทางครอบครัวและทางสังคมแตกต่างกันด้วย จากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาเกรดเก้าในกรุงนิวเคลลี จำนวน 975 คน ซึ่งเลือกจากโรงเรียนมัธยมต่าง ๆ จำนวน 165 โรงเรียน โดยใช้แบบทดสอบ TAT ชนิดรูปภาพ A Verbal Measure of Achievement Motivation, Achievement Motivation Inventory (AMI) และ Socio-economic status scale ที่ปรับปรุงให้เหมาะสมที่จะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า

1. เกี่ยวกับระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พบว่า ระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชายระดับมัธยมในนิวเคลลี มีค่อนข้างสูงกว่าของเด็กชายในเมืองมัทราส

ซึ่งแมคเคลเลนค์ได้เคยศึกษาเอาไว้ และพบว่า มีผล ๆ กันกับระดับแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์
ของเด็กชายวัยรุ่นในเยอรมัน และในสหรัฐอเมริกา

2. พิจารณาคำนวณความต้องการผลสัมฤทธิ์ซึ่งแปรตามสถานะของโรงเรียนและระดับ
สังคม พบว่า

- เด็กในเมืองและนอกเมืองมีระดับแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน
- เด็กที่เรียนอยู่ในโรงเรียนที่จัดอยู่ในกลุ่มฐานะทางสังคม - เศรษฐกิจ,
และสถานะทางผลสัมฤทธิ์ของโรงเรียนต่ำ จะมีระดับแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์เท่ากันกับเด็ก
ที่เรียนอยู่ในโรงเรียนที่จัดอยู่ในกลุ่มฐานะทางสังคม - เศรษฐกิจ และสถานะทางผลสัมฤทธิ์
ของโรงเรียนสูง
- ฐานะทางสังคม - เศรษฐกิจ และรายได้ของบิดาไม่ทำให้ระดับแรงงูใจ
ใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนแตกต่างกัน
- เด็กนักเรียนที่มีบิดามีการศึกษาสูง และต่ำ จะมีแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่า
เด็กนักเรียนที่มีบิดามีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยม
- เด็กนักเรียนในกลุ่มที่มีอาชีพช่างฝีมือ และทงานกรรมกร (skill and
unskill worker) จะมีระดับแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าเด็กนักเรียนในกลุ่มที่มีอาชีพ
เป็นเสมียน หรือเจ้าของร้านค้าเล็ก ๆ
- นักเรียนที่มีอาชีพระดับกึ่งวิชาชีพชั้นสูง (semi-professional)
จะมีระดับแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงสุด นักเรียนที่มีอาชีพระดับวิชาชีพชั้นสูง (Professional)
จะมีระดับแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำสุด

ในปี ค.ศ. 1967 เชล (Shell, 1967 : 2409) ได้ศึกษาแรงงูใจ
ใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาระดับเกรด 5 - 6 พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่าง
แรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์กับความวิตกกังวล แรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์กับเพศ แรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์กับ
ระดับเกรด และแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์กับสติปัญญา

ในปี ค.ศ. 1969 ทามาจิ (Tamagini, 1969 : 4339) ได้ศึกษา
ความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการสัมฤทธิ์ผล กับโน้ตภาพแห่งตน และระดับความมุ่งหวัง
ในการเรียน จากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนในโรงเรียนนิวตันจำนวน 60 คน พบว่า

ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในทางบวก คือผู้ที่มีความต้องการสัมฤทธิ์ผลสูง จะมีโนภาพ
 แห่งตนสูงด้วย

ข. การวิจัยในประเทศ

ใน พ.ศ. 2510 เพราพรรณ ประพิตรภา (2510 : 1 - 80)

ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับการอบรมสั่งสอนของบิดามารดาตามทัศนะ
 ของเด็กวัยรุ่นไทยและเด็กวัยรุ่นลูกจีน จากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นเด็กชายวัยรุ่นระหว่างอายุ
 12 - 19 ปี ในโรงเรียนโครมิตร์วิทยาลัย จำนวน 420 คน ใช้แบบทดสอบ Sentence
 Completion Test และแบบสอบถามการอบรมสั่งสอน 5 ด้านคือ การฝึกความอิสระ
 การฝึกความสัมฤทธิ์ผล ความเข้มงวด การให้รางวัลและการลงโทษ และความคาดหวัง
 ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของเชื้อชาติ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการอบรมสั่งสอน
 ผลปรากฏว่า เชื้อชาติและการอบรมสั่งสอนมีความสัมพันธ์กัน สำหรับการอบรมสั่งสอนของ
 เด็กไทยกับเด็กลูกจีน ผลการวิจัยแสดงว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญด้านการฝึกความสัมฤทธิ์ผล
 และด้านการให้รางวัลและลงโทษ กล่าวคือเด็กวัยรุ่นไทยให้ทัศนะว่า บิดามารดามีการฝึก
 ในสองเรื่องนี้มากกว่า ส่วนด้านความเข้มงวด การฝึกความเป็นอิสระ และความคาดหวัง
 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ส่วนกลุ่มที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง พบว่าเด็กไทยกับเด็กลูกจีน
 ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีการอบรมสั่งสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเพียงด้านเดียว
 คือการให้รางวัลและลงโทษ ในระหว่างชนชาติเดียวกันพบว่า กลุ่มที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ
 กับกลุ่มที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีการอบรมสั่งสอนไม่แตกต่างกัน ส่วนในกลุ่มที่ต่างเชื้อชาติกัน
 ปรากฏว่าในระหว่างกลุ่มของเด็กที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงด้วยกัน เด็กไทยให้ทัศนะว่า
 บิดามารดาให้รางวัลและลงโทษมากกว่าเด็กลูกจีนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
 และในระหว่างกลุ่มของเด็กที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำด้วยกัน เด็กไทยให้ทัศนะว่าบิดามารดา
 ฝึกความสัมฤทธิ์ผลและให้รางวัลและลงโทษมากกว่าลูกจีน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ใน พ.ศ. 2514 อนันต์ จันทรกีวี่ (2514 : 97 - 98) ได้ศึกษาหาความสัมพันธ์
 ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับความคิดแบบสอบสว่น และความฉันททางการเรียนของนักเรียน
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ปีการศึกษา 2513 จังหวัดพยุหรีจำนวน 190 คน ผลปรากฏว่า แรงจูงใจ
 ใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กับความคิดแบบสอบสว่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

และมีความสัมพันธ์กับความถนัดทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า นักเรียนหญิงมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่ผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมแตกต่างกันจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์พอ ๆ กัน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ Prayag Mehta นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้าง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3
ใน พ.ศ. 2514 ปราณีต สุขอุดม (2514 : 1 - 90) ได้ศึกษาความแตกต่างและความสัมพันธ์ระหว่างสังคมประติและบุคลิกภาพของคนไทยและคนจีน กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นเด็กวัยรุ่นชายระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 5 จำนวน 60 คน และที่เป็นบิดามารดาของเด็กในกลุ่มตัวอย่างด้วย โดยใช้แบบสอบถามบุคลิกภาพ 2 ชุดคือ H S P Q แบบ A ของ Raymond B. Cattell และแบบสอบถามบุคลิกภาพไมตรีสัมพันธ์ของ วีรบุท วิเชียรโชติ และติดตามสัมภาษณ์สังคมประติจากบิดามารดาด้วยแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเอง ผลการวิจัยปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในสังคมประติของบิดามารดาไทยและบิดามารดาจีนกล่าวคือ บิดามารดาไทยมีค่าความสัมฤทธิ์ผลให้แก่บุตรมากกว่าบิดามารดาจีนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของเพราพรรณ ประพิศภา และพบว่า บิดามารดาไทยคาดหวังในตัวบุตรมากกว่าบิดามารดาจีนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนสังคมประติท่านอื่น ๆ ของบิดามารดาไทย และบิดามารดาจีนไม่แตกต่างกัน และในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานว่า บุคลิกภาพของเด็กไทยและเด็กจีนต่างกันทั้ง 15 ด้าน แต่ผลการศึกษาพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในด้านสภาพทางจิตใจเพียงด้านเดียวคือ เด็กวัยรุ่นลูกจีน สุภาพ อ่อนโยน จิตใจหนักแน่น ไหวง่าย และคล้อยตามผู้อื่นมากกว่าเด็กวัยรุ่นไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มัญรี นูนาก (2514 : 172) ได้ศึกษาเปรียบเทียบสังคมประติของบิดามารดา กับบุคลิกภาพของเด็กในจังหวัดพระนครและต่างจังหวัด ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กวัยรุ่นจำนวน 60 คน และบิดามารดาของเด็ก ผลการวิจัยพบว่า สังคมประติของบิดามารดาในจังหวัดพระนครและในต่างจังหวัด ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านการฝึกสัมฤทธิ์ผล

การฝึกความเป็นอิสระ การฝึกอดไถ่รอได้ การฝึกการระงับ ความก้าวร้าว การให้รางวัล และลงโทษ ซึ่งผลการวิจัยนี้ น่าจะสนับสนุนผลการวิจัยของเพราพรหม (น.ค.) ที่ว่า กลุ่มตัวอย่างในชนชาติเดียวกันมีการอบรมสั่งสอนไม่แตกต่างกัน

ใน พ.ศ. 2515 จาร์ส นูญญันต์ (2515 : 119) ได้ศึกษาหาความสัมพันธ์ และเปรียบเทียบว่านักเรียนที่ประพฤติคล้อยตามและที่ขัดกับสังคม จะมีโนภาพแห่งตน ความวิตกกังวล และความต้องการสัมฤทธิ์ผล ว่าจะสัมพันธ์และแตกต่างกันหรือไม่ จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนที่ประพฤติคล้อยตามสังคม และที่ประพฤติขัดกับสังคม 210 คน ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตนครหลวงกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ประพฤติคล้อยตามสังคม มีโนภาพแห่งตน และความต้องการสัมฤทธิ์ผลสูงกว่า มีความวิตกกังวลต่ำกว่านักเรียนที่ประพฤติขัดกับสังคม และพบว่า ความวิตกกังวลของนักเรียน ทั้งสองกลุ่มมีความสัมพันธ์ในทางลบกับตนตามอัทภาพ (actual self) และสัมพันธ์ในทางบวก กับตนตามปณิธาน (ideal self) ส่วนความต้องการสัมฤทธิ์ผลของนักเรียนทุกกลุ่ม ไม่มีความสัมพันธ์แบบเส้นตรงกับตัวแปรอื่น ๆ คือพบว่า ความต้องการสัมฤทธิ์ผลไม่มีความสัมพันธ์กันกับโนภาพแห่งตน (self concept) และไม่สัมพันธ์กันกับความวิตกกังวล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Shell ที่ว่า ไม่มีความสัมพันธ์กันระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ กับความวิตกกังวล

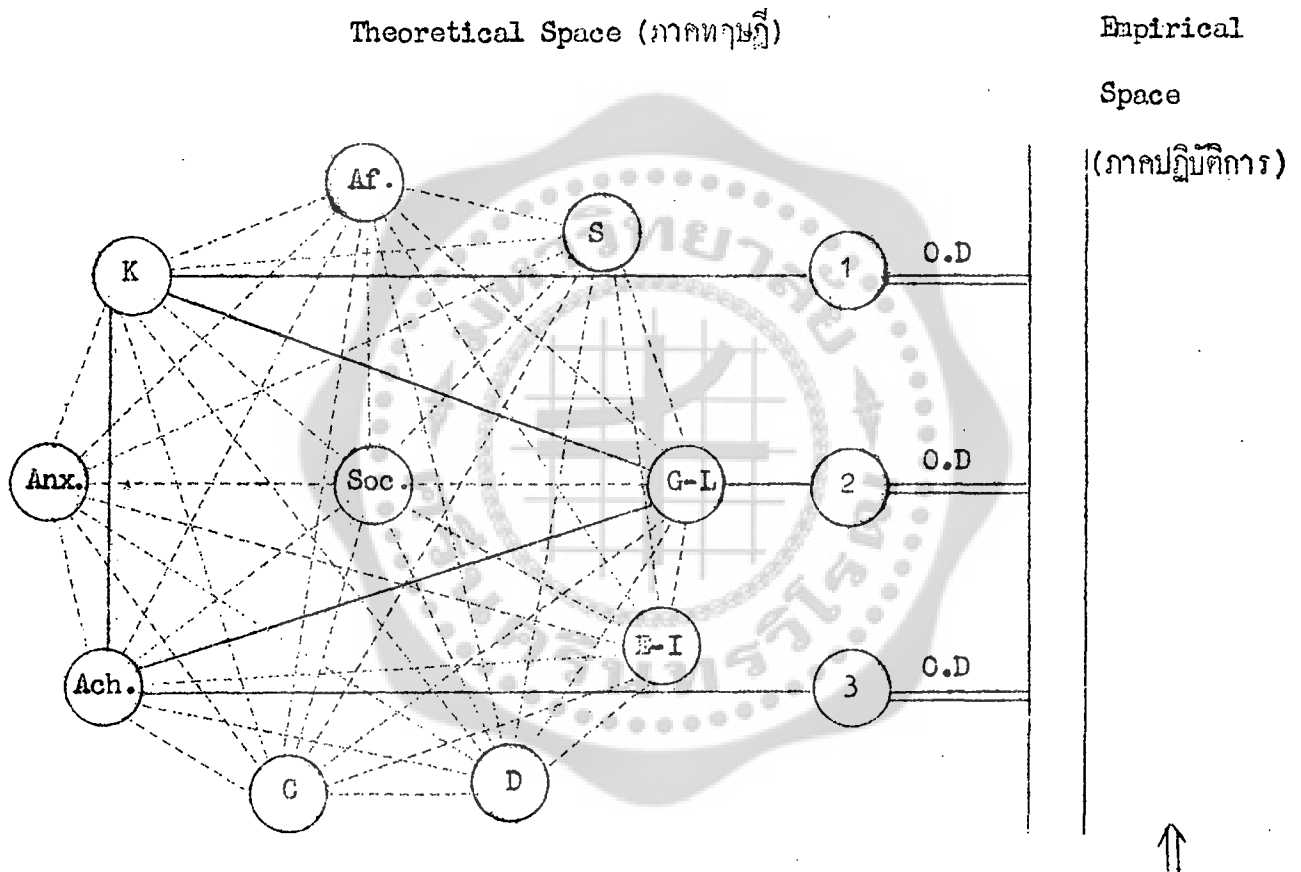
ใน พ.ศ. 2515 มุกดา ศรียงค์ ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็กจีนและเด็กไทย จากเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ในโรงเรียนไทยและโรงเรียนจีน จังหวัดพระนคร 5 แห่ง ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญระหว่างความเกรงใจ กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเกรงใจกับบุคลิกภาพไม่ตรีสัมพันธ์ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับ บุคลิกภาพไม่ตรีสัมพันธ์ กล่าวคือ 1) ในกลุ่มเด็กไทยที่มีความเกรงใจสูง จะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และมีบุคลิกภาพแบบไม่ตรีสัมพันธ์ 2) ในกลุ่มเด็กจีนที่มีความเกรงใจสูง จะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ และมีบุคลิกภาพไม่ตรีสัมพันธ์สูง 3) ในกลุ่มเด็กไทยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และบุคลิกภาพไม่ตรีสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์กันในทางบวก แต่ในกลุ่มเด็กจีนมีความสัมพันธ์กันในทางลบ ส่วนในเรื่องความเกรงใจ พบว่า 1) เด็กไทยมีความเกรงใจสูงกว่าเด็กจีน 2) ทั้งเด็กไทยและเด็กจีนเพศหญิงมีความเกรงใจสูงกว่าเพศชาย ไม่มีความแตกต่างของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ระหว่างกลุ่มตัวอย่างเด็กไทยและเด็กจีน และระหว่างกลุ่มที่มีความเกรงใจสูง และกลุ่มที่มีความเกรงใจต่ำ

จากทฤษฎี เอกสารและการวิจัย ดังที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ พอที่จะเขียนผังทฤษฎี
แสดงโครงสร้างและความสัมพันธ์ระหว่างการรักษาน้ำ ความเกรงใจ และ แรงจูงใจ
ใฝ่สัมฤทธิ์ได้ดังนี้



มิงทฤษฎีแสดงโครงสร้างของความเกรงใจ การรักษาหน้า และแรงงูใจไม่สัมฤทธิ์

จากทฤษฎี เอกสารและการศึกษาที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้ว อาจนำมาสร้างเป็นโครงสร้างของความเกรงใจ การรักษาหน้า และแรงงูใจไม่สัมฤทธิ์ โดยมีสังกรณ (Construct) ต่าง ๆ เป็นองค์ประกอบ ดังภาพที่ 1



ภาพที่ 1. แสดงมิงทฤษฎีของความรู้สึกโก้น้า - เสียหน้า

Obsevable data

(พฤติกรรมที่แสดงออก

โดยดูจากผลงานที่ทำไ้

จากแบบทดสอบ)

----- แสดงความสัมพันธ์ของสังกรณแต่ละตัว

————— แสดงถึงความสัมพันธ์ของสังกรณที่นำมาศึกษาวิจัย

===== หมายถึงนิยามปฏิบัติการ

K	=	เกรงใจ (Krengchai)
G-L	=	ได้หน้า - เสียหน้า (Gain face-Lose face)
Ach	=	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement motive)
Anx.	=	ความวิตกกังวล (Anxiety)
Soe	=	สังคมประกิต (Socialization)
C	=	ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity)
Af.	=	บุคลิกภาพไมตรีสัมพันธ์ (affiliative Personality)
D	=	ความเป็นประชาธิปไตย (Democracy)
S	=	การยอมรับตนเอง (Self acceptance)
E-I	=	บุคลิกภาพแบบแสดงตัว - เก็บตัว (Extrovert-Introvert personality)
O.D	=	นิยามปฏิบัติการ (Operational Definition)
1	=	แบบทดสอบวัดความเกรงใจ
2	=	แบบทดสอบวัดความรู้สึกได้หน้า - เสียหน้า
3	=	แบบทดสอบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

อธิบายนิยาม

นิยามนี้เป็นการสรุปให้เห็นโครงสร้างและความสัมพันธ์ของสังกรณ (Construct) ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัย โดยมีทฤษฎีและผลการค้นคว้าวิจัยอันก่อน ๆ สนับสนุนกล่าวได้ว่า นิยามนี้เป็นภาคทฤษฎีของการศึกษาวิจัย ที่จะนำไปสู่การศึกษาวิจัยภาคข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ออกมา

จากนิยามที่แสดงในภาพที่ 1 จะแสดงให้เห็นถึงโครงสร้างและความสัมพันธ์ระหว่างการรักษาน้ำ กับสังกรณอื่น ๆ เช่น ความเกรงใจ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความวิตกกังวล ความคิดสร้างสรรค์ การยอมรับตนเอง ความเป็นประชาธิปไตย บุคลิกภาพแบบแสดงตัว-เก็บตัว บุคลิกภาพไมตรีสัมพันธ์และสังคมประกิตโดยเชื่อว่ามีสังคมประกิตเป็นศูนย์กลางของโครงสร้างของสังกรณต่าง ๆ เพราะเป็นที่ยอมรับกันในการศึกษาและจิตวิทยาว่า การอบรมเลี้ยงดูเด็ก

เป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อพฤติกรรม ค่านิยม และลักษณะบุคลิกภาพของเด็ก ดังเช่น ฮิลเลียม (1969 : 426) ศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์สูงหรือต่ำนั้น มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของพ่อแม่ที่มีต่อการเลี้ยงดู และบิกิน (1965 : 5725 - 5726) พบว่า ทัศนคติของพ่อแม่ที่เข้มแข็ง (dominant) และไม่สนใจมีความสัมพันธ์กับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วุฒิภาวะทางสังคม ความคิดสร้างสรรค์ และสติปัญญาต่ำด้วย บังอร เสดนต์ (2512 : 99) พบว่า "การเลี้ยงดูของผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการยอมรับตนเองของวัยรุ่นเป็นอันดับแรก ต่อจากนั้นก็เป็นสถานภาพทางสังคม เพศ หน้าที่ และตำแหน่งที่ได้รับในโรงเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสถานภาพทางครอบครัวตามลำดับ เด็กวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูดี มีการยอมรับตนเองมากกว่าเด็กวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูไม่ดี" วันเพ็ญ อายุการ (2512 : 101) พบว่า เด็กที่มีบุคลิกภาพแสดงตัว มีการยอมรับตนเองสูงกว่าเด็กที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว และ วีรยุทธ วิเชียรโชติ (ล.ค. : 38 - 41) ได้กล่าวโดยสรุปว่า ในสังคมไมตรีสัมพันธ์ เช่น สังคมไทย การอบรมสั่งสอนมักจะเป็นค่านิยมกันความเกรงใจ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รักเพื่อนพ้องมากกว่าความยุติธรรมทางสังคม มีความอะลุ่มอล่วย ออมชอมมาก มีลักษณะเน้นสัมพันธภาพมากกว่าสัมฤทธิ์ผล" โรเซน (1961 : 47 - 60) พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เกิดจากกระบวนการที่สำคัญ 2 ประการ ประการแรกคือ กระบวนการที่บิดามารดาฝึกดูเกี่ยวกับความสัมฤทธิ์ผล ประการที่สองคือ กระบวนการฝึกความเป็นอิสระ ซึ่งเกิดจากการที่บิดามารดาได้อธิบายหรือแสดงให้บุตรเห็นว่า ตนมีความมุ่งหวังที่จะให้บุตรพึ่งพาตัวเองได้ (self reliance) เป็นตัวของตัวเอง (autonomy) ให้เลือกและตัดสินใจด้วยตนเอง รับผิดชอบตนเองได้ โรเซน และ แอนเครค (1959 : 185 - 218) พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มักจะมีมากในครอบครัวที่มีบรรยากาศแบบประชาธิปไตย พ่อและแม่จะต้องกดดันให้เด็กเกิดการพึ่งตนเองและทำอะไรได้สำเร็จ" ชัลลิแวน (นวลเพ็ญ, 2514 : 4 - 13) กล่าวว่า "สัมพันธภาพอันคลอนแคลนระหว่างบุคคล ก่อให้เกิดความวิตกกังวล และความวิตกกังวลนี้จะเป็นตัวการก่อให้เกิด "ระบบตัวฉัน" หรือ "หน้า" ขึ้น สัมพันธภาพอันคลอนแคลนนั้เกิดขึ้นจากการใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผล ในสังคมประกอบด้วยส่วนที่มีเหตุผลและไร้เหตุผล ฉะนั้น "ระบบตัวฉัน" ของบุคคลย่อมจะถูกพัฒนาขึ้นมาจากแม่ผู้เป็นต้นฉบับ" จากทฤษฎีและผลการวิจัยที่กล่าวมานี้ แสดงว่าสังคมประกิต (Socialization) ย่อมจะเป็นศูนย์กลางของโครงสร้าง

แห่งบุคลิกภาพ และมีความสัมพันธ์กับสังกรณทุก ๆ ตัวในผังทฤษฎี

สังกรณ (Construct) ต่าง ๆ เหล่านี้ ถ้ามีอยู่จริง และให้คำนิยามปฏิบัติการ (Operational Definition) ได้แล้ว ย่อมสามารถที่จะสร้างแบบทดสอบตามคำนิยามปฏิบัติการนั้นได้ ในที่นี้ผู้วิจัยสนใจศึกษา ความเกรงใจ ความรู้สึกไต่หน้ำ - เสียหน้ำ และแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ จึงไ้้นำสังกรณต่าง ๆ นี้ไปให้คำนิยามปฏิบัติการ และสร้างแบบทดสอบเพื่อวัดพฤติกรรมตามนิยามปฏิบัติการนั้น ๆ ได้แบบทดสอบ 3 ฉบับคือ 1. แบบทดสอบวัดความเกรงใจ 2. แบบทดสอบวัดความรู้สึกไต่หน้ำ - เสียหน้ำ และ 3. แบบทดสอบวัดแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ นำแบบทดสอบไปเป็นเครื่องมือให้บุคคลตอบสนองออกมาเป็นพฤติกรรม และแปลผลงานของพฤติกรรมออกมาเป็นคะแนน นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ต่อไป ก็จะได้ความจริงออกมา ซึ่งนับว่าเป็นการปฏิบัติในภาคปฏิบัติการต่อไป

ของความรู้

สมมุติฐานในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ได้ตั้งสมมุติฐานในการวิจัยเป็น 2 ตอน คือ

1. ความสัมพันธ์ของบุคลิกภาพ 4 แบบ คือ แรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเกรงใจ ความรู้สึกไต่หน้ำ และเสียหน้ำ

1.1 ความเกรงใจ น่าจะมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกไต่หน้ำ - เสียหน้ำในทางบวก คือผู้ที่มีความเกรงใจสูงน่าจะมีความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่อง "หน้ำ" คือการไต่หน้ำและเสียหน้ำสูง

และผู้ที่มีความเกรงใจต่ำ น่าจะมีความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องการไถ่หน้า และเสียหน้าต่ำด้วย

1.2 ความเกรงใจน่าจะมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในทางลบคือ ถ้ามีความเกรงใจสูง น่าจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ และถ้ามีความเกรงใจต่ำ น่าจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง

1.3 ความรู้สึกไถ่หน้า – เสียหน้า น่าจะมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในทางลบ คือถ้ามีความรู้สึกไถ่หน้า – เสียหน้าสูง น่าจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ และถ้ามีความรู้สึกไถ่หน้า – เสียหน้าต่ำ น่าจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง

*1.4 ความรู้สึกเกี่ยวกับ "หน้า" คือการไถ่หน้า และเสียหน้า น่าจะมีความสัมพันธ์กันในทางบวก คือผู้ที่มีความรู้สึกไถ่หน้าสูง น่าจะมีความรู้สึกเกี่ยวกับการเสียหน้าสูงด้วย และผู้ที่มีความรู้สึกเกี่ยวกับการไถ่หน้าต่ำ น่าจะมีความรู้สึกเกี่ยวกับการเสียหน้าต่ำด้วย

2. การเปรียบเทียบบุคลิกภาพในค่านาง ๆ กับตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ค่านความเกรงใจ

2.1.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 น่าจะมีความเกรงใจไม่แตกต่างจากนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูงปีที่ 2

2.1.2 นักเรียนต่างจังหวัด น่าจะมีความเกรงใจมากกว่านักเรียนในกรุงเทพมหานคร

2.1.3 นักเรียนไทยเชื้อสายไทย น่าจะมีความเกรงใจมากกว่านักเรียนไทยเชื้อสายจีน

2.1.4 นักเรียนที่ไต่คะแนนจากแบบทดสอบไถ่หน้า – เสียหน้าสูง น่าจะมีความเกรงใจมากกว่านักเรียนที่ไต่คะแนนจากแบบทดสอบไถ่หน้า – เสียหน้าต่ำ

2.1.5 นักเรียนที่ไต่คะแนนจากแบบทดสอบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง น่าจะมีความเกรงใจน้อยกว่านักเรียนที่ไต่คะแนนจากแบบทดสอบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

2.2 ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

2.2.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 น่าจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ไม่แตกต่างกับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูงปีที่ 2

2.2.2 นักเรียนต่างจังหวัด น่าจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำกว่านักเรียน

ในกรุงเทพมหานคร

2.2.3 นักเรียนไทยเชื้อสายไทย น่าจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำกว่า

นักเรียนไทยเชื้อสายจีน

2.2.4 นักเรียนที่ได้คะแนนแบบทดสอบความเกรงใจสูง น่าจะมีแรงจูงใจ

ใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำกว่านักเรียนที่ได้คะแนนแบบทดสอบเกรงใจต่ำ

2.2.5 นักเรียนที่ได้คะแนนแบบทดสอบไถ่หน้า – เสียหน้าสูง น่าจะมีแรงจูงใจ

ใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำกว่านักเรียนที่ได้คะแนนแบบทดสอบไถ่หน้า – เสียหน้าต่ำ

2.3 ด้านความรู้สึกไถ่หน้า – เสียหน้า

2.3.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 น่าจะมีความรู้สึกไถ่หน้า – เสียหน้า

ไม่แตกต่างจากนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูงปีที่ 2

2.3.2 นักเรียนต่างจังหวัด น่าจะมีความรู้สึกไถ่หน้า – เสียหน้าสูงกว่า

นักเรียนในกรุงเทพมหานคร

2.3.2 นักเรียนไทยเชื้อสายไทย น่าจะมีความรู้สึกไถ่หน้า – เสียหน้า

สูงกว่านักเรียนไทยเชื้อสายจีน

2.3.4 นักเรียนที่ได้คะแนนแบบทดสอบความเกรงใจสูง น่าจะมีความรู้สึก

ไถ่หน้า – เสียหน้าสูงกว่านักเรียนที่ได้คะแนนแบบทดสอบเกรงใจต่ำ

2.3.5 นักเรียนที่ได้คะแนนแบบทดสอบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง น่าจะมี

ความรู้สึกไถ่หน้า – เสียหน้าต่ำกว่านักเรียนที่ได้คะแนนแบบทดสอบ

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

สมมุติฐานเป็นกลาง (Null Hypothesis)

เพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานเป็นกลางไว้ 2 ข้อ ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ของบุคลิกภาพทั้ง 4 แบบ คือ ความเกรงใจ ความรู้สึกไต่หน้ำ – เสียหน้ำ และแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีสมมุติฐานเป็นกลางว่า บุคลิกภาพทั้ง 4 แบบนี้ น่าจะไม่มี ความสัมพันธ์กันเลย

2. การเปรียบเทียบบุคลิกภาพแบบต่าง ๆ กับตัวแปรที่ศึกษา มีสมมุติฐานเป็นกลางว่า กลุ่มตัวอย่างในแต่ละตัวแปรที่ศึกษา น่าจะไม่มี ความแตกต่างกัน ในบุคลิกภาพแต่ละด้าน เช่น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาศนสูงปีที่ 2 น่าจะมีความเกรงใจ ความรู้สึกไต่หน้ำ – เสียหน้ำ และแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน นักเรียนในต่างจังหวัดกับนักเรียนในกรุงเทพมหานคร น่าจะมีความเกรงใจ ความรู้สึกไต่หน้ำ – เสียหน้ำ และแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน นักเรียนไทยเชื้อสายไทยกับนักเรียนไทยเชื้อสายจีน น่าจะมีความเกรงใจ ความรู้สึกไต่หน้ำ – เสียหน้ำ และแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน เป็นต้น

เหตุผลเบื้องหลังสมมุติฐาน

1. ความสัมพันธ์ของบุคลิกภาพ 4 แบบ คือ ความเกรงใจ ความรู้สึกไต่หน้ำ – เสียหน้ำ และแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์

1.1 ความเกรงใจ น่าจะมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกไต่หน้ำ – เสียหน้ำในทางบวก เพราะจากข้อสังเกตของบลันชาร์ด (Blanchard, 1958 : 482) ว่าคนไทยโดยทั่วไปยึดถือ สัมพันธภาพเป็นหลัก ยึดถืออุเบกขา หรือความวางเฉยอยู่เสมอ เช่น การพูดว่า "ไม่เป็นไร" "ใจเย็น ๆ" และ "เกรงใจ" ที่เป็นเช่นนี้เพราะต้องการ "รักษาน้ำหน้ำ" หรือถนอมความรู้สึก ของคนอื่นไว้ประการหนึ่ง และจากการสรุปผลการศึกษารื่องความเกรงใจของ วีรยุทธ และ นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ ว่าลักษณะที่เด่นชัดอีกอย่างหนึ่งของความเกรงใจคือ เป็นกลวิธาน ป้องกันตัว (defense mechanism) โดยการรักษาน้ำหน้ำของคนและของผู้อื่นที่ตนรักและชอบพอ

เป็นประการที่สอง และประการที่สามจากข้อสังเกตของนักหนังสือพิมพ์ หมอสอนศาสนา และนักสังคมวิทยาที่เขียนไว้ในจดหมายเหตุนั้นว่า "ความเกรงใจนั้นยากจะหาข้อความใดมาอธิบายให้เข้าใจโดยแจ่มแจ้งในภาษาของเขาได้ แต่พออนุมโนได้ว่าใกล้เคียงไปทางความหมายของ "การเสียน้ำ" ซึ่งมีอยู่มากในวัฒนธรรมจีน" (วีรยุทธ และนวลเพ็ญ วิเชียรโชติ, 2513 : 1 - 11) จากข้อสังเกตทั้ง 3 ประการนี้ พอจะเป็นแนวในการตั้งสมมุติฐานได้ว่า ความเกรงใจ น่าจะมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกไต่หน้า - เสียน้ำในทางบวก

1.2 ความเกรงใจ น่าจะมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจใฝ่สัมพันธในทางลบ เพราะ กิลฟอร์ด (Guilford, 1959 : 432 - 437) พบว่า บุคลิกภาพด้านหนึ่งซึ่งแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ก็คือ ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล คือผู้ที่มีความต้องการความสัมฤทธิ์สูง จะวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสถานการณ์หนึ่งไปคนละแบบกับบุคคลที่มีความต้องการความสัมฤทธิ์ต่ำ กล่าวคือ บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะกระทำกิจกรรม เพื่อพิสูจน์ความสำคัญของตนเองและพิสูจน์ตนเองกับมาตรฐานแห่งความยอดเยี่ยม (Standard of Excellence) ที่ตนเห็นว่าเป็น ส่วนพวกที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ จะกระทำเพียงเพื่อเอาใจเพื่อน ๆ ในกลุ่ม เพื่อก่อให้เกิดไมตรีสัมพันธ์ และจากการศึกษาลักษณะและธรรมชาติของความเกรงใจในคนไทยของ วีรยุทธ และนวลเพ็ญ (น.ค.) พบว่า ผลของความเกรงใจนั้น ทำให้เกิดมิตรภาพ ถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน และได้รับคำชมเชย และสรุปว่า ความเกรงใจเป็นค่านิยมเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ซึ่งมีผลในทางเสริมสร้างความราบรื่นให้กับสัมพันธ์ไมตรี จะเห็นว่าบุคคลที่มีความเกรงใจสูง น่าจะมีลักษณะใกล้เคียงกับบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ จึงพอที่จะสนับสนุนการตั้งสมมุติฐานที่ว่า ความเกรงใจน่าจะมีความสัมพันธ์ในทางลบกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

1.3 ความรู้สึกไต่หน้า - เสียน้ำ น่าจะมีความสัมพันธ์ในทางลบกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เพราะแมคเคลเลนค์ (1961 : 207 - 256) กล่าวว่าลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะมีลักษณะกล้าเสี่ยงพอสมควร ไม่ขยันในงานที่เป็นกิจวัตร ขยันขันแข็งในงานที่ท้าทายความสามารถ ที่ต้องใช้สมองขบคิด ทำงานให้เสร็จเพื่อความพอใจของตนเอง มากกว่าที่จะหวังให้ผู้อื่นยกย่อง ต้องการทราบให้แน่ชัดว่าผลการกระทำของตนเป็นอย่างไร เป็นเช่นใด แต่ลักษณะของผู้ที่มีความรู้สึกเกี่ยวกับ "หน้า" มากนั้น มักจะไม่กล้าเสี่ยงในกิจการใด ๆ

ที่คนไม่เคยทำ หรือบางครั้งก็เสี่ยงมากจนเกินไปเพื่อเสริมสร้างหน้าของคนที่ใหญ่ขึ้น ซึ่งลักษณะทั้งสองนี้เป็นลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ และผู้ที่มีความรู้สึกในเรื่อง "หน้า" มักจะยอมรับแต่พฤติกรรมที่แสดงว่า "ตัวฉันดี" จึงไม่อาจรับรู้ผลของการตัดสินใจของคนตัวใจ ที่เป็นกลาง และถูกต้องตามความเป็นจริงได้

1.4 ความรู้สึกไ้หน้า น่าจะมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความรู้สึกเสียหน้า เพราะเหตุผลดังนี้ นวลเพ็ญกล่าวว่า "ระบบตัวฉัน" หรือที่เราเข้าใจกันว่า "หน้า" นั้น เราไม่พูดคำว่า "หน้า" โทค ๆ เราจะพูดแรงความรู้สึกลงไปว่า "เสียหน้า" "ไ้หน้า" "เอาหน้า" "ขายหน้า" ฯลฯ ดังนั้นบุคคลที่มีความรู้สึกเกี่ยวกับการ "ไ้หน้า" หรือ "เสียหน้า" ก็ย่อมจะเป็นบุคคลที่มีความรู้สึกในเรื่อง "หน้า" มาก หรือมี "หน้า" ใหญ่ หรือมี "ระบบตัวฉันที่พองโต" และการที่บุคคล "เสียหน้า" ก็หมายความว่า "ระบบตัวฉัน" ถูกขู่เข็ญ และทำให้เกิดความวิตกกังวลขึ้น ดังนั้นบุคคลจะต้องพยายามหาทางเพื่อให้ "ไ้หน้า" เพื่อทดแทน "หน้า" ที่เสียไปนั้น ฉะนั้นจึงเป็นข้อสนับสนุนสมมุติฐานข้อนี้ได้ว่า ความรู้สึกไ้หน้า น่าจะมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความรู้สึกเสียหน้า

2. การเปรียบเทียบบุคลิกภาพค่านาง ๆ

2.1 ค่านความเกรงใจ

2.1.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 น่าจะมีความเกรงใจไม่แตกต่างกับ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2

ประเสริฐ แยมกลิ่นพุง (2513 : 66 - 70) ได้กล่าวถึงลักษณะนิสัย ประจำชาติไทยในส่วนรวมไว้ว่า คนไทยรักอิสรภาพ ไม่ต้องการอยู่ใต้อำนาจผู้อื่น ไม่ชอบบังคับ น้ำใจ เป็นตัวของตัวเอง แต่ในขณะเดียวกัน ก็นิยมแสดงอาการอ่อนน้อม และเชื่อฟังผู้มีอำนาจ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นไปตามแบบพิธี ซึ่งแสดงฐานะสูงต่ำของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับข้อสรุปลักษณะพื้นฐานทางจิตวิทยาของสังคมไทยที่ ดร.วีรยุทธ วิเชียระโม (2512 : 2 - 3) กล่าวไว้ว่า มีลักษณะของการยับยั้งชั่งใจ บุคคลไม่กล้าตัดสินใจกระทำ สิ่งใดโดยง่าย เพราะเกรงว่าจะกระทบกระเทือนความรู้สึกของบุคคลอื่น จากการศึกษาของ มัญชร บุนนาค (2514 : 172) ก็สนับสนุนผลการวิจัยของเพราพรรณ ประพิศรภา ที่ว่า

บุคคลในชนชาติเดียวกันมีการอบรมสั่งสอนไม่แตกต่างกัน และนักจิตวิทยาสาขาจิตวิเคราะห์ (ละม้ายมาศ ศรศักดิ์, 2508 : 636) กล่าวว่า ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลกำเนิดจากความสัมพันธ์ระหว่างปิตามารคากับบุตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะที่บุตรยังเยาว์วัย เด็กจะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ และคิดทั่วไปจนเติบโตใหญ่ ประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในระยะหลังมีอิทธิพลน้อยมาก จากเหตุผลดังกล่าวมานี้ น่าจะสนับสนุนสมมุติฐานที่ว่า การเข้าสังคม และการได้รับการศึกษามากขึ้น น่าจะไม่มีผลทำให้ความเกรงใจของนักเรียน 2 ระดับนี้แตกต่างกัน

2.1.2 นักเรียนในต่างจังหวัด น่าจะมีความเกรงใจมากกว่านักเรียนในกรุงเทพมหานคร เพราะว่า สังคมไทยในชนบทนั้น ยังมีลักษณะเป็นสังคมไมตรีสัมพันธ์อยู่ คือเป็นสังคมปิด ไม่ค่อยกล้าแสดงความคิดเห็น การอบรมเลี้ยงดูในครอบครัว พบว่าหัวหน้าครอบครัวมักเป็นผู้ถืออำนาจ มีการลงโทษเมื่อบุตรซัดขึ้น หรือไม่ยอมทำตาม เน้นค่านิยมเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ (สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก, 2510 : 73 - 77) ไม่ค่อยรู้สึกตัวว่ามีคุณค่า มีลักษณะเก็บกด ไม่กล้าแสดงตน มีความเกรงใจมาก และมักจะเน้นความสำคัญของตัวเอง (self) และพวกพ้องของตนเองมากกว่า (วีรยุทธ วิเชียรโชติ, 2513 ก : 39) ส่วนสังคมนครหลวงนั้น เป็นสังคมไมตรีสัมพันธ์ที่กำลังจะพัฒนาเข้าสู่สังคมสัมฤทธิ์สัมพันธ์ ปิตามารคาส่วนมากเป็นผู้มีการศึกษา ประกอบกับได้รับวัฒนธรรมจากสังคมตะวันตกมากกว่า ทำให้ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูค่อนข้างจะเป็นแบบประชาธิปไตย เด็กมีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็น กล้าพูด กล้ากระทำมากกว่าเด็กต่างจังหวัด ดังที่มิญจรี บุญนาค (2514 : 111) ได้ศึกษาวิจัยพบว่า ในค่านิยมประเพณีของปิตามารคาในจังหวัดพระนครกับต่างจังหวัด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสังคมประเพณีค่านิยมปิตามารคาในต่างจังหวัดมีมากกว่าปิตามารคาในจังหวัดพระนครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติก็คือ ความคาดหวังและไมตรีสัมพันธ์ ฉะนั้นเหตุผลดังกล่าวนี้น่าจะสนับสนุนสมมุติฐานได้ว่า นักเรียนต่างจังหวัด น่าจะมีความเกรงใจมากกว่านักเรียนนครหลวง

2.1.3 นักเรียนไทยเชื้อสายไทย น่าจะมีความเกรงใจมากกว่านักเรียนไทยเชื้อสายจีน ทั้งนี้เพราะว่า

สกินเนอร์ (Skinner, 1957 : 91) ได้เปรียบเทียบลักษณะของคนจีนและคนไทยไว้ว่า "คนจีนเป็นผู้ที่ชอบความอิสระ แต่คนไทยพอใจที่จะพึ่งพาอาศัยผู้อื่น Hanks และ Phillips (1961 : 637) ได้วิจัยเกี่ยวกับบุคลิกภาพของคนไทย พบว่า "คนไทยไม่นิยมแสดงความคิดเห็นให้คนแปลกหน้าเห็น แสดงแต่ความสุภาพ อ่อนโยน อารมณ์ดี เพื่อหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้ากับความขัดแย้ง ไม่สนับสนุนการเป็นศัตรู สนับสนุนความใจกว้าง" ซึ่งลักษณะดังกล่าวสอดคล้องกับที่บลันชาร์ด (Blanchard, 1958 : 482) ได้กล่าวถึงบุคลิกภาพของคนไทยว่า "มีความเกรงใจสูง ไม่พยายามทำตนให้ผู้อื่นยุ่งยาก มักชอบใช้คำว่าไม่เป็นไร เพื่อรักษามิตรภาพ ระวังความโกรธ ส่วนคนจีนไม่มีใครสำรวจลักษณะไมตรีสัมพันธ์ไว้ นอกจากนี้ สกินเนอร์ ได้เปรียบเทียบเอาไว้ดังที่กล่าวมาแล้ว และสอดคล้องกับความคิดเห็นของ เสรีรักษ์โกเศศ (พระยาอนุমানราชชน, 2512 : 79) ที่ว่าคนจีนรักความเป็นอิสระในการทำงาน คือค้าขาย และคนจีนมีวัฒนธรรมยกย่องเงิน ดังนั้นจึงน่าจะเป็นเหตุผลสนับสนุนสมมุติฐานได้ว่า คนไทยน่าจะมีบุคลิกภาพแบบไมตรีสัมพันธ์มากกว่าคนจีน และนักเรียนไทยเชื้อสายไทย น่าจะมีความเกรงใจมากกว่านักเรียนไทยเชื้อสายจีน

2.2 ก่านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

2.2.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 น่าจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูงปีที่ 2 เพราะว่า แมคเคลเลน ค.(น.ค.) กล่าวว่า การที่บุคคลจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากหรือน้อยเพียงใดนั้น ย่อมแล้วแต่การอบรมเลี้ยงดูที่บุคคลนั้นได้รับจากบิดามารดา เมื่อเยาว์วัย และตามหลักจิตวิทยาสาขาจิตวิเคราะห์ ก็กล่าวว่า ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลกำเนิดจากความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับบุตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะที่บุตรยังเยาว์วัย เด็กจะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ และติดตัวไปจนเติบโตใหญ่ แม้ว่าเมื่อเจริญวัยขึ้น และมีประสบการณ์เพิ่มขึ้นมากมายก็ตาม ความรู้สึกนึกคิดเดิมซึ่งเรียนรู้มาแต่เยาว์วัยก็มิได้เปลี่ยนไปเท่าใดนัก ซึ่งนับว่าสอดคล้องกับที่ เคแกน และมอสส์ (Kagan and Moss, 1962 : 42) กล่าวว่า ความต้องการสัมฤทธิ์ปรากฏเป็นลักษณะที่คงเส้นคงวาของบุคลิกภาพซึ่งขยายจากวัยทารกจนเป็นวัยผู้ใหญ่ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูงปีที่ 2 นั้น ก็อยู่ในระยะวัยรุ่นตอนกลาง

และตอนปลาย ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในโรงเรียนที่เพิ่มขึ้น น่าจะไม่มีผลทำให้ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เพิ่มขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงไปมากนัก และจากการวิจัยของ เชล (Shell, 1967 : 2409) ก็พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับเกรด, ฉะนั้นจึงน่าจะ เป็นเหตุผลสนับสนุนสมมุติฐานได้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนทั้งสองระดับนี้น่าจะไม่ แตกต่างกัน

2.2.2 นักเรียนต่างจังหวัด น่าจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำกว่านักเรียน ในกรุงเทพมหานคร

นักเรียนในกรุงเทพมหานคร เป็นนักเรียนที่อยู่ในสภาพสังคมซึ่งกำลังพัฒนา เข้าสู่สังคมสมัยใหม่ทันสมัยมากกว่านักเรียนต่างจังหวัด ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของ นักเรียนในกรุงเทพมหานครส่วนมากจะสูงกว่านักเรียนในต่างจังหวัด จากการศึกษาของ อนันต์ จันทร์ทวี (น.ค.) พบว่า เกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจสังคมของผู้ปกครองมีแนวโน้ม ที่จะแสดงให้เห็นว่า ถ้าฐานะทางเศรษฐกิจสังคมของผู้ปกครองสูงขึ้น เด็กจะมีแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์สูงตามไปด้วย สอดคล้องกับการวิจัยของโรเซน (loc.cit.) ที่ศึกษาเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ของโครงสร้างของครอบครัวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โรเซนสรุปว่า เป็นความจริง ที่ว่าระดับชั้นของสังคมมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าคะแนน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็กชายระดับชั้นกลาง (middle class) สูงกว่าเด็กชายในระดับชั้นต่ำ อย่างมีนัยสำคัญ และเด็กชายที่มาจากครอบครัวเล็ก จะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าครอบครัวใหญ่ ซึ่งเกี่ยวกับขนาดของครอบครัวนี้ ครอบครัวในนครหลวง น่าจะเป็นครอบครัวขนาดเล็กกว่า ในต่างจังหวัดด้วย และจากผลการวิจัยของมัญญะ บุญนาค (น.ค.) ก็พบว่า สังคมประเท ศานที่บีค้ำมารดาในต่างจังหวัดมีมากกว่าบีค้ำมารดาในกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็คือในค้ำความคาดหวัง และไมตรีสัมพันธ์ ฉะนั้นเด็กต่างจังหวัดน่าจะมีค้ำนิยมไมตรีสัมพันธ์ มากกว่าสัมฤทธิ์สัมพันธ์ สอดคล้องกับที่ พูนผล สุวรรณพัฒน์ (น.ค.) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบ บุคลิกลักษณะของนักเรียนในเมืองหลวงกับนักเรียนในต่างจังหวัด พบว่า นักเรียนชายใน เมืองหลวงมีบุคลิกภาพในค้ำต่าง ๆ คือการเข้าสังคม สติปัญญา ความมั่นคงทางอารมณ์ สภาพทางอารมณ์ ค้ำว่านักเรียนในต่างจังหวัด และตามที่โรเซน และแอนเดรด (loc.cit.) ศึกษาวิจัยก็พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มักจะมีมากในครอบครัวที่มีบรรยากาศแบบประชาธิปไตย

บิตามารการจะต้องกดดันให้เด็กเกิดการพึ่งตนเอง และทำอะไรให้สำเร็จ ด้วยเหตุผลต่าง ๆ กันที่กล่าวมานี้พอจะสนับสนุนสมมุติฐานได้ว่า นักเรียนต่างจังหวัด น่าจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำกว่านักเรียนในกรุงเทพมหานคร

2.2.3 นักเรียนไทยเชื้อสายไทย น่าจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำกว่านักเรียนไทยเชื้อสายจีน ทั้งนี้เพราะว่า สกินเนอร์ (loc.cit.) ได้เปรียบเทียบลักษณะของคนจีนและคนไทยไว้ว่า ลักษณะของคนจีนนั้น คือความอดสาหัส ขยันขันแข็ง และเต็มใจที่จะทำงานหนัก เพื่อความก้าวหน้ามั่นคงทางเศรษฐกิจ มีความทะเยอทะยานต้องการความมั่นคงชอบทำสิ่งใหม่ ๆ และกล้าเสี่ยงในการลงทุน ซึ่งลักษณะกล้าเสี่ยงนี้เป็นลักษณะหนึ่งของผู้ที่มีความแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง (Mc Clelland, loc.cit.) จะเห็นได้ว่าคนจีนในประเทศไทยส่วนใหญ่ทำการค้าขาย ส่วนคนไทยโดยทั่วไปนั้น สกินเนอร์ให้ความเห็นว่า เป็นคนเกียจคร้านไม่เต็มใจที่จะทำงาน นอกจากเพื่อสนองความต้องการชั่วระยะพอใจในสิ่งที่มีอยู่ ไม่สนใจเรื่องเงินหรือความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ หรือการแข่งขันทางเศรษฐกิจ รักษาจริยนิยม และพอใจที่จะพึ่งพาอาศัยผู้อื่น ตรงกันข้ามกับลักษณะของผู้มีความแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ซึ่งแมคเคลเลนคได้ให้คำจำกัดความไว้ว่าเป็นผู้ที่ปรารถนาที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จดล่งไปด้วยดี และแข่งขันกันด้วยมาตรฐานอันดีเยี่ยม หรือทำให้ดีกว่าบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นจึงน่าจะเป็นเหตุผลสนับสนุนสมมุติฐานได้ว่านักเรียนไทยเชื้อสายไทย น่าจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำกว่านักเรียนไทยเชื้อสายจีน

สมมุติฐาน 2.2.4 และ 2.2.5 มีเหตุผลสนับสนุนเช่นเดียวกับข้อ 1.2 และ 1.3

2.3 ด้านความรู้สึกไต่หน้า - เสียหน้า

2.3.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 น่าจะมีความรู้สึกไต่หน้า - เสียหน้าไม่แตกต่างจากนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับชั้นสูงปีที่ 2 เพราะฉะนั้นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับชั้นสูงปีที่ 2 นั้นจึงได้ว่า อยู่ในวัยรุ่นตอนกลางและวัยรุ่นตอนปลาย ซึ่งเป็นวัยที่เด็กน่าจะได้สร้างสมความคิดเกี่ยวกับ "ตน" ได้อย่างมั่นคง ทั้งนี้เพราะแคทเทล กับเชียร์ (Nuanpen Wichiarajote, 1968 : 101) พบว่า ความวิตกกังวลเริ่มมีปริมาณคงที่ในวัยรุ่นอายุประมาณ 15 ปี

และการศึกษาของ มัญชรี บุนนาค ก็สนับสนุนผลการวิจัยของ เพราพรณ ประพิศรภา (น.ค.) ที่ว่าบุคคลในชนชาติเดียวกัน มีการอบรมสั่งสอนไม่แตกต่างกัน ฉะนั้นจึงน่าจะสนับสนุนสมมุติฐานที่ว่า นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 น่าจะมีความรู้สึกไต่หน้า – เสียน้ำ ไม่แตกต่างกับ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับชั้นปีที่ 2

2.3.2 นักเรียนต่างจังหวัด น่าจะมีความรู้สึกไต่หน้า – เสียน้ำสูงกว่า นักเรียนในกรุงเทพมหานคร เพราะว่า สังคมในกรุงเทพมหานครมีแนวโน้มที่จะเป็นสังคมแบบ สัมฤทธิ์สัมพันธ์ แต่สังคมในต่างจังหวัดยังมีลักษณะของสังคมแบบไมตรีสัมพันธ์อยู่ ซึ่งมีความเชื่อหรือค่านิยมทางพหุมิติ เชื้อชื้อกลางและกฎแห่งกรรม จึงก่อให้เกิดการกระทำเพื่อหวังผลตอบแทนในชาติหน้า ซึ่งมักจะจัดในรูปของงานพิธีหรือการทำบุญ และชาวชนบทมักจะนิยมทำบุญ เกินกำลัง เพราะหวังผลตอบแทนในชาติหน้าเป็นประการหนึ่ง และเพื่อความมีหน้ามีตาของตนเองอีกประการหนึ่ง นอกจากนั้นระบบเศรษฐกิจในสังคมชนบทที่ไม่สู้จะหมุนเวียนมากนัก บุคคลไม่นิยมฝากเงินในธนาคารหรือเอาไปลงทุน แต่นิยมซื้อทองเป็นเครื่องประดับเพื่อเซ่นไหว้บูชา (นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ, น.ค.) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคนในสังคมชนบทจะมีความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่อง "หน้า" มากกว่าบุคคลที่อยู่ในสังคมแบบสัมฤทธิ์สัมพันธ์ ซึ่งเน้นในด้านการแข่งขันกันในการทำงาน การรับผิดชอบ และเป็นคนของตนเองมากขึ้น ฉะนั้นจึงน่าจะสนับสนุนสมมุติฐานที่ว่า นักเรียนต่างจังหวัดน่าจะมีความรู้สึกไต่หน้า – เสียน้ำ สูงกว่านักเรียนใน กรุงเทพมหานคร

2.3.3 นักเรียนไทยเชื้อสายไทย น่าจะมีความรู้สึกไต่หน้า – เสียน้ำ สูงกว่านักเรียนไทยเชื้อสายจีน เพราะว่า เพราพรณ ประพิศรภา (น.ค.) พบว่า เชื้อชาติ วัฒนธรรม การอบรมสั่งสอน มีความสัมพันธ์กัน และพบว่าในการอบรมสั่งสอน บิคมารคาไทย ฝึกค่านิยมสัมฤทธิ์ผลและค่านิยมให้รางวัลและลงโทษมากกว่า บิคมารคาจีนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่าบิคมารคาไทย คาดหวังในตัวบุตรมากกว่าบิคมารคาจีน (ปราณีต สุขอุดม, น.ค.) และคิงเมเยอร์ (Dinkmeyer, 1967 : 168) กล่าวว่า การคาดหวังในตัวบุตรมากเกินไป โดยไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาทางสังคมของเด็ก การบังคับเด็ก การตักเตือน และการลงโทษเด็ก เมื่อไม่เป็นไปตามที่หวังจะเป็นผลร้ายต่อ

self concept ของเด็ก ความกลัวจะถูกลงโทษเป็นเหตุให้เกิดความวิตกกังวล ซึ่งชัลลิแวนกล่าวว่า ยิ่งบุคคลมีความวิตกกังวลมากเพียงใด "ระบบตัวฉัน" ของผู้นั้น ยิ่งโตมากขึ้นเรื่อย ๆ และจะเกิดการเสียหน้าได้ง่าย (นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ, น.ค.) ฉะนั้น จึงน่าจะสนับสนุนสมมุติฐานที่ว่า นักเรียนไทยเชื้อสายไทย น่าจะมีความรู้สึกไ้หน้า – เสียหน้าสูงกว่านักเรียนไทยเชื้อสายจีน

สมมุติฐาน 2.3.4 และ 2.3.5 มีเหตุผลสนับสนุนเช่นเดียวกับข้อ 1.1 และ 1.3



การสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้วิเคราะห์และแปลผลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้จากแบบทดสอบ เพื่อวัดบุคลิกภาพ 3 ด้านคือ แบบทดสอบวัดความรู้สึกไถ่หน้า – เสียหน้า แบบทดสอบวัดความเกรงใจ และแบบทดสอบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้คือ

1. แบบทดสอบวัดความรู้สึกไถ่หน้า – เสียหน้า

ก. การสร้างแบบทดสอบ

ผู้วิจัยและคณะ คือนางสาวกัญชวี ศรีสุทธิสอาด นางสาวนงนา วชิรศักดิ์มงคล และนายภักดี ปรีวรรม ได้ร่วมกันสร้างแบบทดสอบขึ้นชุดหนึ่ง ด้วยความช่วยเหลือให้คำแนะนำจาก ดร.วีรยุทธ และ ดร.นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบดังนี้

(1) รวบรวมเรื่องประทับใจ (Critical incidents) เกี่ยวกับความรู้สึกไถ่หน้า – เสียหน้า ของนิสิตปริญญาโทสาขาจิตวิทยา สาขาการแนะแนว และนิสิตวิชาเฉพาะการแนะแนว ที่เรียนวิชาจิตวิทยาทั่วไป และวิชาทฤษฎีบุคลิกภาพ กับอาจารย์ ดร.นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ

(2) รวบรวมเรื่องประทับใจ เกี่ยวกับความรู้สึกไถ่หน้า – เสียหน้า และการให้ความหมายของคำว่า "ไถ่หน้า – เสียหน้า" จากนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนิสิตปริญญาตรีวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร

(3) วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ของเรื่องประทับใจ และความหมายของคำที่รวบรวมมาได้ เพื่อศึกษาสถานการณ์ที่ทำให้รู้สึกไถ่หน้า – เสียหน้า

(4) สร้างสถานการณ์ให้ระทึกขวัญ โดยอาศัยเค้าโครงของเรื่องราวที่รวบรวมมาได้ ใช้คำที่แสดงความรู้สึก หรือพฤติกรรมที่แสดงออกในเรื่องรำนั้น ๆ เช่น ภูมิใจ ตีใจ สบายใจ อับอาย เสียใจ วิตกกังวล เป็นเกณฑ์ในการสร้างระดับความรู้สึกต่าง ๆ 7 ระดับ

เพื่อวัดความรู้สึกเกี่ยวกับการไถ่หน้า – เสียหน้า ของบุคคลดังตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างแบบทดสอบวัดความรู้สึกไถ่หน้า

(00) ชัยพจน์ไถ่ช่วยผู้อื่นคนหนึ่ง ซึ่งกำลังจะกระโดดหน้าเพื่อฆ่าตัวตาย และต่อมาปรากฏข่าว พร้อมกับรูปของชัยพจน์ในหน้าหนังสือพิมพ์ คนตายข่าวได้กล่าวชมชัยพจน์อย่างมากมาย ถ้าท่านเป็นชัยพจน์ ท่านจะรู้สึกอย่างไร

ดีใจ | 3 | 2 | 1 | 0 | -1 | -2 | -3 | อายุที่เป็นข่าว

ตัวอย่างแบบทดสอบวัดความรู้สึกเสียหน้า

(000) สมบัติเสนอขอเสนอแนะในที่ประชุม แต่ผู้บังคับบัญชาไม่เห็นด้วย และไม่ยอมรับ เมื่อออกจากห้องประชุม สมบัติพยายามอธิบายเหตุผลต่าง ๆ ที่สนับสนุนข้อเสนอนั้นของคนให้เพื่อน ๆ ฟัง ถ้าท่านเป็นสมบัติ ท่านจะทำเช่นนั้นหรือไม่

ทำ | 3 | 2 | 1 | 0 | -1 | -2 | -3 | ไม่ทำ

ผู้วิจัยและคณะได้ร่วมกันสร้างแบบทดสอบ ซึ่งมีลักษณะ เป็นแบบสอบถามความรู้สึก และพฤติกรรมของบุคคลในสถานการณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการไถ่หน้า – เสียหน้า ดังตัวอย่างข้างบนนี้ จำนวน 120 ข้อ

(5) นำแบบทดสอบทั้งหมดนี้ไปทดลองสอบกับกลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 – 5 นิสิตนักศึกษาวิทยาลัยวิชาการศึกษา และครูวุฒิ กศ.บ. ที่มีประสบการณ์การทำงานประมาณ 1 ปี เพื่อคัดแปลง แก้ไข และปรับปรุงแบบทดสอบให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ข. เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

ในการตรวจให้คะแนนคำตอบ จะถือเอาความรู้สึกที่แสดงออกเป็นเกณฑ์ และจากแบบทดสอบจะพบว่า คำที่ใช้กำกับมาตราส่วนในแบบทดสอบมี 2 ประเภทคือ

ประเภทที่หนึ่ง เป็นคำที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นผู้มีความรู้สึกเกี่ยวกับการรักษาหน้ามาก ถ้าบุคคลแสดงความรู้สึกตรงกับคำนั้นเช่น ดีใจ ภูมิใจ พอใจ ทำ ไกรธ อายุ เสียหน้า

กังวล ในกรณีเช่นนี้ จะให้คะแนน 7 คะแนน สำหรับผู้ที่ตอบแสดงความรู้สึกว่า ใคหน้า หรือเสียหน้า มากที่สุด และรองลงไปเป็น 6, 5, 4, 3, 2 หรือ 1 คะแนนตามลำดับ

ประเภทที่สอง เป็นคำแสดงให้เห็นถึงความเป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับการรักษาหน้า คือใคหน้า - เสียหน้าน้อย ถ้าบุคคลแสดงความรู้สึกตรงกับคำนั้น เช่น ไม่คิใจ รำคาญ ไม่พอใจ ไม่ทำ ไม่อาย ไม่กังวล ในกรณีเช่นนี้จะให้คะแนน 1 คะแนน สำหรับผู้ที่ตอบแสดงความรู้สึกว่าใคหน้า หรือเสียหน้า น้อยที่สุด และให้คะแนน 2, 3, 4, 5, 6, หรือ 7 คะแนน แก่ผู้ที่ตอบแสดงความรู้สึก ใคหน้า - เสียหน้า มากขึ้นตามลำดับ

ค. การทดลองสอบ

(1) คำอำนาจำแนก

ผู้วิจัยและคณะได้นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นจำนวน 120 ข้อนี้ไปทดลองสอบ กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 40 คน ที่โรงเรียนสิงหราชพิทยาคม และทดสอบกับนิสิตชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยวิชาการศึกษาบางแสน ซึ่งได้รับคัดเลือกมาเรียนต่อ จากวิทยาลัยครูต่าง ๆ จำนวน 40 คน รวมทั้งสิ้น 80 คน เหตุที่นำแบบทดสอบไปทดลอง สอบกับนักเรียนกลุ่มนี้ เพราะว่าเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคุณสมบัติในเกณฑ์เดียวกันกับ กลุ่มตัวอย่างที่จะไปทดสอบเก็บข้อมูล นำแบบทดสอบมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาคำอำนาจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 % และคัดเลือกเอาข้อที่มีอำนาจำแนกสูงสุด จำนวน 60 ข้อ โดยเป็นแบบทดสอบวัดความรู้สึก ใคหน้า 30 ข้อ และแบบทดสอบวัดความรู้สึกเสียหน้า 30 ข้อ เพื่อใช้เป็นแบบทดสอบ สำหรับ รวบรวมข้อมูล ผลการวิเคราะห์ข้อสอบปรากฏดังตาราง 1 - 2.

ตาราง 1. ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดความรู้สึกลึกได้หน้า

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกที่ได้ (t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกที่ได้ (t)
1	3.2639 **	16	1.7023
2	3.4079 **	17	1.7005
3	2.4008 *	18	2.2828 *
4	3.0025 **	19	1.7974 *
5	2.9739 **	20	2.2478 *
6	1.7557 *	21	1.7857 *
7	2.4902 *	22	1.7229 *
8	1.7655 *	23	1.7519 *
9	1.9803 *	24	2.0683 *
10	1.7520 *	25	2.3068 *
11	1.7762 *	26	2.3572 *
12	2.5075 *	27	1.7132
13	3.4185 **	28	2.6294 **
14	1.7289 *	29	2.1148 *
15	1.7410 *	30	3.8492 **

* มีนัยสำคัญที่ .05

** มีนัยสำคัญที่ .01

ตาราง 2. ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดความรู้ลึกเสียหน้า

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกที่ได้ (t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกที่ได้ (t)
1	3.8863 **	16	4.2637 **
2	3.6239 **	17	3.1815 **
3	4.0888 **	18	3.4805 **
4	3.4686 **	19	3.5693 **
5	3.8980 **	20	4.3300 **
6	2.4108 **	21	2.8991 **
7	3.5174 **	22	3.3960 **
8	3.7039 **	23	3.1293 **
9	2.5686 **	24	3.6704 **
10	2.4224 **	25	2.4721 *
11	4.2210 **	26	3.0963 **
12	4.8488 **	27	4.5168 **
13	2.6912 **	28	2.5699 **
14	4.3547 **	29	2.9434 **
15	2.4673 **	30	2.9187 **

* มีนัยสำคัญที่ .05

** มีนัยสำคัญที่ .01

(2) ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบไคหน้า – เสี่ยงหน้า

เมื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ และเลือกแบบทดสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกสูง จำนวน 60 ข้อได้แล้ว ผู้วิจัยและคณะไคหน้าแบบทดสอบไปทดลองสอบกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 79 คน โรงเรียนสิงหราชพิทยาคม เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบชุดนี้ ก่อนจะนำไปใช้ทดสอบจริง และก่อนนำไปใช้ทดสอบจริงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 230 คน ผู้วิจัยก็ได้หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบอีกครั้งหนึ่ง โดยวิธีแบ่งครึ่ง (Split-half) ได้ค่าความเชื่อมั่น ดังปรากฏในตาราง 3.

ตาราง 3. ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบไคหน้า – เสี่ยงหน้า จากการทดลองสอบและสอบจริง

แบบทดสอบ	(r_{tt}) การทดลองสอบ	(r_{tt}) สอบจริง
แบบทดสอบไคหน้า	.7213	.7332
แบบทดสอบเสี่ยงหน้า	.8390	.7965
แบบทดสอบรวมทั้งสองฉบับ	.4506	.7849

(3) ค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบไคหน้า – เสี่ยงหน้า

ผู้วิจัยและคณะเชื่อมั่นว่า แบบทดสอบที่สร้างขึ้นนี้ มีความเที่ยงตรงวัดคุณลักษณะความรู้สึกไคหน้า – เสี่ยงหน้าได้จริง เพราะจากขบวนการสร้างแบบทดสอบดังกล่าวมาแล้ว แต่کن ผู้วิจัยและคณะได้สร้างแบบทดสอบขึ้น โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากความรู้สึก และพฤติกรรมที่มีปรากฏอยู่จริง

นอกจากวิธีการดังกล่าว ผู้วิจัยและคณะได้หาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยวิธีการหาความสัมพันธ์กับแบบทดสอบความวิตกกังวล ซึ่งสัมพันธ์กับความรู้สึกไคหน้า – เสี่ยงหน้าตามมโนทัศน์ และผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

แบบทดสอบไคหน้ามีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .2037$) กับแบบทดสอบความวิตกกังวลของประสิทธิ์ บัวคลี (2514 : 32) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7208 ($N = 416$) และแบบทดสอบเสียหน้า มีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .2555$) กับแบบทดสอบความวิตกกังวล

และจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้พบว่า แบบทดสอบไคหน้า - เสียหน้ามีความสัมพันธ์ในทางลบกับความเกรงใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .2289$) แบบทดสอบไคหน้ามีความสัมพันธ์ในทางบวก กับแบบทดสอบเสียหน้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ทั้งหมดที่กล่าวมานี้แสดงให้เห็นว่า แบบทดสอบวัดความรู้สึกไคหน้า - เสียหน้า มีความเที่ยงตรงและค่าความเชื่อมั่นเป็นที่เชื่อถือได้

2. แบบทดสอบวัดความเกรงใจ

ผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบวัดความเกรงใจ ซึ่ง ดร.วีรยุทธ วิเชียรโชติ และนิสิตปริญญาโทสาขาพัฒนการศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษาระธานมิตร ได้ร่วมกันสร้างขึ้น วีราพร เทพวีระพงศ์ (2514 : 39) ได้หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีแบ่งครึ่ง (Split-half) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .6205 ($N = 69$) และจากการหาค่าความเชื่อมั่นในการทดสอบจริง โดยวิธีเดียวกันกับนิสิตปีที่ 3 วิทยาลัยวิชาการศึกษาระธานมิตร จำนวน 225 คน ปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9036

(1) ลักษณะของเครื่องมือ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้สึกของบุคคลที่มีฐานะทางสังคม (Social status) ตรงกัน เช่น คนยากจน, บุคคลที่มีฐานะทางสังคมต่ำ เทียบกับ (เช่น คนยากจน, บุคคลที่มีฐานะทางสังคมต่ำ เทียบกับ) โดยสมมติให้ผู้ถูกทดสอบอยู่ในสถานการณ์ต่าง ๆ กัน และมีบทบาทต่าง ๆ กัน 10 บทบาท รวมแบบทดสอบทั้งหมดมี 82 ข้อ (ดูภาคผนวก)

(2) เกณฑ์การตรวจให้คะแนน ในการตรวจให้คะแนนคำตอบ จะถือเอาความรู้สึกที่แสดงออกเป็นเกณฑ์ และจากแบบทดสอบ จะพบว่าค่าที่ใช้กำกับมาตราส่วนในแบบทดสอบนั้นมี 2 ประเภท คือ

ประเภทที่หนึ่ง เป็นคำที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นผู้มีอารมณ์ใจมาก ถ้าบุคคล แสดงความรู้สึกตรงกับคำนั้น เช่น เกรง อายุ ไม่กล้า ในกรณีเช่นนี้จะให้คะแนน 7 คะแนน สำหรับผู้ที่ตอบแสดงความรู้สึกว่า เกรงใจมากที่สุด และรองลงไปเป็น 6, 5, 4, 3, 2 หรือ 1 คะแนน ตามลำดับ

ประการที่สอง เป็นคำที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นผู้เกรงใจน้อย ถ้าบุคคลนั้น แสดงความรู้สึกตรงกับคำนั้น เช่นคำว่า กล้า กระทำ ท้อว่า โต้แย้ง ในกรณีเช่นนี้จะให้ คะแนน 1 คะแนน สำหรับผู้ที่ตอบแสดงความรู้สึกว่า เกรงใจน้อยที่สุด และให้คะแนน 2, 3, 4, 5, 6 หรือ 7 คะแนนแก่ผู้ที่ตอบแสดงความรู้สึกเกรงใจมากขึ้น ตามลำดับ

3. แบบทดสอบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบของ อนันต์ จันทรกีวี่ ซึ่งได้สร้างขึ้นโดยอาศัยแนวคิดจาก แบบทดสอบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ แมคเคลแลนด์ (Mc Clelland, 1953) อนันต์ จันทรกีวี่ (2514 : 37) ได้ทดลองสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบฉบับนี้ โดยวิธี แบ่งครึ่ง (Split-half) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .6564 ($N = 79$) และจากการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นจากการทดสอบจริงโดยวิธีเดียวกันกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 จำนวน 190 คน ปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7415

(1) ลักษณะของเครื่องมือ เป็นแบบทดสอบที่เป็นรูปภาพ ลักษณะของภาพเป็นลายเส้น ชาวคำ เขียนในกระดาษขนาด 8 X 10 นิ้ว ภาพละ 1 แผ่น รวมทั้งสิ้น 6 ภาพ (ดูภาคผนวก)

(2) วิธีการดำเนินการทดสอบ ให้ผู้ถูกทดสอบดูภาพแต่ละภาพอย่างรอบคอบ แล้วให้ผู้ถูก ทดสอบแต่งเรื่องเรื่องหนึ่งจากแต่ละภาพ โดยใช้จินตนาการของตนเอง และแต่งเรื่องให้มี คำโครงคี่ สมบูรณ์มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ในการแต่งเรื่องนั้นให้ผู้ถูกทดสอบพยายามแต่งเรื่อง เพื่อจะตอบคำถาม 4 ข้อ ข้างล่างนี้เป็นหลักในการแต่ง และต้องแต่งให้สัมพันธ์เป็นเรื่องเดียวกัน หลักการแต่งเรื่องราวมี่ดังนี้

1. เกิดอะไรขึ้น บุคคลในภาพคือใคร

2. อะไรทำให้เกิดสถานการณ์เช่นนั้น นั่นคือ มีอะไรเกิดขึ้นในอดีต

3. เขากำลังคิดอะไร หรือเขาต้องการอะไร

4. ต่อไปอะไรจะเกิดขึ้น หรือจะทำอะไรต่อไป

(3) เกณฑ์การตรวจให้คะแนน ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การตรวจให้คะแนนแบบมาตรฐานของ แมคเคลแลนด์และคณะ (Mc Clelland, et al, 1966 : 170) ซึ่งมีวิธีการให้คะแนน ดังนี้คือ อ่านเรื่องที่ผู้ถูกทดสอบแต่งให้ตลอดเรื่อง แล้วพิจารณาว่าเรื่องที่แต่งนั้นเกี่ยวกับ Achievement Goal หรือไม่ Achievement Goal หมายถึงความสำเร็จในการแข่งขัน หรือการทำความดีการปฏิบัติให้ดีเยี่ยมถึงขั้นมาตรฐาน (Standard of Excellence)

Achievement Goal แบ่งออกเป็น 3 อย่างคือ

จินตนาการสัมฤทธิ์ (Achievement Imagery) = AI

จินตนาการไม่เกี่ยวข้อง (Unrelated Imagery) = UI

จินตนาการไม่แน่ใจ (Doubtful Achievement Imagery) = DI

ถ้าเรื่องใดจัดเป็นจินตนาการสัมฤทธิ์ (AI) จึงให้คะแนนตามข้อย่อย (sub categories) ต่อไป แต่ถ้าเรื่องใดพิจารณาแล้วว่าเป็นจินตนาการที่ไม่เกี่ยวข้อง (UI) หรือจินตนาการไม่แน่ใจ (DI) จะให้คะแนนเป็นศูนย์ และไม่ให้คะแนนในข้อย่อยต่อไป

หลักเกณฑ์การพิจารณาว่า เรื่องใดเป็นจินตนาการสัมฤทธิ์ (AI) หรือไม่ และเมื่อเรื่องใดเป็นจินตนาการสัมฤทธิ์ (AI) ก็จะให้คะแนนในข้อย่อยต่อไป ซึ่งจะมีจุดที่จะพิจารณาให้คะแนนในข้อหนึ่ง ๆ หลักเกณฑ์ในการพิจารณา และวิธีการให้คะแนนในข้อย่อยนั้น ได้แสดงไว้โดยละเอียดในภาคผนวก

วิธีดำเนินการ

กลุ่มตัวอย่าง

มวลประชากรทั้งหมด ได้แก่ นักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2515 และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูงปีที่ 2 ปีการศึกษา 2515 ของโรงเรียน และวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดในภาคตะวันออก เฉียงเหนือ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างมาเพื่อศึกษาวิจัย ดังนี้คือ

- นักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2515 ของโรงเรียน อุดรพิทยานุกูล และโรงเรียนกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี จำนวน 65 คน
- นักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2515 ของโรงเรียน นนทรีวิทยา กรุงเทพมหานคร จำนวน 50 คน
- นักศึกษาที่กำลังเรียนอยู่ในระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ปีการศึกษา 2515 ในวิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ วิทยาลัยครูจันทระเกษม และวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กรุงเทพมหานคร จำนวน 60 คน
- นักศึกษาที่กำลังเรียนอยู่ในระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ปีการศึกษา 2515 ในวิทยาลัยครูอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี จำนวน 55 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ทั้งชาย – หญิง จำนวน 230 คน ในจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปรที่ต้องการศึกษา แยกตามคุณสมบัติได้ดังนี้

- | | |
|--|--------------|
| 1. กลุ่มนักเรียนในกรุงเทพมหานคร | จำนวน 110 คน |
| 2. กลุ่มนักเรียนในต่างจังหวัด | จำนวน 120 คน |
| 3. กลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 | จำนวน 115 คน |
| 4. กลุ่มนักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 | จำนวน 115 คน |
| 5. กลุ่มนักเรียนไทยเชื้อสายไทย | จำนวน 173 คน |
| 6. กลุ่มนักเรียนไทยเชื้อสายจีน | จำนวน 57 คน |

เกณฑ์และวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างในการศึกษารั้งนี้ เป็นแบบ (Purposive Sampling) โดยถือเกณฑ์การเลือกดังนี้คือ

1. การเลือกจังหวัดที่เป็นตัวแทนของภาค ถือเกณฑ์ว่า จังหวัดที่ใช้เป็นตัวแทนของภาคนั้น จะต้องมีความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ ค่านิยมที่แสดงลักษณะประจำภาคอย่างเด่นชัด ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกเอาจังหวัดอุดรธานี เป็นตัวแทนของภาค ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

1.1 สภาพความเป็นอยู่ การอบรมเลี้ยงดู ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ และค่านิยมต่าง ๆ ของคนในจังหวัดอุดรธานี ยังคงมีลักษณะเป็นแบบเดิมและมีลักษณะเป็นสังคมไมตรีสัมพันธ์ อ้างอิงจากการศึกษาวิจัยของสถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก เกี่ยวกับ "อิทธิพลของสังคมต่อการพัฒนาการของเด็ก" (2512 : 27 - 55)

1.2 จากการศึกษาของ ฮาน พลาตินิอุส (Hans Platinius, 1963 : 9) ในหนังสือ The North-East of Thailand : Its Problems and Potentialities ได้แสดงให้เห็นว่า จังหวัดอุดรธานี มีความหนาแน่นของประชากร เป็นที่ 12 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเป็นจุดที่คนในจังหวัดขอนแก่น มหาสารคาม ร้อยเอ็ด และอุบลราชธานี อพยพเข้าไปอยู่มากที่สุด เพราะเป็นจังหวัดที่มีที่ทำการที่ยังไม่บุกเบิกมากที่สุด สอดคล้องกับการสำรวจสอบถามถึงภูมิลำเนาเดิมของบิดามารดาของกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดอุดรธานี ที่ผู้วิจัยได้รวบรวมจากแบบสอบถามประวัติส่วนตัว พบว่าภูมิลำเนาเดิมของบิดามารดาที่เร่ร่อนในกลุ่มตัวอย่างอยู่ที่ จังหวัดอุดรธานี ขอนแก่น นครราชสีมา ร้อยเอ็ด อุบลราชธานี สกลนคร หนองคาย ชัยภูมิ มหาสารคาม นครพนม กาฬสินธุ์ และจังหวัดเลย ตามลำดับ

1.3 นักศึกษาในวิทยาลัยครูอุดรธานี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างหนึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ปรากฏว่าเป็นนักศึกษาที่มาจากหลายจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ไม่มีวิทยาลัยครู และอยู่ใกล้เคียงกับจังหวัดอุดรธานี

ด้วยเหตุผลทั้งหมดที่กล่าวมานี้ สนับสนุนให้ผู้วิจัยเลือกเอาจังหวัดอุดรธานี เป็นตัวแทนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำหรับการศึกษาครั้งนี้

2. การเลือกโรงเรียน ถือเกณฑ์ว่า เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตชุมชนของจังหวัด ที่เลือกเป็นตัวแทนของภาค มีนักเรียนทั้งที่เป็นนักเรียนไทยเชื้อสายไทย และนักเรียนไทยเชื้อสายจีน ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวนักเรียนกระจายทุกระดับ โรงเรียนให้ความสำคัญ และเต็มใจให้ให้นักเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. การเลือกวิทยาลัยครู ถือเกณฑ์ว่า เป็นวิทยาลัยครูที่นักศึกษาส่วนใหญ่มีภูมิลำเนา อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งย่อมได้รับการอบรมเลี้ยงดู และมีความประพฤติ ความเชื่อ และค่านิยมตามขนบธรรมเนียมประเพณีของภาค

4. การเลือกโรงเรียน และวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร ถือเกณฑ์ในทำนอง เดียวกันว่า ทางโรงเรียนหรือวิทยาลัยให้ความสำคัญ เต็มใจที่จะให้นักเรียนนักศึกษา เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีนักเรียน นักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคม กระจายอยู่ทุกระดับ และมีทั้งนักเรียนไทยเชื้อสายไทย และนักเรียนไทยเชื้อสายจีน

5. วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตามที่ต้องการ ปฏิบัติเช่นเดียวกันทั้งใน กรุงเทพมหานคร และในต่างจังหวัด โดยมีวิธีการดังนี้

5.1 แจกแบบสอบถามรายละเอียดส่วนตัว (ดูภาคผนวก) ให้แก่นักเรียน ในระดับชั้นที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อคัดเลือกเอาผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่ต้องการศึกษา ถ้าหากว่ามี จำนวนมากกว่าที่ต้องการศึกษา จะนำมาเลือกกลุ่มตัวอย่างที่แท้จริง ด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบ Simple Random Sampling จนได้จำนวนครบตามที่ต้องการ

5.2 นำแบบทดสอบบุคลิกภาพเกรงใจ ใต้หน้า - เสียหน้า และแรงจูงใจ สัมฤทธิ์ ไปทดสอบนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยไปควบคุมและเก็บรวบรวมแบบทดสอบด้วยตนเอง ทุกครั้ง

เหตุผลในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

เหตุผลที่ผู้วิจัยเลือกศึกษานักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักศึกษาระดับ ป.ศ. สูง ปีที่ 2 เพราะว่ามีนักเรียนในสองระดับนี้จัดได้ว่าอยู่ในวัยรุ่นตอนกลาง และตอนปลาย เป็นวัยที่เด็ก น่าจะได้อำนาจสมมติความคิดเกี่ยวกับ "ตน" ใ้ค้อย่างมั่นคง ทั้งนี้เพราะแคทเทิล กับ เชียร์ (Nuanpen Wichiarajote, 1968 : 101) พบว่า ความวิตกกังวลเริ่มมีปริมาณคงที่

ในวัยรุ่นประมาณ 15 ปี ฉะนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาเปรียบเทียบดูว่า ความรู้สึกเกรงใจ ความรู้สึกไต่หน้ - เสียหน้ และแรงงูใจใฝ่สัทธิ ของนักเรียนทั้ง 2 ระดับนี้ ว่าจะแตกต่างกันหรือไม่เพียงใด วัฒนธรรม การอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน การได้ปฏิสัมพันธ์กับสังคมมากขึ้น และการได้รับการศึกษาสูงขึ้น จะมีผลต่อมุกคิภาพเหล่านั้มากน้อยเพียงใด จะมีผลแตกต่างกันหรือไม่

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบทดสอบ 3 ชนิดคือ

1. แบบทดสอบวัดความเกรงใจ (ดูในภาคผนวก)
2. แบบทดสอบวัดความรู้สึกไต่หน้ - เสียหน้ (ดูในภาคผนวก)
3. แบบทดสอบวัดแรงงูใจใฝ่สัทธิ (ดูในภาคผนวก)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดความรู้สึกไต่หน้ - เสียหน้

- 1.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบเป็นรายข้อ โดยใช้ t-test

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} - \frac{s_2^2}{n_2}}} \quad (\text{Edward, 1968 : 104})$$

เมื่อ t แทนค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution

$\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทนคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำตามลำดับ

n_1, n_2 แทนจำนวนคนในกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำตามลำดับ

- 1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยวิธีแบ่งครึ่ง (Split-half)

โดยใช้สูตร

$$r_{\frac{1}{2}} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}} \quad (\text{Garrett, 1969 : 143})$$

เมื่อ $r_{1/2}$	แทน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบครึ่งฉบับ
$\sum x \sum y$	แทน ผลรวมของคะแนนข้อคู่ และข้อคี่ตามลำดับ
$\sum x^2, \sum y^2$	แทน ผลรวมของกำลังสองของคะแนนข้อคู่ และข้อคี่ตามลำดับ
$\sum xy$	แทน ผลรวมของผลคูณของคะแนนข้อคู่ และข้อคี่
N	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

เมื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบครึ่งฉบับแล้ว นำมาขยายให้เป็นค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ ใช้สูตร

$$r_{\frac{1}{2}II} = \frac{2 r_{\frac{1}{2}}}{1 + r_{\frac{1}{2}}} \quad (\text{Garrett, 1969 : 339})$$

เมื่อ $r_{\frac{1}{2}II}$	แทน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ
$r_{\frac{1}{2}}$	แทน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบครึ่งฉบับ

2. การคำนวณหาค่าสถิติต่าง ๆ ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N} \quad (\text{Guilford, 1965 : 44})$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2.2 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ใช้สูตร

$$s = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N - 1)}} \quad (\text{Spiegel, 1961 : 77})$$

เมื่อ s แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2.3 หาค่าความแปรปรวน (Variance) ใช้สูตร

$$s^2 = \frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)} \quad (\text{Ferguson, 1966 : 67})$$

เมื่อ s^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่าง

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2.4 หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation) ระหว่างความเกรงใจ

ความรู้สึกไถ่หน้า - เสียหน้า และแรงงูใจไม่สัมฤทธิ์ โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของ Pearson คือ

$$r = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}} \quad (\text{Garrett, 1966 : 143})$$

เมื่อ r แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

$\sum XY$ แทน ผลรวมของผลคูณคะแนนระหว่างคะแนนสองชุด

$\sum X, \sum Y$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละชุด

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2.5 ใช้ t-test (Edward, 1968 : 104) เพื่อทดสอบหาค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน ในแต่ละตัวแปร เช่น เปรียบเทียบความเกรงใจระหว่างนักเรียนในกรุงเทพมหานคร กับนักเรียนในต่างจังหวัด

2.6 ใช้ F-test (Winer, 1962 : 81 - 85) ทดสอบความแตกต่างของความแปรปรวนของความเกรงใจ ความรู้สึกไถ่หน้า - เสียหน้า และแรงงูใจไม่สัมฤทธิ์ ในระหว่างกลุ่มที่ไถ่คะแนนสูง กลาง และต่ำ

2.7 ทดสอบความแตกต่างของความถี่ใจ แรงจูงใจไปสมัคร และการ-
รักษาหน้า (ไต่หน้า - เสียหน้า) จำแนกตามเชื้อสาย ถิ่นที่อยู่ และเพศ โดยใช้สูตร

แบบ $p \times q$ Factorial ชนิด Unequal Cell Frequencies (Winer, 1971: 445-449)
ดังนี้

Source of Variation	SS	df	สูตรสำหรับคำนวณ
A	SS_a	$p-1$	$SS_a = n_h \left[(3)-(1) \right]$
B	SS_b	$q-1$	$SS_b = \bar{n}_h \left[(4)-(1) \right]$
AB	SS_{ab}	$(p-1)(q-1)$	$SS_{ab} = \bar{n}_h \left[(5)-(3)-(4)+(1) \right]$
Within Cell		$pq (r-1)$	

$$\bar{n}_h = \frac{pq}{\sum \sum (1/n_{ij})}$$

$$SS_{W.Cell} = \sum \sum SS_{ij}$$

$$(1) = G^2/pq$$

$$(2) = \sum X^2$$

$$(3) = (\sum A_i^2)/q$$

$$(4) = (\sum B_j^2)/p$$

$$(5) = \sum (\bar{AB}_{ij})^2$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมาย เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้เขียนจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

X	แทน คะแนนดิบ
ΣX	แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนดิบ
X^2	แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนดิบแต่ละตัวยกกำลังสอง
$\bar{X}$	แทน คะแนนเฉลี่ย
s	แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
s^2	แทน ความแปรปรวน
N	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่ม
SS	แทน Sum Square
MS	แทน Mean square
df	แทน Degree of Freedom
r	แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
r_{tt}	แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
H_0	แทน สมมุติฐานที่เป็นกลาง (Null Hypothesis)
H_1	แทน สมมุติฐานที่ผู้วิจัยตั้ง (Alternative Hypothesis)
M	แทน คะแนนเฉลี่ยของประชากร (Population)
t	แทน ค่าที่พิจารณาใน (t-distribution)
F	แทน ค่าที่พิจารณาใน F-distribution
K	แทน คะแนนความเกรงใจ

- F₃ แทน คะแนนการรักษาน้ำ คือรวมทั้งคะแนนไคหนา และเสียหน้า
- GF แทน คะแนนที่ได้จากแบบทดสอบไคหนา
- LF แทน คะแนนที่ได้จากแบบทดสอบเสียหน้า
- Ach. แทน คะแนนแรงจูงใจไม่สัมฤทธิ์
- T แทน นักเรียนไทยเชื้อสายไทย
- Ch. แทน นักเรียนไทยเชื้อสายจีน
- MS.3 แทน นักเรียนระดับ ม.ศ.3
- TC.4 แทน นักศึกษาระดับ ป.ศ.สูงปีที่ 2
- Bk แทน นักเรียนในกรุงเทพฯ
- N.E แทน นักเรียนในต่างจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- H แทน กลุ่มที่ได้คะแนนจากแบบทดสอบสูง
- L แทน กลุ่มที่ได้คะแนนจากแบบทดสอบต่ำ

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ จะนำเสนอพร้อมทั้งแปลความหมายประกอบในการทดสอบสมมุติฐานเป็นกลางและสมมุติฐานการวิจัย ตามลำดับดังนี้

1. การหาค่าสถิติฐานของข้อมูล
2. การหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ
3. การเปรียบเทียบคุณภาพ
 - 3.1 การเปรียบเทียบความเกรงใจกับตัวแปรอื่น ๆ
 - 3.2 การเปรียบเทียบแรงจูงใจไม่สัมฤทธิ์กับตัวแปรอื่น ๆ
 - 3.3 การเปรียบเทียบการรักษาน้ำกับตัวแปรอื่น ๆ
 - 3.4 การเปรียบเทียบบุคลิกภาพต่าง ๆ โดยใช้เชื้อสาย ถิ่นที่อยู่ และระดับชั้นการศึกษา เป็นตัวแปรอิสระร่วมกัน

1. การหาค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูล

ในการนำแบบทดสอบทั้ง 3 ชนิด คือ แบบทดสอบวัดความเกรงใจ แบบทดสอบวัดความรู้สึกไทดหนา - เสียหนา และแบบทดสอบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ไปทดสอบกับนักเรียน และนักศึกษาที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งหมด 230 คน ได้ผลดังตาราง 4

ตาราง 4. ค่าสถิติพื้นฐานที่ได้จากแบบทดสอบวัดคุณลักษณะ

แบบทดสอบ	N	$\bar{X}$	s	s^2
ความเกรงใจ	230	369.878	1728.203	41.572
ไทดหนา	230	125.887	371.105	19.264
เสียหนา	230	114.609	489.506	22.125
ไทดหนา - เสียหนา	230	240.496	1120.749	33.478
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	230	13.661	49.867	7.062

จากตาราง 4 เมื่อพิจารณาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความแปรปรวนประกอบกับ ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบที่จะนำมาใช้ แสดงว่าคะแนนของกลุ่มตัวอย่างมีการกระจายกันมาก ซึ่งชี้ให้เห็นว่า เครื่องมือที่นำมาใช้ในการรวบรวมข้อมูลมีอำนาจจำแนกสูง

2. การหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ

2.1 หาความสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจ การรักษาน้ำ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ได้วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจ การรักษาน้ำ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 230 คน ซึ่งมีสมมุติฐานเป็นกลาง และสมมุติฐานการวิจัยดังนี้

- (1) สมมุติฐานเป็นกลาง (H_0) : ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างเกรงใจกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ = 0
 สมมุติฐานการวิจัย (H_1) : ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างเกรงใจกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ > 0
 (ความเกรงใจน่าจะสัมพันธ์กันในการลบกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์)
- (2) สมมุติฐานเป็นกลาง (H_0) : ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างเกรงใจกับการรักษาหน้า = 0
 สมมุติฐานการวิจัย (H_1) : ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างเกรงใจกับการรักษาหน้า > 0
 (ความเกรงใจน่าจะสัมพันธ์ในทางบวกกับการรักษาหน้า)
- (3) สมมุติฐานเป็นกลาง (H_0) : ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับการรักษาหน้า = 0
 สมมุติฐานการวิจัย (H_1) : ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับการรักษาหน้า > 0
 (แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์น่าจะสัมพันธ์ในทางลบกับการรักษาหน้า)
- (4) สมมุติฐานเป็นกลาง (H_0) : ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างไถหนากับเสียหน้า = 0
 สมมุติฐานการวิจัย (H_1) : ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างไถหนากับเสียหน้า > 0
 (ความรู้สึกไถหนน่าจะสัมพันธ์ในทางบวกกับความรู้สึกเสียหน้า)

ผลการวิจัยดังกล่าวแสดงไว้ในตาราง 5

ตาราง 5. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจ การรักษาหน้า และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตัวแปร	ความเกรงใจ	แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์	การรักษาหน้า	ไถหน้า	เสียหน้า
ความเกรงใจ	-	.1609*	-.2289**	-.2289**	-.1355
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์		-	-.0418	-.0551	-.0153
การรักษาหน้า			-	.7771**	.8365**
ไถหน้า				-	.3052**
เสียหน้า					-

* มีนัยสำคัญระดับ .05

** มีนัยสำคัญระดับ .01

ผลการวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ในตาราง 5 ปรากฏว่า ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจ การรักษาน้ำใจ ไทหนา เสียหน้า และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ไม่เท่ากับศูนย์ ฉะนั้นจึงไม่ยอมรับสมมติฐานเป็นกลาง

ค่าสถิติที่ปรากฏในตาราง 5 อธิบายได้ดังนี้

2.1.1 ความเกรงใจมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .1609$) หมายความว่า ผู้ที่มีความเกรงใจสูง จะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และผู้ที่มีความเกรงใจต่ำก็จะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำไปด้วย นั่นคือ ลักษณะทั้งสองแบบนี้มีความสัมพันธ์กันไปในทิศทางเดียวกัน ผลการวิจัยที่ได้นี้ไม่ตรงตามสมมติฐานในข้อ 1.2 ที่ตั้งไว้ว่าความเกรงใจน่าจะสัมพันธ์ในทางลบกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

2.1.2 ความเกรงใจมีความสัมพันธ์ในทางลบกับการรักษาน้ำใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = -.2289$) หมายความว่าผู้ที่มีความเกรงใจมาก จะมีความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องการรักษาตนน้อย ส่วนผู้ที่มีความเกรงใจน้อยก็มีความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องการรักษาตนมาก นั่นคือลักษณะทั้งสองแบบนี้มีความสัมพันธ์กันไปในทิศทางตรงกันข้ามกัน ผลการวิจัยที่ได้นี้ไม่ตรงตามสมมติฐานในข้อ 1.1 ที่ตั้งไว้ว่า ความเกรงใจน่าจะสัมพันธ์ในทางบวกกับการรักษาน้ำใจ

2.1.3 เมื่อพิจารณาแยกหาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกไถหนากับ เสียหน้า พบว่า ความเกรงใจมีความสัมพันธ์ในทางลบกับความรู้สึกไถหนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = -.2421$) และมีความสัมพันธ์ในทางลบอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับความรู้สึกเสียหน้า หมายความว่าผู้ที่มีความเกรงใจสูง จะมีความรู้สึกไถหนต่ำ และผู้ที่มีความเกรงใจต่ำก็มีความรู้สึกไถหนสูง

2.1.4 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ในทางลบกับการรักษาน้ำใจ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อแยกศึกษาความสัมพันธ์กับความรู้สึกไถหนาและเสียหน้า ก็พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับไถหนาและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับเสียหน้า ต่างก็มีความสัมพันธ์กันในทางลบ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับการรักษาน้ำใจ มีความสัมพันธ์กันในทางลบน้อยมาก จนไม่มีนัยสำคัญ ซึ่งผลการวิจัยที่ได้นี้ไม่สอดคล้องตาม-

สมมุติฐานการวิจัยในข้อ 1.3 ที่ตั้งไว้ว่า แรงจูงใจไม่สัมพันธ์จะสัมพันธ์ในทางลบกับการรักษาหน้า

2.1.5 ความรู้สึกใตหน้ามีความสัมพันธ์ในทางบวก กับความรู้สึกเสียหน้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .3052$) หมายความว่า ผู้ที่มีความรู้สึกเกี่ยวกับการไต่หน้าสูง ก็จะมีความรู้สึกเกี่ยวกับการเสียหน้าสูง และผู้ที่มีความรู้สึกเกี่ยวกับการไต่หน้าต่ำ ก็จะมีความรู้สึกเกี่ยวกับการเสียหน้าต่ำตามไปเลย ผลการวิจัยที่ได้นี้สอดคล้องตามสมมุติฐานการวิจัย ข้อ 1.4 และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการรักษากับไต่หน้าและเสียหน้า ก็พบว่า การรักษาหน้ามีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งกับไต่หน้า ($r = .7771$) และเสียหน้า ($r = .8365$)

2.2 หาความสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจ การรักษาหน้า และแรงจูงใจ
ไม่สัมพันธ์ พิจารณาตามเชื้อสาย ถิ่นที่อยู่ และระดับชั้นการศึกษา

ผู้วิจัยต้องการที่จะตรวจสอบความสัมพันธ์ในแต่ละปัจจัยขึ้น จึงได้วิเคราะห์หาค่าสหสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่าง โดยแยกพิจารณาตามเชื้อสาย ถิ่นที่อยู่ และระดับชั้นการศึกษา ดังต่อไปนี้

2.2.1 หาความสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจ การรักษาหน้า และ
แรงจูงใจไม่สัมพันธ์ พิจารณาตามเชื้อสาย

ผลการวิเคราะห์แสดงในตาราง 5.1

ตาราง 5.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจ การรักษาน้ำ และ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พิจารณาตามเชื้อสาย

ตัวแปร	นักเรียนไทยเชื้อสายไทย		นักเรียนไทยเชื้อสายจีน	
	N	r	N	r
K, Ach	173	.1735*	57	.0930
K, LF	173	-.1926**	57	.0243
K, GF	173	-.2953**	57	-.0436
K, Fa	173	-.3051**	57	-.0044
Ach, LF	173	-.0401	57	.0606
Ach, GF	173	-.0882	57	.0804
Ach, Fa	173	-.0798	57	.0808
LF, GF	173	.2605**	57	.4352**
LF, Fa	173	.8087**	57	.8994**
GF, Fa	173	.7786**	57	.7849**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

(K = เกรงใจ, Ach = แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์, Fa = การรักษาน้ำ
LF = เสียหน้า, GF = โทหน้า)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 5.1 อธิบายได้ดังนี้

1) ความเกรงใจของนักเรียนไทยเชื้อสายไทย มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .1735$) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ในข้อ 2.1.1 แต่ความเกรงใจของนักเรียนไทยเชื้อสายจีน มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .0930$) ไม่สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ในข้อ 2.1.1

2) ความเกรงใจของนักเรียนไทยเชื้อสายไทย มีความสัมพันธ์ในทางลบกับการรักษาหน้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = -.3051$) สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ในข้อ 2.1.2 แต่ความเกรงใจของนักเรียนไทยเชื้อสายจีน มีความสัมพันธ์ในทางลบกับการรักษาหน้า อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.0044$) ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ในข้อ 2.1.2

3) เมื่อพิจารณาแยกระหว่างความรู้สึกไต่หนากับเสียหน้า พบว่า

- ความเกรงใจของนักเรียนไทยเชื้อสายไทย มีความสัมพันธ์ในทางลบกับความรู้สึกเสียหน้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = -.1926$) ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ในข้อ 2.1.3

- ความเกรงใจของนักเรียนไทยเชื้อสายไทย มีความสัมพันธ์ในทางลบกับความรู้สึกไต่หน้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = -.2953$) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ในข้อ 2.1.3

- ความเกรงใจของนักเรียนไทยเชื้อสายจีน มีความสัมพันธ์ในทางลบกับความรู้สึกไต่หน้าอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.0436$) และมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความรู้สึกเสียหน้า อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .0243$) ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ในข้อ 2.1.3

4) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนไทยเชื้อสายไทย มีความสัมพันธ์ในทางลบกับการรักษาหน้าอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.0798$) และ เมื่อแยกศึกษาความสัมพันธ์กับความรู้สึกไต่หน้าและเสียหน้า ก็พบว่ามีความสัมพันธ์กันในทางลบอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกัน สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ในข้อ 2.1.4

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนไทยเชื้อสายจีน มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการรักษาหน้าอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .0808$) และ เมื่อแยกศึกษาความสัมพันธ์กับความรู้สึกไต่หน้าและเสียหน้า ก็พบว่ามีสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ในข้อ 2.1.4

5) ความรู้สึกใดที่มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความรู้สึกเสียหน้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในกลุ่มนักเรียนไทยเชื้อสายไทย ($r = .2605$) และในกลุ่มนักเรียนไทยเชื้อสายจีน ($r = .4352$) สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ในข้อ 2.1.5

2.2.2 หาความสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจ การรักษาน้ำ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พิจารณาตามถิ่นที่อยู่

ผลการวิเคราะห์แสดงในตาราง 5.2

ตาราง 5.2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจ การรักษาน้ำ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พิจารณาตามถิ่นที่อยู่

ตัวแปร	กรุงเทพมหานคร		ต่างจังหวัด	
	N	r	N	r
K, Ach	110	.2184**	120	.0719
K, LF	110	-.2036**	120	-.0621
K, GF	110	-.1553*	120	-.3810**
K, Fa	110	-.2245**	120	-.2670**
Ach, LF	110	-.0006	120	-.0470
Ach, GF	110	.0064	120	-.1707*
Ach, Fa	110	.0031	120	-.1322
LF, GF	110	.3094**	120	.2742**
LF, Fa	110	.8564**	120	.8212**
GF, Fa	110	.7560**	120	.7739**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 5.2 อธิบายได้ดังนี้

- 1) ความเกรงใจของนักเรียนในกรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์ในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .2184$) กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ในข้อ 2.1.1 แต่ความเกรงใจของนักเรียนในต่างจังหวัดมีความสัมพันธ์ในทางบวก กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .0719$) ไม่สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ในข้อ 2.1.1
- 2) ความเกรงใจมีความสัมพันธ์ในทางลบกับการรักษาหน้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในกลุ่มกรุงเทพมหานคร ($r = -.2245$) และกลุ่มต่างจังหวัด ($r = -.2670$) สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ในข้อ 2.1.2
- 3) เมื่อพิจารณาแยกระหว่างความรู้สึกไต่หนากับเสียหน้า พบว่า
 - ในกลุ่มกรุงเทพมหานคร ความเกรงใจมีความสัมพันธ์ในทางลบ กับไต่หน้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .1554$) สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ในข้อ 2.1.3 และมีความสัมพันธ์ในทางลบกับเสียหน้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .2036$) ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ในข้อ 2.1.3
 - ในกลุ่มต่างจังหวัด ความเกรงใจมีความสัมพันธ์ในทางลบกับไต่หน้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .3810$) สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ในข้อ 2.1.3 และมีความสัมพันธ์ในทางลบกับเสียหน้า อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .0621$) สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ในข้อ 2.1.3
- 4) ในกลุ่มกรุงเทพมหานคร แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการรักษาหน้าและไต่หน้า อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และมีความสัมพันธ์ในทางลบกับเสียหน้า อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ในข้อ 2.1.4
- ส่วนในกลุ่มต่างจังหวัด แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ในทางลบกับการรักษาหน้า ($r = -.1322$) เสียหน้า ($r = -.0470$) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสัมพันธ์ในทางลบกับไต่หน้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .1707$) ไม่สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ในข้อ 2.1.4

5) ความรู้สึกใดที่มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความรู้สึกเสียหน้าและการรักษาหน้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในกลุ่มกรุงเทพมหานคร และกลุ่มต่างจังหวัด สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ในข้อ 2.1.5

2.2.3 หาความสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจ การรักษาหน้า และแรงจูงใจไปสมัครเข้าพิจารณาตามระดับชั้นการศึกษา

ผลการวิเคราะห์แสดงในตาราง 5.3

ตาราง 5.3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจ การรักษาหน้า และแรงจูงใจไปสมัครเข้าพิจารณาตามระดับชั้นการศึกษา

ตัวแปร	ม.ศ.3		ป.กศ.สูง ปีที่ 2	
	N	r	N	r
K, Ach	115	.1125	115	.1887**
K, LF	115	-.1017	115	-.1702*
K, GF	115	-.1606*	115	-.3154**
K, Fa	115	-.1595*	115	-.2943**
Ach, LF	115	-.0570	115	.0111
Ach, GF	115	-.0651	115	-.0581
Ach, Fa	115	-.0758	115	-.0278
LF, GF	115	.2601**	115	.3451**
LF, Fa	115	.8514**	115	.8282**
GF, Fa	115	.7279**	115	.8118**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 5.3 อธิบายได้ดังนี้

1) ความเกรงใจของนักเรียน ป.กศ.สูง ปีที่ 2 มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .1887$) สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ในข้อ 2.1.1 แต่ความเกรงใจของนักเรียน มศ.3 มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .1125$) ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ในข้อ 2.1.1

2) ในกลุ่มระดับ ม.ศ.3 ความเกรงใจมีความสัมพันธ์ในทางลบกับการรักษาหน้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = -.1595$) และในกลุ่มระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ความเกรงใจมีความสัมพันธ์ในทางลบกับการรักษาหน้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = -.2943$) สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ในข้อ 2.1.2

3) เมื่อพิจารณาแยกระหว่างความรู้สึกไถหนและเสียหน้า พบว่า ความเกรงใจมีความสัมพันธ์ในทางลบกับความรู้สึกไถหน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ทั้งในกลุ่มระดับ ม.ศ.3 และระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ในข้อ 2.1.3 และพบว่า ความเกรงใจมีความสัมพันธ์ในทางลบกับความรู้สึกเสียหน้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ส่วนกลุ่ม ม.ศ.3 ความเกรงใจมีความสัมพันธ์ในทางลบกับความรู้สึกเสียหน้าอย่างไม่มีนัยสำคัญ

4) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความสัมพันธ์ในทางลบกับการรักษาหน้า ไถหนและเสียหน้า อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งในกลุ่มระดับ ม.ศ.3 และระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ในข้อ 2.1.4

5) ความรู้สึกไถหนมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความรู้สึกเสียหน้า และการรักษาหน้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในกลุ่มระดับ ม.ศ.3 และระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ในข้อ 2.1.5

3. การเปรียบเทียบคุณภาพ

3.1 การเปรียบเทียบความเกรงใจ กับตัวแปรอื่น ๆ

3.1.1 เปรียบเทียบความเกรงใจของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับนักศึกษา ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานเป็นกลาง และสมมุติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

สมมุติฐานเป็นกลาง : นักเรียนระดับ ม.ศ.3 กับระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 มีความเกรงใจ ไม่แตกต่างกัน

$$H_0 : \mu_{K-MS.3} = \mu_{K-TC.4}$$

สมมุติฐานการวิจัย : นักเรียนระดับ ม.ศ.3 กับระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 มีความเกรงใจ ไม่แตกต่างกัน

$$: H_1 = H_0$$

ตาราง 6. การเปรียบเทียบความเกรงใจของนักเรียนที่มีระดับชั้นการศึกษาต่างกัน

ระดับการศึกษา	N	$\bar{X}$	s	t
ม.ศ.3	115	367.7652	38.7688	-.7702
ป.กศ.สูง ปีที่ 2	115	371.9913	49.2666	

ผลการวิเคราะห์ในตาราง 6 แสดงว่านักเรียนระดับ ม.ศ.3 กับนักเรียนระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 มีความเกรงใจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงยอมรับสมมุติฐาน

เป็นกลางและสมมุติฐานการวิจัย

หมายความว่า นักเรียนที่มีระดับชั้นการศึกษาต่างกัน จะมีความเกรงใจไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ในข้อ 2.1.1

3.1.2 เปรียบเทียบความเกรงใจ ของนักเรียนในกรุงเทพมหานคร กับในต่างจังหวัดในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานเป็นกลาง และสมมุติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

สมมุติฐานเป็นกลาง : นักเรียนในกรุงเทพมหานครกับในต่างจังหวัดมีความเกรงใจไม่แตกต่างกัน

$$H_0 : \mu_{K-Bk} = \mu_{K-N.E}$$

สมมุติฐานการวิจัย : นักเรียนในต่างจังหวัดน่าจะมีค่าความเกรงใจมากกว่านักเรียนในกรุงเทพมหานคร

$$H_1 : \mu_{K-N.E} > \mu_{K-Bk}$$

ตาราง 7. การเปรียบเทียบความเกรงใจของนักเรียนในกรุงเทพมหานคร กับนักเรียนในต่างจังหวัด

ถิ่นที่อยู่	N	$\bar{X}$	s	t
กรุงเทพมหานคร	110	368.1273	44.4925	-.6107
ต่างจังหวัด	120	371.4833	38.8206	

ผลการวิเคราะห์ในตาราง 7 แสดงว่า นักเรียนในกรุงเทพกับนักเรียนในต่างจังหวัด มีความเกรงใจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงยอมรับสมมุติฐานเป็นกลาง และไม่ยอมรับสมมุติฐานในการวิจัย

หมายความว่า นักเรียนในกรุงเทพมหานคร กับนักเรียนในต่างจังหวัดมีความเกรงใจไม่แตกต่างกัน ไม่ตรงตามสมมุติฐานในข้อ 2.1.2

3.1.3 เปรียบเทียบความเกรงใจ ของนักเรียนไทยเชื้อสายไทยกับนักเรียนไทยเชื้อสายจีน ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานเป็นกลาง และสมมุติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

สมมุติฐานเป็นกลาง : นักเรียนไทยเชื้อสายไทยกับนักเรียนไทยเชื้อสายจีนมีความเกรงใจไม่แตกต่างกัน

$$H_0 : \mu_{K-T} = \mu_{K-Ch.}$$

สมมุติฐานการวิจัย : นักเรียนไทยเชื้อสายไทย น่าจะมีความเกรงใจมากกว่านักเรียนไทยเชื้อสายจีน

$$H_1 : \mu_{K-T} > \mu_{K-Ch.}$$

ตาราง 8. การเปรียบเทียบความเกรงใจของนักเรียนไทยเชื้อสายไทยกับนักเรียนไทยเชื้อสายจีน

เชื้อสาย	N	$\bar{X}$	s	t
เชื้อสายไทย	173	371.3064	43.3783	.9073
เชื้อสายจีน	57	365.5439	35.5282	

ผลการวิเคราะห์ในตาราง 8 แสดงว่านักเรียนไทยเชื้อสายไทยกับนักเรียนไทยเชื้อสายจีน มีความเกรงใจ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงยอมรับสมมุติฐานเป็นกลาง และไม่ยอมรับสมมุติฐานการวิจัย

หมายความว่า นักเรียนไทยเชื้อสายไทยกับนักเรียนไทยเชื้อสายจีน มีความเกรงใจไม่แตกต่างกัน ไม่ตรงตามสมมุติฐานการวิจัยในข้อ 2.1.3

3.1.4 เปรียบเทียบความเกรงใจ ตามระดับความรู้สึกการรักษาน้ำ

เพื่อให้ทราบว่า นักเรียนกลุ่มที่มีความรู้สึกได้หน้า - เสียหน้า สูง กลาง และต่ำ จะมีความรู้สึกเกรงใจ แตกต่างกันหรือไม่ ผู้วิจัยจึงได้นำคะแนนความเกรงใจของทั้งสามกลุ่มมาวิเคราะห์ โดยมีสมมติฐานเป็นกลาง และสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

สมมติฐานเป็นกลาง : กลุ่มนักเรียนที่ได้หน้า - เสียหน้าสูง กับกลุ่มที่ได้หน้า - เสียหน้าต่ำ มีความเกรงใจไม่แตกต่างกัน

$$H_0 : \mu_{K-F_aH} = \mu_{K-F_aL}$$

สมมติฐานการวิจัย : กลุ่มนักเรียนที่ได้หน้า - เสียหน้าสูง มีความเกรงใจมากกว่ากลุ่มที่ได้หน้า - เสียหน้าต่ำ

$$H_1 : \mu_{K-F_aH} > \mu_{K-F_aL}$$

ตาราง 9. ค่าสถิติฐานของความเกรงใจ ตามระดับความรู้สึกได้หน้า - เสียหน้า

ระดับการรักษาน้ำ	คะแนนความเกรงใจ		
	N	$\bar{X}$	s
ต่ำ	57	378.7895	42.9538
กลาง	115	371.1130	36.1626
สูง	58	358.6724	48.0078

ตาราง 10. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความเกรงใจ ตามระดับการรักษาน้ำ

Source of variation	df	SS	MS	F
Between	2	11984.8113	5992.4057	3.5445 *
Within	227	383773.7801	1690.6334	
	229	395758.5914		

* มีนัยสำคัญที่ .05

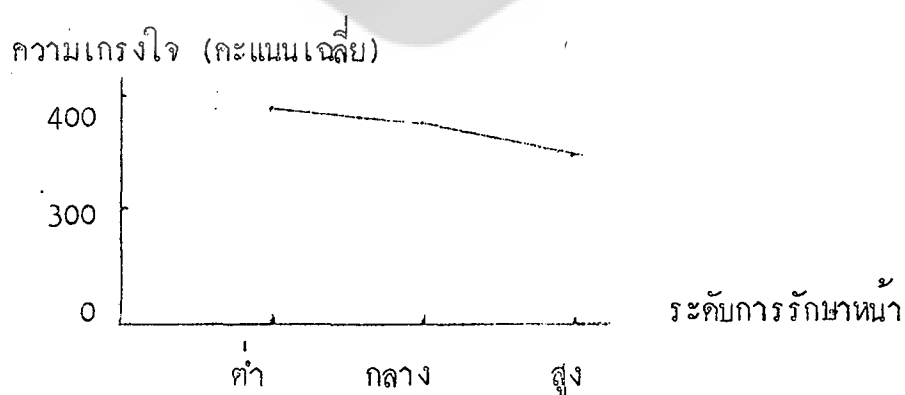
จากตาราง 9 – 10 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีระดับความรู้สึกไต่หน้า – เลียบหน้า
ต่างกัน มีปริมาณของความเกรงใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
($F = 3.5445$) จึงไม่ยอมรับสมมุติฐานเป็นกลาง และได้ทดสอบต่อไปว่า กลุ่มใดบ้าง
ที่มีปริมาณของความเกรงใจต่างกัน ผลการวิเคราะห์แสดงในตาราง 11

ตาราง 11. ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของคะแนน
ความเกรงใจ ตามระดับการรักษาหน้า

ระดับการรักษาหน้า	คะแนนความเกรงใจ			
		ต่ำ	กลาง	สูง
	$\bar{X}$	378.7895	371.1130	358.6724
ต่ำ	378.7895	—	1.1518	2.3484 **
กลาง	371.1130		—	1.7267 *
สูง	358.6724			

* มีนัยสำคัญที่ .05

** มีนัยสำคัญที่ .01



ภาพที่ 2. แสดงปริมาณของความเกรงใจในกลุ่มที่มีระดับการรักษาหน้า
ต่ำ กลาง สูง

จากตาราง 11 และภาพที่ 2 อธิบายได้ว่า

1. กลุ่มนักเรียนที่มีระดับการรักษาหน้าสูง มีปริมาณความเกรงใจน้อยที่สุด กลุ่มที่มีระดับการรักษาหน้าปานกลางมีปริมาณความเกรงใจมากขึ้น และกลุ่มที่มีระดับการรักษาหน้าต่ำ มีปริมาณความเกรงใจมากที่สุด

2. กลุ่มนักเรียนที่มีระดับการรักษาหน้าสูงกับกลุ่มที่มีระดับการรักษาหน้าต่ำมีความเกรงใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 2.3484$) นั่นคือ กลุ่มนักเรียนที่มีระดับการรักษาหน้าสูง มีความเกรงใจน้อยกว่ากลุ่มนักเรียนที่มีระดับการรักษาหน้าต่ำ และกลุ่มนักเรียนที่มีระดับการรักษาหน้าปานกลางกับกลุ่มนักเรียนที่มีระดับการรักษาหน้าสูง ก็มีความเกรงใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 1.7267$) นั่นคือ นักเรียนที่มีความรู้สึกไต่หน้า - เสียดหน้าสูงมีความเกรงใจน้อยกว่านักเรียนที่มีความรู้สึกไต่หน้า - เสียดหน้าปานกลางด้วย ส่วนกลุ่มนักเรียนที่มีระดับการรักษาหน้าปานกลางกับกลุ่มที่มีระดับการรักษาหน้าต่ำ มีความเกรงใจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ ไม่ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 2.1.4

3.1.5 เปรียบเทียบการรักษาหน้า ตามระดับความเกรงใจ

เพื่อเป็นการยืนยันผลการทดสอบในข้อ 3.1.4 ผู้วิจัยจึงได้เปลี่ยนเอาความเกรงใจมาเป็นตัวแปรอิสระดูบ้าง โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นสามกลุ่มคือ กลุ่มที่มีความเกรงใจต่ำ ปานกลางและสูง แล้วทดสอบดูว่านักเรียนในกลุ่มทั้งสามนี้จะมีความรู้สึกไต่หน้า - เสียดหน้า แตกต่างกันหรือไม่เพียงใด โดยมีสมมุติฐานเป็นกลางและสมมุติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

สมมุติฐานเป็นกลาง : กลุ่มนักเรียนที่มีความเกรงใจสูงมีการรักษาหน้า ไม่แตกต่างกับกลุ่มนักเรียนที่มีความเกรงใจต่ำ

$$H_0 : \mu_{F_a - KH} = \mu_{F_a - KL}$$

สมมุติฐานการวิจัย : กลุ่มนักเรียนที่มีความเกรงใจสูงมีการรักษาหน้าสูงกว่า กลุ่มนักเรียนที่มีความเกรงใจต่ำ

$$H_1 : \mu_{F_a - KH} > \mu_{F_a - KL}$$

ตาราง 12. ค่าสถิติมูลฐานของการรักษาหน้า ตามระดับความเกรงใจ

ระดับความเกรงใจ	คะแนนการรักษาหน้า		
	N	$\bar{X}$	s
ต่ำ	57	248.3860	35.4304
กลาง	115	240.4348	29.2326
สูง	58	232.8621	37.9304

ตาราง 13. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการรักษาหน้า
ตามระดับความเกรงใจ

Source of Variation	df	SS	MS	F
Between	2	6928.8294	3444.4147	3.1492 *
Within	227	249722.6663	1100.0999	
Total	229	256651.4957		

* มีนัยสำคัญที่ .05

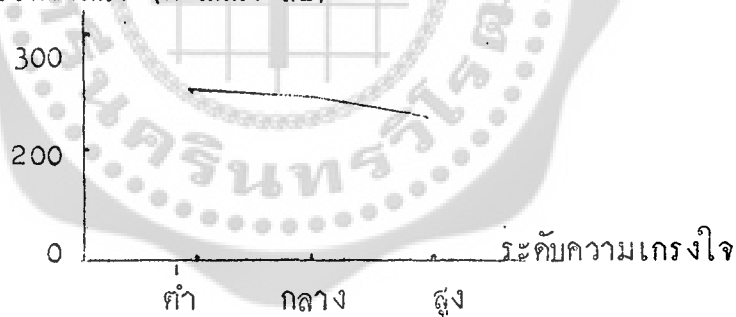
จากตาราง 12 - 13. แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีระดับความเกรงใจต่างกัน มีปริมาณของการรักษาหน้าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 3.1492$) จึงไม่ยอมรับสมมุติฐานเป็นกลาง และได้ทดสอบต่อไปว่า กลุ่มใดบ้างที่มีปริมาณของการรักษาหน้าแตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์แสดงในตาราง 14

ตาราง 14. ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของคะแนนการรักษาตามระดับความเกรงใจ

ระดับความเกรงใจ	คะแนนการรักษา			
		ต่ำ	กลาง	สูง
	$\bar{X}$	248.3860	240.4348	232.8621
ต่ำ	248.3860	—	1.4538	2.2487*
กลาง	240.4348		—	1.3235
สูง	232.8621			—

* มีนัยสำคัญที่ .05

การรักษา (คะแนนเฉลี่ย)



ภาพที่ 3. แสดงปริมาณของการรักษา ในกลุ่มที่มีความเกรงใจต่ำ กลาง และสูง

จากตาราง 14 และภาพที่ 3 อธิบายได้ว่า

1. กลุ่มนักเรียนที่มีระดับความเกรงใจสูง มีปริมาณการรักษาต่ำที่สุด กลุ่มที่มีระดับความเกรงใจปานกลางที่มีปริมาณการรักษาน้ำสูงขึ้น และกลุ่มที่มีระดับความเกรงใจต่ำ มีปริมาณการรักษาน้ำสูงที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ในข้อ 3.1.4

2. กลุ่มนักเรียนที่มีระดับความเกรงใจสูงกับกลุ่มนักเรียนที่มีระดับความเกรงใจต่ำ มีความรู้สึกในการรักษาหน้า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 2.2487$) นั่นคือ กลุ่มนักเรียนที่มีระดับความเกรงใจสูง มีความรู้สึกเกี่ยวกับการไต่หน้าและเสียน้ำ ต่ำกว่ากลุ่มนักเรียนที่มีระดับความเกรงใจต่ำ ซึ่งไม่ตรงตามสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ในข้อ 2.3.4 ส่วนกลุ่มนักเรียนที่มีความเกรงใจปานกลางกับกลุ่มที่มีความเกรงใจต่ำมีการรักษาหน้าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และกลุ่มนักเรียนที่มีความเกรงใจปานกลางกับกลุ่มที่มีความเกรงใจสูง มีการรักษาหน้าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ นักเรียนกลุ่มที่มีความเกรงใจปานกลาง มีการรักษาหน้าคือ รู้สึกไต่หน้าและเสียน้ำปาน ๆ กันกับกลุ่มที่เกรงใจต่ำและเกรงใจสูง

3.1.6 เปรียบเทียบความเกรงใจ ตามระดับแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์

เพื่อให้ทราบว่านักเรียนกลุ่มที่มีระดับแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง กลาง และต่ำ จะมีความรู้สึกเกรงใจ แตกต่างกันหรือไม่ ผู้วิจัยจึงได้นำคะแนนความเกรงใจของทั้งสามกลุ่มมาวิเคราะห์ โดยมีสมมุติฐานเป็นกลาง และสมมุติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

สมมุติฐานเป็นกลาง : กลุ่มนักเรียนที่มีแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง กับกลุ่มที่มีแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ มีความเกรงใจ ไม่แตกต่างกัน

$$H_0 : \mu_{K - Ach.H} = \mu_{K - Ach.L}$$

สมมุติฐานการวิจัย : กลุ่มนักเรียนที่มีแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีความเกรงใจน้อยกว่า กลุ่มนักเรียนที่มีแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

$$H_1 : \mu_{K - Ach.H} < \mu_{K - Ach.L}$$

ตาราง 15. ค่าสถิติมูลฐานของความเกรงใจตามระดับแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์

ระดับแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์	คะแนนความเกรงใจ		
	N	$\bar{X}$	s
ต่ำ	57	356.2982	43.4038
กลาง	115	374.9391	43.0633
สูง	58	373.1897	33.7069

ตาราง 16. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความเกรงใจ
ตามระดับแรงงูใจไฝ่สัมฤทธิ์

Source of Variation	df	SS	MS	F
Between	2	14093.1737	7046.5869	4.1910 *
Within	227	381665.4177	1681.3455	
Total	229	395758.5914		

* มีนัยสำคัญที่ .05

จากตาราง 15 - 16 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีระดับแรงงูใจไฝ่สัมฤทธิ์ต่างกัน มีปริมาณความเกรงใจแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 4.1910$) จึงไม่ยอมรับสมมติฐานเป็นกลาง และได้ทดสอบต่อไปว่า กลุ่มใดบ้างที่มีปริมาณของความเกรงใจแตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์แสดงในตาราง 17

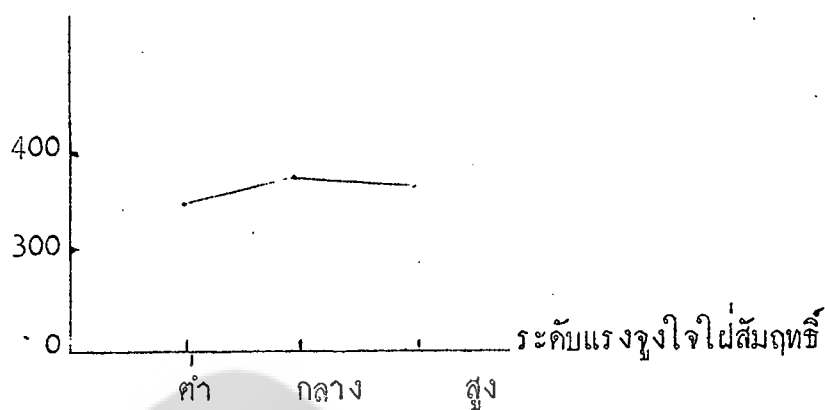
ตาราง 17. ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของคะแนน
ความเกรงใจ ตามระดับแรงงูใจไฝ่สัมฤทธิ์

ระดับแรงงูใจไฝ่สัมฤทธิ์	คะแนนความเกรงใจ			
		ต่ำ	กลาง	สูง
	$\bar{X}$	356.2982	374.9391	373.1897
ต่ำ	356.2982	—	2.6386 **	2.3077 *
กลาง	374.9391		—	.2907
สูง	373.1897			—

* มีนัยสำคัญที่ .05

** มีนัยสำคัญที่ .01

ความเกรงใจ (คะแนนเฉลี่ย)



ภาพที่ 4. แสดงปริมาณของความเกรงใจในกลุ่มที่มีระดับแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ กลาง และสูง

จากตาราง 17 และภาพที่ 4 อธิบายได้ว่า

1. กลุ่มนักเรียนที่มีระดับแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีปริมาณความเกรงใจปานกลาง นักเรียนที่มีระดับแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ปานกลางมีปริมาณความเกรงใจมากที่สุด และนักเรียนที่มีระดับแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ มีปริมาณความเกรงใจน้อยที่สุด

2. กลุ่มนักเรียนที่มีแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง กับกลุ่มนักเรียนที่มีแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ มีความเกรงใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 2.3077$) นั่นคือ นักเรียนที่มีแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมีความเกรงใจมากกว่านักเรียนที่มีแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ไม่ตรงตามสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ในข้อ 2.1.5

กลุ่มนักเรียนที่มี แรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ปานกลางกับกลุ่มที่มีแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ มีความเกรงใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 2.6386$) นั่นคือ นักเรียนที่มีแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ปานกลาง มีความเกรงใจสูงกว่านักเรียนที่มีแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

และกลุ่มนักเรียนที่มีแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ปานกลาง กับกลุ่มที่มีแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีความเกรงใจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ทั้งสองกลุ่มนี้มีความเกรงใจไม่แตกต่างกัน

3.1.7 เปรียบเทียบแรงงูใจใต้สัณฐานตามระดับความเกรงใจ

เพื่อเป็นการยืนยันผลการทดสอบในข้อ 3.1.6 ผู้วิจัยได้เปลี่ยนเอาความเกรงใจมาเป็นตัวแปรอิสระดูบ้าง โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นสามกลุ่มคือ กลุ่มที่มีระดับความเกรงใจ ต่ำ ปานกลาง และสูง แล้วทดสอบดูว่า นักเรียนในสามกลุ่มนี้จะมีแรงงูใจใต้สัณฐานแตกต่างกันหรือไม่เพียงใด โดยมีสมมุติฐานเป็นกลางและสมมุติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

สมมุติฐานเป็นกลาง : กลุ่มนักเรียนที่มีความเกรงใจสูง กับกลุ่มนักเรียนที่มีความเกรงใจต่ำ มีแรงงูใจใต้สัณฐานไม่แตกต่างกัน

$$H_0 : \mu_{Ach.-KH} = \mu_{Ach.-KL}$$

สมมุติฐานการวิจัย : กลุ่มนักเรียนที่มีความเกรงใจสูง มีแรงงูใจใต้สัณฐานต่ำกว่ากลุ่มนักเรียนที่มีความเกรงใจต่ำ

$$K_1 : \mu_{Ach.-KH} < \mu_{Ach.-KL}$$

ตาราง 18. ค่าสถิติฐานของแรงงูใจใต้สัณฐานตามระดับความเกรงใจ

ระดับความเกรงใจ	คะแนนแรงงูใจใต้สัณฐาน		
	N	$\bar{X}$	s
ต่ำ	57	11.1404	5.1632
กลาง	115	14.7913	8.3776
สูง	58	13.8966	4.9796

ตาราง 19. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
ตามระดับความเกรงใจ

Source of Variation	df	SS	MS	F
Between	2	512.3000	256.1500	5.3310 **
Within	227	10907.2473	48.0495	
Total	229	11419.5478		

** มีนัยสำคัญที่ .01

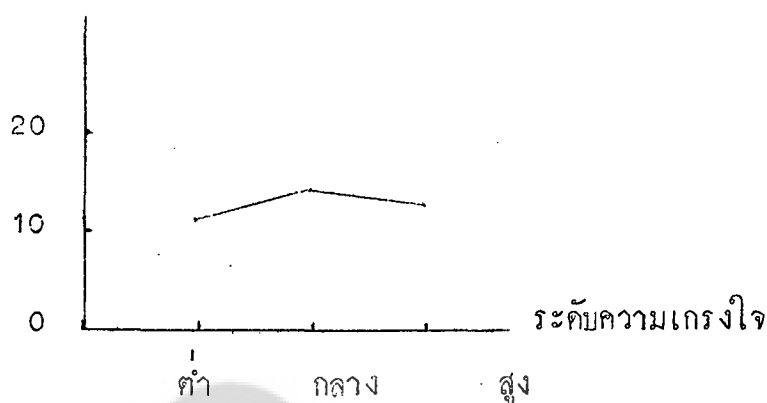
จากตาราง 18 - 19 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีระดับความเกรงใจต่างกัน มีปริมาณแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 5.3310$) จึงไม่ยอมรับสมมุติฐานเป็นกลาง และไต่ดทดสอบต่อไปว่ากลุ่มใดบ้างที่มีปริมาณแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์แสดงในตาราง 20

ตาราง 20. ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของคะแนน
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ตามระดับความเกรงใจ

ระดับความเกรงใจ	คะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์			
		ต่ำ	กลาง	สูง
	$\bar{X}$	11.1404	14.7913	13.8966
ต่ำ	11.1404	—	3.4946 **	2.8884 **
กลาง	14.7913		—	.8729
สูง	13.8966			—

** มีนัยสำคัญที่ .01

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (คะแนนเฉลี่ย)



ภาพที่ 5. แสดงปริมาณของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ในกลุ่มที่มีระดับความเกรงใจต่ำ กลาง และสูง

จากตาราง 20 และภาพที่ 5 อธิบายได้ว่า

1. กลุ่มนักเรียนที่มีความเกรงใจปานกลาง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงสุด กลุ่มนักเรียนที่มีความเกรงใจต่ำ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำที่สุด กลุ่มนักเรียนที่มีความเกรงใจสูง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ในข้อ 3.1.6

2. กลุ่มนักเรียนที่มีความเกรงใจสูง กับกลุ่มนักเรียนที่มีความเกรงใจต่ำ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 2.8884$) นั่นคือ นักเรียนที่มีความเกรงใจสูง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนที่มีความเกรงใจต่ำ ซึ่งไม่ตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 2.2.4

กลุ่มนักเรียนที่มีความเกรงใจปานกลาง กับกลุ่มที่มีความเกรงใจต่ำ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 3.4946$) นั่นคือ กลุ่มนักเรียนที่มีความเกรงใจปานกลางมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่ากลุ่มเกรงใจต่ำ และกลุ่มนักเรียนที่มีความเกรงใจปานกลาง กับกลุ่มที่มีความเกรงใจสูง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 การเปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับตัวแปรอื่น ๆ

3.2.1 เปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับนักศึกษาระดับ ป.กศ.สูงปีที่ 2 ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานเป็นกลาง และสมมุติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

สมมุติฐานเป็นกลาง : นักเรียนระดับ ม.ศ.3 กับระดับ ป.กศ.สูงปีที่ 2 มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน

$$H_0 : \mu_{Ach. - MS.3} = \mu_{Ach. - TC.4}$$

สมมุติฐานการวิจัย : นักเรียนระดับ ม.ศ.3 กับระดับ ป.กศ.สูงปีที่ 2 มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน

$$H_1 : H_1 = H_0$$

ตาราง 21. การเปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่มีระดับชั้นการศึกษาต่างกัน

ระดับการศึกษา	N	$\bar{X}$	s	t
ม.ศ.3	115	13.3826	5.5797	-5.968
ป.กศ.สูงปีที่ 2	115	13.9391	8.2995	

ผลการวิเคราะห์ในตาราง 21 แสดงว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับนักศึกษาระดับ ป.กศ.สูงปีที่ 2 มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงยอมรับสมมุติฐานเป็นกลาง และสมมุติฐานการวิจัย

✓ หมายความว่า นักเรียนระดับ ม.ศ.3 กับระดับ ป.กศ.สูงปีที่ 2 มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน ซึ่งตรงตามสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ในข้อ 2.2.1

3.2.2 เปรียบเทียบแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนในกรุงเทพมหานคร
กับนักเรียนในต่างจังหวัด ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานเป็นกลาง และ
สมมุติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

สมมุติฐานเป็นกลาง : นักเรียนในกรุงเทพมหานครกับในต่างจังหวัด มีแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์
ไม่แตกต่างกัน

$$H_0 : \mu_{Ach. - Bk} = \mu_{Ach. - N.E}$$

สมมุติฐานการวิจัย : นักเรียนต่างจังหวัดมีแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์น้อยกว่านักเรียน
ในกรุงเทพมหานคร

$$H_1 : \mu_{Ach. - N.E} < \mu_{Ach. - Bk}$$

ตาราง 22. การเปรียบเทียบความเกรงใจของนักเรียนในกรุงเทพมหานคร
กับในต่างจังหวัด

ถิ่นที่อยู่	N	$\bar{X}$	s	t
กรุงเทพ	110	13.4182	8.3473	-.4982
ต่างจังหวัด	120	13.8833	5.6601	

ผลการวิเคราะห์ในตาราง 22 แสดงว่านักเรียนในกรุงเทพมหานครกับนักเรียน
ในต่างจังหวัดมีแรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงยอมรับสมมุติฐาน
เป็นกลาง และไม่ยอมรับสมมุติฐานการวิจัย

หมายความว่า นักเรียนในกรุงเทพมหานคร กับนักเรียนในต่างจังหวัดมีแรงงูใจ
ใฝ่สัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน ไม่ตรงตามสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ในข้อ 2.2.2

3.2.3 เปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ของนักเรียนไทยเชื้อสายไทย กับนักเรียนไทยเชื้อสายจีน ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยตั้งสมมุติฐานเป็นกลาง และสมมุติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

สมมุติฐานเป็นกลาง : นักเรียนไทยเชื้อสายไทยกับนักเรียนไทยเชื้อสายจีน มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน

$$H_0 : \mu_{Ach. - T} = \mu_{Ach. - Ch.}$$

สมมุติฐานการวิจัย : นักเรียนไทยเชื้อสายไทยมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำกว่านักเรียนไทยเชื้อสายจีน

$$H_1 : \mu_{Ach. - T} < \mu_{Ach. - Ch.}$$

ตาราง 23. การเปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนไทยเชื้อสายไทย กับนักเรียนไทยเชื้อสายจีน

เชื้อสาย	N	$\bar{X}$	s	t
เชื้อสายไทย	173	13.7688	7.4423	.4030
เชื้อสายจีน	57	13.3333	5.8013	

ผลการวิเคราะห์ในตาราง 23 แสดงว่านักเรียนไทยเชื้อสายไทยกับนักเรียนไทยเชื้อสายจีน มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงยอมรับสมมุติฐานเป็นกลาง และไม่ยอมรับสมมุติฐานการวิจัย

หมายความว่า นักเรียนไทยเชื้อสายไทยกับนักเรียนไทยเชื้อสายจีนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน ไม่ตรงตามสมมุติฐานการวิจัยในข้อ 2.2.3

3.3 การเปรียบเทียบการรักษาหน้ากับตัวแปรอื่น ๆ

3.3.1 เปรียบเทียบการรักษาหน้า ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับนักศึกษาระดับ ป.กศ.สูงปีที่ 2 ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานเป็นกลาง และสมมุติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

สมมุติฐานเป็นกลาง : นักเรียนระดับ ม.ศ.3 กับนักศึกษาระดับป.กศ.สูงปีที่ 2 มีความรู้สึก
เรื่องการรักษาหน้า ไม่แตกต่างกัน

$$H_0 : \mu_{F_a - MS.3} = \mu_{F_a - TC.4}$$

สมมุติฐานเป็นกลาง : นักเรียนระดับ ม.ศ.3 กับนักศึกษาระดับ ป.กศ.สูงปีที่ 2 มีความรู้สึก
เรื่องการรักษาหน้า ไม่แตกต่างกัน

$$H_1 : H_1 = H_0$$

ตาราง 24. การเปรียบเทียบการรักษาหน้าของนักเรียนที่มีระดับชั้นการศึกษา
ต่างกัน

ระดับการศึกษา	N	$\bar{X}$	s	t
ม.ศ.3	115	237.5478	31.7209	-1.3377
ป.กศ.สูงปีที่ 2	115	243.4435	35.0369	

ผลการวิเคราะห์ในตาราง 24 แสดงว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับนักศึกษาระดับ ป.กศ.สูงปีที่ 2 มีความรู้สึกในเรื่องการรักษาหน้า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงยอมรับสมมุติฐานเป็นกลาง และยอมรับสมมุติฐานการวิจัย

หมายความว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับนักศึกษาระดับ ป.กศ.สูงปีที่ 2 มีความรู้สึกเกี่ยวกับการรักษาหน้า คือได้หน้าและเสียหน้า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งตรงตามสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ในข้อ 2.3.1

3.2.2 เปรียบเทียบการรักษาหน้าของนักเรียนในกรุงเทพมหานคร กับใน
ต่างจังหวัดในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานเป็นกลางและสมมุติฐานการวิจัย
 ไว้ดังนี้

สมมุติฐานเป็นกลาง : นักเรียนในกรุงเทพมหานครกับในต่างจังหวัดมีการรักษาหน้า
 ไม่แตกต่างกัน

$$H_0 : \mu_{F_a - Bk} = \mu_{F_a - N.E}$$

สมมุติฐานการวิจัย : นักเรียนในต่างจังหวัดมีการรักษาหน้าสูงกว่านักเรียนในกรุงเทพ
 มหานคร

$$H_1 : \mu_{F_a - N.E} > \mu_{F_a - Bk}$$

ตาราง 25. การเปรียบเทียบการรักษาหน้าของนักเรียนในกรุงเทพมหานครกับ
 นักเรียนในต่างจังหวัด

ถิ่นที่อยู่	N	$\bar{X}$	s	t
กรุงเทพ	110	232.8000	34.5813	** -3.4146
ต่างจังหวัด	120	247.5500	30.9263	

** มีนัยสำคัญที่ .01

ผลการวิเคราะห์ในตาราง 25 แสดงว่านักเรียนในกรุงเทพมหานครกับนักเรียน
 ในต่างจังหวัดมีความรู้สึกในเรื่อง การรักษาหน้า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
 ระดับ .01 จึงไม่ยอมรับสมมุติฐานเป็นกลาง และยอมรับสมมุติฐานการวิจัย

หมายความว่า นักเรียนในต่างจังหวัดมีความรู้สึกในเรื่อง การรักษาหน้าสูงกว่า
 นักเรียนในกรุงเทพมหานคร ตรงตามสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ในข้อ 2.3.2

3.3.3 เปรียบเทียบการรักษาหน้าของนักเรียนไทยเชื้อสายไทยกับนักเรียนไทยเชื้อสายจีน ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานเป็นกลาง และสมมุติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

สมมุติฐานเป็นกลาง : นักเรียนไทยเชื้อสายไทยกับนักเรียนไทยเชื้อสายจีน มีการรักษาหน้าไม่แตกต่างกัน

$$H_0 : \mu_{F_a - T} = \mu_{F_a - Ch.}$$

สมมุติฐานการวิจัย : นักเรียนไทยเชื้อสายไทยมีการรักษาหน้าสูงกว่านักเรียนไทยเชื้อสายจีน

$$H_1 : \mu_{F_a - T} > \mu_{F_a - Ch.}$$

ตาราง 26. การเปรียบเทียบการรักษาหน้าของนักเรียนไทยเชื้อสายไทยกับนักเรียนไทยเชื้อสายจีน

เชื้อสาย	N	$\bar{X}$	s	t
เชื้อสายไทย	173	241.5549	32.3671	.8354
เชื้อสายจีน	57	237.2807	36.7607	

ผลการวิเคราะห์ในตาราง 26 แสดงว่านักเรียนไทยเชื้อสายไทยกับนักเรียนไทยเชื้อสายจีน มีการรักษาหน้าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงยอมรับสมมุติฐานเป็นกลาง และไม่ยอมรับสมมุติฐานการวิจัย

หมายความว่า นักเรียนไทยเชื้อสายไทยมีความรู้ลึกในเรื่องการรักษาหน้าคือ ใต้หน้า และเสียน้ำ ไม่แตกต่างกับนักเรียนไทยเชื้อสายจีน ไม่ตรงตามสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

ในข้อ 2.3.3

3.3.4 เปรียบเทียบการรักษาตามระดับแรงงูใจไม่สัมพันธ์

เพื่อให้ทราบว่านักเรียนกลุ่มที่มีระดับแรงงูใจไม่สัมพันธ์สูง กลาง และต่ำ จะมีความรู้สึกในเรื่องการรักษา คือ ใคหน้า และเสียหน้า แตกต่างกันหรือไม่ ผู้วิจัยจึงได้นำคะแนนการรักษาของทั้งสามกลุ่มมาวิเคราะห์ โดยมีสมมติฐานเป็นกลาง และสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

สมมติฐานเป็นกลาง : กลุ่มนักเรียนที่มีแรงงูใจไม่สัมพันธ์สูงกับกลุ่มที่มีแรงงูใจไม่สัมพันธ์ต่ำ มีการรักษาหน้าไม่แตกต่างกัน

$$H_0 : \mu_{F_a - Ach.H} = \mu_{F_a - Ach.L}$$

สมมติฐานการวิจัย : กลุ่มนักเรียนที่มีแรงงูใจไม่สัมพันธ์สูง มีการรักษาน้อยกว่ากลุ่มนักเรียนที่มีแรงงูใจไม่สัมพันธ์ต่ำ

$$H_1 : \mu_{F_a - Ach.H} < \mu_{F_a - Ach.L}$$

ตาราง 27. ค่าสถิติมูลฐานของการรักษาตามระดับแรงงูใจไม่สัมพันธ์

ระดับแรงงูใจไม่สัมพันธ์	คะแนนการรักษาหน้า		
	N	$\bar{X}$	s
ต่ำ	57	242.6491	31.7409
กลาง	115	241.3478	37.2045
สูง	58	236.6897	26.2009

ตาราง 28. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการรักษาหน้า ตามระดับแรงงูใจไฝ่สัมฤทธิ์

Source of variation	df	SS	MS	F
Between	2	1188.0124	594.0062	.5278
Within	227	255463.4833	1125.3898	
Total	229	256651.4957		

จากตาราง 27 – 28 แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่มีระดับแรงงูใจไฝ่สัมฤทธิ์ต่างกัน มีปริมาณการรักษาหน้าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงยอมรับสมมติฐานเป็นกลางและไม่ยอมรับสมมติฐานการวิจัย หมายความว่านักเรียนที่มีแรงงูใจไฝ่สัมฤทธิ์สูงกับนักเรียนที่มีแรงงูใจไฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ มีการรักษาหน้าไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ในข้อ 2.3.5

3.3.5 เปรียบเทียบแรงงูใจไฝ่สัมฤทธิ์ตามระดับการรักษาหน้า

เพื่อเป็นการยืนยันผลการทดสอบในข้อ 3.3.4 ผู้วิจัยจึงได้เปลี่ยนเอาการรักษาหน้า มาเป็นตัวแปรอิสระดูบ้าง โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นสามกลุ่ม ตามระดับการรักษาหน้า สูง กลาง และต่ำ แล้วทดสอบดูว่านักเรียนทั้งสามกลุ่มนี้ จะมีแรงงูใจไฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกันหรือไม่เพียงใด โดยมีสมมติฐานเป็นกลาง และสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

สมมติฐานเป็นกลาง : กลุ่มนักเรียนที่มีการรักษาหน้าสูง กับกลุ่มนักเรียนที่มีการรักษาหน้าต่ำ มีแรงงูใจไฝ่สัมฤทธิ์ ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัย : H_0 : $\mu_{Ach. - F_a H} = \mu_{Ach. - F_a L}$
 : กลุ่มนักเรียนที่มีการรักษาหน้าสูง มีแรงงูใจไฝ่สัมฤทธิ์น้อยกว่านักเรียนที่มีการรักษาหน้าต่ำ

H_1 : $\mu_{Ach. - F_a H} < \mu_{Ach. - F_a L}$

ตาราง 29. ค่าสถิติฐานของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามระดับการรักษา

ระดับการรักษา	คะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์		
	N	$\bar{X}$	s
ต่ำ	57	14.2281	5.4871
กลาง	115	14.1913	8.3255
สูง	58	12.0517	5.3490

ตาราง 30. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามระดับการรักษา

source of variation	df	SS	MS	F
Between	2	200.8766	100.4383	2.0323
within	227	11218.6712	49.4215	
Total	229	11419.5478		

จากตาราง 29 - 30 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีระดับการรักษาต่างกัน มีปริมาณแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงยอมรับสมมติฐานเป็นกลาง และไม่ยอมรับสมมติฐานการวิจัย ไม่ตรงตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ในข้อ 2.2.5

หมายความว่า นักเรียนที่มีระดับการรักษาต่างกัน มีปริมาณแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ในข้อ 3.3.4

3.4 การเปรียบเทียบคุณภาพความเกรงใจ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการรักษาหน้า โดยใ้ เชื้อสาย ดินที่อยู่ และระดับชั้นการศึกษา เป็นตัวแปรอิสระร่วมกัน

เนื่องจากผลการวิเคราะห์หาความแตกต่างของความเกรงใจ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการรักษาหน้ากับตัวแปรอิสระต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้ว ยังได้ผลไม่แจ่มชัด ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อหาความแตกต่างของความเกรงใจ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการรักษาหน้า โดยคำนึงถึงตัวแปรอิสระร่วมกัน เพื่อศึกษาว่าจะมีปฏิริยาร่วม (Interaction) ระหว่างตัวแปรเหล่านั้นหรือไม่ ด้วยการใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ $p \times q$ Factorial Experiment Unequal Cell Frequencies (Winer, 1971 : 445-449) ดังต่อไปนี้

3.4.1 ความเกรงใจ

1) การทดสอบปฏิริยาร่วมของดินที่อยู่ และระดับชั้นการศึกษา ที่มีผลต่อความเกรงใจ ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตาราง 31. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนความเกรงใจ โดยมีดินที่อยู่ และระดับชั้นการศึกษาเป็นตัวแปรอิสระร่วม

Source	SS	df	MS	F
A (ดินที่อยู่)	844.5570	1	844.5570	.4964
B (ระดับชั้น)	1493.0349	1	1493.0349	.8775
AB	9418.7954	1	9418.7954	5.5360*
Within Cell	384510.7639	226	1707.3751	

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($F_{.05} 1,226 = 3.89$)

จากตาราง 31 แสดงว่า ปฏิริยาร่วมระหว่างดินที่อยู่และระดับชั้น มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 5.5360$) หมายความว่า การที่มีดินที่อยู่ต่างกัน และระดับชั้นการศึกษา

ต่างกัน มีส่วนร่วมกันทำให้ปริมาณความเกรงใจของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกัน เพื่อหาว่ากลุ่มไหนบ้าง มีความเกรงใจแตกต่างกันจริง ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ต่อไป ผลการทดสอบดังแสดงในตาราง 32

ตาราง 32. ผลการทดสอบความแตกต่างของความเกรงใจโดยมีถิ่นที่อยู่และระดับชั้น เป็นตัวแปรอิสระรวม

ถิ่นที่อยู่	ระดับชั้น	N	$\bar{X}$	s^2	t
1. กรุงเทพฯ ต่างจังหวัด	ม.ศ.3	50	358.3200	1919.7322	2.2307*
	ม.ศ.3	65	375.0308	1084.1552	
2. กรุงเทพฯ ต่างจังหวัด	ป.กศ.สูง ปีที่ 2	60	376.3000	1913.4000	1.0804
	ป.กศ.สูง ปีที่ 2	55	367.2909	2003.0989	
3. กรุงเทพฯ กรุงเทพฯ	ม.ศ.3	50	358.3200	1919.7322	2.1247*
	ป.กศ.สูง ปีที่ 2	60	376.3000	1913.4000	
4. ต่างจังหวัด ต่างจังหวัด	ม.ศ.3	65	375.0308	1084.1552	1.0529
	ป.กศ.สูง ปีที่ 2	55	367.2909	2003.0989	
5. กรุงเทพฯ ต่างจังหวัด	ป.กศ.สูง ปีที่ 2	60	376.3000	1913.4000	.1806
	ม.ศ.3	65	375.0308	1084.1552	
6. กรุงเทพฯ ต่างจังหวัด	ม.ศ.3	50	358.3200	1919.7322	1.0271
	ป.กศ.สูง ปีที่ 2	55	317.2909	2003.0989	

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง 32. แสดงว่า

1. นักเรียนระดับ ม.ศ.3 ในกรุงเทพมหานคร กับนักเรียนระดับ ม.ศ.3 ในต่างจังหวัด มีความเกรงใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 2.2307$) หมายความว่า นักเรียนระดับ ม.ศ.3 ในต่างจังหวัดมีความเกรงใจมากกว่านักเรียนระดับ ม.ศ.3 ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยที่ได้นี้สอดคล้องตามสมมุติฐานการวิจัยในข้อ 2.1.2
2. นักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ในกรุงเทพมหานคร กับนักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ในต่างจังหวัด มีความเกรงใจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 1.0804$) หมายความว่า นักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ทั้งในกรุงเทพและในต่างจังหวัด มีความเกรงใจไม่แตกต่างกัน
3. นักเรียนระดับ ม.ศ.3 กับนักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ในกรุงเทพมหานคร มีความเกรงใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 2.1247$) หมายความว่านักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 มีความเกรงใจมากกว่านักเรียนระดับ ม.ศ.3 ผลการวิจัยที่ได้นี้ไม่สอดคล้องตามสมมุติฐานที่ทั้งไว้ในข้อ 2.1.1
4. นักเรียนระดับ ม.ศ.3 กับนักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ในต่างจังหวัด มีความเกรงใจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 1.0529$) หมายความว่านักเรียนระดับ ม.ศ.3 กับนักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 มีความเกรงใจไม่แตกต่างกัน ในกลุ่มตัวอย่างต่างจังหวัด ผลการวิจัยที่ได้นี้สอดคล้องตามสมมุติฐานการวิจัยในข้อ 2.1.1
5. นักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ในกรุงเทพมหานคร กับนักเรียนระดับ ม.ศ.3 ในต่างจังหวัด มีความเกรงใจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = .1806$) หมายความว่านักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ในกรุงเทพมหานครกับนักเรียนระดับ ม.ศ.3 ในต่างจังหวัด มีความเกรงใจไม่แตกต่างกัน
6. นักเรียนระดับ ม.ศ.3 ในกรุงเทพมหานคร กับนักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ในต่างจังหวัด มีความเกรงใจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 1.0271$) หมายความว่า นักเรียนระดับ ม.ศ.3 ในกรุงเทพมหานคร กับนักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ในต่างจังหวัด มีความเกรงใจไม่แตกต่างกัน

2) การทดสอบปฏิกริยารวมของถิ่นที่อยู่ และ เชื้อสาย ที่มีผลต่อ
ความเกรงใจ ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตาราง 33. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนความเกรงใจ โดยมีถิ่นที่อยู่
และเชื้อสายเป็นตัวแทนอิสระรวม

Source	SS	df	MS	F
A (ถิ่นที่อยู่)	1266.3509	1	1266.3509	.7288
B (เชื้อสาย)	916.7628	1	916.7628	.5276
AB	1231.2661	1	1231.2661	.7086
Within Cell	392683.8655	226	1737.5392	

จากตาราง 33. แสดงว่า ปฏิกริยารวมระหว่างถิ่นที่อยู่ และ เชื้อสาย ไม่นับสำคัญ
ทางสถิติ หมายความว่า การที่มีถิ่นที่อยู่ต่างกัน (กรุงเทพมหานครกับต่างจังหวัด) และ เชื้อสาย
ต่างกัน (เชื้อสายไทยกับเชื้อสายจีน) ไม่มีส่วนร่วมกัน ทำให้ปริมาณความเกรงใจของกลุ่ม
ตัวอย่างแตกต่างกัน

3) การทดสอบปฏิริยารวมของระดับชั้นการศึกษา และเชื้อสาย
ที่มีผลต่อความเกรงใจ ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตาราง 34. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนความเกรงใจโดยมีระดับชั้น
และเชื้อสาย เป็นตัวแปรอิสระรวม

Source	SS	df	MS	F
A (ระดับชั้น)	4321.4036	1	4321.4036	2.5235
B (เชื้อสาย)	88.4181	1	88.4181	.0516
AB	6714.9328	1	6714.9328	3.9212*
Within Cell	387013.6556	226	1712.4498	

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($F_{.05} 1,226 = 3.89$)

จากตาราง 34 แสดงว่า ปฏิริยารวมระหว่างระดับชั้นการศึกษาและเชื้อสาย มีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 3.9212$) หมายความว่า ระดับชั้นการศึกษาที่ต่างกัน
และเชื้อสายที่ต่างกัน มีส่วนร่วมกันทำให้ปริมาณความเกรงใจของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกัน เพื่อหา
ว่ากลุ่มไหนมีความเกรงใจแตกต่างกันจริง ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่
ต่อไป ผลการทดสอบดังตาราง 35.

ตาราง 35. ผลการทดสอบความแตกต่างของความเกรงใจโดยมีระดับชั้น
และเชื้อสายเป็นตัวแปรอิสระรวม

ระดับชั้น	เชื้อสาย	N	$\bar{X}$	s^2	t
1. ม.ศ.3	ไทย	76	372.7763	1507.6159	1.9647*
ม.ศ.3	จีน	39	358.0000	1385.4210	
2. ป.กศ.สูง ปีที่ 2	ไทย	97	370.1546	2190.4654	1.5034
ป.กศ.สูง ปีที่ 2	จีน	18	381.8889	647.7516	
3. ม.ศ.3	ไทย	76	372.7763	1507.6159	.4001
ป.กศ.สูง ปีที่ 2	ไทย	97	370.1546	2190.4654	
4. ม.ศ.3	จีน	39	358.0000	1385.4210	2.7665**
ป.กศ.สูง ปีที่ 2	จีน	18	381.8889	647.7516	
5. ม.ศ.3	ไทย	76	372.7763	1507.6159	1.1944
ป.กศ.สูง ปีที่ 2	จีน	18	381.8889	647.7516	
6. ม.ศ.3	จีน	39	358.0000	1385.4210	1.5787
ป.กศ.สูง ปีที่ 2	ไทย	97	370.1546	2190.4654	

* มัณยศาสตร์ระดับ .05

** มัณยศาสตร์ระดับ .01

จากตารางที่ 35. แสดงว่า

1. นักเรียนเชื้อสายไทยระดับชั้น ม.ศ.3 กับนักเรียนเชื้อสายจีน ระดับชั้น ม.ศ.3 มีความเกรงใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 1.9647$) หมายความว่า นักเรียนเชื้อสายไทยในระดับชั้น ม.ศ.3 มีความเกรงใจมากกว่านักเรียนเชื้อสายจีน ในระดับชั้น ม.ศ.3 ผลการวิจัยที่ได้นี้สอดคล้องตามสมมติฐานการวิจัยในข้อ 2.1.3
2. นักเรียนเชื้อสายไทยในระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 กับนักเรียนเชื้อสายจีนในระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 มีความเกรงใจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 1.5034$) หมายความว่า ในระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 นักเรียนเชื้อสายไทยกับนักเรียนเชื้อสายจีน มีความเกรงใจไม่แตกต่างกัน
3. นักเรียนเชื้อสายไทยในระดับ ม.ศ.3 กับระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 มีความเกรงใจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = .4001$) หมายความว่านักเรียนเชื้อสายไทยในระดับ ม.ศ.3 กับระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 มีความเกรงใจไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยที่ได้นี้สอดคล้องตามสมมติฐานการวิจัยในข้อ 2.1.1
4. นักเรียนเชื้อสายจีนในระดับ ม.ศ.3 กับระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 มีความเกรงใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 2.7665$) หมายความว่า นักเรียนเชื้อสายจีนในระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 มีความเกรงใจมากกว่านักเรียนเชื้อสายจีนในระดับ ม.ศ.3
5. นักเรียนเชื้อสายไทยในระดับ ม.ศ.3 กับนักเรียนเชื้อสายจีนในระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 มีความเกรงใจแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 1.1944$) หมายความว่า นักเรียนเชื้อสายไทยในระดับ ม.ศ.3 กับนักเรียนเชื้อสายจีนในระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 มีความเกรงใจไม่แตกต่างกัน
6. นักเรียนเชื้อสายจีนในระดับ ม.ศ.3 กับนักเรียนเชื้อสายไทยในระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 มีความเกรงใจแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 1.5787$) หมายความว่า นักเรียนเชื้อสายจีนในระดับ ม.ศ.3 กับนักเรียนเชื้อสายไทย ในระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 มีความเกรงใจไม่แตกต่างกัน

3.4.2 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

1) การทดสอบปฏิกริยาร่วมของถิ่นที่อยู่และระดับชั้นการศึกษา ที่มีผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตาราง 36. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์โดยมี
ถิ่นที่อยู่ และระดับชั้น เป็นตัวแปรอิสระร่วม

Source	SS	df	MS	F
A (ถิ่นที่อยู่)	16.4067	1	16.4067	.3362
B (ระดับชั้น)	28.9018	1	28.9018	.5923
AB	359.0875	1	359.0875	7.3593 **
Within Cell	11027.3949	226	48.7938	

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($F_{.01} 1,226 = 6.76$)

จากตาราง 36. แสดงว่า ปฏิกริยาร่วมระหว่างถิ่นที่อยู่ และระดับชั้น มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 7.3593$) หมายความว่า ถิ่นที่อยู่ต่างกัน และระดับชั้นการศึกษาที่ต่างกัน มีส่วนร่วมกันทำให้ปริมาณแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกัน เพื่อหาว่ากลุ่มไหนบ้างมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกันจริง ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ต่อไป ผลการทดสอบดังตาราง 37.

ตาราง 37. ผลการทดสอบความแตกต่างของแรงจูงใจไปสู่สัมฤทธิ์ โดยมีถิ่นที่อยู่
และระดับชั้น เป็นตัวแปรอิสระรวม

ระดับชั้น	ถิ่นที่อยู่	N	$\bar{X}$	s^2	t
1. ม.ศ.3	กรุงเทพ	50	11.6600	27.6575	3.4859**
ม.ศ.3	ต่างจังหวัด	65	14.7077	30.1788	
2. ป.กศ.สูง ปีที่ 2	กรุงเทพ	60	14.8833	100.9522	1.2953
ป.กศ.สูง ปีที่ 2	ต่างจังหวัด	55	12.9091	33.0471	
3. ม.ศ.3	กรุงเทพ	50	11.6600	27.6575	2.4683**
ป.กศ.สูงปีที่ 2	กรุงเทพ	60	14.8833	100.9522	
4. ม.ศ.3	ต่างจังหวัด	65	14.7077	30.1788	1.7280*
ป.กศ.สูงปีที่ 2	ต่างจังหวัด	55	12.9091	33.0471	
5. ม.ศ.3	กรุงเทพ	50	11.6600	27.6575	1.1517
ป.กศ.สูง ปีที่ 2	ต่างจังหวัด	55	12.9091	33.0471	
6. ป.กศ.สูงปีที่ 2	กรุงเทพ	60	14.8833	100.9522	.1188
ม.ศ.3	ต่างจังหวัด	65	14.7077	30.1788	

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตาราง 37. แสดงว่า

1. นักเรียนระดับ ม.ศ.3 ในกรุงเทพมหานคร กับนักเรียนระดับ ม.ศ.3 ในต่างจังหวัด มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 3.4859$) หมายความว่านักเรียนระดับ ม.ศ.3 ในต่างจังหวัดมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากกว่านักเรียนระดับ ม.ศ.3 ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยที่ได้นี้ไม่สอดคล้องตามสมมติฐานการวิจัยข้อ 2.2.2
2. นักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ในกรุงเทพมหานคร กับนักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ในต่างจังหวัด มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 1.2953$) หมายความว่านักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ทั้งในกรุงเทพมหานคร และในต่างจังหวัด มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยที่ได้นี้สอดคล้องตามสมมติฐานการวิจัยข้อ 2.2.1
3. นักเรียนระดับ ม.ศ.3 กับนักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ในกรุงเทพฯ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 2.4683$) หมายความว่าในกรุงเทพมหานครนักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากกว่านักเรียนระดับ ม.ศ.3 ผลการวิจัยที่ได้นี้ไม่สอดคล้องตามสมมติฐานการวิจัยข้อ 2.2.1
4. นักเรียนระดับ ม.ศ.3 กับนักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ในต่างจังหวัด มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 1.7280$) หมายความว่าในต่างจังหวัด นักเรียนระดับ ม.ศ.3 มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากกว่านักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ผลการวิจัยที่ได้นี้ไม่สอดคล้องตามสมมติฐานการวิจัยข้อ 2.2.1
5. นักเรียนระดับ ม.ศ.3 ในกรุงเทพมหานคร กับนักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ในต่างจังหวัด มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 1.1517$) หมายความว่า นักเรียนระดับ ม.ศ.3 ในกรุงเทพมหานคร กับนักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ในต่างจังหวัด มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน
6. นักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ในกรุงเทพมหานคร กับนักเรียนระดับ ม.ศ.3 ในต่างจังหวัด มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = .1188$) หมายความว่า นักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ในกรุงเทพมหานคร กับนักเรียนระดับ ม.ศ. 3

ในต่างจังหวัด มีแรงงูใจไม่แตกต่างกัน

2) การทดสอบปฏิกริยาร่วมของถิ่นที่อยู่ และ เชื้อสาย ที่มีผลต่อ
แรงงูใจไม่สัมพันธ์ ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตาราง 38. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนแรงงูใจไม่สัมพันธ์
โดยมีถิ่นที่อยู่ และเชื้อสาย เป็นตัวแปรอิสระรวม

Source	SS	df	MS	F
A (ถิ่นที่อยู่)	84.1497	1	84.1497	1.6915
B (เชื้อสาย)	.8339	1	.8339	.0168
AB	158.4128	1	158.4128	3.1843
Within Cell	11242.9827	226	49.7477	

จากตาราง 38. แสดงว่า ปฏิกริยาร่วมระหว่างถิ่นที่อยู่ และเชื้อสาย ไม่มีความสำคัญ
ทางสถิติ หมายความว่า การที่ถิ่นที่อยู่ต่างกัน และเชื้อสายต่างกัน ไม่มีส่วนร่วมกันทำให้
ปริมาณแรงงูใจไม่สัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกัน

3) การทดสอบปฏิกริยาร่วมของระดับชั้นการศึกษา และเชื้อสาย
ที่มีผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตาราง 39. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
โดยมีระดับชั้นและเชื้อสาย เป็นตัวแปรอิสระรวม

Source	SS	df	MS	F
A (ระดับชั้น)	3.0897	1	3.0897	.0617
B (เชื้อสาย)	17.7020	1	17.7020	.3534
AB	77.1484	1	77.1484	1.5402
Within Cell	11320.5741	226	50.0910	

จากตาราง 39. แสดงว่าปฏิกริยาร่วมระหว่างระดับชั้นและเชื้อสาย ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่า การที่มีระดับชั้นการศึกษาต่างกัน และเชื้อสายต่างกัน ไม่มีส่วนร่วมกัน ทำให้ปริมาณแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกัน

3.4.3 การรักษา

1) การทดสอบปฏิกริยารวมของดินที่อยู่ และระดับชั้นการศึกษาที่มี
ผลต่อการรักษา ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตาราง 40. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนการรักษา โดยมิดินที่อยู่
และระดับชั้น เป็นตัวแปรอิสระรวม

Source	SS	df	MS	F
A (ดินที่อยู่)	13353.5520	1	13353.5520	12.7513
B (ระดับชั้น)	2664.9530	1	2664.9530	2.5448
AB	4504.9796	1	4504.9796	4.3018*
Within Cell	236674.8763	226	1047.2340	

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($F_{.05} 1,226 = 3.89$)

จากตาราง 40. แสดงว่า ปฏิกริยารวมระหว่างดินที่อยู่ และระดับชั้น มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 4.3018$) หมายความว่า ดินที่อยู่ต่างกัน และระดับชั้นการศึกษาที่ต่างกัน มีส่วนรวมกัน ทำให้ปริมาณการรักษาของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกัน เพื่อหาว่ากลุ่มไหนบ้างมีการรักษาแตกต่างกันจริง ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ต่อไป ผลการทดสอบดังตาราง 41.

ตาราง 41 ผลการทดสอบความแตกต่างของการรักษาหน้า โดยมีถิ่นที่อยู่
และระดับชั้นเป็นตัวแปรอิสระรวม

ระดับชั้น	ถิ่นที่อยู่	N	$\bar{X}$	s^2	t
1. ม.ศ.3	กรุงเทพ	50	233.9200	1045.7893	1.0616
ม.ศ.3	ต่างจังหวัด	65	240.3385	973.4461	
2. ป.กศ.สูง ปีที่ 2	กรุงเทพ	60	231.8667	1338.8293	3.9372 **
ป.กศ.สูง ปีที่ 2	ต่างจังหวัด	55	256.0727	817.4013	
3. ม.ศ.3	กรุงเทพ	50	233.9200	1045.7893	.3094
ป.กศ.สูง ปีที่ 2	กรุงเทพ	60	231.8667	1338.8293	
4. ม.ศ.3	ต่างจังหวัด	65	240.3385	973.4461	2.8561 **
ป.กศ.สูง ปีที่ 2	ต่างจังหวัด	55	256.0727	817.4013	
5. ม.ศ.3	กรุงเทพ	50	233.9200	1045.7893	3.6677 **
ป.กศ.สูง ปีที่ 2	ต่างจังหวัด	55	256.0727	817.4013	
6. ป.กศ.สูง ปีที่ 2	กรุงเทพ	60	231.8667	1338.8293	1.3761
ม.ศ.3	ต่างจังหวัด	65	240.3385	973.4461	

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตาราง 41. แสดงว่า

1. นักเรียนระดับ ม.ศ.3 ในกรุงเทพมหานคร กับนักเรียนระดับ ม.ศ.3 ในต่างจังหวัด มีการรักษาหน้า ต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 1.0616$) หมายความว่า นักเรียนระดับ ม.ศ.3 ในกรุงเทพ กับนักเรียนระดับ ม.ศ.3 ในต่างจังหวัด มีความรู้สึกเกี่ยวกับ

การรักษาหน้า ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยที่ได้ไม่สอดคล้องตามสมมุติฐานการวิจัยข้อ 2.3.2

2. นักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ในกรุงเทพมหานคร กับนักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ในต่างจังหวัด มีการรักษาหน้าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 3.9372$) หมายความว่า นักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ในต่างจังหวัด มีความรู้ลึกเกี่ยวกับการรักษาหน้ามากกว่านักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยที่ได้สอดคล้องตามสมมุติฐานการวิจัยข้อ 2.3.2

3. นักเรียนระดับ ม.ศ.3 กับนักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ในกรุงเทพมหานคร มีการรักษาหน้าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = .3094$) หมายความว่า ในกรุงเทพมหานคร นักเรียนระดับ ม.ศ.3 กับนักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 มีความรู้ลึกเกี่ยวกับเรื่องการรักษาหน้าไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยที่ได้ ไม่สอดคล้องตามสมมุติฐานการวิจัยข้อ 2.3.1

4. นักเรียนระดับ ม.ศ. 3 กับนักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ในต่างจังหวัด มีการรักษาหน้าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 2.8561$) หมายความว่า ในต่างจังหวัด นักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 จะมีการรักษาหน้ามากกว่านักเรียนระดับ ม.ศ.3 ผลการวิจัยที่ได้ ไม่สอดคล้องตามสมมุติฐานการวิจัยข้อ 2.3.1

5. นักเรียนระดับ ม.ศ.3 ในกรุงเทพมหานคร กับนักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ในต่างจังหวัด มีการรักษาหน้า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 3.6677$) หมายความว่า นักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ในต่างจังหวัด มีความรู้ลึกในเรื่อง การรักษาหน้ามากกว่านักเรียนระดับ ม.ศ.3 ในกรุงเทพมหานคร

6. นักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ในกรุงเทพมหานคร กับนักเรียนระดับ ม.ศ.3 ในต่างจังหวัด มีการรักษาหน้าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 1.3760$) หมายความว่า นักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ในกรุงเทพมหานคร กับนักเรียนระดับ ม.ศ.3 ในต่างจังหวัด มีความรู้ลึกเกี่ยวกับเรื่องการรักษาหน้าไม่แตกต่างกัน

2) การทดสอบปฏิกริยารวมของถิ่นที่อยู่ และเชื้อสายที่มีผลต่อ
การรักษาหน้า ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตาราง 42. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนการรักษาหน้า
โดยมีถิ่นที่อยู่ และเชื้อสายเป็นตัวแปรอิสระรวม

Source	SS	df	MS	F
A (ถิ่นที่อยู่)	11923.0282	1	11923.0282	11.0859
B (เชื้อสาย)	86.1544	1	86.1544	.0801
AB	932.8725	1	932.8725	.8674
Within Cell	243065.3554	226	1075.5104	

จากตาราง 42. แสดงว่า ปฏิกริยารวมระหว่างถิ่นที่อยู่ และเชื้อสาย ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่า ถิ่นที่อยู่ต่างกัน และเชื้อสายต่างกัน ไม่มีส่วนร่วมกันทำให้ปริมาณการรักษาหน้าของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกัน

3) การทดสอบปฏิกริยาร่วมของระดับชั้นการศึกษา และเชื้อสาย
ที่มีผลต่อการรักษา ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตาราง 43. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนน การรักษา
โดยมีระดับชั้น และเชื้อสายเป็นตัวแปรอิสระรวม

Source	SS	df	MS	F
A (ระดับชั้น)	447.1936	1	447.1936	.3982
B (เชื้อสาย)	572.2449	1	572.2449	.5095
AB	469.8201	1	469.8201	.4183
Within Cell	253823.5147	226	1123.1129	

จากตาราง 43. แสดงว่า ปฏิกริยาร่วมระหว่างระดับชั้น และเชื้อสายไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่า ระดับชั้นการศึกษาต่างกัน และเชื้อสายต่างกัน ไม่มีส่วนรวมกัน ทำให้ปริมาณการรักษาของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกัน

เพื่อที่จะทราบผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนการรักษาตามตัวแปรอิสระพื้นฐาน เชื้อสาย และระดับชั้น ให้ละเอียดยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้พิจารณาแยกกันระหว่างความรู้สึกไต่หน่า กับความรู้สึกเสียหน่า ดังต่อไปนี้

3.4.4 ความรู้สึกไทดณา

1) การทดสอบปฏิกริยารวมของดินที่อยู่ และระดับชั้นการศึกษา ที่มีผลต่อความรู้สึกไทดณา ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตาราง 44. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนไทดณาโดยมีดินที่อยู่ และระดับชั้นเป็นตัวแปรอิสระรวม

Source	SS	df	MS	F
A (ดินที่อยู่)	6941.5182	1	6941.5182	21.7437
B (ระดับชั้น)	1537.8753	1	1537.8753	4.8173
AB	4575.4113	1	4575.4113	14.3321**
Within Cell	72148.8760	226	319.2428	

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($F_{.01, 1, 226} = 6.76$)

จากตาราง 44. แสดงว่าปฏิกริยารวมระหว่างดินที่อยู่ และระดับชั้น มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 14.3321$) หมายความว่าดินที่อยู่ต่างกัน และระดับชั้นการศึกษาที่ต่างกัน มีส่วนร่วมกัน ทำให้ปริมาณความรู้สึกไทดณาของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกัน เพื่อหาว่ากลุ่มไหนบ้างมีความรู้สึกไทดณาแตกต่างกันจริง ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่าง เป็นรายคู่ต่อไป ผลการทดสอบดังตาราง 45.

ตาราง 45. ผลการทดสอบความแตกต่างของความรู้สึกไถ่หนี้ โดยมิตั้งอยู่
และระดับชั้นเป็นตัวแปรอิสระรวม

ระดับชั้น	ถิ่นที่อยู่	N	$\bar{X}$	s^2	t
1. ม.ศ.3 ม.ศ.3	กรุงเทพ	50	122.4000	273.5510	.6395
	ต่างจังหวัด	65	124.4769	317.5658	
2. ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ป.กศ.สูง ปีที่ 2	กรุงเทพ	60	118.6333	417.7276	5.8223 **
	ต่างจังหวัด	55	138.6364	255.0875	
3. ม.ศ.3 ป.กศ.สูง ปีที่ 2	กรุงเทพ	50	122.4000	273.5510	1.0585
	กรุงเทพ	60	118.6333	417.7276	
4. ม.ศ.3 ป.กศ.สูง ปีที่ 2	ต่างจังหวัด	65	124.4769	317.5658	4.5498 **
	ต่างจังหวัด	55	138.6364	255.0875	
5. ม.ศ.3 ป.กศ.สูง ปีที่ 2	กรุงเทพ	50	122.4000	273.5510	5.0575 **
	ต่างจังหวัด	55	138.6364	255.0875	
6. ป.กศ.สูงปีที่ 2 ม.ศ.3	กรุงเทพ	60	118.6333	417.7276	1.6839 *
	ต่างจังหวัด	65	124.4769	317.5658	

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากการวาง 45. แสดงว่า

1. นักเรียนระดับ ม.ศ.3 ในกรุงเทพมหานคร กับนักเรียนระดับ ม.ศ.3 ในต่างจังหวัด มีความรู้สึกไถ่หนี้ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = .6395$)

หมายความว่า นักศึกษาระดับ ม.ศ.3 ทั้งในกรุงเทพมหานคร และในต่างจังหวัด มีความรู้สึก
ไ้หนา ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยที่ไ้้นี้สนับสนุนสมมุติฐานการวิจัยข้อ 2.3.2

2. นักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ในกรุงเทพมหานคร กับนักศึกษาระดับ
ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ในต่างจังหวัด มีความรู้สึกไ้หนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.01 ($t = 5.8223$) หมายความว่า นักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ในต่างจังหวัด มีความ
รู้สึกไ้หนามากกว่านักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยที่ไ้้นี้สนับสนุน
สมมุติฐานการวิจัยข้อ 2.3.2

3. นักเรียนระดับ ม.ศ.3 กับนักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ในกรุงเทพ-
มหานคร มีความรู้สึกไ้หนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 1.0585$) หมายความว่า
ว่า ในกรุงเทพมหานครนักเรียนระดับ ม.ศ.3 กับนักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 มีความรู้สึก
ไ้หนา ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยที่ไ้้นี้สนับสนุนสมมุติฐานการวิจัยข้อ 2.3.1

4. นักเรียนระดับ ม.ศ.3 กับนักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ในต่างจังหวัด
มีความรู้สึกไ้หนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 4.5498$) หมายความว่า
ว่า ในต่างจังหวัด นักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 มีความรู้สึกไ้หนามากกว่านักเรียนระดับ
ม.ศ.3 ผลการวิจัยที่ไ้้นี้สนับสนุนสมมุติฐานการวิจัยข้อ 2.3.1

5. นักเรียนระดับ ม.ศ.3 ในกรุงเทพ กับนักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2
ในต่างจังหวัด มีความรู้สึกไ้หนาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 5.0575$)
หมายความว่า นักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ในต่างจังหวัด มีความรู้สึกไ้หนามากกว่านักเรียน
ระดับ ม.ศ.3 ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยที่ไ้้นี้สนับสนุนผลการวิเคราะห์ในข้อ 2 ที่กล่าว
มาแล้ว

6. นักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ในกรุงเทพมหานคร กับนักเรียนระดับ
ม.ศ.3 ในต่างจังหวัด มีความรู้สึกไ้หนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
($t = 1.6839$) หมายความว่า นักเรียนระดับ ม.ศ.3 ในต่างจังหวัดมีความรู้สึกไ้หนามากกว่า
นักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ปีที่ 2 ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยที่ไ้้นี้สนับสนุนผลการวิเคราะห์
ในข้อ 2. เช่นกัน

2) การทดสอบปฏิกริยาร่วมของถิ่นที่อยู่ และ เชื้อสายที่มีผลต่อ
ความรู้สึกไถหน่า ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตาราง 46. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนความรู้สึกไถหน่า
โดยมีถิ่นที่อยู่ และ เชื้อสายเป็นตัวแปรอิสระร่วม

Source	SS	df	MS	F
A (ถิ่นที่อยู่)	4530.7337	1	4530.7337	13.0464
B (เชื้อสาย)	23.7282	1	23.7282	.0683
AB	1.2124	1	1.2124	.0035
Within Cell	78484.7221	226	347.2775	

จากตาราง 46. แสดงว่า ปฏิกริยาร่วมระหว่างถิ่นที่อยู่ และ เชื้อสายไม่มีนัยสำคัญทาง
สถิติ หมายความว่า ถิ่นที่อยู่ต่างกัน และ เชื้อสายต่างกัน ไม่มีส่วนร่วมกันทำให้ปริมาณความ
รู้สึกไถหน่าของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกัน

3) การทดสอบปฏิกริยาร่วมของระดับชั้นการศึกษา และ เชื้อสาย
ที่มีผลต่อ ความรู้สึกไถ่หนา ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตาราง 47. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนความรู้สึกไถ่หนา
โดยมีระดับชั้น และ เชื้อสาย เป็นตัวแปรอิสระรวม

Source	SS	df	MS	F
A (ระดับชั้น)	416.2949	1	416.2949	1.1263
B (เชื้อสาย)	127.5303	1	127.5303	.3450
AB	147.8798	1	147.8798	.4001
Within Cell	83533.4903	226	369.6172	

จากตาราง 47. แสดงว่า ปฏิกริยาร่วมระหว่างระดับชั้น และ เชื้อสาย ไม่มีความสำคัญทางสถิติ หมายความว่า ระดับชั้นการศึกษาต่างกัน และ เชื้อสายต่างกัน ไม่มีส่วนรวมกันทำให้ปริมาณความรู้สึกไถ่หนาของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกัน

3.4.5 ความรู้สึกเสียหน้า

1) การทดสอบปฏิกริยาร่วมของถิ่นที่อยู่ และระดับชั้นการศึกษา ที่มีผลต่อ ความรู้สึกเสียหน้า ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตาราง 48. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนความรู้สึกเสียหน้า โดยมีถิ่นที่อยู่ และระดับชั้น เป็นตัวแปรอิสระรวม

Source	SS	df	MS	F
A (ถิ่นที่อยู่)	1039.5334	1	1039.5334	2.1172
B (ระดับชั้น)	153.9443	1	153.9443	.3135
AB	.2732	1	.2732	.0006
Within Cell	110964.4945	226	490.9933	

จากตาราง 48. แสดงว่าปฏิกริยาร่วมระหว่างถิ่นที่อยู่ และระดับชั้น ไม่มีความสำคัญทางสถิติ หมายความว่า ถิ่นที่อยู่ต่างกัน และระดับชั้นการศึกษาต่างกัน ไม่มีส่วนร่วมกันทำให้ปริมาณความรู้สึกเสียหน้าของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกัน

2) การทดสอบปฏิกริยารวมของถิ่นที่อยู่ และเชื้อสายที่มีผลต่อ
ความรู้สึกเสียหน้า ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตาราง 49. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนความรู้สึกเสียหน้า
 โดยมีถิ่นที่อยู่ และเชื้อสาย เป็นตัวแปรอิสระรวม

Source	SS	df	MS	F
A (ถิ่นที่อยู่)	1754.0931	1	1754.0931	3.6022
B (เชื้อสาย)	19.4550	1	19.4550	.0400
AB	1001.3470	1	1001.3470	2.0564
Within Cell	110050.6667	226	486.9499	

จากตาราง 49. แสดงว่า ปฏิกริยารวมระหว่างถิ่นที่อยู่ และเชื้อสาย ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่า ถิ่นที่อยู่ต่างกัน และเชื้อสายต่างกัน ไม่มีส่วนร่วมกันทำให้ปริมาณความรู้สึกเสียหน้าของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกัน

3) การทดสอบปฏิกริยาร่วมของระดับชั้นการศึกษาและเชื้อสาย
ที่มีผลต่อความรู้สึกเสียหน้า ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตาราง 50. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนความรู้สึกเสียหน้า
โดยมีระดับชั้น และเชื้อสาย เป็นตัวแปรอิสระรวม

Source	SS	df	MS	F
A (ระดับชั้น)	.5530	1	.5530	.0011
B (เชื้อสาย)	159.4844	1	159.4844	.3224
AB	90.5304	1	90.5304	.1830
Within Cell	111802.7717	226	494.7025	

จากตาราง 50 แสดงว่าปฏิกริยาร่วมระหว่างระดับชั้น และเชื้อสายไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หมายความว่า ระดับชั้นการศึกษาต่างกัน และเชื้อสายต่างกัน ไม่มีส่วนรวมกันทำให้ปริมาณความรู้สึกเสียหน้าของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกัน

บทที่ 6

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมาย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายอยู่ 3 ประการคือ

1. เพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์ของความรู้สึกเกี่ยวกับการรักษาหน้า แรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความเกรงใจ ว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ เพียงใด
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความรู้สึกเกี่ยวกับการรักษาหน้า แรงงูใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความเกรงใจ ของนักเรียนที่มีระดับชั้นการศึกษา ถิ่นที่อยู่ และเชื้อสายที่แตกต่างกันว่า มีบุคลิกลภาพ ในด้านต่าง ๆ ดังกล่าว แตกต่างกันหรือไม่เพียงใด
3. เพื่อศึกษาการสร้างความแบบทดสอบวัดการักษาหน้า คือการไคหน้าและเสียน้าของคนไทยในระดับมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษา ที่มีค่าความเชื่อมั่น และความเที่ยงตรง เชื่อถือได้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นนี้ เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักศึกษา ระดับ ป.กศ.สูงปีที่ 2 ปีการศึกษา 2515 ในกรุงเทพมหานครและในต่างจังหวัด ทั้งที่เป็นนักเรียนไทยเชื้อสายไทย และนักเรียนไทยเชื้อสายจีน

นักเรียนในต่างจังหวัด คือ นักเรียนโรงเรียน อุดรพิทยานุกูล โรงเรียนกุมภวาปี และวิทยาลัยครูอุดรธานี รวม 120 คน

นักเรียนในกรุงเทพมหานคร คือนักเรียนโรงเรียนนนทรีวิทยา วิทยาลัยครูเพชรบุรี วิทยาลัยครูธนบุรี วิทยาลัยครูจันทระเกษม และวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา รวม 110 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ใช้ศึกษาวิจัยครั้งนี้ 230 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบทดสอบวัดคุณลักษณะสามด้านคือ

1. เป็นแบบทดสอบวัดความเกรงใจ

เป็นแบบสอบถามที่ประกอบด้วยข้อความซึ่งสร้างเป็นสถานการณ์ต่าง ๆ แยกออกเป็น 10 บทบาทคือ ในฐานะที่เป็นศิษย์กับครูอาจารย์ ในฐานะที่เป็นครูอาจารย์กับศิษย์ ในฐานะที่เป็นบุตรกับบิดามารดา ในฐานะที่เป็นเพื่อนกับเพื่อนที่สนิทสนม ในฐานะที่เป็นเพื่อนบ้านที่ไม่สนิทสนม ในฐานะท่านกับผู้มีบุญคุณ ในฐานะที่เป็นผู้น้อยกับผู้บังคับบัญชา และในฐานะที่เป็นนักเรียนรุ่นน้องกับรุ่นพี่ สร้างแบบ Role Differential Scale มี 7 มาตรา จำนวนข้อสอบทั้งหมดมี 82 ข้อ

2. แบบทดสอบวัดความรู้สึกไต่หน้า - เสียหน้า

เป็นแบบทดสอบวัดความรู้สึกและพฤติกรรมของบุคคลในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลในสถานะทางสังคมต่างกัน จำนวนข้อสอบทั้งหมด 60 ข้อ แยกเป็นฉบับ ก. (30 ข้อ) วัดความรู้สึกเกี่ยวกับการไต่หน้า และฉบับ ข. (30 ข้อ) วัดความรู้สึกเกี่ยวกับการไต่หน้าของบุคคลสร้างเป็นแบบ Role Differential Scale มี 7 มาตรา

3. แบบทดสอบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

เป็นแบบทดสอบที่เป็นรูปภาพลายเส้นขาวดำ เขียนในกระดาษขนาด 8 x 10 นิ้ว ภาพละ 1 แผ่น รวมทั้งสิ้น 6 ภาพ ให้นักเรียนดูภาพแต่ละภาพ แล้วแต่งเรื่องจากแต่ละภาพ โดยใช้จินตนาการของตนเองให้มีเค้าโครงสมบูรณ์ที่สุดตามหลักเกณฑ์ที่ได้ไว้

วิธีการทางสถิติ

1. หาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบความรู้สึกไต่หน้า - เสียหน้า เป็นรายข้อ
2. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบไต่หน้า - เสียหน้า ทั้งสองฉบับ (60 ข้อ) โดยวิธีแบ่งครึ่ง (split - half)
3. หาค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูลทุกกลุ่ม ($\bar{X}$, s และ s^2)
4. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจ การรักษาน้ำ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

5. ใช้ t -test ทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน

6. ใช้ F -test ทดสอบความแตกต่างของความแปรปรวนของความเกรงใจ การรักษาหน้า และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ในระหว่างกลุ่มที่ได้คะแนนสูง กลาง และต่ำ

7. ใช้ F -test แบบ $p \times q$ Factorial ชนิด Unequal Cell Frequency ทดสอบความแตกต่างของความแปรปรวนของความเกรงใจ การรักษาหน้า และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยมีเชื้อสาย ถิ่นที่อยู่ และระดับชั้น เป็นตัวแปรอิสระร่วม



ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ

1.1 ในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด พบว่า

1.1.1 ความแรงใจมีความสัมพันธ์แบบเส้นตรงในทางบวกกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.1.2 ความแรงใจมีความสัมพันธ์แบบเส้นตรงในทางลบกับการรักษาหน้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.1.3 ความแรงใจ มีความสัมพันธ์แบบเส้นตรงในทางลบกับความรู้สึกได้หน้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกเสียหน้า

1.1.4 ไม่มีความสัมพันธ์กัน ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับการรักษาหน้า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับความรู้สึกได้หน้า และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับความรู้สึกเสียหน้า

1.1.5 ความรู้สึกได้หน้ามีความสัมพันธ์แบบเส้นตรงในทางบวกกับความรู้สึกเสียหน้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.2 ในระหว่างกลุ่มนักเรียนเชื้อสายไทยกับเชื้อสายจีน พบว่า

1.2.1 ความแรงใจกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กันแบบเส้นตรงในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มนักเรียนเชื้อสายไทยแต่ในกลุ่มนักเรียนเชื้อสายจีนไม่มีความสัมพันธ์กัน ระหว่างความแรงใจกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

1.2.2 ความแรงใจกับการรักษาหน้ามีความสัมพันธ์กันแบบเส้นตรงในทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในกลุ่มนักเรียนเชื้อสายไทย แต่ในกลุ่มนักเรียนเชื้อสายจีนไม่มีความสัมพันธ์กันระหว่างความแรงใจกับการรักษาหน้า

1.2.3 ทั้งในกลุ่มนักเรียนไทย เชื้อสายไทย และกลุ่มนักเรียนไทยเชื้อสายจีน พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กันระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับการรักษาหน้า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับความรู้สึกได้หน้าและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับความรู้สึกเสียหน้า

1.2.4 ทั้งในกลุ่มนักเรียนไทยเชื้อสายไทย และกลุ่มนักเรียนไทยเชื้อสายจีน พบว่า ความรู้สึกได้หน้ามีความสัมพันธ์แบบเส้นตรงในทางบวกกับความรู้สึกเสียหน้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

1.3 ในระหว่างกรุงเทพมหานคร กับ ต่างจังหวัด พบว่า

1.3.2 ความเกรงใจกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความสัมพันธ์กันแบบเส้นตรงในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในกลุ่มนักเรียนกรุงเทพมหานคร แต่ในกลุ่มนักเรียนต่างจังหวัดพบว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน

1.3.2 ความเกรงใจกับการรักษาหน้า มีความสัมพันธ์กันแบบเส้นตรงในทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในกลุ่มนักเรียนกรุงเทพมหานคร และกลุ่มนักเรียนต่างจังหวัด

1.3.3 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับความรู้สึกได้หน้ามีความสัมพันธ์กันแบบเส้นตรงในทางลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มนักเรียนต่างจังหวัดแต่ในกลุ่มนักเรียนกรุงเทพมหานคร พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน

1.3.4 ทั้งในกลุ่มนักเรียนกรุงเทพมหานครและกลุ่มนักเรียนต่างจังหวัดพบว่า ความรู้สึกได้หน้ามีความสัมพันธ์แบบเส้นตรงในทางบวกกับความรู้สึกเสียหน้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.4 ในระหว่างชั้น ม.ศ3กับ ป.กศสูงปีที่ 2

1.4.1 ความเกรงใจกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์แบบเส้นตรงในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในกลุ่มนักศึกษาระดับ ป.กศสูงปีที่ 2 แต่ในกลุ่มนักเรียนระดับม.ศ 3 พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน

1.4.2 ในกลุ่มนักศึกษาระดับ ป.กศสุงปีที่ 2 พบว่าทั้งความเกรงใจกับการรักษาหน้า และความเกรงใจกับ ความรู้สึกได้หน้า มีความสัมพันธ์กันแบบเส้นตรงในทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความเกรงใจกับความรู้สึกเสียหน้ามีความสัมพันธ์กันแบบเส้นตรงในทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในกลุ่มนักเรียนระดับ ม.ศ 3 พบว่าทั้งความเกรงใจกับการรักษาหน้า และความเกรงใจกับความรู้สึกได้หน้า มีความสัมพันธ์กันแบบเส้นตรงในทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความเกรงใจกับความรู้สึกเสียหน้าไม่สัมพันธ์กัน

1.4.3 ทั้งในกลุ่มนักเรียนระดับ ม.ศ 3 และกลุ่มนักศึกษาระดับ ป.กศสุงปีที่ 2 พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับความรู้สึกเสียหน้าไม่มีความสัมพันธ์กัน

1.4.4 ทั้งในกลุ่มนักศึกษาระดับ ป.กศสุงปีที่2 และกลุ่มนักเรียนระดับ ม.ศ 3 พบว่าความรู้สึกได้หน้ามีความสัมพันธ์แบบเส้นตรงในทางบวกกับความรู้สึกเสียหน้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การเปรียบเทียบความเกรงใจโดยใช้เชื้อสายถิ่นที่อยู่ ระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการรักษาหน้า เป็นตัวแปรอิสระ

2.1 นักเรียนไทยเชื้อสายไทยในระดับ ม.ศ 3 มีความเกรงใจสูงกว่านักเรียนไทยเชื้อสายจีนในระดับ ม.ศ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในระดับป.กศสุงปีที่ 2 พบว่าทั้งนักเรียนไทยเชื้อสายไทย และนักเรียนไทยเชื้อสายจีนมีความเกรงใจไม่แตกต่างกัน

2.2 ในกลุ่มนักเรียนไทยเชื้อสายจีน นักศึกษาระดับป.กศสุงปีที่ 2 มีความเกรงใจสูงกว่านักเรียนระดับม.ศ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนในกลุ่มนักเรียนไทยเชื้อสายจีนป.กศสุงปีที่2 กับ นักเรียนระดับม.ศ3มีความเกรงใจไม่แตกต่างกัน

2.3 นักเรียนระดับ ม.ศ3 ในต่างจังหวัดมีความเกรงใจสูงกว่านักเรียนระดับ ม.ศ 3 ในกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักศึกษาบ.กศสูงปีที่ 2 ทั้งในกรุงเทพมหานครและในต่างจังหวัดมีความเกรงใจไม่แตกต่างกัน

2.4 นักศึกษาระดับ บ.กศสูงปีที่ 2 ในกรุงเทพมหานคร มีความเกรงใจสูงกว่านักเรียนระดับม.ศ 3 ในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในกลุ่มต่างจังหวัดนักศึกษาระดับบ.กศสูงปีที่ 2 กับนักเรียนระดับม.ศ3 มีความเกรงใจไม่แตกต่างกัน

2.5 นักเรียนกลุ่มที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมีความเกรงใจสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.6 นักเรียนกลุ่มที่มีการรักษาหน้าต่ำมีความเกรงใจสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่มีการรักษาหน้าสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การเปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์โดยใช้เชื้อสาย ถิ่นที่อยู่ ระดับชั้น ความเกรงใจ และการรักษาหน้า เป็นตัวแปรอิสระ

3.1 นักเรียนไทยเชื้อสายไทยกับนักเรียนไทยเชื้อสายจีนในระดับ ม.ศ3 และบ.กศสูงปีที่2 มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน

3.2 นักเรียนระดับม.ศ3 ในต่างจังหวัดมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนระดับม.ศ3 ในกรุงเทพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนในระดับบ.กศปีที่สูง2 ทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน

3. 3.3 ในกลุ่มกรุงเทพมหานครนักศึกษาระดับบ.กศสูงปีที่สูง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนระดับ ม.ศ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนในกลุ่มต่างจังหวัด นักเรียนระดับม.ศ3 มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่านักศึกษา

ระดับป.ศ.สูงปีที่2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 นักเรียนกลุ่มที่มีความเกรงใจสูงมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่า
นักเรียนกลุ่มที่มีความเกรงใจต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.5 นักเรียนกลุ่มที่มีการรักษาหน้าสูงกับกลุ่มที่มีการรักษาหน้าต่ำมีแรง
จูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน

4. การเปรียบเทียบการรักษาหน้า (ได้หน้า เสียหน้า) โดยใช้เชื้อสาย
ถิ่นที่อยู่ระดับชั้น ความเกรงใจ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นตัวแปรอิสระ

4.1 นักเรียนไทยเชื้อสายไทยกับนักเรียนไทยเชื้อสายจีนในระดับ
ม.ศ.3และป.ศ.สูงปีที่ 2 มีการรักษาหน้า ไม่แตกต่างกัน

4.2 นักศึกษาระดับ ป.ศ.สูงปีที่2 ในต่างจังหวัดมีการรักษาหน้าสูงกว่า
กลุ่มนักเรียนในกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.3 ในกลุ่มต่างจังหวัดนักศึกษาระดับป.ศ.สูงปีที่2 มีการรักษาหน้าสูงกว่า
นักเรียนระดับ ม.ศ.3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนในกลุ่มกรุงเทพ
มหานครนักศึกษาระดับป.ศ.สูงปีที่ 2 กับนักเรียนระดับม.ศ.3 มีการรักษาหน้า
ไม่แตกต่างกัน

4.4 นักเรียนกลุ่มที่มีความเกรงใจต่ำมีการรักษาหน้าสูงกว่ากลุ่มที่มีความ
เกรงใจสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.5 นักเรียนกลุ่มที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกับกลุ่มที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
ต่ำมีการรักษาหน้าไม่แตกต่างกัน

5. การเปรียบเทียบความรู้สึกได้หน้า และความรู้สึกเสียหน้าโดยใช้ข้อสาย
ถื่นที่อยู่ และระดับชั้น เป็นต้นแปรอิสระ

5.1 นักเรียนไทยเชื้อสายไทยกับนักเรียนไทยเชื้อสายจีนในระดับม.ศ3
และป.กศสูงปีที่ 2 มีความรู้สึกได้หน้าไม่แตกต่างกัน

5.2 นักศึกษาระดับป.กศสูงปีที่2 ในต่างจังหวัดมีความรู้สึกได้หน้า
สูงกว่ากลุ่มนักเรียนในกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
และซักเรียนระดับม.ศ3 ในต่างจังหวัดมีความรู้สึกได้หน้าสูงกว่านักศึกษาระดับ
ป.กศสูงปีที่2 ในกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.3 ในกลุ่มต่างจังหวัด นักศึกษาในระดับป.กศสูงปีที่2 มีความรู้สึกได้หน้า
สูงกว่านักเรียนระดับม.ศ3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนในกลุ่ม
กรุงเทพมหานคร นักศึกษาระดับป.กศสูงปีที่2 กับนักเรียนระดับม.ศ3มีความ
รู้สึกได้หน้าไม่แตกต่างกัน

5.4 ในด้านความรู้สึกเสียหน้า พบว่าไม่มีความแตกต่างกันในทุกๆกลุ่มตัวอย่าง

การอภิปรายผล

1. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจกับความรู้สึกไต่หน้า-เสียน้ำ
ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่า ความเกรงใจน่าจะสัมพันธ์ในทางบวกกับความรู้สึกไต่หน้า-เสียน้ำ คนที่เกรงใจมากน่าจะมีความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องการรักษาหน้ามาก คือ ช่วยรักษาหน้าผู้อื่น เพื่อรักษาบรรยากาศทางสังคม ทั้งนี้เนื่องจาก ดร.วิรุพท ขวี่เชียรโชติ(ก.) ได้อธิบายว่า "บุคคลเมื่อมีความเกรงใจเกิดขึ้น จะแสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งเร้าไปอีกทางหนึ่ง ที่มีพฤติกรรมที่ตนอยากจะตอบสนอง หรือละเว้นการกระทำเสียทั้ง ๆ ที่ตนอยากจะทำ เนื่องจากกลัวบุคคลอื่นตำหนิ รำคาญ เสียน้ำใจ หรือเสียน้ำ เพื่อก่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดี" แต่ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ความเกรงใจมีความสัมพันธ์ในทางลบกับความรู้สึกไต่หน้า-เสียน้ำ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($r = -.2289$) ในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และพบว่ากลุ่มเกรงใจสูงมีความรู้สึกไต่หน้า-เสียน้ำ ต่ำกว่ากลุ่มเกรงใจต่ำอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($t = 2.2481$) ด้วย ซึ่งแสดงว่าบุคคลใดเกรงใจมาก จะมีความรู้สึกไต่หน้า-เสียน้ำต่ำ และบุคคลใดเกรงใจน้อย จะมีความรู้สึกอยากไต่หน้า-กลัวเสียน้ำสูง

การที่ผลการวิจัยปรากฏออกมาเช่นนี้ ทำให้ต้องพิจารณาแบบทดสอบว่าวัดอะไร ปรากฏว่า แบบทดสอบที่ผู้วิจัยใช้วัดความเกรงใจนั้น เป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเพื่อวัดความเกรงใจของบุคคลที่มีต่อบุคคลอื่น ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ทางสังคมถึง 10 บทบาท ล้วนมีลักษณะเน้นความรู้สึกของบุคคลต่อการรักษาสัมพันธภาพระหว่างตนกับผู้อื่น แต่แบบทดสอบวัดความรู้สึกไต่หน้า-เสียน้ำ ของบุคคลนั้น เน้นการวัดความรู้สึกของบุคคลทดสอบว่าเขารักษาหน้าของตนเองเพียงใดในสถานการณ์หนึ่ง ๆ โดยมีได้วัดการรักษาหน้าของบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย เมื่อเครื่องมือวัด "การรักษาหน้า" นั้นวัดแต่เพียงการรักษาหน้าตนเอง จึงมีผลทำให้ความเกรงใจ มีความสัมพันธ์ในทางลบกับความรู้สึกไต่หน้า-เสียน้ำ กล่าวคือ คนที่คำนึงถึงการรักษา "หน้า" ของตนเองมาก ย่อมจะมีความเกรงใจผู้อื่นน้อย และคนที่คำนึงถึงการรักษา "หน้า" ของตนเองน้อยก็จะเกรงใจผู้อื่นมาก อธิบายตาม

ทฤษฎีของวิลลิแวน ได้ตั้งไว้ว่า บุคคลที่มีความรู้สึกเกี่ยวกับการรักษาหน้าของตนมาก (คืออยากได้หน้า และกลัวเสียหน้ามาก) ก็คือบุคคลที่มี "หน้า" ใหม่ หรือ "ระบบ ตัวฉัน" ที่พองโต เมื่อระบบตัวฉันถูกขู่เข็ญ และทำให้เกิดความวิตกกังวลขึ้น บุคคลนั้น ก็ย่อมจะต้องพยายามหาทางหรือกระทำการใด ๆ เพื่อให้ได้หน้า หรือรักษาหน้าของตน ไว้โดยมิได้คำนึงถึงความรู้สึก และหน้าของบุคคลอื่น คือไม่เกรงใจนั่นเอง

1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เกี่ยวกับ ตัวแปรทั้งสองนี้ จากทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานการวิจัยไว้ว่า ความเกรงใจมีความสัมพันธ์ในทางลบกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แต่ผลการวิจัยพบว่า ความเกรงใจมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($r = .1609$) ในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาระดับ ป.กศ.สูงปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนในกรุงเทพฯ และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนไทยเชื้อสายไทย ส่วนในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนไทยเชื้อสายจีนนั้น พบว่า ความเกรงใจกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่มีความสัมพันธ์กัน ผลการวิจัยครั้งนี้ที่ปรากฏว่าความเกรงใจมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนไทยนั้น สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ มุกดา ศรียงค์ (2515: 85 - 86) ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความแปรปรวนของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามระดับความเกรงใจ ก็พบว่า กลุ่มที่มีความเกรงใจสูง และปานกลาง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามระดับความเกรงใจ ก็พบว่า กลุ่มที่มีความเกรงใจสูง และปานกลาง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่ากลุ่มที่มีความเกรงใจต่ำ อย่างมีนัยสำคัญยิ่ง

อนึ่งกลุ่มที่มีความเกรงใจปานกลาง มีแนวโน้มว่าจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง สุด ผลการวิจัยที่ได้นี้จะมีลักษณะสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิราพร เทพวิระพงศ์ (2514 : 170 - 191) และประสิทธิ์ บัวคลี่ (2514 : 33 - 90) ซึ่งศึกษาความสัมพันธ์ของความเกรงใจกับความคิดสร้างสรรค์ได้ผลสอดคล้องกันว่า ความเกรงใจมีความสัมพันธ์แบบเส้นโค้งกับความคิดสร้างสรรค์ และประสิทธิ์ บัวคลี่ พบว่า ผู้ที่มีความเกรงใจปานกลาง จะมีความคิดสร้างสรรค์มากที่สุด ความคิดสร้างสรรค์และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ น่าจะมีลักษณะบุคลิกภาพที่ร่วมกัน ดังที่สุรางค์ โค้วตระกูล (2509 : 186) ได้กล่าวถึง

ลักษณะผู้มีความคิดสร้างสรรค์ว่า "นักจิตวิทยาพบว่าบุคลิกลักษณะที่ดีเด่นของผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ คือ มีความคิดริเริ่ม สามารถคิดและผลิตผลงานการแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้ลุล่วงในที่สุดได้ด้วยดี มีความมั่นใจในตนเอง ชอบเป็นอิสระ และไม่ชอบทำตามผู้อื่นโดยไม่มีเหตุผล มีความพยายามอดทนอย่างทรหด เป็นผู้ไม่ยอมเลิกความตั้งใจง่าย ๆ " ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้ ตรงกับลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามที่ แมคเคลลเลนด (1961 : 207 - 256) ได้ให้คำจำกัดความของความต้องการผลสัมฤทธิ์ไว้ว่า "หมายถึงความปรารถนาที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี แข่งขันกันด้วยมาตรฐานอันดีเยี่ยม หรือทำให้ดีกว่าบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง พยายามเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ มีความรู้สึกสบายใจเมื่อประสบความสำเร็จ และมีความวิตกกังวลเมื่อไม่ประสบความสำเร็จ หรือล้มเหลว"

ฉะนั้นผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ความเกรงใจมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ กล่าวคือ ผู้ที่มีความเกรงใจสูงจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และถ้ามีความเกรงใจต่ำก็จะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ จึงเป็นผลที่น่าจะเนื่องมาจากการที่ผู้มีความเกรงใจสูงและปานกลางจะมีทั้งความคิดสร้างสรรค์ และทั้งแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงด้วย ส่วนในกลุ่มตัวอย่างนักเรียนไทยเชื้อสายจีนที่พบว่า ความเกรงใจกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่มีความสัมพันธ์กันนั้นพบเฉพาะเมื่อพิจารณาเป็นกลุ่มย่อย แต่เมื่อพิจารณาในกลุ่มตัวอย่างรวม เชื้อสายไทยและจีนทั้งหมดพบว่า มีความสัมพันธ์ในทางบวก แสดงว่าในกลุ่มเชื้อสายจีนน่าจะมีแนวโน้มที่จะสัมพันธ์กันในทางบวกด้วย ฉะนั้นถ้าหากว่าได้เพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นนักเรียนไทยเชื้อสายจีนให้มากขึ้นแล้ว ผลที่ปรากฏออกมามักน่าจะมีความสัมพันธ์กัน แบบเดียวกับกลุ่มเชื้อสายไทย หรืออีกประการหนึ่งอาจจะเนื่องมาจาก การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาในทั้งสองวัฒนธรรมนี้แตกต่างกันซึ่ง ปราดิศ สุขอุดม (2514 : 1 - 90) ศึกษาพบว่า สังคมประเพณีของบิดามารดาไทย กับบิดามารดาจีนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ บิดามารดาไทยมีทัศนคติไปในทางเน้นความสัมพันธ์ผลให้แก่มุตรมากกว่าบิดามารดาจีน และในขณะที่เกี่ยวกับบิดามารดาไทยก็มีทัศนคติที่จะเข้มงวดต่อบุตรมากกว่าบิดามารดาจีน ข้อนี้ทำให้คิดต่อไปได้อีกว่า แม่ไทยและแม่จีนทั่ว ๆ ไปน่าจะแตกต่างกันอีก ในการฝึกสอนลูกให้เกรงใจ และการที่ผลปรากฏจากการวิจัยของผู้เขียนว่า ความเกรงใจกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความสัมพันธ์กันในทางบวก สำหรับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนไทยเชื้อสายไทยนั้น

น่าจะเป็นเพราะว่า แม่ไทยที่มีทัศนคติต่อผลสัมฤทธิ์ของลูกสูง จะพลอยมีทัศนคติต่อการฝึกให้ลูกเกรงใจสูงไปด้วย แต่ในกลุ่มเชื้อสายจีนหาได้เป็นเช่นนั้นไม่ ฉะนั้นจึงพบว่า ในกลุ่มตัวอย่างนักเรียนไทยเชื้อสายจีน ความเกรงใจกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่มีความสัมพันธ์กัน

1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกไ้หน้า-เสียหน้า กับแรงจูงใจใฝ่-
สัมฤทธิ์ จากทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผู้เขียนได้ตั้งสมมุติฐานการวิจัยไว้ว่า ความรู้สึกไ้หน้า-เสียหน้า น่าจะมีความสัมพันธ์ในทางลบกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ในกลุ่มตัวอย่างต่างจังหวัด ความรู้สึกไ้หน้ากับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความสัมพันธ์กันในทางลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = -.1707$) กล่าวคือ ผู้ที่มีความรู้สึกอยากไ้หน้ามาก จะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ส่วนผู้ที่มีความรู้สึกอยากไ้หน้าต่ำ จะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง เป็นผลที่สนับสนุนสมมุติฐานที่ตั้งไว้ แต่ในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และกลุ่มในกรุงเทพมหานคร ความรู้สึกไ้หน้า-เสียหน้า ไม่สัมพันธ์กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ตามที่แมคเคลล์เลนค์ (1961 : 207 - 256) ได้กล่าวเอาไว้ว่า "บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะมีลักษณะกล้าเสี่ยงพอสมควร ขยันขันแข็งในงานที่ทำหาความสามารถ ที่ต้องใช้สมองขบคิด ทำงานให้เสร็จเพื่อความพอใจของตนเอง มากกว่าที่จะหวังให้ผู้อื่นยกย่อง ต้องการทราบให้แน่ชัดว่า ผลการกระทำของตนเป็นอย่างไร" ผู้ที่มีลักษณะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจึงกล่าว จึงคำนึงถึงเรื่องความรู้สึกอยากไ้หน้าน้อย ส่วนลักษณะของผู้ที่มีความรู้สึกอยากไ้หน้ามากนั้น มักจะแบ่งเอาหน้าในกิจการใด ๆ ที่ตนไม่ได้ทำเพราะอยากไ้หน้า เป็นลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ การที่ผลการวิจัยมีนัยสำคัญเฉพาะในกลุ่มต่างจังหวัด พอจะคล้อยตามคำกล่าวของแมคเคลล์เลนค์ ที่ยกมานั้นส่วนหนึ่ง แต่ความหมายของคำว่า "หวังให้ผู้อื่นยกย่อง" นั้น ไม่ใช่ความหมายเดียวกับคำว่า "ไ้หน้า" คำว่า "หวังให้ผู้อื่นยกย่อง" ของแมคเคลล์เลนค์ หมายถึงผู้หวังนั้นได้ทำงานหรือมีผลสัมฤทธิ์จริง แต่คำว่าไ้หน้านั้น ผู้อยากไ้หน้าหาได้มีผลสัมฤทธิ์ด้วยตนเองไม่ ฉะนั้นในเรื่องนี้จึงใช้คำกล่าวของแมคเคลล์เลนค์อธิบายผลการวิจัยไม่ได้ แต่อาจจะอิงหลักของแมคเคลล์เลนค์ และกล่าวเสียใหม่ว่า ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะทำงานเพื่อความพอใจของตนเองโดยไม่หวังที่จะเบียดบังหรือแย่งชิงความสำเร็จของ

ผู้อื่น (หรือเกียรติ ของผู้อื่น) มาเป็นของตน ส่วนผู้ที่มีความตั้งใจไม่ล้มเหลวที่จะหวังมาก เมื่อเปลี่ยนคำอธิบายเป็นเช่นนั้นแล้ว ก็พอจะอธิบายได้ว่า การที่กลุ่มรวม และกลุ่มในกรุงเทพมหานคร ไม่พบความสัมพันธ์กัน อย่างกลุ่มต่างจังหวัด น่าจะเป็นเพราะ มีตัวแปรอื่นเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น ลักษณะสังคมของกรุงเทพมหานคร เริ่มเป็นจากสังคม ชนบทมาเป็นสังคมเมือง (แม้จะยังเปลี่ยนไม่มากนักก็ตาม) ทำให้กลุ่มคนเปลี่ยนไปเป็นต้น

1.4 ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกไถ่หน้ากับเสียหน้า ผลการ วิจัยพบว่า ในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และกลุ่มตัวอย่างที่แยกย่อยลงไปทุก ๆ กลุ่ม ความรู้สึก อยากรไถ่หน้ากับความรู้สึกกลัวเสียหน้า มีความสัมพันธ์กันในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 สอดคล้องตามสมมุติฐานการวิจัย กล่าวคือผู้ที่มีความรู้สึกไถ่หน้ามากก็ย่อมจะมี ความรู้สึกกลัวเสียหน้ามาก และถ้ามีความรู้สึกไถ่หน้าน้อย ก็ย่อมจะมีความรู้สึกกลัว เสียหน้าน้อยเช่นกัน ทั้งนี้ก็เพราะว่า "ระบบตัวฉัน" หรือที่เราเข้าใจกันว่า "หน้า" นั้น เป็นความรู้สึกทั้งหมดที่เราอาจจะแฉออกไปว่า ไถ่หน้า เสียหน้า เอาหน้า ขาดหน้า ฯลฯ ฉะนั้นเมื่อบุคคลที่มี "ระบบตัวฉัน" ที่พอองโต หรือมี "หน้า" ใหญ่ ถูกขู่เข็ญหรือทำให้เกิดความวิตกกังวลที่เรียกว่า "เสียหน้า" เกิดขึ้น บุคคลผู้นั้นก็จะ พยายามหาทางเพื่อให้ "ไถ่หน้า" เพื่อทดแทน "หน้า" ที่เสียไปนั้น

2. การเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม

2.1 ด้านความเกรงใจ

2.1.1 เปรียบเทียบระหว่างเชื้อสาย ผลการวิจัยพบว่า ในระดับ ชั้น ม.ศ. 3 นักเรียนไทยเชื้อสายไทย มีความเกรงใจสูงกว่านักเรียนไทยเชื้อสายจีน สอดคล้องตามสมมุติฐานการวิจัย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มุกดา ศรีรังค์ (น.ค.) ที่พบว่า เด็กไทยมีความเกรงใจสูงกว่าเด็กจีน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประสิทธิ์ บัวคลี่ (น.ค.) ที่พบว่า นักเรียนไทยมีความเกรงใจสูงกว่านักเรียนนานาชาติ การที่ปรากฏผลออกมาเช่นนี้ อาจจะเนื่องมาจากการฝึกอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาไทย เน้นในค่านิยมทางค่านิยมศีลธรรมสูงกว่าบิดามารดาจีน ซึ่งมีผลทำให้นักเรียนไทยเชื้อสาย ไทย มีลักษณะเป็นผู้มีความเกรงใจสูงกว่านักเรียนไทยเชื้อสายจีน ส่วนในระดับ ป.กศ.สูง

ปีที่ 2 นั้น ได้มีช่วงเวลาได้รับการฝึกอบรม สัปดาห์ ถ้ายกข้อคำนึงทางด้านความ
 เกรงใจจากสังคมและสิ่งแวดล้อมภายนอกบ้านมากขึ้น จนมีผลทำให้นักเรียนไทยเชื้อสาย
 จีน ในระดับการศึกษาที่สูงขึ้นนี้ มีความเกรงใจไม่แตกต่างไปจากนักเรียนไทยเชื้อสาย
 ไทย และสาเหตุอีกประการหนึ่ง อาจจะเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนไทยเชื้อสาย
 จีนที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับ ป.กศ.สูงปีที่ 2 ซึ่งจากผลการศึกษา
 เปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูกับนักวิทยาศาสตร์ ของ พรพิมล เพ็ญศรีทอง (2515:228)
 พบว่า ครูที่ประสบความสำเร็จมีความเกรงใจ มากกว่านักวิทยาศาสตร์ที่ประสบความสำเร็จ
 สำเร็จอย่างมีนัยสำคัญ และจากการศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนิสิตวิทยาลัย -

วิชาการศึกษา กับนักเรียนนายร้อยตำรวจของ ลัดดา แพทย์จรัส (2516: 179)
 ก็พบว่า นิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร มีความเกรงใจมากกว่านักเรียน
 นายร้อยตำรวจ อย่างมีนัยสำคัญ แสดงให้เห็นว่าผู้ที่เป็นครูหรือเลือกเรียนวิชาชีพครู
 ย่อมเป็นผู้ที่มีความเกรงใจสูง ฉะนั้นนักเรียนไทยเชื้อสายจีนที่เรียนวิชาชีพครู ในระดับ
 ป.กศ.สูงปีที่ 2 จึงน่าจะเป็นผู้ที่มีความเกรงใจไม่แตกต่างกันกับนักเรียนไทยเชื้อสายไทย

2.1.2 เปรียบเทียบระหว่างดินที่อยู่ ผลการวิจัยพบว่า ในระดับ
 ชั้น ม.ศ. 3 นักเรียนในต่างจังหวัดมีความเกรงใจสูงกว่านักเรียนในกรุงเทพฯ อย่างมี
 นัยสำคัญ สอดคล้องตามสมมุติฐานการวิจัย และผลการวิจัยของ ปราชญ์ดาลปน กัณหเนตร
 (น.ค.) ที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างต่างจังหวัดมีแนวโน้มที่จะมีความเกรงใจสูงกว่ากลุ่ม
 ตัวอย่างในกรุงเทพฯ แต่ขัดกับผลการวิจัยของ ประสิทธิ์ บัวคลี่ ที่พบว่า นักเรียนใน
 กรุงเทพฯกับต่างจังหวัด มีความเกรงใจไม่แตกต่างกัน ผลที่ปรากฏออกมาว่านักเรียนใน
 ต่างจังหวัดมีความเกรงใจสูงกว่านักเรียนในกรุงเทพมหานครนั้น อาจจะเนื่องมาจาก
 สาเหตุที่ว่า สังคมไทย ในชนบทนั้น ยังมีลักษณะเป็นสังคมไมตรีสัมพันธ์อยู่ การอบรม
 เลี้ยงดูในครอบครัว พบว่าหัวหน้าครอบครัวมักเป็นผู้ถืออำนาจ มีการลงโทษเมื่อบุตร
 ชักขึ้นหรือไม่ยอมทำตาม เน้นค่านิยมเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่และความเกรงใจ (สถาบัน
 ระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก, น.ค.) ส่วนสังคมในกรุงเทพมหานครนั้น
 เป็นสังคมไมตรีสัมพันธ์ที่กำลังอยู่ในภาวะหัวเลี้ยวหัวต่อที่จะเข้าสู่สังคมสัมฤทธิ์สัมพันธ์

ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา อาจจะคล้อยไปทางแบบประชาธิปไตยบ้าง ไม่คล้อยบ้าง เด็กมีสิทธิ์ที่จะแสดงความคิดเห็น ถ้าพูด ถ้ากระทำมากกว่าเด็กต่างจังหวัด จึงมีความเกรงใจน้อยกว่าและอีกประการหนึ่ง จากการศึกษาวิจัยของ มัญฉวี มุนนาท (น.ค.) ก็พบว่า ในค่านิยมประเพณีของบิดามารดาในจังหวัดพระนคร กับต่างจังหวัดมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ บิดามารดาในต่างจังหวัดมีความคาดหวัง และไมตรีสัมพันธ์มากกว่าบิดามารดาในจังหวัดพระนคร ฉะนั้นด้วยเหตุผลดังกล่าวมานี้จะทำให้ นักเรียนในต่างจังหวัดมีความเกรงใจสูงกว่านักเรียนในกรุงเทพมหานคร ส่วนในกลุ่มตัวอย่างระดับ ป.กศ.สูงปีที่ 2 ก็พบว่า มีแนวโน้มที่นักเรียนในต่างจังหวัดจะมีความเกรงใจสูงกว่านักเรียนในกรุงเทพมหานคร

2.1.3 เปรียบเทียบระหว่างระดับชั้น ผลการวิจัยพบว่า

ในกลุ่มตัวอย่างต่างจังหวัด นักเรียนระดับ ม.ศ. 3 กับนักศึกษาระดับ ป.กศ.สูงปีที่ 2 มีความเกรงใจไม่แตกต่างกัน แต่กลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพมหานครพบว่า นักศึกษาระดับ ป.กศ.สูงปีที่ 2 มีความเกรงใจสูงกว่านักเรียนระดับ ม.ศ. 3 (ผลการวิจัยที่ได้) นี้ไม่สอดคล้องตามสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ การที่นักศึกษาระดับ ป.กศ.สูงปีที่ 2 มีความเกรงใจสูงกว่านักเรียนระดับ ม.ศ. 3 นั้น อาจจะเป็นเพราะว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นนักเรียนครู และจากการศึกษาวิจัยของ พรพิมล เฟื่องศรีทอง (น.ค.) และลัดดา แพทย์วิธ (น.ค.) ก็พบว่า นักเรียนครูหรือผู้มีอาชีพครู มีความเกรงใจสูงกว่านักเรียนอาชีพอื่น ฉะนั้นจึงสนับสนุนผลการวิจัยครั้งนี้ที่พบว่า นักศึกษาระดับ ป.กศ.สูงปีที่ 2 มีความเกรงใจสูงกว่านักเรียนระดับ ม.ศ. 3

2.2 ความแรงใจไม่สัมฤทธิ์

2.2.1 เปรียบเทียบระหว่างเชื้อสาย ผลการวิจัยพบว่า นักเรียน

ไทยเชื้อสายไทยกับนักเรียนไทยเชื้อสายจีน ทั้งในระดับ ม.ศ. 3 และ ป.กศ.สูงปีที่ 2 มีแรงใจไม่สัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยที่ได้นี้ไม่สอดคล้องตามสมมุติฐานการวิจัย แต่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มุกดา ศรียงค์ (น.ค.) ที่พบว่า กลุ่มเด็กไทยกับกลุ่มเด็กจีน มีแรงใจไม่สัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่ากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ใน

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียน นักศึกษา ในวัยรุ่นตอนกลาง และวัยรุ่นตอนปลาย เด็กมีโอกาสดำเนินชีวิตของวัฒนธรรมจากสังคมนอกบ้าน ทั้งจากกลุ่มเพื่อนและจากทางโรงเรียนมากขึ้น วัฒนธรรมและค่านิยมบางอย่างที่ได้รับการอบรมปลูกฝังมาจากทางบ้าน ก็จะผสมกลมกลืนกับของไทยใหม่ เด็กนักเรียนเชื้อสายจีนจะรับเอาค่านิยมและวัฒนธรรมแบบไทยมากขึ้น มีการกลมกลืนผสมผสานกันกับวัฒนธรรมแบบไทยมากขึ้น หันมานิยมการพึ่งพาอาศัยผู้อื่น และเน้นในด้านการรักษาสัมพันธภาพอันดีระหว่างตนกับผู้อื่นมากขึ้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ จึงอาจเป็นไปได้ที่นักเรียนไทยเชื้อสายไทย กับนักเรียนไทยเชื้อสายจีน มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน

2.2.2 เปรียบเทียบระหว่างถิ่นที่อยู่ ผลการวิจัย พบว่า ในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด นักเรียนในกรุงเทพมหานคร กับนักเรียนในต่างจังหวัดมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน เมื่อวิเคราะห์กลุ่มย่อยลงไปอีก พบว่า ในระดับ ป.ศ.สูง นักศึกษาในกรุงเทพมหานครกับนักศึกษาในต่างจังหวัดก็มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน แต่ในระดับ ม.ศ.3 พบว่า นักเรียนในต่างจังหวัด มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยที่ได้นี้ ไม่สอดคล้องตามสมมุติฐานการวิจัยที่ว่า นักเรียนในกรุงเทพมหานครจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนในต่างจังหวัด เมื่อคุณผลการวิจัยที่ปรากฏออกมาว่าโดยส่วนรวมแล้ว นักเรียนในกรุงเทพมหานครกับนักเรียนในต่างจังหวัด มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ในปัจจุบันนี้สภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมด้านต่าง ๆ ทั้งในกรุงเทพมหานคร และในต่างจังหวัดก็ดำเนินไปพร้อม ๆ กัน ในต่างจังหวัดก็ได้รับการพัฒนาทางด้านต่าง ๆ ให้เจริญก้าวหน้าขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในท้องถิ่นทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือในระยะสิบปีที่ผ่านมา นับแต่เริ่มมีการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเป็นต้นมา จะเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดเจน โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงสภาพทางด้านวัตถุ จากการวิจัยความเป็นผู้นำในหมู่บ้านทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของ ดร.สมชัย รักวิจิตร (2514 : 192-197) ได้กล่าวถึงสภาพความเปลี่ยนแปลงทางวัตถุในหมู่บ้านที่จังหวัดนครพนมว่า มีการเปลี่ยนแปลงที่สังเกตเห็นได้ชัดเจนคือ

1. การแพร่หลายด้านวิทยุ ตามหมู่บ้านในจังหวัดอุบล และนครพนม
เป็นอย่างมาก

2. การสร้างถนน

3. การพัฒนาแหล่งน้ำ

4. ผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ทางเกษตร และการเลี้ยงสัตว์ลูกผสม

พื้นที่ต่างประเทศ

5. การใช้ยานยนต์ทางด้านการค้ากำลังเพิ่มขึ้น ชาวบ้าน
มีประสบการณ์ในเมืองมากขึ้น ทำให้เกิดแนวความคิดใหม่ด้านธุรกิจ

6. ได้เกิดมีร้านค้าเพิ่มขึ้นตามหมู่บ้านใหญ่ ๆ

7. มีสัญลักษณ์ของการดำเนินชีวิตแบบสมัยใหม่ตามหมู่บ้านชนบท
ปรากฏขึ้นในแบบต่าง ๆ กัน ที่เห็นได้ชัดกว่าสิ่งอื่นคือ การแต่งกายตามแบบ "ในเมือง"
ชอบสร้างบ้านแบบใหม่ ๆ และมีสวนซึม แบบส่วนตัวตามที่ราชการแนะนำ

ฉะนั้น จึงกล่าวได้ว่า ในปัจจุบันสภาพทางสังคมของต่างจังหวัดได้เริ่ม
เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งน่าจะมีผลช่วยลดความแตกต่างหรือช่องว่างระหว่างสังคมในเมืองกับ
นอกเมืองให้น้อยลง และนอกจากนี้ มัชฌิมา บุญนาค (น.ค.) ก็วิจัยพบว่า สังคมประเพณี
ของบิกามารดาในจังหวัดพระนครและในต่างจังหวัด ไม่แตกต่างกันในด้านการฝึกสัมฤทธิ์ผล
การฝึกความเป็นอิสระ การฝึกอดใจรอได้ การฝึกการระงับ ซึ่งสนับสนุนผลการวิจัยของ
เพราพรรณ ประพิตรภา (น.ค.) ที่ว่ากลุ่มตัวอย่างในชนชาติเดียวกันมีการอบรมสั่งสอน
ไม่แตกต่างกัน ด้วยเหตุผลดังกล่าวมานี้ จึงน่าจะเป็นไปได้ที่นักเรียนในกรุงเทพมหานคร
กับนักเรียนในต่างจังหวัดมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน ส่วนผลการวิจัยที่พบว่าใน
ระดับ ม.ศ.3 นักเรียนในต่างจังหวัดมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนในกรุงเทพมหานคร
นั้น ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจาก

สถานะทางสังคม เศรษฐกิจ และความสัมฤทธิ์ผลของโรงเรียนที่เป็นสถานที่
เรียนของกลุ่มตัวอย่างเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ผู้วิจัยมิได้ควบคุมตัวแปรในค่านนี้ กลุ่มตัวอย่าง
นักเรียนระดับ ม.ศ.3 ในกรุงเทพ เป็นนักเรียนจากโรงเรียนนนทรีวิทยา ซึ่งเป็น

โรงเรียนรอบนอกกรุงเทพมหานคร ส่วนกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับ ม.ศ.3 ต่างจังหวัด เป็นนักเรียนจากโรงเรียนประจำจังหวัดและโรงเรียนประจำอำเภอ สภาพทางสังคม เศรษฐกิจ และความสัมฤทธิ์ผลของโรงเรียนย่อมแตกต่างกัน และอีกประการหนึ่ง นักเรียนระดับ ม.ศ.3 ต่างจังหวัดส่วนใหญ่ ต่างก็มีความหวังที่จะมาเรียนต่อในสถาน การศึกษาชั้นสูงที่กรุงเทพ ฉะนั้นด้วยเหตุดังกล่าวมานี้จึงน่าจะมีผลทำให้นักเรียนระดับ ม.ศ.3 ต่างจังหวัด มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนระดับ ม.ศ.3 ในกรุงเทพมหานคร

2.2.3 เปรียบเทียบระหว่างระดับชั้น ผู้เขียนได้ตั้งสมมุติฐาน การวิจัยไว้ว่า นักเรียนระดับ ม.ศ.3 กับนักศึกษาระดับ ป.กศ.สูงปีที่ 2 มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนระดับ ม.ศ.3 กับ นักศึกษาระดับ ป.กศ.สูงปีที่ 2 มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกันในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด สอดคล้องตาม สมมุติฐานการวิจัย แต่เมื่อแยกวิเคราะห์กลุ่มย่อยลงไปอีก พบว่า ในกรุงเทพมหานคร นักศึกษาระดับ ป.กศ.สูงปีที่ 2 มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนระดับ ม.ศ.3 และ ในต่างจังหวัดนักเรียนระดับ ม.ศ.3 มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่านักศึกษาระดับ ป.กศ.สูงปีที่ 2 ผลที่ปรากฏออกมาเช่นนี้ อธิบายได้ว่า ในกลุ่มตัวอย่างต่างจังหวัดนักเรียนระดับ ม.ศ.3 ส่วนใหญ่เป็นผู้ปกครองและตัวเด็กเอง ต่างก็มีความหวังที่จะได้ศึกษาต่อในสถานศึกษาชั้นสูงต่อไปทั้งนั้น นับว่าเป็นแรงจูงใจที่สำคัญยิ่งอันหนึ่ง ส่วนนักศึกษาระดับ ป.กศ.สูงปีที่ 2 นั้น เมื่อเรียนจบออกไปก็สามารถที่จะไปประกอบอาชีพได้ ดังนั้นส่วนมากจึงมีความมุ่งหวัง ไม่สู้จะมากนักเกี่ยวกับการศึกษาต่อในชั้นสูงที่กรุงเทพมหานคร และอีกประการหนึ่ง ผู้เขียนวิจัยพบว่า นักเรียนในต่างจังหวัดมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับความรู้สึกลอยลางได้หน้า สัมพันธ์กับทางลบอย่างมีนัยสำคัญ นักเรียนระดับ ป.กศ.สูงปีที่ 2 ในต่างจังหวัด นับว่าเป็นนักศึกษาในระดับสูงที่สังคมยกย่องให้เกียรติ นักศึกษาจะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับสังคม ภายนอกบ้านมากขึ้น มีผลทำให้ต้องระมัดระวัง รักษาหน้าของตน รักษาสถานภาพของ ตนเองให้คงอยู่หรือดีขึ้นมากจนทำให้บางครั้งไม่กล้ากระทำการใด ๆ ที่จะนำผลสัมฤทธิ์มาสู่ ตนเอง เพราะกลัวว่าจะเสียหน้า ด้วยเหตุดังกล่าวมานี้จึงน่าจะทำให้ นักศึกษาระดับ

ป.กศ.สูง ในต่างจังหวัดมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำกว่านักเรียนระดับ ม.ศ.3 ในต่างจังหวัด ส่วนในกรุงเทพ นักศึกษาระดับ ป.กศ.สูงปีที่ 2 มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สูงกว่านักเรียนระดับ ม.ศ.3 ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากสังคมในกรุงเทพ มีแนวโน้มไปสู่ สังคมแบบสัมฤทธิ์สัมพันธ์ มีการแข่งขันกันมากขึ้น เน้นการรับผิดชอบ และเป็นตัวของ ตัวเองมากขึ้น และนักศึกษาระดับ ป.กศ.สูงปีที่ 2 ในกรุงเทพ ก็เป็นนักศึกษาปีสุดท้าย ที่จะจบออกไปสอบแข่งขันเพื่อเข้าศึกษาต่อ หรือประกอบอาชีพในสังคมที่ต้องมีการแข่งขันกัน มากกว่าในต่างจังหวัด ฉะนั้นนักศึกษาระดับ ป.กศ.สูงปีที่ 2 ในกรุงเทพย่อมจะมีความ รับผิดชอบตนเองมากขึ้น มีความมานะ พยายาม ที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ให้ดีที่สุด และมีความ เชื่อมั่นในตนเองมากกว่านักเรียนระดับ ม.ศ.3 และอีกประการหนึ่ง ผู้เขียนได้วิจัยพบว่า เฉพาะในกลุ่มตัวอย่างกรุงเทพมหานคร มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สัมพันธ์กับความเกรงใจใน ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญ และกลุ่มนักศึกษา ป.กศ.สูงปีที่ 2 ก็มีความเกรงใจสูงกว่า นักเรียนระดับ ม.ศ.3 ด้วย ฉะนั้นจึงสนับสนุนผลการวิจัยที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพ- มหานคร นักศึกษาระดับ ป.กศ.สูงปีที่ 2 มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนระดับ ม.ศ.3

2.3 ด้านความรู้สึกไต่หน้า-เสียหน้า

2.3.1 เปรียบเทียบระหว่างเชื้อสาย ผู้เขียนได้ตั้งสมมุติฐาน

การวิจัยไว้ว่า นักเรียนไทยเชื้อสายไทย น่าจะมีความรู้สึกไต่หน้า-เสียหน้า สูงกว่า นักเรียนไทยเชื้อสายจีน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนไทยเชื้อสายไทยกับนักเรียนไทยเชื้อสาย จีน ในระดับทั้ง ม.ศ.3 และ ป.กศ.สูงปีที่ 2 ในกรุงเทพและต่างจังหวัด มีความรู้สึก ไต่หน้า-เสียหน้าไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยที่ได้นี้ไม่ตรงตามสมมุติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจจะ เป็นเพราะว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนเชื้อสายไทยและ นักเรียนเชื้อสายจีนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู และเจริญเติบโตขึ้นมาในสังคมไทยหน่วยเดียว กัน และบิดามารดาของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนไทยเชื้อสายจีนก็ปรากฏว่าเป็นคนจีนที่เกิดและ เติบโตอยู่ในเมืองไทย ฉะนั้นค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมต่าง ๆ จึงน่าจะผสมผสานกลมกลืนกับของไทย จนไม่มีความแตกต่างกันชัดเจนและอีกประการหนึ่ง

ผู้เขียนได้วิจัยพบว่า ในกลุ่มตัวอย่างนักเรียนไทยเชื้อสายจีน ความรู้สึกไต่หน้า-เสียน้ำ กับความเกรงใจ ความรู้สึกไต่หน้า-เสียน้ำ กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเกรงใจ กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ไม่มีความสัมพันธ์กันเลย ส่วนในกลุ่มตัวอย่างนักเรียนไทยเชื้อสายไทยพบว่า ความรู้สึกไต่หน้า สัมพันธ์กับความเกรงใจในทางลบอย่างมีนัยสำคัญ ความเกรงใจสัมพันธ์ในทางบวกกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์อย่างมีนัยสำคัญ และความรู้สึกไต่หน้า-เสียน้ำ กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ไม่มีความสัมพันธ์กัน ฉะนั้นน่าจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่เมื่อเปรียบเทียบความรู้สึกไต่หน้า-เสียน้ำ ระหว่างนักเรียนเชื้อสายไทยกับนักเรียนเชื้อสายจีนแล้ว จึงพบว่าไม่แตกต่างกัน

2.3.2 เปรียบเทียบระหว่างถิ่นที่อยู่ ผู้เขียนได้ตั้งสมมุติฐานการวิจัยไว้ว่า นักเรียนต่างจังหวัดน่าจะมีความรู้สึกไต่หน้า-เสียน้ำ สูงกว่านักเรียนในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนในต่างจังหวัดมีความรู้สึกในการรักษาหน้า สูงกว่านักเรียนในกรุงเทพมหานคร และเมื่อวิเคราะห์กลุ่มย่อยลงไปอีกก็พบว่า นักเรียนในต่างจังหวัดมีความรู้สึกไต่หน้าสูงกว่านักเรียนในกรุงเทพมหานคร ส่วนความรู้สึกเสียน้ำ ไม่แตกต่างกันระหว่างนักเรียนในกรุงเทพมหานครกับนักเรียนต่างจังหวัด และพบว่า นักศึกษาระดับ ป.กศ.สูงปีที่ 2 ในต่างจังหวัด มีความรู้สึกไต่หน้าสูงกว่านักเรียนในกรุงเทพมหานคร ทั้งระดับ ม.ศ.3 และ ป.กศ.สูงปีที่ 2 และนักเรียนระดับ ม.ศ.3 ในต่างจังหวัด ก็มีความรู้สึกไต่หน้าสูงกว่านักศึกษาระดับ ป.กศ.สูงปีที่ 2 ในกรุงเทพมหานคร ด้วย ผลการวิจัยที่ได้นี้ตรงตามสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ การที่นักเรียนในต่างจังหวัดมีความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องหน้าคือการไต่หน้า และเสียน้ำ มากกว่านักเรียนในกรุงเทพมหานคร นั้น เป็นเพราะว่าลักษณะทางสังคมในต่างจังหวัด ยังคงมีลักษณะ วัฒนธรรม ความเชื่อ และค่านิยมต่าง ๆ เป็นแบบสังคมไมตรีสัมพันธ์อยู่ ดังผลการวิจัยของ มัญฉวี บุนนาค(น.ค.) ที่พบว่า สังคมประเพณีของบิคารมารคาในต่างจังหวัดมีมากกว่าบิคารมารคาในกรุงเทพฯ อย่างมีนัยสำคัญในด้านความคาดหวังและไมตรีสัมพันธ์ โดยทั่วไปบุคคลในสังคมไมตรีสัมพันธ์มีความเชื่อหรือมีค่านิยมทางพรหมลิขิต เชื่อโชคกลาง และกฎแห่งกรรม มีความเกรงใจ คำนึงถึงสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล กลัวการประเมิณผล และกลัวการเสียน้ำ

(วิรุทธ วิเชียรโชติ : น.ค.) และจะพบว่า ประเพณีการทำบุญหรือจัดงานพิธีต่าง ๆ ของชาวชนบทนั้นส่วนมากจะอยู่ในลักษณะทำบุญเกินกำลัง เพราะหวังผลตอบแทนในชาติหน้าประการหนึ่ง และเพื่อความมีหน้ามีตาของตนเองอีกประการหนึ่ง ส่วนสังคมในกรุงเทพมหานครมีแนวโน้มไปสู่สังคมสมัยอุตสาหกรรมมากขึ้น มีการแข่งขันกันมากขึ้น เน้นการบริโภค-ชอบ และเป็นตนของตนเองมากขึ้น ดังที่ พูนผล สุวรรณพันธ์ (น.ค.) วิจัยพบว่า นักเรียนชายในเมืองหลวงมีบุคลิกภาพในด้านต่าง ๆ คือ การเข้าสังคม สติปัญญา ความมั่นคงทางอารมณ์ สภาพทางอารมณ์ ดีกว่านักเรียนในต่างจังหวัด ฉะนั้นจึงสนับสนุนผลวิจัยที่พบว่า นักเรียนในกรุงเทพมหานครมีการคำนึงถึงเรื่อง "หน้า" ของตนเองน้อยกว่านักเรียนในต่างจังหวัด

2.3.3 เปรียบเทียบระหว่างระดับชั้น ผู้เขียนได้ตั้งสมมุติฐานการวิจัยไว้ว่า นักเรียน ม.ศ.3 กับนักศึกษา ป.กศ.สูงปีที่ 2 มีความรู้สึกได้หน้า-เสียหน้าไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนระดับ ม.ศ.3 กับนักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง มีความรู้สึกได้หน้า-เสียหน้า ไม่แตกต่างกันในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด แต่เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลในกลุ่มย่อยลงไปอีก แยกศึกษาระหว่างได้หน้า กับเสียหน้า โดยมีต้นที่อยู่กับเชื้อสายเข้ามาพิจารณารวมกับระดับชั้น ผลปรากฏว่า นักศึกษาระดับ ป.กศ.สูงปีที่ 2 มีความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่อง การได้หน้า สูงกว่านักเรียนระดับ ม.ศ.3 ในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนต่างจังหวัด ส่วนกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ ปรากฏว่ามีความรู้สึกได้หน้า-เสียหน้าไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยที่ได้โดยส่วนรวมแล้วสนับสนุนสมมุติฐานการวิจัยที่ว่านักเรียนในสองระดับนี้จะมีความรู้สึกได้หน้า-เสียหน้า ไม่แตกต่างกัน เพราะฉะนั้นนักเรียนทั้งสองระดับนี้จัดได้ว่าอยู่ในระยะของวัยรุ่นตอนกลาง และวัยรุ่นตอนปลาย ซึ่งเป็นวัยที่เด็กน่าจะได้สร้างสมความคิดเกี่ยวกับ "ตน" ได้อย่างมั่นคง ทั้งนี้เพราะเหตุผล กับเชิษฐ์ พบว่า ความวิตกกังวลเริ่มมีปริมาณคงที่ในวัยรุ่นอายุประมาณ 15 ปี (อ้างอิงจาก Nuanpen Wichiarajote, 1968: IOI) และจากการศึกษาของ มัญชวี บุนนาค ก็สนับสนุนผลการวิจัยของ เพราพรหม ประพิตรภา ที่ว่าบุคคลในชนชาติเดียวกันจะมีการอบรมสั่งสอนไม่แตกต่างกัน ฉะนั้น ความแตกต่างในระดับชั้นการศึกษาจึงน่าจะไม่มีผลทำให้เด็กนักเรียนมี

ความรู้สึกไ้หน้า-เสียหน้า แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับถิ่นที่อยู่ร่วมด้วย ผลปรากฏออกมาว่าในกลุ่มตัวอย่างต่างจังหวัดนักศึกษาระดับ ป.กศ.สูงปีที่ 2 มีความรู้สึกไ้หน้าสูงกว่านักเรียนระดับ ม.ศ.3 ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากค่านิยมและความเชื่อถือของบุคคลในท้องถิ่นต่างจังหวัด ที่นิยมยกย่องให้เกียรติผู้กำลังศึกษาในสถานศึกษาชั้นสูง ฉะนั้นค่านิยมดังกล่าวนี้จะมีผลทำให้นักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ในต่างจังหวัดต้องคำนึงถึงเรื่องการรักษาหน้าของตน โดยเฉพาะการไ้หน้ามากกว่านักเรียนในระดับ ม.ศ.3

ข้อเสนอแนะ

1. เพื่อความเชื่อมั่นของผลที่พบในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จึงควรมีการศึกษาเรื่องนี้ซ้ำอีกกับกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ และควรขยายกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมเขตกว้างขวางขึ้น และควรศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสามนี้ กับกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพ สถานะทางเศรษฐกิจ และสังคมแตกต่างกัน เพื่อดูว่าจะมีลักษณะความสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใด แตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนหรือไม่

2. ในการวิจัยต่อไป ควรจะไ้ศึกษาแต่ละตัวแปรให้ละเอียดลึกซึ้งยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลิกภาพแบบ "รักษาน้ำ" ควรมีการศึกษาถึงความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่น ๆ ว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร เช่น ความเป็นผู้นำ ความคิดสร้างสรรค์ ความวิตกกังวล บุคลิกภาพแบบเก็บตัว-แสดงตัว ความเป็นตัวของตัวเอง ความโลภ โกรธ หลง ฯลฯ และในการวิจัยควรแยกศึกษาระหว่างความรู้สึกอยากไ้หน้ากับความรู้สึกกลัวเสียหน้า

3. ควรปรับปรุงแบบทดสอบไ้หน้า-เสียหน้า เช่น นำแบบทดสอบที่ผู้เขียนแยกเป็นชุด ก. กับ ชุด ข. มาคละกันไป ซึ่งน่าจะช่วยให้ไ้ผลที่เชื่อมั่นมากขึ้นกว่าการแยกกัน หรือทดลองใช้วิธีวัดอย่างอื่น ๆ อีก หรือสร้างแบบทดสอบวัดความรู้สึกไ้หน้า-เสียหน้าให้กว้างออกไปโดยให้มิตั้งการคำนึงถึงความรู้สึกอยากไ้หน้า และกลัวเสียหน้าของตนเอง และคำนึงถึงการรักษาน้ำ คืออยากไ้หน้าและกลัวเสียหน้าของผู้อื่นด้วย

4. ควรมีการศึกษาเรื่องนี้ซ้ำกับกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในสังคมไมตรีสัมพันธ์และสังคม-สัมพันธ์สัมพันธ์ที่แท้จริง โดยใช้กลุ่มตัวอย่างในต่างประเทศ เปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างในประเทศ ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจลักษณะและธรรมชาติของความเกรงใจ การรักษาหน้า และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ได้ละเอียด ชัดแจ้งขึ้น

5. ควรจะศึกษาว่าขบวนการสังคมประติของบิคารมารดาในแต่ละภูมิภาคในประเทศไทย จะมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ เกรงใจ การรักษาหน้า และแรงจูงใจใฝ่-สัมฤทธิ์ แตกต่างกันมากน้อยเพียงใด

6. ข้อเสนอแนะในทางด้านการศึกษา จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้เขียนก็ได้พบว่า ความเกรงใจมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และพบว่า ผู้ที่มีความเกรงใจปานกลาง และเกรงใจสูงมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าผู้ที่มีความเกรงใจต่ำ สนับสนุนผลการวิจัยก่อน ๆ แสดงให้เห็นว่า ผู้ที่มีความเกรงใจปานกลาง จะมีแรงจูงใจ-ใฝ่สัมฤทธิ์ และความคิดสร้างสรรค์ดีกว่าผู้ที่มีความเกรงใจต่ำ หรือสูง ฉะนั้น พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู และผู้แนะแนว ควรจะได้นำผลการวิจัยนี้ไปเป็นแนวทางในการฝึกอบรม สั่งสอน และปลูกฝังให้เด็กรู้จักใช้ความเกรงใจแต่พอเหมาะสม ถูกต้องตามกาลเทศะ ซึ่งจะช่วยให้เป็นผู้มีความเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดริเริ่ม สามารถคิดและพลิกแพลงการแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ตัดสินใจด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสม ซึ่งลักษณะดังกล่าวมานี้ก็คือลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง การอบรมสั่งสอนให้เด็กรู้จักเกรงใจแต่พอเหมาะสมดังกล่าวนี้ นับว่าเป็นการช่วยพัฒนากำลังใจคนให้มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศต่อไป

นอกจากนั้นผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า นักเรียนในกรุงเทพมหานครมีความเกรงใจน้อยกว่านักเรียนในต่างจังหวัด พบว่าความเกรงใจสัมพันธ์ในทางบวกกับแรงจูงใจใฝ่-สัมฤทธิ์ และพบว่านักเรียนในกรุงเทพมหานครมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำกว่านักเรียนในต่างจังหวัด ผลวิจัยที่ได้นี้จึงเป็นข้อเสนอแนะอีกประการหนึ่งสำหรับ พ่อแม่ ครู ผู้แนะแนว ที่อบรมสั่งสอนนักเรียนในกรุงเทพมหานคร ว่าควรจะเน้นด้านความเกรงใจ เพิ่มขึ้นอีกหรือไม่



บรรณานุกรม

- จำรัส บุญญานันต์ มโนภาพแห่งตน ความวิตกกังวล และความต้องการสัมฤทธิ์ผลของนักเรียน
ที่ประสบผลคล้อยตามและที่ขัดกับสังคม ปรินิพนธ์ กศ.ม. แขนงจิตวิทยาการศึกษา
ควยความร่วมมือของสถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก 2515, 119 หน้า.
- ชลอ ธรรมศิริ "การพัฒนาบุคคลกับการเงิน" เทศาภิบาล 67 : 223, มีนาคม 2515.
- รัช มกรพงศ์ "อนาคตของประเทศกำลังพัฒนา" ทฤษฎีและแนวคิดในการพัฒนาประเทศ 2508,
หน้า 279.
- ธำรง บัวศรี "แนวโน้มในการจัดการศึกษาของประเทศไทย" เอกสารการสัมมนาครูใหญ่
โครงการวัดผลสัมฤทธิ์ ภาคศึกษา 1 2514, หน้า 56.
- นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ "ไต่หน้า - เสียหน้า" วารสารจิตวิทยา 2514, หน้า 1 - 23.
- บังอร เสดนนท์ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง "ตน" ที่เป็นอยู่กับ "ตน" ที่คิดอยากจะเป็น
ปรินิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร 2512, 99 หน้า.
- ประมวล ดิถินสัน ทฤษฎีจิตวิทยาว่าด้วยบุคลิกภาพ เอกสารทางวิชาการของวิทยาลัยวิชา
การศึกษามหาสารคาม 2511, 135 หน้า.
- ประสิทธิ์ บัวคลี่ การศึกษาเปรียบเทียบความวิตกกังวล ความเกรงใจ และความคิดสร้างสรรค์
ของนักเรียนไทยต่างจังหวัด นักเรียนไทยในกรุงเทพฯ และนักเรียนนานาชาติ
ปรินิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร 2514, 148 หน้า.
- ปราณีต สุขอุดม การศึกษาเปรียบเทียบสังคมประเพณีและบุคลิกภาพระหว่างคนไทยและคนจีน
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตแผนกวิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2514, 190 หน้า.
- ปราชญ์ฉาปน กัณหเนตร "ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมตอบสนองระหว่างบุคคล ความเกรงใจ
และการปรับตัว" รายงานความก้าวหน้า ฉบับที่ 3 ผลงานวิจัยเรื่องความเกรงใจในคนไทย
คณะวิชาวิจัยการศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร 2515, 36 หน้า.

พยนต์ พันธุ์ศรี "รายงานความก้าวหน้า 2" โครงการวิจัยเรื่องความเกรงใจในคนไทย
2513 (โรเนียว) 6 หน้า.

พูลณ สุวรรณพัฒน์ การศึกษาเปรียบเทียบสังคมประเพณีของบิกามารคากับบุคลิกภาพของเด็ก
ในจังหวัดพระนครและต่างจังหวัด วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกจิตวิทยา
บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2512, 212 หน้า.

เพราพรรณ ประพิตรภา "การศึกษาเปรียบเทียบแรงจูงใจให้สัมฤทธิ์ผลกับการอบรมสั่งสอนของ
บิกามารคาตามทัศนะของเด็กวัยรุ่นไทย และเด็กวัยรุ่นจีน" วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2510, 80 หน้า.

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ "อนาคตของการศึกษาของประเทศไทย" วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ
6 : 27, มกราคม 2515.

4
มัญรี นูนาค การศึกษาเปรียบเทียบสังคมประเพณีของบิกามารคากับบุคลิกภาพของเด็กใน
จังหวัดพระนครและต่างจังหวัด" วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกจิตวิทยา
บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2514, 111 หน้า.

มุกดา ศรียงค์ ความสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจและแรงจูงใจให้สัมฤทธิ์ผลของเด็กไทยและเด็กจีน
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2515, 113 หน้า.

ละม้ายมาศ ศรีทนต์ "การศึกษาพัฒนาการจากแง่จิตวิทยา "ทฤษฎีและแนวความคิดในการพัฒนา
ประเทศ เรียบเรียงโดยอมร รักษาสัตย์ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2508, หน้า 627 - 659.

วันเพ็ญ อาญการ การศึกษาลักษณะและความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมที่แสดงออกถึงบุคลิกภาพ
เก็บตัวหรือแสดงตัว กับการยอมรับตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนวัยรุ่น
ในโรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดชลบุรี ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร
2512, 163 หน้า.

วีราพร เทพวีระพงศ์ ความเกรงใจกับพฤติกรรมแก้ปัญหากลุ่ม ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม.

วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร 2514, 253 หน้า.

วีรยุทธ วิเชียรโชติ เค้าโครงการวิจัยเรื่องความเกรงใจ บุคลิกภาพและบุคคลสัมพันธ์ในระบบ
สังคมไทย 2512 (โรเนียว) 9 หน้า.

วีรยุทธ วิเชียรโชติ "สังคมไมตรีสัมพันธ์กับการพัฒนาประเทศ" วารสารจิตวิทยา 2513 สมาคม
จิตวิทยาแห่งประเทศไทย 2513 ก, หน้า 33 - 44.

วีรยุทธ วิเชียรโชติ "สังคมไทยสมัยพัฒนา" พัฒนาวิคมล 6 บริษัทไทยพาณิชย์การจำกัด พระนคร
2513 ข, หน้า 75 - 106 .

วีรยุทธ วิเชียรโชติ ทฤษฎีสังคมไมตรีสัมพันธ์ 2516 (โรเนียว) 28 หน้า.

วีรยุทธ วิเชียรโชติ และนวลเพ็ญ วิเชียรโชติ รายงานการวิจัยเรื่องความเกรงใจในคนไทย
ฉบับที่ 1 ลักษณะและธรรมชาติของความเกรงใจ 2513 (โรเนียว) 11 หน้า.

ศรีปริณิญา รามโกมุท "ความสัมพันธ์ของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการพัฒนาเศรษฐกิจในแนว
ความคิดของเฮเกน" ทฤษฎีและแนวความคิดในการพัฒนาประเทศ เรียบเรียงโดย
อมร รักษาสิทธิ์ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2508, หน้า 305.

สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก อิทธิพลของสังคมต่อการพัฒนาการของเด็กที่ตำบลนาป่า
อำเภอมะนัง จ.ชลบุรี รายงานการวิจัยฉบับที่ 9 2510, 184 หน้า.

สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก อิทธิพลของสังคมต่อการพัฒนาการของเด็กที่หมู่บ้านพราน
เหมื่อน ตำบลบ้านขาว อำเภอมะนัง จ.อุตรธานี และหมู่บ้านอุเม็ง ตำบลนุหว่า อ.สันป่าตอง
จ.เชียงใหม่ รายงานการวิจัยฉบับที่ 12 2512, 458 หน้า.

สุจินต์ ปรีชามารอด ความกตัญญูสร้างสรรค์ ความเกรงใจ และลักษณะความเป็นผู้นำของนักเรียน
ที่ประพฤติคล้อยตามและขัดกับสังคม ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. แชนงจิตวิทยาคับความร่วมมือ
ของสถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร
2515, 128 หน้า.

สุเทพ สุนทรเกสัช สังคมวิทยาของหมู่บ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โรงพิมพ์สมาคมสังคมศาสตร์
แห่งประเทศไทย 2511, 425 หน้า.

สุรางค์ โค้วตระกูล "ความคิดสร้างสรรค์" ประชาศึกษา 4 : 183 . 189, 2509:

สุวิทย์ รุ่งวิสัย "ประชาธิปไตยในเมืองไทย : อุปสรรคและความคิด" วารสารสังคมศาสตร์
กรกฎาคม 2513, หน้า 57.

แสง ศรีเมฆารัตน์ "การพัฒนาพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย" วารสารสังคมศาสตร์
มกราคม 2513, หน้า 70.

เสกสรรค์ ประเสริฐกุล "การพัฒนาเศรษฐกิจกับความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา"
ศูนย์ศึกษา 18 : 51 - 76, มกราคม - กันยายน 2515.

สมชัย รักวิจิตร ความเป็นผู้นำในหมู่บ้านทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ศูนย์วิจัย
และพัฒนากาทางทหารระหว่างไทย-สหรัฐ 2514, 392 หน้า.

อนันต์ จันทกรวี การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจไปสัมพันธ์กับความคิดแบบสอบสวน
และความถนัดทางการเรียน ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร
2514, 120 หน้า.

อัมพร อรุณรังษี "การออมของประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" บทความทางวิชาการ
เกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจ สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ 2509,
หน้า 226 - 229.

อานนท์ อาภาภิรม มนุษย์กับสังคม : สังคมและวัฒนธรรมไทย โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ 2515,
249 หน้า.

- Hilgard, Thomas and others, "Maternal Attitude and Non Achievement Syndrome" The Personality and Guidance Journal, 47 : 427, 1969.
- Kagan, J. and Moss, H.A., Birth and Maturity : A Study in Psychological Development, John Wiley and Sons, Inc., New York, 1962 p. 42.
- Kaplan, Studying Personality Cross-Culturally, Illinois : Row Peterson and Company, 1961, p. 637-656.
- McClelland, David C., and others, "A Scoring Manual for the Achievement Motive" in Fantasy, Achievement and Society, by John W.A. Atkinson, Affiliated East-West Press, Pvt-Ltd., New Delhi, 1966, 387 pp.
- McClelland, David C., and others, The Achieving Society, The Free Press, New York, Van Nostrand, 1961, 351 pp.
- McClelland, David C., and others, The Achievement Motives, Appleton-Century Crofts, Inc., New York, 1953, p. 110-111.
- McDonald, Frederick J., Educational Psychology, Tokyo, Overseas Publications, 1959, 748 p.
- Mehta, Prayag, The Achievement Motive in High School boys, National Council of Educational research and Training, 1969, 202 pp.
- Pendleton, Robert L., "Land Use in Northeastern Thailand" Geographical Review, 33 : 15 - 41, 1943.

- Biglin, James Eugene, The Relationship of Parental Attitude to Children's Academic and Social Performance Dissertation Abstracts, 25 : 5725-5726, 1955.
- Blanchard, Wendell, Thailand : its people, its people, its society, its cultures, New Haven, Hraf Press, 1958, 1958, 528 pp.
- Cattel, Raymond B., Personality, New York, Mc Graw-Hill, 1950, 689 pp.
- Dinkmeyer, Don C., Child Development : The Emering Self. New Delhi, Prentice-Hall of India Private Limited, 1967, p. 309-310.
- Edwards, Allen L, Experimental Design in Psychological Research, Rinehart and Company, Inc., New York, 1954, 542 pp.
- Ferguson, George A, Statistical Analysis in Psychology and Education, Mc Graw-Hill Book Company, New York, 1966, 446 pp.
- Gardner, Lindzey and Hall Calvin, Theories of Personality, John Wiley and Sons, Inc., New York, 1957, 572 pp.
- Guilford, J.P., Fundamental Statistics in Psychology and Educations, Kogakusha Company, Ltd., Tokyo, 1965, 605 pp.
- Hanks and Phillips, "A Young Thai from the Countryside," in Kaplan, Studying Personality Cross-Culturally, Illinoise, Row Perterson and Company, 1961, p. 637 - 656.
- Hilgard E.R., Introduction to Psychology, Harcourt Brace and World Inc., New York, 1967, 653 pp.

- Phillips, Herbert Phineas, Thai Peasant Personality. The Patternign of Interpersonal Behavior in the Village of Bang Chan, Berkeley, University of California Press, 1965, 231 pp.
- Platinus, Hans The North-East of Thailand : Its Problems and Potentialities, Bangkok : National Economic Development Board, October, 1963, p.9.
- Rosen, Bernard C., "Socialization and Achievement Motivation" American Sociological Review, 27 : 5, 612-624, October, 1962.
- Rosen, Bernard C., "Race Ethnicity and Achievement Syndrome" American Sociological Review, 24 : 1, 47-60 November, 1961.
- Rosen, Bernard C., and Andrade R.D., The Psychological Origins of Achievement Motivation Sociometry 22 : 185-218, 1959.
- Sarason, Mayour B. and others, Anxiety in Elementary School Children, John Wiley and Sons, New York, 1960, 351 pp.
- Secord, Paul F. and Backman, Carl W., Social Psychology, Mc Graw-Hill Book Company, New York, 1964, 654 pp.
- Shell, Leon Gene, Achievement Motivation in Elementary School Children, Dissertation Abstract, 27 : 2409 A, 1967.
- Skinner, G. William, Chinese Society in Thailand : An Analytical History, New York ; Cornell University Press, 1957, p. 9.
- Spiegel, Murray R; Theory and Problem of Statistics, Schaum Publishing Co., New York, 1961, 359 pp.

Strang, Ruth May, The Adolescent Views Himself; A Psychology of Adolescence,
New York, Mc Graw-Hill, 1957, 581 pp.

²
Tamagini, Jeanette E., A Comparative Study of Achievement Motivation in
Achieving and Under-Achieving Grade School boys, Dissertation Abstrac
Abstract, 29 : 4339 B, 1969.

Vernon, P.E., Creativity, Penguin Modern Psychology Readings, Penguin Books
Ltd., 1970, 400 pp.

Winer, B.J., Statistical Principles in Experimental Design, Mc Graw-Hill
Company, New York, 1962, 672 pp.



แบบสอบถามรายละเอียดส่วนตัว

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์และเปรียบเทียบ
บุคลิกภาพของคนไทย ขอได้โปรดให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและกรอกข้อความตามความเป็นจริง
เพื่อให้เป็นข้อมูลประกอบการวิจัย ขอเท็จจริงที่ได้จากท่านเป็นสิ่งที่มีความสำคัญสำหรับการวิจัย
ครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยขอขอบคุณในความร่วมมือนอกด้วยดีของท่าน

ประภาพิต ศรีตระกูล

๑) ชื่อ ชั้น โรงเรียน
อายุ เชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา มีพี่น้อง คน
ที่อยู่ปัจจุบัน ภูมิลำเนาเดิม

๒) ชื่อบิดา เชื้อชาติ สัญชาติ
อายุ ศาสนา อาชีพ จบการศึกษาระดับ
ที่อยู่ปัจจุบัน ภูมิลำเนาเดิม

๓) ชื่อมารดา เชื้อชาติ สัญชาติ
อายุ ศาสนา อาชีพ จบการศึกษาระดับ
ที่อยู่ปัจจุบัน ภูมิลำเนาเดิม

๔) ภาษา ที่บิดามารดาพูดในบ้าน ☐ ไทย ☐ จีน ☐ อื่น ๆ

๕) ภาษาที่ท่านได้พูดกับบิดามารดา (ตอบได้มากกว่า ๑)
☐ ไทย ☐ จีน ☐ จีนปนไทย ☐ อื่น ๆ

๖) ประเภทของหนังสือพิมพ์ที่ท่านอ่าน ☐ หนังสือพิมพ์ภาษาไทย
☐ หนังสือพิมพ์ภาษาจีน ☐ หนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ

๗) บุชของท่านเป็นคนเชื้อชาติ ☐ ไทย ☐ จีน ☐ อื่น ๆ ภูมิลำเนาเดิมที่
ย่าของท่านเป็นคนเชื้อชาติ ☐ ไทย ☐ จีน ☐ อื่น ๆ ภูมิลำเนาเดิมที่
ตาของท่านเป็นคนเชื้อชาติ ☐ ไทย ☐ จีน ☐ อื่น ๆ ภูมิลำเนาเดิมที่
ยายของท่านเป็นคนเชื้อชาติ ☐ ไทย ☐ จีน ☐ อื่น ๆ ภูมิลำเนาเดิมที่

คำชี้แจงในการทำแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้ ถามเกี่ยวกับความรู้สึกของท่านในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจจะพบในชีวิตประจำวัน เมื่อท่านประสบกับสถานการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้ ท่านจะมีความรู้สึกอย่างไร มากน้อยแค่ไหน

ตัวอย่าง ในฐานะที่ท่านเป็นศิษย์ท่านรู้สึกเกรงใจหรือไม่เกรงใจครูหรืออาจารย์ที่สนิทสนมเป็นกันเองกับท่าน ในสถานการณ์ต่อไปนี้อย่างไร

ขอยืมเงินรยบาท เกรง

3	2	1	0	-1	-2	-3
---	---	---	---	----	----	----

 ไม่เกรง

ถ้าท่านทำเครื่องหมายวงกลมรอบเลขทางซ้ายมือ แสดงว่าท่านมีความเกรงใจ ถ้าตอบเลขมาก และขีดไปทางซ้ายมือ แสดงว่าเกรงใจมากจนไม่กล้าขอยืมเงินเลย

ถ้าท่านเลือกตอบทางลบ แสดงว่าไม่เกรงใจ และถ้าตอบเลขติดลบมาก และขีดไปทางขวามือมาก แสดงว่าไม่เกรงใจเลย

ถ้าท่านตอบเลข 0 แสดงว่ามีความรู้สึกกลาง ๆ ถ้าถึงกัน ระหว่างความรู้สึกเกรงใจและไม่เกรงใจ

แบบสอบถามนี้ไม่จำกัดเวลา แต่ก็อย่าเสียเวลาในการตอบแต่ละข้อนานนัก ถ้าท่านลังเลใจไม่ทราบจะตอบข้อใดดี ขอเสนอให้ท่านเลือกตอบตามความคิดครั้งแรกที่ท่านจะปฏิบัติจริงๆ อย่าไปนึกถึงหลักวิชาใด ๆ หรือข้อที่ควรปฏิบัติ

คำตอบของท่านไม่มีผลกระทบกระเทือนถึงการสอบในวิชาอื่น ๆ และจะไม่นำเอาไปเปิดเผยในที่ใด ๆ เป็นรายบุคคล จะแสดงเพียงส่วนรวมเพื่อประโยชน์ในการศึกษา และในด้านการพัฒนาประเทศเท่านั้น จึงขอให้ท่านสบายใจที่จะตอบอย่างเสรีตามความคิดของท่านจริง ๆ

ชื่อ..... เพศ..... อายุ.....

ชั้น..... ภูมิลำเนา.....

เชื้อชาติบิดา..... เชื้อชาติมารดา.....

ภาษาพูดในบ้าน.....

ก. ในฐานะที่ท่านเป็นศิษย์ ความสัมพันธ์กับอาจารย์

• เข้าห้องเรียนสายกว่าอาจารย์	กล้า	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่กล้า
• เข้าพบเพื่อติดต่อกิจธุระส่วนตัว	กล้า	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่กล้า
• ขอยืมสิ่งของ เงินทอง	กล้า	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่กล้า
• เคื่อนให้ทราบเมื่อหมดเวลาสอน	กล้า	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่กล้า
• หยุดเรียนโดยไม่ขออนุญาต	กล้า	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่กล้า
• ทำผิดระเบียบของห้องเรียน เช่นทำเสียงดัง	กล้า	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่กล้า
• เข้าไปติดต่อกขอความช่วยเหลือขณะอาจารย์กำลังทำงาน	เกรง	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่เกรง
• เข้าไปถามเรื่องการเรียนขณะที่อาจารย์กำลังติศุระ	เกรง	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่เกรง
• แสดงความคิดเห็นหรือโต้แย้งด้วยเหตุผลขณะกำลังเรียนในชั้น	กระทำ	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่กระทำ

ข. ในฐานะที่ท่านเป็นครู อาจารย์ ความสัมพันธ์กับศิษย์

• เรียกมาใช้ส่วนตัว	กระทำ	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่กระทำ
• มอบหมายงานของห้องให้ทำ	กระทำ	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่กระทำ
• ทำความผิดให้เด็กเห็น	อาย	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่อาย
• เข้าสอนสายกว่าที่กำหนดไว้	อาย	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่อาย
• ว่ากล่าวตักเตือนในชั้นเมื่อประพฤติไม่ดี	กระทำ	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่กระทำ

ค. ในฐานะที่ท่านเป็นบุตร ความสัมพันธ์กับบิดามารดา

• เมื่อมีความทุกข์	ขอความช่วยเหลือ	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่ขอความช่วยเหลือ
• ขอเงิน ข้าวของ เครื่องใช้	เกรง	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่เกรง
• คัดค้านความเห็น ไม่ยอมเชื่อฟัง	กล้า	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่กล้า
• ขอเงินเพิ่มอีกเมื่อเงินไม่พอใช้	ขอ	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่ขอ

9. กลับบ้านนึกเวลาโดยไม่ไ้บอกล่วงหน้า เกรง 3 2 1 0 -1 -2 -3 ไม่เกรง
10. ทำให้ท่านนึกหวัง เสียใจ ไม่สบายใจ กระทำ 3 2 1 0 -1 -2 -3 ไม่กระทำ
11. พาเพื่อนมาสนุกสนานที่บ้าน เช่นกินเลี้ยง กล้า 3 2 1 0 -1 -2 -3 ไม่กล้า

ง. ในฐานะที่ท่านเป็นเพื่อน ความสัมพันธ์กับเพื่อนที่สนิทสนม

12. ขอความช่วยเหลือ กล้า 3 2 1 0 -1 -2 -3 ไม่กล้า
13. ขอยืมข้าวของ เงินทอง ขอยืม 3 2 1 0 -1 -2 -3 ไม่ขอยืม
14. ตักเตือนตรง ๆ เมื่อเขาทำผิด ตักเตือน 3 2 1 0 -1 -2 -3 ไม่ตักเตือน
15. เมื่อเรานึกผิด เกรง 3 2 1 0 -1 -2 -3 ไม่เกรง
16. เมื่อมีความทุกข์ ปรึกษา 3 2 1 0 -1 -2 -3 ไม่ปรึกษา
17. ระวังขณะที่เพื่อนกำลังนอนหลับ กล้า 3 2 1 0 -1 -2 -3 ไม่กล้า
18. ทำของ ๆ เพื่อนชำรุดเสียหาย เกรง 3 2 1 0 -1 -2 -3 ไม่เกรง
19. ขอความช่วยเหลือด้านการเรียน เกรง 3 2 1 0 -1 -2 -3 ไม่เกรง
20. ให้เพื่อนคอยในขณะที่เราติครู เกรง 3 2 1 0 -1 -2 -3 ไม่เกรง
21. ให้เพื่อนทำงานส่วนตัวให้ เกรง 3 2 1 0 -1 -2 -3 ไม่เกรง
22. ขอของคืนเมื่อเพื่อนขอยืมจากเรา กล้า 3 2 1 0 -1 -2 -3 ไม่กล้า
23. เมื่อเขาทำในสิ่งที่เราไม่พอใจ ต่อว่า 3 2 1 0 -1 -2 -3 ไม่ต่อว่า
24. เมื่อความเห็นของเราไม่ตรงกับเขา โต้แย้ง 3 2 1 0 -1 -2 -3 ไม่โต้แย้ง
25. เมื่อถูกขอร้องให้ช่วยทำงานแต่เราไม่มีเวลา ปฏิเสธ 3 2 1 0 -1 -2 -3 ไม่ปฏิเสธ
26. หยิบข้าวของไปใช้โดยไม่ไ้บอกล่วงหน้า เกรง 3 2 1 0 -1 -2 -3 ไม่เกรง

จ. ในฐานะที่ท่านเป็นเพื่อน ความสัมพันธ์กับเพื่อนที่ไม่สนิทสนม

37. ขอยืมข้าวของ เงินทอง ขอยืม 3 2 1 0 -1 -2 -3 ไม่ขอยืม
38. ให้เพื่อนทำงานส่วนตัวให้ เกรง 3 2 1 0 -1 -2 -3 ไม่เกรง
39. ระวังขณะที่เพื่อนกำลังนอนหลับ กล้า 3 2 1 0 -1 -2 -3 ไม่กล้า
40. ทำของ ๆ เพื่อนชำรุดเสียหาย เกรง 3 2 1 0 -1 -2 -3 ไม่เกรง
41. ให้เพื่อนคอยในขณะที่เราติครู เกรง 3 2 1 0 -1 -2 -3 ไม่เกรง

42. ขอของคืนเมื่อเพื่อนขอยืมจากเรา	กล้า	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่กล้า
43. เมื่อความเห็นของเราไม่ตรงกับเขา	โต้แย้ง	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่โต้แย้ง
44. เมื่อเขาทำในสิ่งที่เราไม่พอใจ	ต่อว่า	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่ต่อว่า
45. ขอความช่วยเหลือด้านการเรียน	เกรง	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่เกรง
46. เมื่อถูกขอร้องให้ช่วยทำงานแต่เราไม่มีเวลา	ปฏิเสธ	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่ปฏิเสธ
47. เมื่อเราผิดนัด	เกรง	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่เกรง
48. เมื่อมีความทุกข์	ปรึกษา	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่ปรึกษา

ฉ. ในฐานะที่เป็นเพื่อนบ้านที่สนิทสนมกัน

49. ขอความช่วยเหลือ	กล้า	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่กล้า
50. เมื่อเห็นเขาทำผิด	ตักเตือน	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่ตักเตือน
51. ขอยืมข้าวของเครื่องใช้	กล้า	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่กล้า
52. ขอของคืนเมื่อเขาขอยืมของเราไป	กล้า	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่กล้า
53. ถ้าเราทำเสียงดัง หรือเปิดวิทยุดัง	เกรง	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่เกรง
54. เมื่อถูกขอร้องให้ช่วยเหลือแต่ไม่ว่าง	ปฏิเสธ	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่ปฏิเสธ
55. ในกรณีที่เราไม่เห็นด้วยกับความคิดของเขา	โต้แย้ง	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่โต้แย้ง

ช. ในฐานะที่เป็นเพื่อนบ้านที่ไม่สนิทสนมกัน

56. ขอความช่วยเหลือ	กล้า	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่กล้า
57. เมื่อเห็นเขาทำผิด	ตักเตือน	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่ตักเตือน
58. ขอยืมข้าวของเครื่องใช้	กล้า	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่กล้า
59. ขอของคืนเมื่อเขาขอยืมของเราไป	กล้า	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่กล้า
60. ถ้าเราทำเสียงดังหรือเปิดวิทยุดัง	เกรง	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่เกรง
61. เมื่อถูกขอร้องให้ช่วยเหลือแต่เราไม่ว่าง	ปฏิเสธ	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่ปฏิเสธ
62. ในกรณีที่เราไม่เห็นด้วยกับความคิดของเขา	โต้แย้ง	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่โต้แย้ง

ซ. ในฐานะตัวทํานกับผู้มีบุญคุณ

เมื่อมีความทุกข์	ปรึกษา	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่ปรึกษา
ขอความช่วยเหลือ	กล่าว	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่กล่าว
ขอยืมข้าวของ เงินทอง	กล่าว	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่กล่าว
ตักเตือนเมื่อเห็นเขาทำผิด	ตักเตือน	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่ตักเตือน
แสดงความคิดเห็น โต้แย้งด้วยเหตุผล	โต้แย้ง	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่โต้แย้ง
แสดงความโกรธเมื่อเราไม่พอใจเขา	กระทำ	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่กระทำ
ทำความผิดหรือสร้างความเสียหายให้เขา	เกรง	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่เกรง

ฉ. ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ช่วย ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา

ขัดคำสั่งผู้บังคับบัญชา	กล่าว	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่กล่าว
ผู้บังคับบัญชาออกเงินค่าอาหารให้	เกรง	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่เกรง
ขอยืมเงินหรือสิ่งของต่าง ๆ	กระทำ	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่กระทำ
ขอความช่วยเหลือในเรื่องส่วนตัว	กล่าว	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่กล่าว
ไปทำงานสายหรือกลับก่อนเวลา	เกรง	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่เกรง
แสดงความคิดเห็นหรือโต้แย้งด้วยเหตุผล ในเรื่องการงาน	กระทำ	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่กระทำ
คุยกับเพื่อนที่มาเยี่ยมหรือทางโทรศัพท์ ในขณะอยู่ในที่ทำงาน	เกรง	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่เกรง

ญ. ในฐานะที่เป็นนักเรียนรุ่นน้อง ความสัมพันธ์กับรุ่นพี่

ขอความช่วยเหลือ	กระทำ	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่กระทำ
เมื่อเขาทำในสิ่งที่เราไม่พอใจ	ต่อว่า	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่ต่อว่า
เมื่อความคิดเห็นไม่ตรงกัน	โต้แย้ง	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่โต้แย้ง
ปฏิเสธที่จะช่วยเหลือเมื่อถูกขอร้อง	กล่าว	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่กล่าว
เมื่อเห็นเขาทำผิด	ตักเตือน	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่ตักเตือน
ขอของคืนเมื่อเขายืมของเราไป	กล่าว	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่กล่าว

คำชี้แจงในการทำแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้ถามเกี่ยวกับ ความรู้สึกนึกคิดและการปฏิบัติของท่านในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดในชีวิตประจำวัน ว่าท่านมีความรู้สึกอย่างไร หรือจะปฏิบัติอย่างไร มากน้อยแค่ไหน ในสถานการณ์ที่ให้นั้น

ตัวอย่าง ในงานโรงเรียน วิชัยซึ่งเป็นนักเรียนของโรงเรียนไคร้ร้องเพลง 2 เพลง ติดต่อกัน แต่เมื่อร้องเพลงแรกนั้น วิชัยขึ้นเสียงผิด จึงร้องด้วยความลำบาก และเสียงหลงเป็นบางครั้ง ถ้าท่านเป็นวิชัย ท่านจะร้องเพลงที่สองต่อไปหรือไม่

ไม่ร้องต่อ / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / ร้องต่อ

ถ้าท่านทำ เครื่องหมายวงกลมรอบเลข ทางซ้ายมือ แสดงว่าท่านจะ "ไม่ร้องต่อ" ถ้าเลขมากและชิดไปทางซ้าย แสดงว่าท่านไม่คิดที่จะร้องต่อ.

ถ้าท่านทำ เครื่องหมายวงกลมรอบเลข ทางขวามือ แสดงว่าท่านจะ "ร้องต่อ" และถ้าเลขชิดมาก และชิดไปทางขวามือมาก แสดงว่ามีความมั่นใจที่จะ "ร้องต่อ" มากขึ้น.

ถ้าท่านตอบเลข 0 แสดงว่า มีความรู้สึกกลาง ๆ กำกวมกันระหว่างการปฏิบัติจะร้องต่อและไม่ร้องต่อ.

แบบสอบถามนี้ไม่จำกัดเวลา แต่ก็อย่าเสียเวลาในการตอบแต่ละข้อมากนัก ถ้าท่านลังเลใจ ไม่ทราบจะตอบข้อใดก็ ขอเสนอให้ท่าน เลือกตอบตามความคิดครั้งแรก ที่ท่านจะปฏิบัติจริง ๆ อย่างนึกถึงเกณฑ์ หรือหลักวิชาใด ๆ ให้ยึดถือความรู้สึกนึกคิดของท่านเป็นเกณฑ์.

คำตอบของท่าน ไม่มีผลกระทบกระเทือนถึงการสอบในวิชาอื่น ๆ และจะไม่นำเอาไปเปิดเผยในที่ใด ๆ เป็นรายบุคคล จะแสดงเพียงส่วนรวมเพื่อประโยชน์ในด้านการศึกษาและด้านการพัฒนาประเทศเท่านั้น จึงขอให้ท่านสบายใจที่จะตอบอย่างเสรีตามความคิดของท่านจริง ๆ

ชื่อ.....เพศ.....อายุ.....

ชั้น.....ภูมิลำเนา.....

เชื้อชาติบิดา.....เชื้อชาติมารดา.....

ภาษาพูดในบ้าน.....

แบบสอบถามบุคลิกภาพ ชุด ก.

1. ถ้าท่านเป็นผู้หญิง ท่านจะรู้สึกอย่างไร ถ้าท่านไม่สามารถทำงานครัว งานเย็บปักถักร้อย และงานอื่น ๆ ที่เป็นงานของผู้หญิงได้ดีเท่าเพื่อนผู้ชายของท่าน และถ้าท่านเป็นผู้ชาย ท่านจะรู้สึกอย่างไร ถ้าท่านมีลักษณะไม่กล้าสู้คน ไม่สามารถเป็นผู้นำได้ และไม่สามารถทำกิจการใด ๆ ที่เป็นงานของผู้ชายได้ ท่านจะมีความรู้สึกอย่างไร

อาย / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / ไม่อาย

2. สิงขร เป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง เขาได้ไปสมัครงานที่บริษัทแห่งหนึ่ง ผู้จัดการให้เขาเป็นพนักงานเคาน์เตอร์ขายรูปหอม ท่านคิดว่าสิงขรจะเต็มใจทำงานนี้หรือไม่

ไม่เต็มใจ / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / เต็มใจ

3. สมศักดิ์เข้าไปซื้อของในร้านแห่งหนึ่ง เมื่อจ่ายเงินแล้วสมศักดิ์รีบของ เมื่อได้ของก็ขอเงินทอน แต่เจ้าของบอกว่าทอนให้แล้ว สมศักดิ์ก็เถียงว่ายังไม่ได้ทอน เจ้าของร้านไม่ยอมโต้เถียงมาก จึงทอนเงินให้สมศักดิ์ไป เมื่อสมศักดิ์กลับไปถึงบ้านจึงลองนับเงินดู ก็พบว่าตนได้เงินทอนถึง 2 ครั้ง ถ้าท่านเป็นสมศักดิ์ ท่านจะกล้านำเงินไปคืนให้เจ้าของร้านหรือไม่

ไม่กล้า / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / กล้า

4. ลัคควาลย์ได้รับเลือกให้เป็นกรรมเมเยอร์คนใหม่ ลัคควาลย์ได้ยื่นหลายคนวิจารณ์ว่าเธอเกินสวย สู้คนเท่าไม่ได้ ถ้าท่านเป็นลัคควาลย์ ท่านจะรู้สึกโกรธและไม่อยากเกิน หรือยอมรับแล้วปรับปรุงการเกินใหม่

โกรธ / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / ยอมรับ

5. อนงค์ทราบว่า ของขวัญชิ้นที่เธอให้เป็นของขวัญวันเกิดแก่พูนศรีนั้น มีราคาต่ำที่สุดในบรรดาของขวัญที่พูนศรีได้รับ ท่านคิดว่า อนงค์จะรู้สึกกังวลและอายหรือไม่

กังวลและอาย / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / ไม่กังวลไม่อาย

6. เมื่อมานิตแล้วว่า เขามีความสามารถในการขี่จักรยานเร็ว แต่เพื่อนแสดงกริยาเหมือนไม่เชื่อ ท่านคิดว่า มานิตจะมีความรู้สึกอย่างไร

โกรธ / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / ไม่โกรธ

7. ถ้าเพ็ญพรเชิญเพื่อน ๆ ไปในงานทำบุญวันเกิดของเธอ แต่พอถึงวันงานแล้วเพื่อน ๆ ไม่ไปเลย ท่านคิดว่าเพ็ญพรจะรู้สึกอย่างไร

โกรธ / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / ไม่โกรธ

8. วนิดาเดินข้ามถนน แต่ไม่ไ้ข้ามทางม้าลาย เณอิจรรจรเห็น จึงชี้ไปให้เธอไปข้ามทางม้าลาย ท่านคิดว่า วนิดาจะรู้สึกอย่างไร

โกรธและอาย / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / ชำ

9. อุษาทำถุงผลไม้หล่น ผลไม้กลิ้งออกจากถุงเกลื่อนกระจาย ผู้คนต่างหันมามองเธอ อุษายายมาก ไม่ยอมเก็บผลไม้ชิ้น รับประทานไปโดยเร็ว ถ้าท่านเป็นอุษาท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่

ทำ / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / ไม่ทำ

10. เมื่อครูเปิดโอกาสให้นักเรียน แสดงความคิดเห็นในห้องเรียน ศักดิ์มักจะลุกขึ้นแสดงความคิดเห็น โดยไม่กังวลว่า ความคิดเห็นนั้นจะดีหรือไม่ ท่านกล้าทำแบบศักดิ์หรือไม่

ไม่กล้า / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / กล้า

11. สมบัติชวนจันทร์ เพ็ญไปรับประทานอาหารกลางวันด้วย บังเอิญจันทร์เพ็ญพบเพื่อนเก่าจึงชวนไปด้วย เมื่อรับประทานอาหารเสร็จ ปรากฏว่าสมบัติมีเงินไม่พอจ่าย ต้องให้จันทร์เพ็ญจ่ายไปก่อน ท่านเห็นว่าเรื่องราวของสมบัติ เป็นเรื่องน่าอายหรือเป็นเรื่องธรรมดา

น่าอาย / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / เรื่องธรรมดา

12. วลลภาไปในงานงานหนึ่ง เธอแต่งกายด้วยชุดธรรมดาที่สุดในงาน คนส่วนมากแต่งกายด้วยชุดที่สวยงามหรูหรา ท่านคิดว่าวลลภาจะรู้สึกอย่างไร

อาย / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / ไม่อาย

13. มยุรีรักการถ่ายรูปมาก เมื่อถึงงานสังสรรค์ศิษย์เก่าจึงได้รับเลือกให้เป็นช่างภาพงานจัดในเวลากลางวัน จึงต้องใช้แฟลช มยุรีไม่เคยถ่ายรูปโดยใช้แฟลชมาก่อนเลย แต่ก็ได้รับคำแนะนำจากร้านเป็นอย่างดี อยู่นานในงานนั้น ต่างก็ชมเชยมยุรีเพราะเห็นท่าทางคล่องแคล่ว และเป็นช่างภาพหญิง แต่เมื่อเอาฟิล์ม ไปอัดปรากฏว่า ภาพติดเพียง 8 ภาพเท่านั้น ถ้าท่านเป็นมยุรีท่านจะรู้สึกอย่างไร

เสียหน้า / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / ชำ

14. ไวพจน์เป็นนักเรียนที่เรียนอยู่ในระดับเก่ง แต่สอบเข้าเรียนต่อในสถาบันอื่นไม่ได้ ในขณะที่เพื่อนที่เรียนอ่อนกว่า สอบเข้าได้ ท่านคิดว่าไวพจน์จะรู้สึกอย่างไร

อาย / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / ไม่อาย

15. นวลจันทร์ไปสมัครประกวดร้องเพลง เมื่อนวลจันทร์ร้องเพลงเสร็จกรรมการตัดสินวิจารณ์ และชี้แจงข้อบกพร่อง และผลปรากฏว่านวลจันทร์ไม่ได้รับเลือกเป็นนักร้อง ถ้าท่านเป็นนวลจันทร์ ท่านจะมีความรู้สึกอย่างไร

อายและโกรธ / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / ยอมรับ

16. เมื่อรถประจำทางเบรคอย่างแรง มาลินีซึ่งยืนอยู่ตอนหน้ารถเสียหลักล้มลง มาลินีอายมาก รีบลงจากรถ ทั้ง ๆ ที่ยังไม่ถึงจุดหมาย ถ้าท่านเป็นมาลินีท่านจะทำอย่างมาลินีหรือไม่

ทำ / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / ไม่ทำ

17. ชวซ์ได้รับเลือกให้เป็นตัวแทนของโรงเรียนในการแข่งขันแบดมินตันชายเดี่ยว ชวซ์รู้สึกวิตกกังวลกลัวแพ้มาก ถ้าท่านเป็นชวซ์ ท่านจะมีความรู้สึกกังวลเช่นนี้หรือไม่

กังวล / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / ไม่กังวล

18. สหกรณ์ในโรงเรียนของสถาพรขาดทุนเป็นประจำ สถาพรจึงอาสาเข้ามาบริหารงาน แต่สหกรณ์ก็ยังประสบความขาดทุนอีก ถ้าท่านเป็นสถาพร ท่านจะคิดหาเหตุผลมาแก้ตัวหรือยอมให้คนอื่นว่าท่านไม่มีความสามารถ

แก้ตัว / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / ยอมรับ

19. ในการเสนอความคิดเห็นในที่ประชุม ถ้ามีคนอื่นเสนอความคิดเห็นดีกว่าท่าน ท่านมักจะรู้สึก

ไม่พอใจ / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / พอใจ

20. ฉัตรชัยได้เตรียมตัวดูหนังสือสอบอย่างมากจนเพื่อน ๆ รู้กันทั่ว แต่ปรากฏว่าผลการสอบของเขาดีกว่าเพื่อนที่ใช้เวลาดูหนังสือน้อยกว่า ท่านคิดว่าฉัตรชัยจะมีความรู้สึกอย่างไร

อาย / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / ไม่อาย

21. เมื่อพนักงานต้อนรับของร้านอาหารแห่งหนึ่ง บริการแก่ท่านไม่เท่าเทียมกับคนอื่น ท่านรู้สึกโกรธ พนักงานต้อนรับคนนั้นมากน้อยเพียงใด

มาก / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / น้อย

22. สุปจน์โต้เถียงปัญหาทางวิชาการกับเพื่อน ๆ แต่เหตุผลของสุพจน์สู้เพื่อนไม่ได้ สุปจน์รู้สึกโกรธและไม่พอใจมาก ถ้าท่านเป็นสุพจน์ท่านจะรู้สึกอย่างไร

โกรธ / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / ไม่โกรธ

23. ครูประจำชั้นเตือนชัยยังให้ปรับปรุงตัวเอง ในด้านการเรียนและความประพฤติในชั้นเรียน ถ้าท่านเป็นชัยยังจะมีความรู้สึกอย่างไร

โกรธ / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / ไม่โกรธ

24. คมสันออกไปรายงานหน้าชั้น เพื่อน ๆ ชักถามปัญหาเกี่ยวกับเรื่องที่เขารายงานนั้น แต่คมสันตอบไม่ได้ ท่านคิดว่าคมสันจะมีความรู้สึกอย่างไร

อาย / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / ไม่อาย

25. สมพงษ์ประคิษฐ์เรือเล็ก ๆ ให้แล่นในน้ำโดยใช้แบตเตอรี่และใบพัดได้ จึงต้องการแสดงให้เพื่อน ๆ ดู ครั้นถึงเวลาแสดงจริง เรือกลับไม่แล่น ไม่ว่าสมพงษ์จะแก้ไขอย่างไรก็ตาม ถ้าท่านเป็นสมพงษ์ท่านจะรู้สึกอย่างไร

เสียหน้า / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / ไม่เสียหน้า

26. หลังจากทีนิพนธ์แพ้การแข่งขันบิงปองกับนักเรียนโรงเรียนหนึ่ง ค่ายคะแนนเป็นจำนวนมากแล้ว นิพนธ์ก็ปฏิเสธที่จะแข่งขันกับใคร ๆ ต่อไป ท่านมีความรู้สึกตรงกับนิพนธ์มากน้อยเพียงใด

มาก / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / น้อย

27. ทศพร เป็นตัวแทนรุ่นในการแข่งขันกีฬากับรุ่นน้อง ผลปรากฏว่า ทศพร เป็นฝ่ายแพ้ ถ้าท่านเป็นทศพร ท่านจะรู้สึกอย่างไร

โกรธและอาย / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / ไม่โกรธและไม่อาย

28. ในขณะที่อรรณวล้างฟังเพลงจากวิทยุอยู่ บุษบากำลังอ่านหนังสืออยู่กับอกให้เธอเปิดเบา ๆ
อรรณวลู้สึกโกรธมาก ถ้าท่านอยู่ในสถานการณ์เช่นอรรณวลท่านจะรู้สึกอย่างไร

โกรธ / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / ไม่โกรธ

29. วีระ, วิชัย, และภพ ได้รับเสนอชื่อเพื่อเลือกเป็นหัวหน้าชั้น ผลปรากฏว่า ภพได้คะแนนเสียงน้อยที่สุด
ถ้าท่านเป็นภพท่านจะรู้สึกอย่างไร

เสียหน้า / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / ไม่เสียหน้า

30. ในชั่วโมงวิทยาศาสตร์ ครูถามคำถามนิคม นิคมตอบไม่ได้จึงถูกตำหนิว่า ไม่เอาใจใส่การเรียน
ถ้าท่านเป็นนิคมท่านจะรู้สึกอย่างไร

โกรธ / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / ไม่โกรธ

เมื่อท่านตอบแบบสอบถามบุคลิกภาพ ชุด ก. นี้เสร็จเรียบร้อยแล้ว

โปรดพลิกทำแบบสอบถามชุดต่อไป

แบบสอบถามบุคลิกภาพ ชุด ข.

1. ชัยพจน์ช่วยผู้หญิงคนหนึ่ง ซึ่งกำลังจะกระโดดน้ำตายและต่อมาปรากฏข่าวพร้อมกับรูปของชัยพจน์ในหนังสือพิมพ์ ตอนท้ายข่าวได้กล่าวชมเชยเขาด้วย ท่านคิดว่าชัยพจน์มีความรู้สึกอย่างไรในสถานการณ์เช่นนี้
 ภาณุมีที่เป็นข่าว / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / อายุที่เป็นข่าว
2. ท่านชอบให้คนอื่นทำตามความคิดเห็นของท่านมากน้อยเพียงใด
 มาก / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / น้อย
3. ท่านเคยทำสิ่งที่ท่านคิดว่าดี โดยไม่คำนึงถึงความรู้สึกของเพื่อนน้อยมากน้อยเพียงใด
 บ่อย / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / ไม่เคย
4. ในฐานะที่ท่านเป็นผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ถ้าท่านทราบว่ามีคนนิทาเจ้านาย ท่านจะนำเรื่องนั้นมาเล่าให้เจ้านายฟังหรือไม่
 เล่า / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / ไม่เล่า
5. นิภาพร้อมที่จะช่วยเหลืองานของบุคคลอื่น มากกว่าที่จะช่วยทำงานในบ้านของเธอเอง เพราะพอใจที่จะได้รับค่ายกย่องชมเชยจากบุคคลอื่น ท่านเคยมีความรู้สึกเช่นนี้บ่อยครั้งมากน้อยเพียงใด
 มาก / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / น้อย
6. ชงชัยเป็นนักเรียนที่มาช่วยครูสุรินทร์ทำงานทุกวันเสาร์วันอาทิตย์และวันหยุดราชการ แต่ครูสุรินทร์ไม่เคยชมชงชัยเลย ท่านคิดว่าชงชัยจะมีความรู้สึกอย่างไร
 น้อยใจ / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / ไม่น้อยใจ
7. ปราโมทย์ทราบว่า ครูประจำวิชาวิทยาศาสตร์จำชื่อของเขาได้ดีในขณะที่จำชื่อเพื่อน ๆ ส่วนใหญ่ไม่ได้ ท่านคิดว่าปราโมทย์จะมีความรู้สึกอย่างไร
 ภูมิใจ / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / เฉย ๆ

8. เมื่อโฆษกของงานประกาศให้นักเรียนกลุ่มหนึ่งที่มีการแสดงบนเวที ส่งตัวแทนออกไปรับรางวัล ท่านคิดว่า พรดิในฐานะผู้แสดงคนหนึ่งอยากจะเป็นตัวแทนออกไปรับรางวัลหรือไม่
- อยาก / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / ไม่อยาก
9. เมื่อครูขอร้องให้ท่านช่วยทำงานสำคัญอย่างหนึ่งอย่างใดในขณะที่ท่านกำลังมีงานส่วนตัวต้องทำอยู่เช่นกัน ในกรณีเช่นนี้ ท่านมักจะทำอย่างไร
- รับงานที่ถูกต้อง / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / ทำงานของท่านให้เสร็จก่อน
10. ในชั้นเรียนของเขาวรัตน์ ถ้าคนไหนมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนมักจะไปตามเขาวรัตน์ หรือถูกแนะนำให้ไปตามเขาวรัตน์เสมอ ถ้าท่านเป็นเขาวรัตน์ท่านจะรู้สึกอย่างไร
- ภาคภูมิใจ / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / ไร้ค่า
11. ในการทำงานใด ๆ มดรู้สึกพอใจมาก ถ้าได้ทำงานในหน้าที่สำคัญ และไม่พอใจเมื่อต้องเป็นลูกมือคนอื่น ท่านมีความรู้สึกตรงกับมดบ้างหรือไม่
- ตรง / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / ไม่ตรง
12. เพื่อน ๆ ใดช่วยเหลือสุเทพทำงานที่ครูมอบหมายให้เขาทำจนสำเร็จ และได้รับคำชมเชยจากครู ท่านคิดว่าสุเทพอยากจะบอกครูหรือไม่ว่า เขาได้รับความช่วยเหลือจากใคร
- ไม่บอก / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / บอก
13. ท่านเคยอาสาทำงานให้แก่ผู้ใหญ่ หรือผู้บังคับบัญชา โดยที่ท่านไม่ชอบและไม่มีความถนัดในงานที่รับอาสา นั้น บ่อยครั้งมากน้อยเพียงใด
- บ่อย / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / ไม่เคย
14. อดีตักคิมักจะรับอาสาเพื่อนร่วมงานที่ไม่กล้าเข้าหาครู หรือรับอาสาเพื่อที่เชื่องช้า นำผลงานของเขาเสนอต่อครูเสมอ ๆ ท่านเคยทำอย่างอดีตักคิมน้อยมากน้อยเพียงใด
- บ่อย / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / ไม่เคย

15. เล่นให้ได้รับทุนนักเรียนเรียนดีแต่ยากจน ท่านคิดว่าเล่นให้อาจารย์ใหญ่มอบทุนให้แก่เขา
ในที่ประชุมนักเรียนหรือไม่

ชอบ / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / ไม่ชอบ

16. ในขณะที่เพื่อน ๆ กำลังถกเถียงปัญหาเรื่องหนึ่งอยู่ บังเอิญวีระชัยเดินผ่านมาได้ยินเข้า และเขาพอจะ
มีความรู้ในเรื่องนั้นบ้าง เขาจึงเข้าไปพูดให้เพื่อน ๆ ฟัง ถ้าท่านเป็นวีระชัยท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่

ทำ / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / ไม่ทำ

17. นกมลเป็นนักเรียนที่เคยเรียนดี และเคยให้ความช่วยเหลือโรงเรียนเป็นอย่างดี เมื่อเรียนจบแล้ว
นกมลสอบเข้าเรียนต่อในสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งได้ เมื่อถึงงานสังสรรค์ศิษย์เก่า นกมลไป
งานนี้ด้วย ปรากฏว่าไม่มีใครพูดถึงนกมลถึงโรงเรียนต่อเลย ถ้าท่านเป็นนกมลท่านจะรู้สึกอย่างไร

น้อยใจ / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / ไม่น้อยใจ

18. ถ้าท่านมีโอกาสได้ไปศึกษาต่อยังต่างประเทศ ท่านคิดจะบอกให้คนรู้จักท่านทราบโดยวิธีใด

ประกาศทาง / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / บอกเป็นการส่วนตัว
หนังสือพิมพ์ เฉพาะบางคน

19. ญาติเชิญงามตาไปงานวันเกิดของพี่สาวเธอ โดยที่ไม่ได้เชิญเพื่อนร่วมห้องคนอื่น ๆ ไปด้วย
ถ้าท่านเป็นงามตาท่านจะรู้สึกอย่างไร

ก็ใจที่ใคร่เชิญ / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / อยากให้ญาติชวนเพื่อน
คนเดียว คนอื่น ๆ ไปด้วย

20. ท่านต้องการใหญ่ใหญ่และเพื่อน ๆ ชมเชยการทำงานและบุคลิกภาพบางคนของท่านต่อหน้าบุคคลอื่น
หรือไม่

ต้องการ / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / ไม่ต้องการ

21. แจ่มจันทร์มาโรงเรียนในตอนเช้า แล้วจัดโต๊ะเรียนให้เรียบร้อย ดูแลห้องเรียนให้สะอาด จัดโต๊ะครู
ให้สวยงาม แต่เมื่อครูมา ครูไม่ชมความเปลี่ยนแปลงนี้เลย ท่านคิดว่า แจ่มจันทร์จะทำเช่นนี้ในวันต่อไป
หรือไม่

ทำ / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / ไม่ทำ

22. ท่านรับอาสาเพื่อนร่วมงานที่ไม่กล้าเข้าหาครู หรือรับอาสาเพื่อนที่เซื่องช้า เพื่อนำผลงานของเขา
เสนอต่อครูบ่อยมากน้อยเพียงใด

บ่อย / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / ไม่เคย

23. ประมุขได้ให้ความช่วยเหลือพงศ์พันธ์ แต่พงศ์พันธ์ไม่ชอบหรือแสดงความขอบคุณในการช่วยเหลือ
ของประมุขเลย ท่านคิดว่าประมุขจะมีความรู้สึกอย่างไร

ผิดหวัง / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / ไม่ผิดหวัง

24. ท่านเคยรับอาสาช่วยเหลือหรือทำงานให้ผู้ใหญ่ หรือครูอาจารย์โดยที่ผู้ใหญ่เหล่านั้นยังไม่ได้ชอว์
บอยเพียงไร

บ่อย / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / ไม่เคย

25. ครูให้สมพรเล่าประวัติของโบราณสถานแห่งหนึ่ง คาลึกเห็นว่าสมพรเล่าไม่ละเอียด และบางตอน
คลาดเคลื่อน จึงยกมือขอพูดและเล่าเพิ่มเติมที่สมพรไม่ได้เล่า ครูชมคาลึก ถ้าท่านเป็นคาลึก
ท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่

ทำ / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / ไม่ทำ

26. ครูมอบหมายให้ไพจิตร เป็นผู้รับผิดชอบในงานสำคัญอย่างหนึ่ง ท่านคิดว่าเขาจะปฏิบัติอย่างไร

ยินดีทำ / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / เสนอแนะที่มีความสามารถ

27. นารีรัตน์กลายเป็นที่รู้จักของเพื่อน ๆ ครูอาจารย์ และเพื่อน ๆ ของพี่สาว เพราะพี่สาวของเธอ
สอบไล่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้ที่ 1 ของประเทศไทย ท่านคิดว่านารีรัตน์พอใจในสถานการณ์นี้หรือไม่

พอใจ / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / ไม่พอใจ

28. ท่านมีความรู้สึกอย่างไร เมื่อรับบริการจากผู้อื่นเป็นพิเศษกว่าเพื่อน

พอใจ / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 /

29. การรับอาสาครูประจำชั้นว่า จะหาดอกบานไม่รู้โรยที่จะใช้ในการทำพวงมาลาสำหรับวันที่ 23 ตุลาคมมาให้ แต่พอถึงเวลาเป็นงานก็ต้องไปทำธุระให้คุณแม่ของเธอ เธอจึงขอร้องให้เพื่อน ๆ 4 – 5 คนไปเก็บดอกบานไม่รู้โรยแทน เช้าวันรุ่งขึ้น เมื่อเธอนำดอกบานไม่รู้โรยไปให้ครู ครูชมงานที่ทำดอกใหญ่ ๆ สีสวย ๆ และได้จำนวนมาก การารู้สึกพอใจคำชมของครูมาก ถ้าท่านเป็นงานนี้ ท่านจะรู้สึกเช่นนี้หรือไม่

รู้สึก / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / ไม่รู้สึก

30. ซาติชายมีโอกาสดูทีวีชนบทพร้อมกับคณะของนายอำเภอ นายอำเภอได้แนะนำให้ชาวบ้านทราบว่า ซาติชายเป็นหลานของนายอำเภอทั้ง ๆ ที่ความจริงมิได้เป็นเช่นนั้น ท่านคิดว่าซาติชายจะมีความรู้สึกอย่างไรในการไปเที่ยวคราวนี้

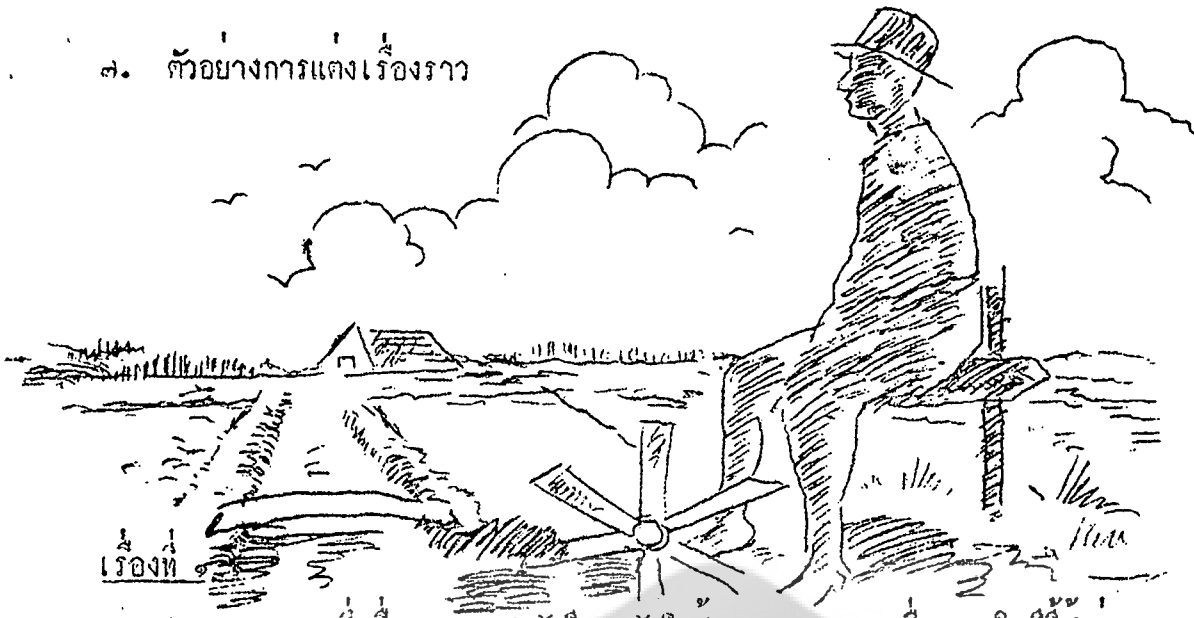
มีความสุข / 3 / 2 / 1 / 0 / -1 / -2 / -3 / ไม่สบายใจ

แบบทดสอบแรงจูงใจไปสัมฤทธิ์ ฉบับที่ ๑

คำชี้แจงวิธีทำแบบทดสอบ

๑. แบบทดสอบต่อไปนี้ เป็นภาพ ๖ ภาพ
๒. ให้นักเรียนดูภาพ แต่ละภาพใช้เวลา ๓๐ วินาที
๓. เมื่อนักเรียนดูภาพแล้ว ให้นักเรียนแต่งเรื่องๆหนึ่งจากภาพแต่ละภาพ โดยพยายามแต่งให้มีเค้าโครงและมีลักษณะที่สมมุติเท่าที่นักเรียนสามารถทำได้ การแต่งเรื่องราวพยายามให้จินตนาการ (ความนึกคิด) จากภาพแต่ละภาพว่า "สถานการณ์เป็นอย่างไร อะไรทำให้เกิดสถานการณ์เช่นนั้น อะไรทำให้เกิดความรู้สึกเช่นนั้น และเขาจะทำอะไรต่อไป"
๔. หลักการแต่งเรื่องราวต่างๆ ให้นักเรียนแต่งเรื่องราวที่จะตอบคำถาม ๔ ข้อข้างล่างนี้
 - ๔.๑ เกิดอะไรขึ้น บุคคลในภาพทำอะไร
 - ๔.๒ อะไรทำให้เกิดสถานการณ์เช่นนั้น นั่นคือมีอะไรเกิดขึ้นในอวกาศ
 - ๔.๓ เขากำลังคิดอะไร หรือเขาต้องการอะไร
 - ๔.๔ ต่อไปอะไรจะเกิดขึ้น หรือเขาจะทำอะไรต่อไปการแต่งเรื่องราวของนักเรียนเพื่อตอบคำถาม ๔ ข้อนี้จะกองแต่งให้สัมพันธ์กันเป็นเรื่องเดียวกัน และมีเค้าโครงที่สมมุติมากที่สุดเท่าที่นักเรียนจะทำได้ ดังตัวอย่างในข้อ ๗
๕. เรื่องที่นักเรียนแต่งนั้นจะไม่เป็นเรื่องตลกหรือเกิน ดังนั้นนักเรียนมีอิสระเต็มที่ที่จะนึกคิด และแต่งเรื่องราวได้ การสะกด การันต์ ไวยากรณ์ ไม่ใช่สิ่งสำคัญ สิ่งสำคัญก็คือนักเรียนพยายามแต่งเรื่องราวที่ประทับใจครั้งแรกจากการดูรูป และพยายามเขียนให้สมบูรณ์และมีเค้าโครงดี พยายามเขียนให้รวดเร็ว ตามที่นักเรียนนึกคิดจากภาพ
๖. นักเรียนมีเวลาดูภาพๆละ ๓๐ วินาที และใช้เวลา ๔ นาทีสำหรับแต่งเรื่องราวเรื่องหนึ่งๆ ดังนั้นจะใช้เวลา ๒ นาทีเพื่อแต่งเรื่องราวเพื่อตอบคำถามข้อหนึ่งๆ แต่การสอบจะรวมนักเรียนจับเวลาดังนี้ คือ เมื่อนักเรียนดูภาพครบ ๓๐ วินาทีแล้วผู้กำกับการสอบจะบอกให้นักเรียนแต่งเรื่อง เมื่อครบ ๒ นาทีผู้กำกับการสอบจะพูดว่า "ควรตอบคำถามต่อไป" อีกประมาณ ๓๐ วินาทีจะหมดเวลาที่ ๔ นาทีผู้กำกับการสอบจะพูดว่า "พยายามทำให้เสร็จภายใน ๓๐ วินาที" พอครบเวลาที่ ๔ นาทีผู้กำกับการสอบจะพูดว่า "ดูรูปต่อไป" ท่านก็ควรพลิกไปดูภาพต่อไป ต่อไปวิธีการทำก็ทำวนเวียนคล้ายกับข้างบน

๗. ตัวอย่างการแต่งเรื่องราว



ชวานานหนึ่งชื่อนายสอนกำลังกับระหัดวิดน้ำออกจากนา เนื่องจากในปีนี้น้ำท่วมมากทวม
นาของเขา เขากำลังวิตกเป็นกังวลว่าข้าวในนาของเขาจะเน่าตาย หรือได้รับความเสียหาย
ดังนั้น เขาจึงพยายามวิดน้ำออกจากนาเพื่อให้ข้าวในนาเสียหายน้อยลง เขากำลังคิดว่าถ้าไม่มี
น้ำในนี้คงจะเก็บเกี่ยวข้าวได้ผลดี และอาจขายได้เงินมากมายมากเพียงพอที่จะเก็บรวบรวมส่งลูก
ของเขาไปศึกษาต่อต่างประเทศ เพราะเขาต้องการให้ลูกของเขาได้ดี เขาคิดว่าตัวเขาคนเดียว
คงไม่สามารถวิดน้ำออกทันเป็นแน่ น่าจะวานเพื่อนบ้านมาช่วยแต่เพื่อนบ้านลงมาช่วยไม่ได้เพราะ
น้ำท่วมเหมือนกัน ดังนั้นเขาจึงพยายามออกผนวิดน้ำออกให้มากที่สุด เพื่อให้ข้าวได้ผลดีมากที่สุด
เรื่อง ๒

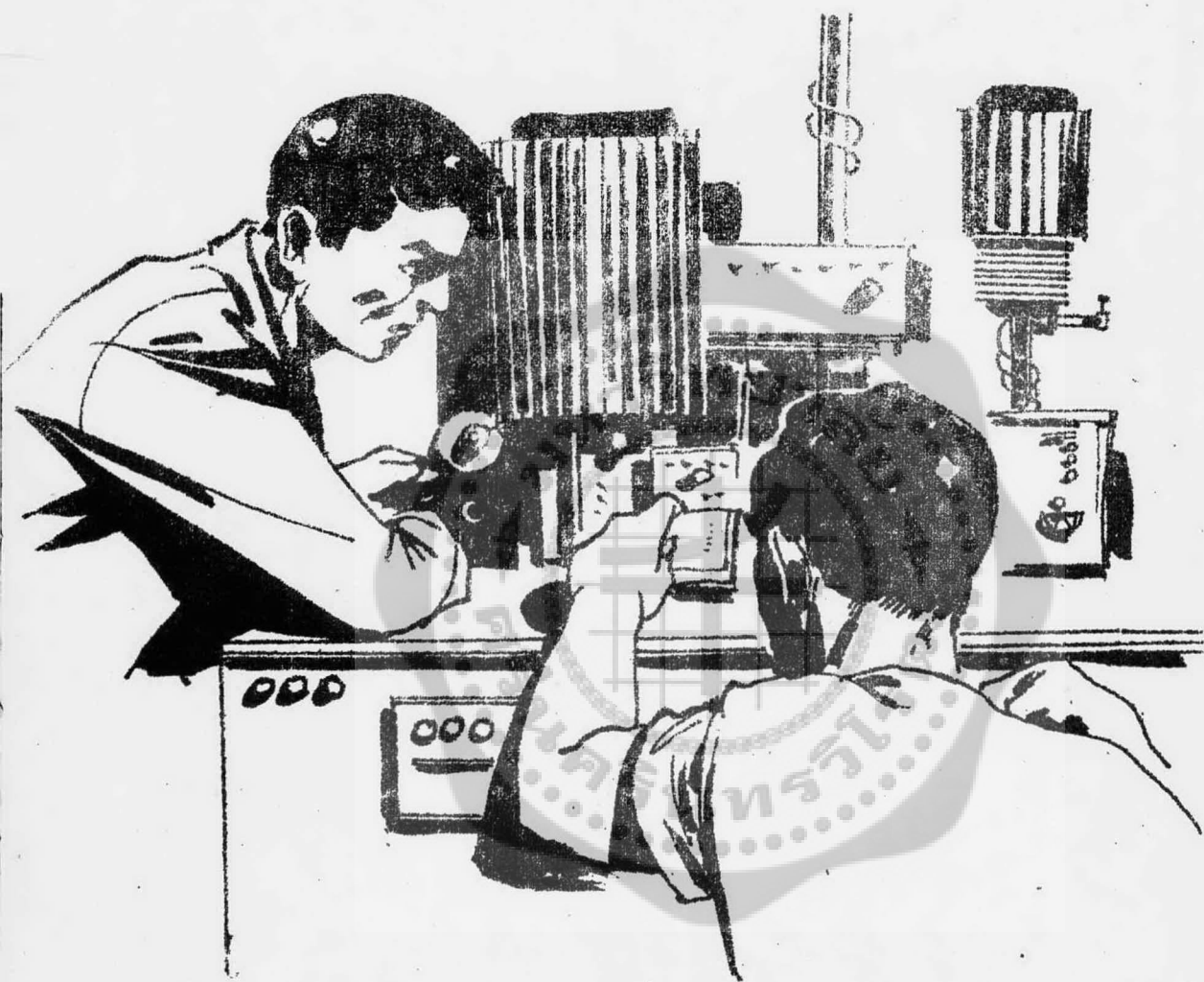
นายแสงกำลังวิดน้ำเขานา เนื่องจากฝนแล้งน้ำในนาแห้ง เขาต้องการให้น้ำของเขา
มีน้ำเพียงพอที่จะให้ข้าวเจริญงอกงามมากที่สุด เขาจึงพยายามวิดน้ำเขานา เขาต้องการจะ
ให้ข้าวได้ผลดี และคิดว่าในปีหน้าควรจะซื้อเครื่องสูบน้ำไว้ได้ และคาดว่าจะมีน้ำมาก
เพียงพอมีเงินซื้อเครื่องสูบน้ำและสร้างบ้านหลังใหม่ได้ และเขาก็เกิดความพอใจพอใจในความ
สำเร็จของเขา

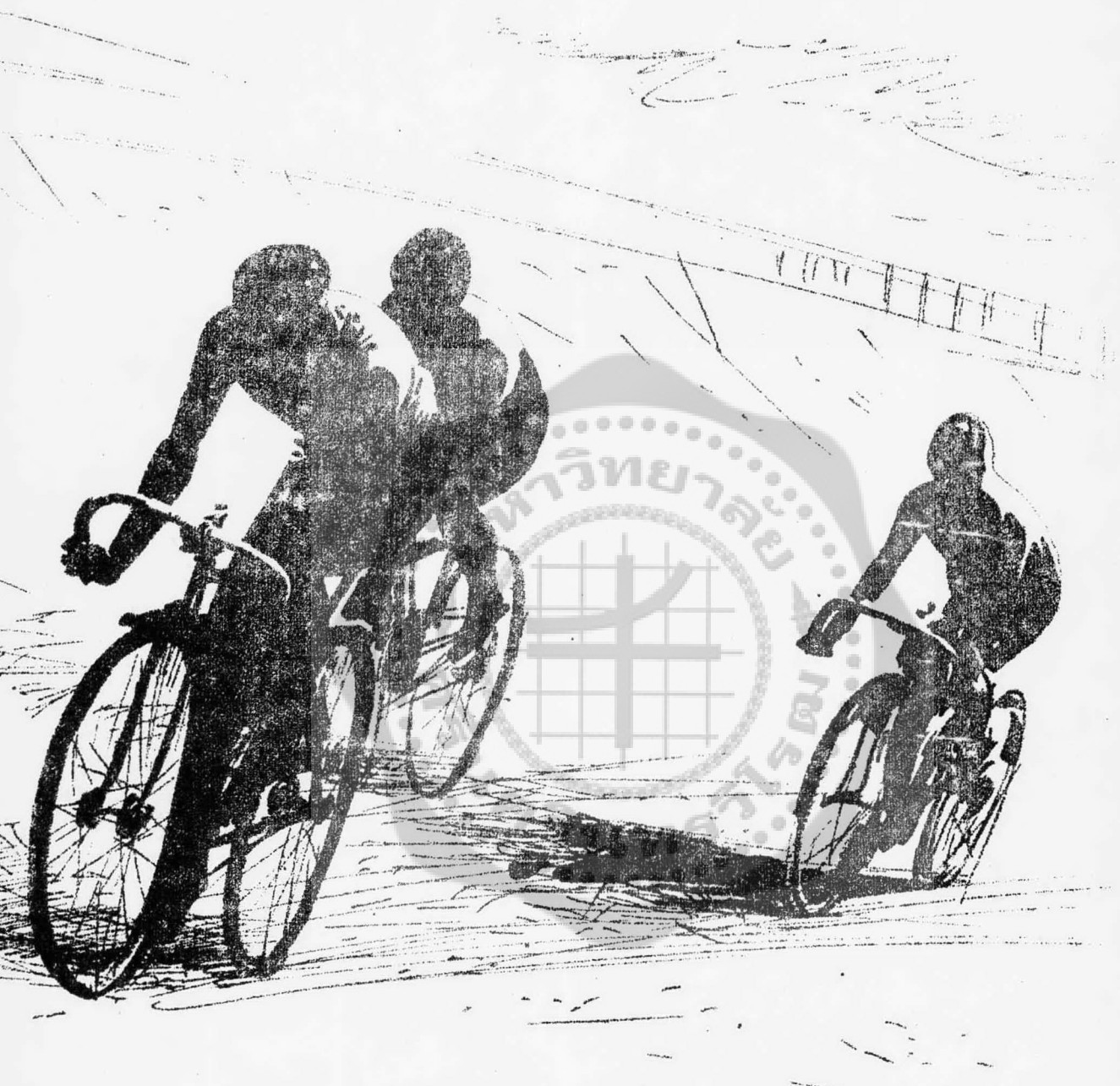
๘. ถ้าใครมีอะไรสงสัยให้ถามกรรมการเสียก่อนก่อนที่จะลงมือสอบ เพราะเมื่อลงมือสอบแล้ว
นักเรียนจะถามอะไรอีกไม่ได้

๙. ต่อไปนี้เราจะเริ่มลงมือทำกันแล้วให้นักเรียนเขียนรายละเอียดเกี่ยวกับ ชื่อ ชั้น

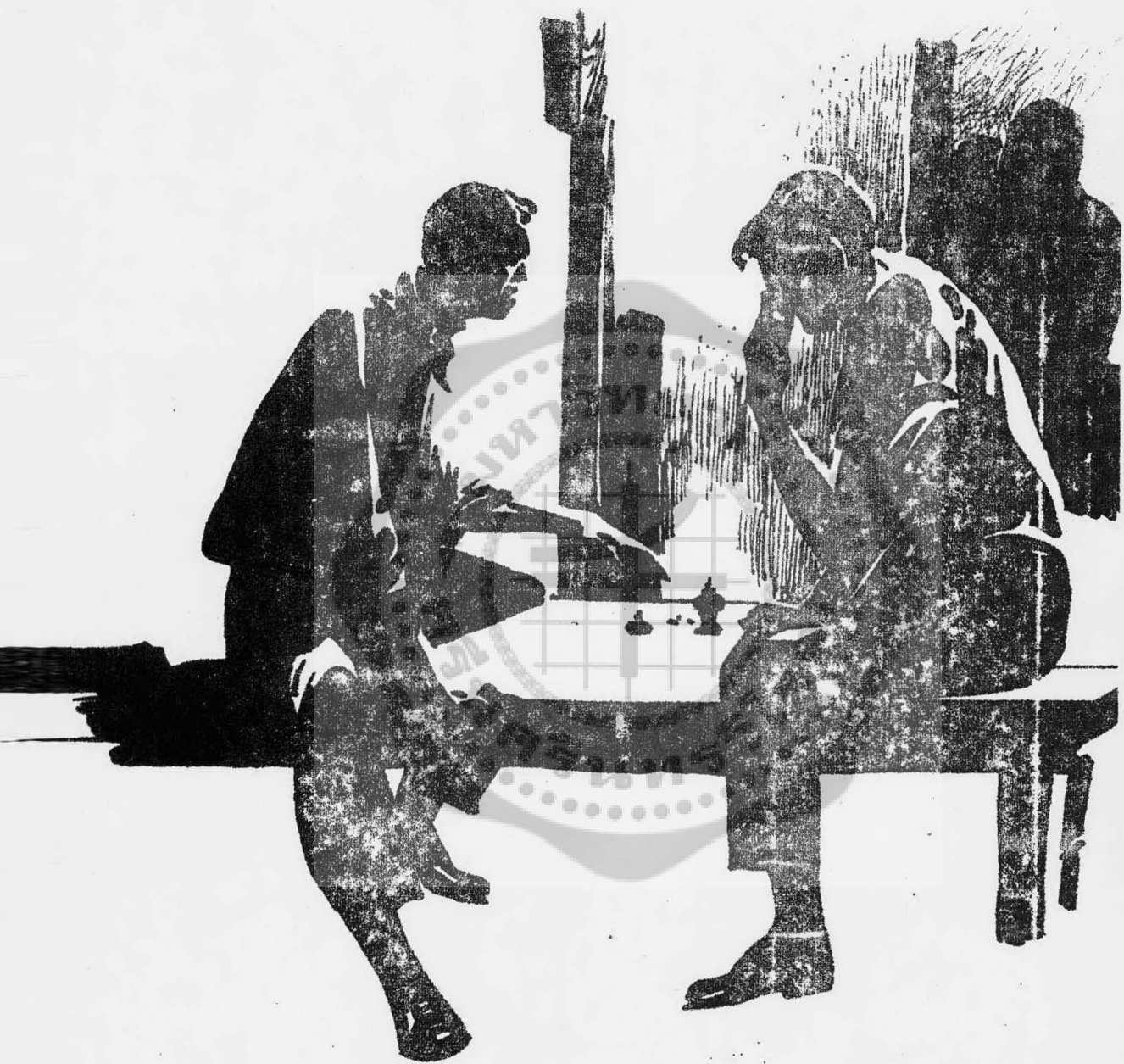
โรงเรียน อำเภอ จังหวัด เพศ อายุ อาชีพปกครอง รายได้ ลำดับการเกิด

และอายุของมารดา ลงในกระดาษคำตอบเสียก่อน เมื่อเสร็จแล้วคอยฟังคำสั่งกรรมการต่อไป













เกณฑ์ในการให้คะแนนแบบทดสอบวัดแรงจูงใจไม่สัมฤทธิ์ วิธีการให้คะแนนมีดังนี้คือ
อ่านเรื่องที่นักเรียนแต่งให้ตลอดเรื่องหนึ่ง ๆ แล้ว พิจารณาว่า เรื่องที่แต่งนั้นเกี่ยวข้องกับ
Achievement Goal หรือไม่ Achievement Goal หมายถึงความสำเร็จในการแข่งขัน
หรือการทำความดีการปฏิบัติให้ดีเยี่ยมถึงขั้นมาตรฐาน (Standard of Excellence)
Achievement Goal แบ่งออกเป็น 3 อย่างคือ

1. จินตนาการสัมฤทธิ์ (Achievement Imagery) AI
2. จินตนาการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน (Unrelated Imagery) UI
3. จินตนาการที่ไม่แน่ใจ (Doubtful Achievement Imagery) DI

ถ้าเรื่องใดจัดเป็น จินตนาการสัมฤทธิ์ (AI) จะให้คะแนนในข้อย่อย
(Suo Categories) ต่อไป แต่ถ้าเรื่องใดพิจารณาแล้วว่าเป็นจินตนาการที่ไม่เกี่ยวข้อง(UI)
หรือจินตนาการที่ไม่แน่ใจ (DI) จะให้คะแนนเป็น 0 และไม่ให้คะแนนในข้อย่อย ต่อไป

1. ในการพิจารณาว่าเรื่องนั้น เป็นจินตนาการสัมฤทธิ์ (AI) เรื่องนั้นจะต้องเข้าหลักเกณฑ์
ข้อใดข้อหนึ่งข้างล่างนี้

1) การแข่งขันด้วยการปฏิบัติให้ถึงมาตรฐาน (Competition with a standard
of excellence)

ก. ลักษณะในเรื่องเกี่ยวกับการแข่งขัน พยายามจะเอาชนะ หรือทำให้ดีกว่าคนอื่น ๆ

ข. ลักษณะในเรื่องเกี่ยวกับการแข่งขัน หรือความพยายามที่จะให้ได้มาซึ่งความ
ประสงค์ในเป้าหมาย ปรารถนาที่จะชนะ หรือพยายามทำให้ดีที่สุดมากกว่าคนอื่น ๆ

– ความรู้สึกเกี่ยวกับผลประโยชน์ของจุดประสงค์

– ชนิดของกิจกรรมที่ชี้ให้เห็นว่า ปรารถนาที่จะเอาชนะด้วยมาตรฐานอันดีเยี่ยม

ค. ลักษณะที่แสดงความต้องการของตนเองที่จะแสดง หรือทำให้ดีที่สุด

2) ความสำเร็จที่เป็นเอกลักษณ์ (Unique Accomplishment) ลักษณะที่
เกี่ยวข้องกับความสำเร็จที่ไม่ซ้ำงานประจำวัน เช่น ความสำเร็จของบุคคล การเผชิญกับ
ความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะ และความสำเร็จที่พิเศษกว่าธรรมดา

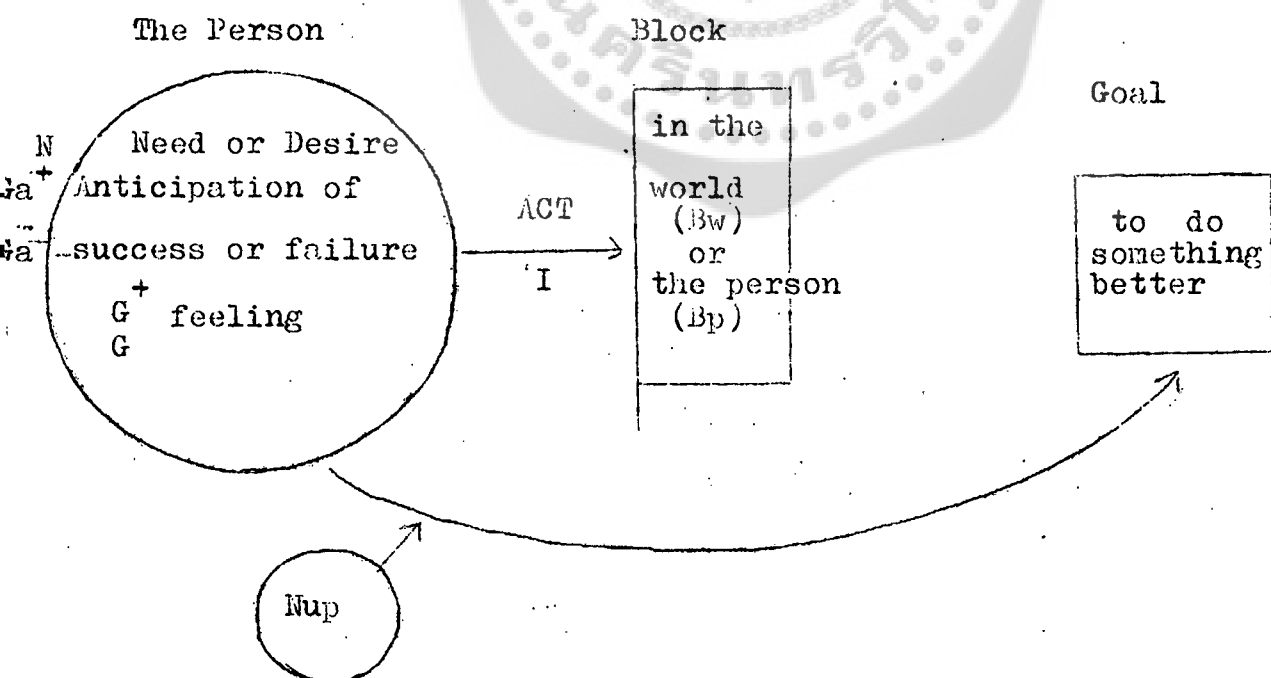
3) ลักษณะที่เกี่ยวกับความสำเร็จระยะยาว (Long term Involvement)
เช่นความสำเร็จในชีวิต ต้องการเป็นแพทย์ วิศวกร หนายความ นักธุรกิจ

2. จินตนาการที่ไม่แน่ใจ (Doubtful Achievement Imagery) (DI)
เรื่องบางเรื่องเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมฤทธิ์ แต่ไม่เข้าหลักเกณฑ์ข้อหนึ่งของ AI
ก็ให้คะแนนเป็นจินตนาการที่ไม่แน่ใจ (DI) และไม่ต้องให้คะแนนใน Sub Categories
ต่อไป

3. จินตนาการที่ไม่เกี่ยวข้อง (Unrelated Imagery) UI
เรื่องบางเรื่องไม่เกี่ยวข้องกับความสัมฤทธิ์เลย ก็ให้คะแนนเป็น UI และไม่ต้องให้คะแนน
ใน Sub Categories ต่อไป

เมื่อพิจารณาแล้วว่า เรื่องใดเป็น AI ก็ให้คะแนนใน Sub Categories
ต่อไป ซึ่งจะให้คะแนนดังต่อไปนี้

Position of Scoring Categories in Motivated Behavior
Sequence (McClelland and Winter, 1959:46)



ภาพแสดงถึงตำแหน่งการให้คะแนนแบบทดสอบแรงจูงใจไม่สัมฤทธิ์

วิธีการให้คะแนนใน Sub Categories จะมีอยู่ 10 ตำแหน่ง รวมทั้ง AI
 ควบรวมเป็น 11 ตำแหน่ง ดังต่อไปนี้

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
AI	N	I	Ga ⁺	Ga ⁻	Bp	Bw	Nup	G ⁺	G ⁻	Ach.Th.

1. AI (Achievement Imagery) ลักษณะในเรื่องแสดงถึง การแข่งขันการกระทำ
 เพื่อบรรลุความสำเร็จด้วยมาตรฐานอันดีเยี่ยม รายละเอียดกล่าวมาแล้วข้างต้น

2. N (Need for achievement) หมายถึงความต้องการ หรือความปรารถนา
 ที่จะบรรลุถึงจุดหมายหรือความสัมฤทธิ์ผล เช่น เขาต้องการเป็นหมอ เขาต้องการทาสี
 ให้เรียบร้อย เขาหวังว่าสำเร็จ เป็นตัวอย่างที่ชัดเจน ข้อความที่ชี้ให้เห็นถึงแรงจูงใจได้สัมฤทธิ์
 มาก ๆ เช่น เขาตัดสินใจที่จะทำให้ได้คะแนนดี นอกจากนี้ยังมีข้อความที่ต้องการโดยเฉพาะ เช่น
 "เขาต้องการประจักษ์ให้สำเร็จ" ความต้องการในฐานะบุคคล เช่น เขาต้องการเป็นนักธุรกิจ
 ที่ประสบผลสำเร็จ

การให้คะแนน N ไม่ใช่ให้ทุกครั้งที่มีคำว่า "ต้องการ" บางกรณีไม่ได้คะแนน
 เพราะข้อความนั้นไม่ใช่เรื่องความต้องการสัมฤทธิ์ เช่น ครูต้องการให้นักเรียนศึกษาบทเรียน
 หลายคนต้องการให้ช่างติดตั้งเครื่องรถยนต์ เป็นต้น

3. I (Instrumental Activity) กิจกรรมอันเป็นเครื่องมือให้บรรลุถึงจุดหมาย
 ได้แก่ความคิดที่ชี้ให้ทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อบรรลุถึงจุดหมาย หรือกิจกรรมอันเป็นแนวทางให้
 บรรลุถึงจุดหมาย ในการให้คะแนนให้เป็น (I⁺, I, I⁻) เพื่อแสดงว่าผลของความคิด
 หรือกิจกรรมนั้นสำเร็จ (Successful) ยังไม่แน่ใจ (Doubtful) หรือไม่สำเร็จ
 (Unsuccessful)

4, 5 Ga⁺, Ga⁻ (Anticipatory Goal States)
 ความคาดหมายว่าจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว ข้อความบางข้อความในเรื่องคาดถึงความ
 สำเร็จในจุดหมาย หรือกับข้อใจ วิตกกังวลและล้มเหลว

Ga⁺ ให้เมื่อคาดหมายว่า จะสำเร็จตามจุดหมาย เช่น เขาหวังว่า
 การค้นคว้าของเขาจะใช้ได้ เขาฝันว่าเป็นศัลยแพทย์

Ga^- ให้เมื่อคาดหมายว่า จะนิคหวัง ข้อความนี้แสดงความวิตกกังวลเกี่ยวกับความล้มเหลว เช่น คาดว่าการค้นคว้าจะไข่มไ้ หวังว่าเลขที่สุค ประหลาคใจเมื่อไม่สำเร็จ

6, 7 Bp, Bw (Obstacles or Block) อุปสรรคที่มาขัดขวางมิให้ทิศทางของกิจกรรมบรรลุถึงจุดหมายหรือความสำเร็จ ซึ่งแบ่งเป็น 2 อย่าง

Bp อุปสรรคที่เกิดขึ้นจากภายในตัวบุคคล เช่น ขาดความเชื่อมั่น เกิดการขัดแย้ง ไม่สามารถตัดสินใจ ความล้มเหลวในอดีต เป็นต้น

Bw อุปสรรคที่เกิดจากสิ่งภายนอกตัวบุคคล เป็นสิ่งแวดล้อม เช่น ครอบครัวของเขาไม่สามารถส่งเขาไปเรียนแพทย์ หรือการประคิษฐ์ของเขาเกือบจะสำเร็จแล้วเมื่อถึงแกสระเบิก

8. Nup. (Nurturant Press) ความช่วยเหลือที่ไ้บรรลุถึงจุดประสงค์ไ้แก่แรงกระตุ้น หรือบุคคลมาช่วยไ้บรรลุถึง Goal เช่น ความช่วยเหลือจากบางคน ความเห็นใจแรงกระตุ้นให้ต่อสู้ เพื่อให้ประสบความสำเร็จ

9, 10 G^+, G^- (Affective States) ความรู้สึก (อารมณ์) ที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จ หรือความคับข้องใจเกี่ยวกับความล้มเหลว

G^+ ก็คือความรู้สึกที่เป็นบวกเกี่ยวกับความสำเร็จหรือความสัมฤทธิ์ เช่น เขารู้สึกสนุกสนานในการหาสื่บ้าน เขากากภูมิใจในความสำเร็จของเขา เขามีความพอใจมากในสิ่งที่เขาประคิษฐ์ เป็นต้น

G^- คือความรู้สึกที่เป็นลบ เกี่ยวกับความล้มเหลวหรือพลาคหวังในความสำเร็จ เช่น เขากำลังวิตกเป็นกังวลว่าเขาควรหนีการสอบไล่ เป็นต้น

11. Ach.Th. (Achievement Thema) ถ้าจินตนาการไ้สัมฤทธิ์เป็้เจ้คนของเรื่องราวที่แต่ง ก็ให้คะแนน Ach. Th.

เพราะฉะนั้น ในเรื่องราวเรื่องหนึ่ง ๆ จะมีจุดให้คะแนนทั้งหมด 1 จุดด้วยกัน ถ้าให้คะแนนจุดละ 1 จุด ในข้อหนึ่ง ๆ จะมีคะแนนสูงสุด 11 คะแนน

ประวัติย่อของผู้เขียน

ชื่อ นางสาวประภาพร ศรีตระกูล (22 มกราคม 2485)
ที่เกิด ตำบลชุมไต้ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี
การศึกษา ประถมศึกษา (ป.4) โรงเรียนคองเมืองวิทยา บ้านคองเมือง อำเภอกุมภวาปี
จังหวัดอุดรธานี (2492 – 2495)
มัธยมศึกษา (ม.6) โรงเรียนกุมภวาปี อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี
(2495 – 2501)
ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) วิทยาลัยครูอุดรธานี (2501 – 2503)
ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง) วิทยาลัยครูจันทรวงษ์
(2503 – 2505)
ปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร
(2508 – 2510)
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร
(2514 – 2516)
หน้าที่การงานปัจจุบัน ครูโรงเรียนกุมภวาปี อำเภอกุมภวาปี จ.อุดรธานี (2505 – ปัจจุบัน)
ที่อยู่ปัจจุบัน 16 ตลาดคองเมือง อำเภอกุมภวาปี จ.อุดรธานี